

ULUSLARARASI KRİZ VE SİYASET ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Cilt/Volume
Sayı/Issue
Mayıs/May
e-ISSN

08
01
2024
2587-1269

Maritime Trade Routes Are Necessary For Globalization: The Case of Türkiye

Küreselleşme İçin Deniz Ticaret Güzergahları Gerekli: Türkiye Örneği
Ali Oğuz DİRİÖZ-Tolunay DOĞRU

Türkiye's Century-Long Foreign Policy Experience: Key Takeaways

Türkiye'nin Yüzyıllık Dış Politika Deneyimi: Temel Çıkarımlar
Sertif DEMİR

ABD'nin Soğuk Savaş Sonrası Dönemde Askeri Üs Politikasında Değişimin Türkiye'ye Etkileri ve İncirlik Üssünün Geleceği

The Effects of the Change in the Us Military Base Policy in the Post-Cold War Period on Türkiye and the Future of İncirlik Base
Oktay BİNGÖL

Hafif Silah Teknolojilerindeki Tarihsel Gelişiminin Küçük Birlik Çatışma Doktrinine ve Savaşlara Etkisi

The Influence of the Historical Development of Light Weapon Technologies on Small Unit Conflict Doctrine and Wars
Süleyman ÖZMEN

Warlord of the Flies: Child Soldiers and Non-State Actors in New Wars

Sineklerin Savaş Tanrısı: Yeni Savaşlarda Çocuk Askerler ve Devlet Dışı Aktörler
İlke Taylan YURDAKUL-Mustafa Nail ALKAN

The Rise of Nationalism in Ukraine: Erich Fromm's Psychoanalytic Approach

Ukrayna'da Milliyetçiliğin Yükselişi: Erich Fromm'un Psikanalitik Yaklaşımı
Maria SARANTSEVA

Kitap İncelemesi: İpek Yolu: Belgelerle Yakın Tarih

Book Review: The Silk Road: A New History
Zeynep Çağla ERİN

CİLT: 8 • SAYI: 1 • MAYIS 2024

Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi Yılda İki Defa Yayınlanır

SAHİBİ

Prof. Dr. Mehmet Seyfettin EROL

BAŞ EDITÖR

Prof. Dr. Mehmet Seyfettin EROL

EDITÖR

Doç. Dr. Emre OZAN

EDITÖR YARDIMCISI

Dr. Cenk TAMER

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Dr. Kadir Ertaç ÇELİK

DİL EDITÖRLERİ

Prof. Dr. Selma YEL • Türkçe Dil Editörü
Prof. Dr. Cem KARADELİ • İngilizce Dil Editörü

YAZIM EDITÖRÜ

Zeynep Çağla ERİN

YAYIN ASİSTANLARI

Sena BİRİNCİ
Ayşe Azra GILAVCI
Yasemin Hilal SAYINER

YAYIN KURULU

Prof. Dr. Muthana AL MAHDAWI • Bağdat Üniversitesi • Bağdat/IRAK
Prof. Dr. A. Fahimi AYDIN • İnönü Üniversitesi • Malatya/TÜRKİYE
Prof. Dr. Kuralai BAIZAKOVA • Al-Farabi Kazak Ulusal Üniversitesi • Almatı/KAZAKİSTAN
Prof. Dr. Mustafa Sıtkı BİLGİN • Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi • Ankara/TÜRKİYE
Prof. Dr. Muammer GÜL • Adiyaman Üniversitesi • Adiyaman/TÜRKİYE
Prof. Dr. Özcan GÜNGÖR • Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi • Ankara/TÜRKİYE
Prof. Dr. Bilal KARABULUT • Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi • Ankara/TÜRKİYE
Prof. Dr. Hasan Ali KARASAR • Kapadokya Üniversitesi • Nevşehir/TÜRKİYE
Prof. Dr. Izbairov Asylbek KARIMOVICH • Jeopolitik Araştırma Enstitüsü • Almatı/KAZAKİSTAN
Prof. Dr. Iram KHALİD • Pencap Üniversitesi • Lahor/PAKİSTAN
Prof. Dr. Zayniddin KURMANOV • Boris Yeltsin Kırgız-Rus-Slav Üniversitesi • Bişkek/KIRGIZİSTAN
Prof. Dr. Yelda Hatice ONGUN • Başkent Üniversitesi • Ankara/TÜRKİYE
Prof. Dr. Şamil ÖÇAL • Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi • Ankara/TÜRKİYE
Prof. Dr. Sayim TÜRKMAN • Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi • Ankara/TÜRKİYE
Doç. Dr. Hassan Daud BUTT • Bahria Üniversitesi • İslamabad/PAKİSTAN
Doç. Dr. Masa KOLANOVIC • Zagreb Üniversitesi • Zagreb/HIRVATİSTAN
Doç. Dr. Şafak OĞUZ • Kapadokya Üniversitesi • Nevşehir/TÜRKİYE
Doç. Dr. Katarzyna STOKLOSA • Güney Danimarka Üniversitesi • Odense/DANİMARKA
Dr. Khalid Taimur AKRAM • Küresel Strateji Çalışmaları Merkezi • İslamabad/PAKİSTAN
Dr. Sayed M. Abdullah Al Mamun CHOWDHURY • Bangladeş Rajshahi Üniversitesi • Rajshahi/BANGLADEŞ
Dr. Ankhbayar DANUU • Moğolistan Milli Üniversitesi • Ulan Batur/MOĞOLİSTAN
Dr. Cenk PALA • Ankara Kriz ve Siyaset Araştırmaları Merkezi • Ankara/TÜRKİYE
Dr. Shristi PUKHREM • Hindistan Vakfı • Yeni Delhi/HİNDİSTAN

YAZIŞMA-HABERLEŞME

Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi
Çankaya Mahallesi, Cemal Nadir Sokak, No: 9, Çankaya - Ankara/Türkiye
Tel: +90 312 474 00 46 • Faks: +90 312 474 00 45
E-Posta: uksad@ankasam.org • Web: dergipark.gov.tr/uksad

MİZANPAJ

Abdul Rahim FATAH

YAYIN TÜRÜ

Uluslararası Hakemli Yerel Süreli Yayın

e-ISSN | 2587-1269

YAYIN TARİHİ

31 Mayıs 2024

DANIŞMA KURULU

- Prof. Dr. İbrahim Ethem ATNUR • Milli Savunma Üniversitesi • İstanbul/TÜRKİYE*
Prof. Dr. Temuçin Faik ERTAN • Ankara Üniversitesi • Ankara/TÜRKİYE
Prof. Dr. Edward FOSTER • Stevens Teknoloji Enstitüsü • New Jersey/ABD
Prof. Dr. Zafar Nawaz JASPAL • Quaid-i Azam Üniversitesi • İslamabad/PAKİSTAN
Prof. Dr. Faaiz Salih MAHMOOD • Musul Üniversitesi • Musul/IRAK
Prof. Dr. Nabizhan MUKHAMMEDKHAN • Al-Farabi Kazak Ulusal Üniversitesi • Almatı/KAZAKİSTAN
Prof. Dr. İtir İMER • Hacettepe Üniversitesi • Ankara/TÜRKİYE
Prof. Dr. Sezgin KAYA • Uludağ Üniversitesi • Bursa/TÜRKİYE
Doç. Dr. Enkhbat AVIRMED • Moğolistan Bilim ve Teknoloji Üniversitesi • Ulan Batur/MOĞOLİSTAN
Doç. Dr. Abdugani MAMADAZIMOV • Tacikistan Ulusal Siyaset Bilimciler Birliği • Duşanbe/TACİKİSTAN
Doç. Dr. Fatma Anıl ÖZTOP • Kocaeli Üniversitesi • Kocaeli/TÜRKİYE
Doç. Dr. Farhat TOLİPOV • Özbekistan Bilim Kervanı Enstitüsü • Taşkent/ÖZBEKİSTAN
Dr. Alok BANSAL • Hindistan Vakfı • Yeni Delhi/HİNDİSTAN
Dr. Huma Naz Siddiqui BAQAI • Karaçi İşletme Enstitüsü • Karaçi/PAKİSTAN
Dr. Ceren GÜRSELER • Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi • Nevşehir/TÜRKİYE
Dr. Muwafaq Adil OMAR • Selahaddin Üniversitesi • Erbil/IRAK
Dr. Hadza Min Fadhli ROBBY • Endonezya İslam Üniversitesi • Cakarta/ENDONEZYA
Dr. Harinda VIDANAGE • General Sir John Kotelawala Savunma Üniversitesi • Rathmalana/SRİ LANKA

YURTDIŞI TEMSİLCİLİKLERİ

- ABD** | *Prof. Dr. Hasan Bülent PAKSOY • Baker College-Emekli*
Azerbaycan | *Doç. Dr. Nazim CAFERSOY • Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi*
Etiyopya | *Dr. Abdu Muhammed ALİ • Dilla Üniversitesi*
Irak | *Doç. Dr. Ahmed Fakak AHMED • Musul Üniversitesi*
Kazakistan | *Doç. Dr. Kanat YDYRYS • Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi*
Özbekistan | *Doç. Dr. Shahina İBRAHİMOVA • Taşkent Devlet Şarkiyat Enstitüsü*
Sudan | *Elnur Ahmed el-Nur EZZAKI • Assayha Journal*

VOLUME: 8 • ISSUE: 1 • MAY 2024

Journal of International Crisis and Policy Research is Published Twice a Year

OWNER

Prof. Mehmet Seyfettin EROL

EDITOR IN CHIEF

Prof. Mehmet Seyfettin EROL

EDITOR

Assoc. Prof. Emre OZAN

VICE EDITOR

Dr. Cenk TAMER

PUBLICATION MANAGER

Dr. Kadir Ertaç ÇELİK

LANGUAGE EDITORS

Prof. Selma YEL • Turkish Language Editor
Prof. Cem KARADELİ • English Language Editor

REDACTION EDITOR

Zeynep Çağla ERİN

PUBLICATION ASISTANTS

Sena BİRİNCİ
Ayşe Azra GILAVCI
Yasemin Hilal SAYINER

EDITORIAL BOARD

Prof. Muthana AL MAHDAWI • Baghdad University • Baghdad/IRAQ
Prof. A. Fahimi AYDIN • İnönü University • Malatya/TÜRKİYE
Prof. Kuralai BAIZAKOVA • Al-Farabi Kazakh National University • Almaty/KAZAKHSTAN
Prof. Mustafa Sitki BİLGİN • Ankara Yıldırım Beyazıt University • Ankara/TÜRKİYE
Prof. Muammer GÜL • Adiyaman University • Adiyaman/TÜRKİYE
Prof. Özcan GÜNGÖR • Ankara Yıldırım Beyazıt University • Ankara/TÜRKİYE
Prof. Bilal KARABULUT • Ankara Hacı Bayram Veli University • Ankara/TÜRKİYE
Prof. Hasan Ali KARASAR • Cappadocia University • Nevşehir/TÜRKİYE
Prof. Izbaïrov Asylbek KARIMOVICH • Institute of Geopolitical Studies • Almaty/KAZAKHSTAN
Prof. Iram KHALİD • Punjab University • Lahore/PAKISTAN
Prof. Zaynıdın KURMANOV • Kyrgyz-Russian Slavic University • Bıshkek/KYRGYZSTAN
Prof. Yelda Hatice ONGUN • Başkent University • Ankara/TÜRKİYE
Prof. Şamil ÖÇAL • Social Sciences University of Ankara • Ankara/TÜRKİYE
Prof. Sayım TÜRKMAN • Ankara Yıldırım Beyazıt University • Ankara/TÜRKİYE
Assoc. Prof. Hassan Daud BUTT • Bahria University • Islamabad/PAKISTAN
Assoc. Prof. Masa KOLANOVIC • University of Zagreb • Zagreb/CROATIA
Assoc. Prof. Şafak OĞUZ • Cappadocia University • Nevşehir/TÜRKİYE
Assoc. Prof. Katarzyna STOKLOSA • University of Southern Denmark • Odense/DENMARK
Dr. Khalid Taimur AKRAM • Center for Global & Strategy Studies • Islamabad/PAKISTAN
Dr. Sayed M. Abdullah Al Mamun CHOWDHURY • University of Rajshahi • Rajshahi/BANGLADESH
Dr. Ankhbayar DANUU • National University of Mongolia • Ulan Bator/MONGOLIA
Dr. Cenk PALA • Ankara Center for Crisis and Policy Studies • Ankara/TÜRKİYE
Dr. Shristi PUKHREM • India Foundation • New Delhi/INDIA

CORRESPONDENCE – COMMUNICATION

Journal of International Crises and Policy Research
Çankaya Mahallesi, Cemal Nadir Sokak, No: 9, Çankaya – Ankara/Türkiye
Tel: +90 312 474 00 46 • Fax: +90 312 474 00 45
E-Mail: uksad@ankasam.org • Web: dergipark.gov.tr/uksad

COVER DESIGN & TYPESETTING

Abdul Rahim FATAH

TYPE OF PERIODICAL

International Refereed Local Periodical Journal

e-ISSN | 2587-1269

PUBLICATION DATE

31 May 2024

ADVISORY BOARD

- Prof. İbrahim Ethem ATNUR • National Defence University • İstanbul/TÜRKİYE*
Prof. Temuçin Faik ERTAN • Ankara University • Ankara/TÜRKİYE
Prof. Edward FOSTER • Stevens Institute of Technology • New Jersey/USA
Prof. Zafar Nawaz JASPAL • Quaid-i Azam University • Islamabad/PAKISTAN
Prof. Faaiz Salih MAHMOOD • University of Mosul • Mosul/IRAQ
Prof. Nabizhan MUKHAMMEDKHAN • Al-Farabi Kazakh National University • Almaty/KAZAKHSTAN
Prof. İtir İMER • Hacettepe University • Ankara/TÜRKİYE
Prof. Sezgin KAYA • Uludağ University • Bursa/TÜRKİYE
Assoc. Prof. Enkhbat AVIRMED • Mongolian University of Science and Technology • Ulan Bator/MONGOLIA
Assoc. Prof. Abdugani MAMADAZIMOV • National Association of Political Scientists of Tajikistan • Dushanbe/TAJIKISTAN
Assoc. Prof. Fatma Anıl ÖZTOP • Kocaeli University • Kocaeli/TÜRKİYE
Assoc. Prof. Farhat TOLIPOV • Institute of Science Caravan of Uzbekistan • Tashkent/UZBEKISTAN
Dr. Alok BANSAL • India Foundation • New Delhi/INDIA
Dr. Huma Naz Siddiqui BAQAI • Institute of Business Administration of Karachi • Karachi/PAKISTAN
Dr. Ceren GÜRSELER • Nevşehir Hacı Bektaş Veli University • Nevşehir/TÜRKİYE
Dr. Muwafaq Adil OMAR • Salahaddin University • Erbil/IRAQ
Dr. Hadza Min Fadhli ROBBY • Islamic University of Indonesia • Jakarta/INDONESIA
Dr. Harinda VIDANAGE • General Sir John Kotelawala Defence University • Rathmalana/SRI LANKA

FOREIGN REPRESENTATIVES

- USA** | *Prof. Hasan Bülent PAKSOY • Baker College-Retired*
- Azerbaijan** | *Assoc. Prof. Nazim CAFERSOY • Azerbaijan State University of Economics*
- Ethiopia** | *Dr. Abdu Muhammed ALI • University of Dilla*
- Iraq** | *Assoc. Prof. Ahmed Fakak AHMED • Mosul University*
- Kazakhstan** | *Assoc. Prof. Kanat YDYRYS • Cooperation Council of Turkic Speaking Countries*
- Uzbekistan** | *Assoc. Prof. Shahina IBRAHIMOVA • Tashkent State Oriental Studies Institute*
- Sudan** | *Elnur Ahmed el-Nur EZZAKI • Assayha Journal*

BU SAYININ HAKEMLERİ - REFEREES OF THIS ISSUE

- Prof. Dr. Funda Keskin ATA • Ankara Üniversitesi • Ankara/TÜRKİYE*
Prof. Dr. Ali Poyraz GÜRSON • Okan Üniversitesi • İstanbul/TÜRKİYE
Prof. Dr. Nuri KAVAK • Sinop Üniversitesi • Sinop/TÜRKİYE
Doç. Dr. Şafak OĞUZ • Kapadokya Üniversitesi • Nevşehir/TÜRKİYE
Doç. Dr. Rüştü Salim Savaş BİÇER • İstanbul Nişantaşı Üniversitesi • İstanbul/TÜRKİYE
Doç. Dr. Süleyman ÖZMEN • İstanbul Rumeli Üniversitesi • İstanbul/TÜRKİYE
Doç. Dr. Mehmet GÜNEŞ • Ufuk Üniversitesi • Ankara/TÜRKİYE
Dr. Öğr. Üyesi Hakkı Arda TOKAT • TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi • Ankara/TÜRKİYE
Dr. Öğr. Üyesi Kamala VALİYEVA • İstanbul Ticaret Üniversitesi • İstanbul/TÜRKİYE
Dr. Öğr. Görevlisi Osman SALTİK • Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi • Isparta/TÜRKİYE
Dr. Teoman Ertuğrul TULUN • Avrasya İncelemeleri Merkezi • Ankara/TÜRKİYE

© Tüm hakları saklıdır. İzinsiz yayımlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

© All rights reserved. No portion of this publication may be reproduced, copied, transmitted without written permission. Citations are allowed.

**Dergiye gönderilen yazı ve fotoğraflar iade edilmez.
Bu dergide yayınlanan yazılardaki fikirler yazarlarına aittir.**

*The articles and media sent cannot be repatriated.
The responsibility of all the ideas in the articles published in this journal belongs to their respective authors.*

Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi açık erişimli ve tamamen ücretsizdir.

The Journal of International Crisis and Policy Research is open access and completely free.

TARANAN INDEXLER VE VERİ TABANLARI

INDEXES & DATABASES

Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi; Index Copernicus, CEEOL, ASOS Index, Cite Factor, DRJI, Google Akademik, İdeal Online, Infobase Index, JIFACTOR, Journal Factor, Research Bible ve Sindex tarafından taranmaktadır.

Dergimizin ULAKBİM TR DİZİN ve EBSCO tarafından izlenme süreci devam etmektedir.

Journal of International Crisis and Policy Research (JICPR) indexed by Index Copernicus, CEEOL, ASOS Index, Cite Factor, DRJI, Google Scholar, İdeal Online, Infobase Index, JIFACTOR, Journal Factor, Research Bible and Sindex.

JICPR is monitored by ULAKBİM TR INDEX and EBSCO.

DergiPark
AKADEMİK

asos
akademi sosyal bilimler indeksi

EE
Central and Eastern European Online Library

CiteFactor
Academic Scientific Journals

DRJI

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

idealonline

INFOBASE INDEX

JIFACTOR

JOURNAL FACTOR

Academic Resource Index
ResearchBib

SIA

Google Scholar

EDİTÖRDEN

Değerli “Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi (UKSAD)” okuyucuları,

Dergimizde 8 yıla girerken uluslararası kriz ve siyaset araştırmalarıyla ilgili bilimsel kalitesi yüksek eserleri sizlerle buluşturmaya devam ediyoruz. Her sayımızda dergimize olan ilginin artması, bizlerin doğru yolda olduğuna dair inancımızı artırmaktadır.

Editör ekibimiz, gelen makaleleri yakından takip etmektedir ve çalışmalar titizlikle incelenerek çift kör hakem değerlendirme sürecine tabi tutulmaktadır. Gelen çalışma hangi editörün uzmanlık alanıyla ilgiliyse süreci söz konusu editör yürütmektedir. Hakem atamaları, DergiPark sistemi üzerinden makalenin konusu ve uzmanlık kriterleri esas alınarak yapılmaktadır. Yayına kabul alan makalelerin son okumaları yazım editörümüz tarafından yapılmaktadır.

Bilimsel niteliklerine verdiğimiz önem sayesinde Sosyal Bilimler alanındaki birçok ulusal ve uluslararası derginin önüne geçmeyi başarmış durumdayız. Bunu dergimizin okunma-görünürlük oranlarındaki sürekli artıştan da görebilmekteyiz. Bir önceki sayımızda 250 bin olan okunma-görünürlük oranımız, son 6 aylık periyotta yaklaşık 30 bin yükselerek 280 bini bulmuştur.

Uluslararası hakemli, açık erişimli ve tamamen ücretsiz olan dergimiz, 12 indeks tarafından taranmaktadır. Bunlar; Index Copernicus, CEEOL, ASOS Index, Cite Factor, DRJI, Google Akademik, Ideal Online, Infobase, JIFACTOR, Journal Factor, Research Bible ve Sindex olarak sıralanabilir. Bunlara ek olarak dergimizin ULAKBİM TR DİZİN ve EBSCO tarafından izlenme süreci de devam etmektedir.

UKSAD’ın İngilizce ve Türkçe çalışmalar kabul ettiğini belirtmek isterim. 8. Cilt 1. Sayımızda; 4’ü İngilizce olmak kaydıyla toplamda 6 makale ve 1 kitap incelemesi yer almaktadır. Makaleler bölümünde ilk olarak Doç. Dr. Ali Oğuz DİRİÖZ ve Tolunay DOĞRU’nun kaleme aldıkları “Maritime Trade Routes Are Necessary For Globalization: The Case of Türkiye” başlıklı makale yer almaktadır. İkincisi sırada, Prof. Dr. Sertif DEMİR’in eseri olan “Türkiye’s Century-Long Foreign Policy Experience: Key Takeaways” adlı makale paylaşılmıştır.

Üçüncü sırada ise Prof. Dr. Oktay BİNGÖL’ün kaleme aldığı “ABD’nin Soğuk Savaş Sonrası Dönemde Askeri Üs Politikasında Değişimin Türkiye’ye Etkileri ve İncirlik Üssünün Geleceği” adlı makale yer almaktadır. Dördüncü olarak Doç. Dr. Süleyman ÖZMEN’in yazmış olduğu “Hafif Silah Teknolojilerindeki Tarihsel Gelişiminin Küçük Birlik Çatışma Doktrinine ve Savaşlara Etkisi” adlı makaleyi sizlerle buluşturduk.

Beşinci olarak İlke Taylan YURDAKUL ve Prof. Dr. Mustafa Nail ALKAN’ın kaleme aldığı “Warlord of the Flies: Child Soldiers and Non-State Actors in New Wars” başlıklı makale paylaşılmıştır. Son makale ise Maria SARANTSEVA’nın eseri olan “The Rise of Nationalism in Ukraine: Erich Fromm’s Psychoanalytic Approach” başlıklı makedir.

Kitap incelemesi bölümünde ise Zeynep Çağla ERİN; Valerie HANSEN’in “İpek Yolu Belgelerle Yakın Tarih” adlı eseriyle ilgili görüşlerini paylaşmıştır.

Dergimizin gelecek sayısı (Aralık 2024) için makale alımlarının devam ettiğini vurgulamak isterim. Yılda iki kez yayımlanan dergimiz, sadece DergiPark üzerinden (<https://dergipark.org.tr/tr/pub/uksad>) çalışmalar kabul etmektedir.

Sözlerime son verirken emeği geçen kurullarımıza ve yayın ekibine çok teşekkür ediyorum. Yeni sayımızda görüşmek dileğiyle, başarılar diliyorum.

UKSAD Baş Editörü
Prof. Dr. Mehmet Seyfettin EROL

EDITORIAL

Dear “Journal of International Crisis and Policy Research (JICPR)” readers,

As our journal enters its 8th year, we continue to bring you high-quality scientific works on international crisis and political research. The increasing interest in our magazine with each issue is the most important indicator that we are on the right track.

Our editorial team is closely monitoring incoming articles, and the papers are meticulously examined and subjected to a double-blind referee evaluation process. The relevant editor carries out the process if the incoming work is related to the editor’s field of expertise. Referee appointments are made through the DergiPark system, based on the subject of the article and expertise criteria. The final reading of articles accepted for publication is done by our reduction editor.

Thanks to the importance we attach to scientific qualities, we have managed to get ahead of many national and international journals in the field of Social Sciences. We can observe this from the subsequently increase in the reading-visibility rates of our journal. Our reading-visibility rate, which was 250 thousand in our previous issue, increased by approximately 30 thousand in the last 6-month period and reached 280 thousand.

Our international refereed journal, which is available to you open access and completely free of charge, is scanned by 12 indexes. These are; Index Copernicus, CEEOL, ASOS Index, Cite Factor, DRJI, Google Scholar, Ideal Online, Infobase, JIFACTOR, Journal Factor, Research Bible and Sindex. Additionally, JICPR is monitored by ULAKBİM TR INDEX and EBSCO.

I would like to point out that JICPR accepts studies in English and Turkish. In our 8th Volume 1nd Issue; there are a total of 6 articles, 4 of which are in English and also 1 book review. First in the articles section, we share the article titled “Maritime Trade Routes Are Necessary For Globalization: The Case of Türkiye”, the work of Assoc. Prof. Ali Oğuz DİRİÖZ and Tolunay DOĞRU. Then, we included the article titled “Türkiye’s Century-Long Foreign Policy Experience: Key Takeaways”, the work of Prof. Sertif DEMİR.

In third place is the article titled “The Effects of The Change in the US Military Base Policy in the Post-Cold War Period on Turkey and the Future of Incirlik Base” written by Prof. Oktay BİNGÖL. Fourth, we share the article titled “The Influence of the Historical Development of Light Weapon Technologies on Small Unit Conflict Doctrine and Wars” written by Assoc. Prof. Süleyman ÖZMEN.

Fifth one is the article titled “Warlord of the Flies: Child Soldiers and Non-State Actors in New Wars” written by İlke Taylan YURDAKUL and Prof. Mustafa Nail ALKAN. Last article is Maria SARANTSEVA’s work titled “The Rise of Nationalism in Ukraine: Erich Fromm’s Psychoanalytic Approach”.

In the book review section, Zeynep Çağla ERİN shared his views on Valerie HANSEN’s book “The Silk Road: A New History”.

I would like to emphasize that article submission for the next issue of our journal (December 2024) continues. JICPR, published twice a year, accepts studies only through DergiPark (<https://dergipark.org.tr/tr/pub/uksad>).

Finally, I would like to thank our advisory and editorial boards for their hard working. I wish you success. Hoping to meet in the next issue.

JICPR Editor in Chief
Prof. Mehmet Seyfettin EROL

İÇİNDEKİLER

Küreselleşme İçin Deniz Ticaret Güzergahları Gerekli: Türkiye Örneği | 1
Ali Oğuz DİRİÖZ-Tolunay DOĞRU

Türkiye'nin Yüzyıllık Dış Politika Deneyimi: Temel Çıkarımlar | 13
Sertif DEMİR

ABD'nin Soğuk Savaş Sonrası Dönemde Askeri Üs Politikasında Değişimin Türkiye'ye Etkileri ve İncirlik Üssünün Geleceği | 29
Oktay BİNGÖL

Hafif Silah Teknolojilerindeki Tarihsel Gelişiminin Küçük Birlik Çatışma Doktrinine ve Savaşlara Etkisi | 54
Süleyman ÖZMEN

Sineklerin Savaş Tanrısı: Yeni Savaşlarda Çocuk Askerler ve Devlet Dışı Aktörler | 85
İlke Taylan YURDAKUL-Mustafa Nail ALKAN

Ukrayna'da Milliyetçiliğin Yükselişi: Erich Fromm'un Psikanalitik Yaklaşımı | 102
Maria SARANTSEVA

Kitap İncelemesi: İpek Yolu: Belgelerle Yakın Tarih | 120
Zeynep Çağla ERİN

TABLE OF CONTENTS

Maritime Trade Routes Are Necessary For Globalization: The Case of Türkiye | 1
Ali Oğuz DİRİÖZ-Tolunay DOĞRU

Türkiye's Century-Long Foreign Policy Experience: Key Takeaways | 13
Sertif DEMİR

The Effects of the Change in the Us Military Base Policy in the Post-Cold War Period on Türkiye and the Future of İncirlik Base | 29
Oktay BİNGÖL

The Influence of the Historical Development of Light Weapon Technologies on Small Unit Conflict Doctrine and Wars | 54
Süleyman ÖZMEN

Warlord of the Flies: Child Soldiers and Non-State Actors in New Wars | 85
İlke Taylan YURDAKUL-Mustafa Nail ALKAN

The Rise of Nationalism in Ukraine: Erich Fromm's Psychoanalytic Approach | 102
Maria SARANTSEVA

Book Review: The Silk Road: A New History | 120
Zeynep Çağla ERİN

Maritime Trade Routes Are Necessary for Globalization: The Case of Türkiye

Küreselleşme İçin Deniz Ticaret Güzergahları Gerekli: Türkiye Örneği

Ali Oğuz DİRİÖZ

Assoc. Prof. Dr., TOBB University of Economics and Technology, Department of International Entrepreneurship, ORCID: 0000-0001-7110-3849, e-mail: adirioz@etu.edu.tr

Tolunay DOĞRU

M.A. Student at TOBB University of Economics and Technology, Department of Political Science and International Relations, ORCID: 0009-0001-6954-487X, e-mail: tdogru@etu.edu.tr

Abstract

This study analyzes Türkiye centered alternative trade routes initiatives from an interdependence and peace theoretical perspective; recognizing necessity of maritime trade. Land routes such as the Silk-Road in the past did not necessarily create an interdependent relationship. However, today, both the New Silk Road and other alternative routes encourage new dependency networks. Maritime routes are also of great importance in this trade network. It is also thought that there is a strong link between interdependence and international conflicts. This study examines trade routes and international conflicts specifically for Türkiye. First the concepts of interdependence and globalization are discussed by examining literature on interdependence and conflicts. Second part discusses Türkiye's role in the midst of current crises. Then international trade routes and Türkiye's initiatives are assessed. The conclusions highlights necessity for Türkiye to develop alternatives with several regions.

Keywords: Trade Routes, Türkiye, Middle Corridor, Global Supply Chain, Interdependence And Conflict

Öz

Bu çalışma, Türkiye merkezli alternatif ticaret yolları girişimlerini karşılıklı bağımlılık ve barış teorik perspektifinden incelemekte; deniz ticaretinin gerekliliğini vurgulamaktadır. Geçmişte, İpek Yolu gibi kara güzergahları her zaman karşılıklı bağımlılık ilişkileri yaratmadı. Ancak bugün, gerek Yeni İpek Yolu gerek diğer alternatif rotalar yeni bağımlılık ağlarını teşvik etmekte. Bu ticaret ağında deniz rotaları da mühim önem tutmaktadır. Ayrıca karşılıklı bağımlılık ve uluslararası çatışmalar arasında da güçlü bir bağ olduğu düşünülmektedir. Bu çalışma ticaret rotaları ve uluslararası çatışmaları Türkiye özelinde incelemektedir. Çalışmada öncelikle karşılıklı bağımlılık ve çatışmalara ilişkin literatür incelenerek karşılıklı bağımlılık ve küreselleşme kavramları tartışılmaktadır. İkinci bölümde Türkiye'nin mevcut krizlerdeki rolü ele alınmaktadır. Daha sonra uluslararası ticaret yolları ve Türkiye'nin girişimleri değerlendirilmektedir. Sonuçlar, Türkiye'nin çeşitli bölgelerle alternatifler geliştirmesinin gerekliliğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ticaret Rotaları, Türkiye, Orta Koridor, Küresel Tedarik Zinciri, Karşılıklı Bağımlılık ve Çatışma

Makale Türü / Article Type Araştırma Makalesi / Research Article	Başvuru Tarihi / Submitted 15.04.2024	Kabul Tarihi / Accepted 13.05.2024
Bu makaleye atf için / To cite this article Diriöz, A. O. & Doğru, T. (2024). Maritime Trade Routes Are Necessary for Globalization: The Case of Türkiye. <i>Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi</i> , 8(1), 1-12.		

Introduction

Over the last decade or more, interests to revive the historic trade routes such as the Silk Road, and to develop new networks of trade route have been discussed globally. The initiation of the One Belt One Road – OBOR initiative by China (now referred as the Belt and Road Initiative – BRI) has been a major driver for land based global supply chains, trade routes, logistics and other infrastructure projects across Eurasia (Dirioz, 2022). Türkiye's initiatives on trade routes, and why at the current level, maritime trade routes are still essential for Globalization and the global supply chain. According to Gu & Liu (2024), over 90% of global trade still relies on maritime routes and thus this asymmetric reliance on sea trade implies multiple vulnerabilities. Past studies suggest that on-land trajectories such as the historical Silk-Road existed but did not necessarily create an interdependent relationship over the vast distances, and hence were not boosters of peace and prosperity during the Middle Ages.

The Silk Road, through its networks of caravans and relays of caravan seraglios, benefited regions such as in Central Asia (UNESCO, 2024) for millennia. During the Timurid Renaissance, Central Asia experienced a golden age, but the extent remained regional and were not across the Asian continent either. Hence, several initiatives are in place (many through Türkiye), to promote alternatives for the global supply chain and global trade. In this manuscript, these initiatives are analyzed from the perspective of interdependence and peace.

In the first part of the research, the concept of interdependence and globalization will be discussed. Then, the literature on interdependence and international conflicts, which form the theoretical basis of the study, will be examined. In the second part of the study, today's crises and the role played by Türkiye will be discussed. In the third and fourth parts of the article, Türkiye's role in international trade routes and Türkiye's individual initiatives in this direction will be discussed. The necessity for Türkiye to develop alternatives to trade with several regions (trans-Caspian Middle Corridor from Central Asia and also the Development Road through Iraq to Türkiye) is a conclusion of this analysis.

Interdependence and Globalization

Throughout world history, the formations established by humans have interacted with each other to a greater or lesser extent. Although this interaction of communities with each other includes many conflicts and wars, economic-based interaction has also been an important element that shapes human history. This interaction has become increasingly developed with the establishment of the system of sovereign states. With the Industrial Revolution, the mass production norm emerged and the economic relations of states with each other gained a different dimension. At this point, in the recent past, some states have specialized in some areas and have become large suppliers. However, no matter how advanced they are, every state has needed each other more or less economically. As a matter of fact, this situation has forced states to cooperate in their mutual areas of expertise and created a network of dependency. This network of interdependence constitutes one of the fundamental foundations of liberalism, which has been the dominant ideology of the world system, especially from the Cold War period and its end until today. The basis of the liberal system lies in an open, transparent and rules-based vision in which states trade and cooperate for mutual gain (Ikenberry, 2009: 72).

Interdependence, when viewed at the state level, means that countries are dependent on each other, especially economically. This dependency does not always have to be mandatory. However, states that are considered rational actors are expected to prioritize mutual gain. Famous economist David Ricardo's frequently used theory of comparative advantages explains the general outlines of this situation with a simple example. In Ricardo's example, a quantity of wine was cheaper in England than in Portugal; It is assumed that some fabric is produced cheaper in Portugal than in England. In such an imaginary scenario, according to Ricardo, if England specializes entirely in cloth and Portugal specializes in wine, there will be an advantage in each unit of production, as more of each product can be produced (Dimand, 2000: 8). As a matter of fact, this relationship will create a dependency where both parties gain mutual benefit.

In addition, the situation of relative superiority or mutual dependence is not static for the parties. Changes in any of the determinants that enable a country to have a relative advantage in a product may change the side of this dependence or specialization over time (Gupta, 2015: 11). Therefore, these relative advantages can be reconstructed when appropriate variables are provided. Moreover, this reconstruction is not only valid for relations between two states. An actor's specialization in a field does not necessarily mean a monopoly. Especially with globalization, both supplier and market options of actors have increased.

Another concept that should be considered together with interdependence is globalization. Interdependence, which forms the pillar of the liberal system, gained a new dimension towards the end of the Cold War. Globalization, which has been discussed since the 1980s and is still a trend today, has greatly transformed the world system. Globalization; It can be expressed as the expansion, deepening and acceleration of the interdependence between states in the economic, political and cultural fields (Keyman, 2019: 510). The key point here is that almost all of the states, which are the dominant actors of the international system, are in relations with each other. Globalization is more than dependency between two states; It corresponds to broader and global connection networks (multiple relationships) (Keohane & Nye, 2011: 225). Therefore, with globalization, interdependence has become more complex and covers almost the entire world.

When we look at today's world, we see that complex networks of interdependence are strongly woven. Liberal theory expects rational actors to prefer cooperation in terms of benefit/cost. This cooperation largely includes economic networks established with various actors. The expected benefit of the international system from these economic networks, that is, mutual dependency, is to reduce conflicts or bring them to more reasonable grounds.

Interdependence and War

Although the mutual dependence of states on each other has many different consequences, in all the processes discussed above and in much earlier times, the main expectation from these relations of dependence was the reduction of wars. If we accept states and their rulers as rational actors, increasing interdependence also increases the costs of possible conflicts. On the other hand, when viewed from the opposite side, the economic introversion of states also increases the possibility of conflict. For example, 'Low global trade in the aftermath of the Great Depression in 1929 and economic protectionism were

considered as cause for rising Axis Powers (Militarist regime in Japan, Fascist regime in Italy, and Nazi Party in Germany), which eventually led to WWII. According to some, this inverse relationship between economic dependency and conflict continued during the Cold War. For example, the study written by Gasiorowski and Polachek (1982) demonstrated with numerical data the argument that as the economic relationship between the Warsaw Pact and the USA increased, the conflict decreased. While there are many studies examining the correlation of interdependence and conflict, there are also approaches that expand this relationship and offer different perspectives.

There is also another reading regarding international conflicts and peace through regime type. Democratic peace theory, in short, suggests that democracies will conflict with each other less. However, Mousseau (2013) argues that this situation has more to do with economic institutions than regime type. At this point, the effect of independent variables on each other can be mentioned. The reason why democracies do not fight each other may be due to the fact that democracies are developed economies and have strong networks of interdependence, rather than their regime types.

In addition to these theoretical discussions, there are also sub-discussions that address the relationship between interdependence and conflict differently. In his book on the relationship between economy and power, Mansfield offers approaches and interpretations of this subject from many perspectives. In his criticism of works dealing with the correlation of interdependence with wars, he questioned the dependent variables and drew attention to the distinction between war and conflict (Mansfield, 1995: 120). On the other hand, thinking of interdependence as static, as traditional theories do, can lead to some problems. At this point, it would be appropriate to mention the 'trade expectation' theory put forward by Copeland. Copeland criticizes mainstream approaches that deal with static economic relations; he argues that not only current data on trade but also future trade expectations are effective in this regard. According to Copeland (1996: 39), if leaders' expectations for trade are positive, the possibility of war will decrease; If he is pessimistic, this probability will increase. As mentioned above, interdependence networks are candidates for change, as Copeland also mentioned. As a matter of fact, this situation emphasizes the importance of expectations. In this study, the analysis of these expectations will be made through trade routes. At this point, we claim that trade routes are an important indicator for the future expectations of leaders or, at a more general level of analysis, states.

Since the beginning of the history of civilization, interdependence has been part of the system to a greater or lesser extent. And in every period, trade routes have been at the heart of bilateral relations. Trade routes appear as a factor that increases dependence by increasing the commercial relations of states with each other. In addition, trade routes also contain clues about the trade expectations of states:

1. Making existing trade routes more active, starting to build a trade route, or having an intention regarding these two is in itself a product of expectation.
2. On the other hand, it is not always necessary for a state to lead the trade routes. The desire to be involved in another actor's initiatives on trade routes also reflects a positive attitude towards the future.

All of these attitudes towards trade routes have an intention to increase interdependence. Additionally, the formation of a trade route system can be considered as a contribution to globalization. On the other hand, the initiatives or requests in question also lead states to achieve a more peaceful momentum, as emphasized above. Therefore, establishing or participating in a trade route can be interpreted as an indication that no future conflict is expected between states in the system. When these initiatives exceed the discursive dimension and the necessary cooperation is achieved, the possibility of conflict will decrease as the trade route in question will strengthen the mutual dependency of the relevant states.

Current Threats to Globalization and Türkiye

The world, which saw two major world wars and global economic crises in the 20th century, entered the 2000s with high hopes. However, the Iraq Intervention, which occurred in the first quarter of the 21st century, called into question these well-intentioned expectations, as did the 2008 Economic Crisis and the Arab Spring. In all of these processes, globalization and the world system have been criticized from different angles. Other major issues can be added to these events. But perhaps none of them created the threat to globalization that the two wars that continue today pose. These problems; The Russia-Ukraine issue, which reached the level of a war in 2022, and the Israel-Palestine war, which started in October 2023. These wars, which are still ongoing in the first quarter of 2024, have brought to the agenda the discussions of 'returning to the darkness of the Middle Ages' with the blow they dealt to globalization.

Acting with the claim and vision of becoming a regional power, Türkiye emerges as an important actor for peace talks both in the case of Russia-Ukraine and Israel-Gazza. However, this section will focus on the economic dimensions and consequences of both the Ukrainian and Palestinian issues' repercussions on World trade, rather than their political dimensions and peace negotiations. Türkiye's role in this context; it will be discussed through the Grain Road initiative in the Russia-Ukraine War and the Suez problem in the Israel-Palestine War.

The Grain Corridor Initiative (Grain Road Initiative)

The Russia-Ukraine War, which started in early 2022, has created many global effects. While some of these were security-related, a significant part of them was the impact of the war on the global economy. In economic terms, the majority of concerns are focused especially on energy. As it is known, Russia is a major natural gas supplier. As a matter of fact, European countries are largely dependent on it in this regard. In addition, another concern about the economic foundations created by the war is about grain. The fact that both Russia and Ukraine are major grain suppliers has brought into question the impact that the war could have at this point.

Türkiye has maintained dialogue with both sides and engaged in mediation activities since the beginning of the war. This intention has clearly demonstrated itself with the Black Sea Grain Corridor Initiative Agreement. The Grain Corridor Agreement was signed in Istanbul on July 22, 2022, with the efforts of the UN and Türkiye. After the agreement, shipments were made to many different countries, from China to Egypt, from Türkiye to Spain. In this total shipment of nearly 33 million tons, the most transported products were

corn with 51% and wheat with 27% (Black Sea Grain Initiative Joint Coordination Centre). Unfortunately, these initiatives and shipments, which were highly praised by many people and institutions, could not be made permanent. It was not possible to extend the agreement for the fourth time, which was extended three times after it was signed, and Russia withdrew from the agreement on July 17, 2023.

Ukraine and Russia, both major grain exporters, are important suppliers in almost every region of the world. On the other hand, this trade is also an indicator of interdependence with other countries. As a matter of fact, as mentioned above, shipments were made to actors with many different identities. Although it was later interrupted, this initiative shows the importance of Türkiye for the economic order in the region. On the other hand, such initiatives also hold an important place for the global order, as the parties' economic ties with other states increase and underdeveloped countries can access vital foods.

The Suez Problem

Suez, one of the world's most important and busy channels, is of vital importance for the global supply chain. Today, approximately 12% of world trade goes through this canal, which connects the Mediterranean to the Red Sea, consequently connecting the Atlantic shores of Europe, Africa and Asia to the Red Sea and then on the Indian Ocean and the Pacific. This port, used by many countries, has an important place in making these countries more connected to each other through trade. Therefore, the Suez Canal is a very important route for both the global economy and, as a result, peace based on interdependence. Therefore, negative events that occur in the channel in question may cause major impacts. As a matter of fact, this situation has happened twice recently and trade via Suez has been largely disrupted. The first of these disruptions occurred in March 2021, and the other one started in recent months and still continues today.

The first disruption in the Suez Canal occurred in March 2021, when the ship Ever Given blocked Suez. The ship, which set out from China to Rotterdam, had an accident near Suez on March 24, 2021, stopping traffic in the canal for six days. As it is known, maritime trade is cheaper and more effective than land trade. More than 80% of international trade goods are transported by sea (Review of Maritime Transport, 2021: 111). Suez's place in maritime trade is particularly important. The canal, which enables the shortest sea route between Asia and Europe, is of vital importance for world trade. As a matter of fact, according to the data of the Suez Canal Authority, approximately 19,000 ships passed through the canal in 2019 (Navigation Statistics, 2019). Therefore, this six-day blockage in the canal had a negative impact on global trade, albeit on a small scale. In this process, the daily loss of Egypt, which controls the Suez Canal, is estimated to be approximately 12-14 million dollars, while the daily damage caused by the Ever Given to global trade is stated to be around 10 billion dollars (Aşkın, 2021).

The problem experienced in Suez today is related to security rather than a technical mistake. While the war between Ukraine and Russia continues, another blow to global peace was dealt with the start of the war between Israel and Palestine. The conflict that started on October 7, 2023 has affected the world in many ways. The negative impact of this war on global trade was realized by what happened in another fragile region. The attacks, which made shipping in Suez very risky, came from the Houthis group in Yemen, which has been experiencing a civil war for more than nine years. In Yemen, where

regional actors are directly involved in the crisis, there are three groups claiming sovereignty: the Yemeni Government, the Houthis and the Southern Transitional Council, and these groups are supported by Saudi Arabia, Iran and the UAE respectively. The underlying problem in Suez lies in the attacks launched by the Iranian-backed Houthis against Israeli ships.

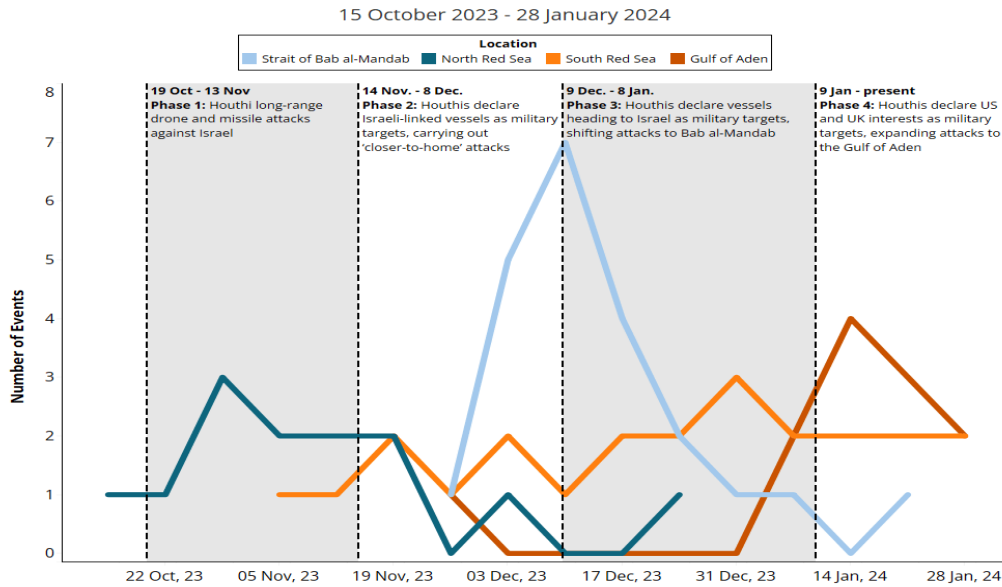

Table 1: Houthi Attacks in the Red Sea (Source: ACLED, Yemen Conflict Observatory, Yemen Conflict Observatory “Yemen Situation Update: January 2024”, <https://acleddata.com/2024/02/05/yemen-situation-update-january-2024/>)

After the start of the war between Israel and Palestine, the Houthis clearly stated their support for Palestine. Table 1 shows the Houthi attacks in the Red Sea south of Suez after the war. As can be seen in the table, shortly after the start of the war, the Houthis took their support for Palestine to an action level with long-range missile attacks against Israel. However, when Israel's advanced defense systems neutralized these attacks, the Houthis resorted to another method. The Houthis, who control Hodeidah, Yemen's coastline overlooking the Red Sea, launched attacks on Israeli ships passing through Suez. Additionally, as seen in the table, these attacks also include further south, including Bab-ul Mandep and Aden.

These attacks continue to pose a life-threatening threat to ships using the Suez. This threat in the channel, which is one of the most important points of global trade, showed its effect very quickly. According to UNCTAD's declaration dated 15 February 2024, the volume of trade passing through Suez has decreased by 42% in the last two months due to Houthi attacks (UNCTAD, 2024). Due to the attacks, many ships had to turn to another route, the Cape of Good Hope. Although this natural route, used before the opening of Suez, is important and valuable, it is costly and long. Data show that the Suez Canal shortens transportation between Asia and Europe between 9 days and 2 weeks (UTİKAD, 2023). Therefore, using the Cape of Good Hope both increases costs and slows down the global supply chain.

Both events, which caused disruption in the Suez Canal, caused major material damage. However, the impact of these events is not limited to visible material damage. The disruption of one of the world's most important trade routes has brought about question marks about the future of global trade. The events that social sciences are interested in rarely contain a certain systematic, so they are less predictable. For example, despite many calculations, a ship may block a trade route, or a war in one place may trigger unexpected events elsewhere that could have a global impact. Therefore, every trade route carries the risk of disruption at any time. This situation shows how important alternative trade routes are. This issue came to the agenda again during the problems in Suez.

During the Suez crises, some actors and potential alternatives came to the fore. One of these is Russia, which points to the North Sea, and the other is the joint channel project of Israel and the UAE (Abay, 2021). Türkiye, which proposed a land route alternative to Suez, was also one of the prominent actors in this period. Considering the costs of both passing through the North Sea and opening a new and long canal, Türkiye's proposal constitutes a rational option. After the Ever Given disrupted the canal traffic, the then Minister of Transport and Infrastructure Karaismailoğlu pointed out the Middle Corridor (Which includes a Trans - Caspian component so may sometimes be referred as the Trans-Caspian Corridor or the Middle Caspian Corridor), which starts from Türkiye and reaches China, as the most suitable alternative route to Suez (T.R. Ministry of Transport and Infrastructure, 2021).

The strategic Choke Points have been vulnerabilities and risk factors to global maritime transportation for some time. Draught conditions over the Panama Canal have lead certain ships to seek passage through the Northern Passages and the Strait of Magellan, which are Arctic and Antarctic passages. Because of global warming and melting of icecaps, Arctic and Antarctic passages and especially the Polar Silk Road have been discussed over the last decade as a possibility for commercial vessels (Winter, 2020), but still remain treacherous territories under severe weather conditions. Not to mention that the Bering Strait itself is another treacherous passage and a strategic choke point between the United States and Russia. Hence, while these extreme North and South passages can become considered alternatives overtime, they would also bring along additional risks and vulnerabilities. This is why Türkiye is developing also its own alternative projects such as the Dry Canal or the Development Road through Iraq.

Development Road Project (Kalkınma Yolu Projesi)¹

Another important trade route initiative that Türkiye has recently initiated is the Türkiye-Iraq Development Road Project. The project, which will connect Iraq's Faw Port in the Persian Gulf to Türkiye, has come to the agenda again with concrete steps being taken in 2023. When we look at the location of the route, we see an alternative route that connects the Persian Gulf countries and distant Asian countries to Europe and the Black Sea. The

¹ This chapter was drafted and ready for submission just as Iran launched multiple drone and missile attacks to Israel on the night of 13 to 14 April 2024. This causes continued regional uncertainties including on the fate of the Development Road and the South of the Caspian Route. The India Middle East Europe Corridor – IMEC is even more vulnerable and uncertain due to continued crisis in Gazza, and tensions in the Red Sea. Israel (and the ports of Eilat and Haifa) as well as Iran (and the port in Bender-Abbas) remain vulnerable and at risk, and seem to remain so since October 2023.

project, which President Erdogan defines as the new Silk Road, has a complementary structure to the Middle Corridor, which includes Türkiye (TRT Haber, 2023). The problems experienced today in both the Northern and Southern Corridors around the Caspian have again shown the importance of the Middle Corridor.² In this respect, it is important that Türkiye feeds the Middle Corridor from the South through Development Road.

As mentioned above, Suez, where international maritime trade is concentrated, experiences major problems from time to time, and these problems lead to global effects. As a matter of fact, when the Development Road is implemented, it will create a more reasonable alternative to Suez than the Cape of Good Hope. Minister of Transport and Infrastructure Uraloğlu discussed the current Suez problem and said that a cargo departing from Beijing could reach the Suez Canal in 35 days and from the Cape of Good Hope in 45 days, and stated that if the Development Road were implemented today, this route would reduce the transit time to 26 days (T.R. Ministry of Transport and Infrastructure, 2024). Considering that the Suez Canal has been disrupted twice recently, it can be seen that the Development Road offers a very important alternative for Asian and European trade.

Finally, the project will contribute to economic peace in the region by increasing the interdependence of the Basra countries and helping the development of Iraq. Türkiye has added its improving relations with the UAE to its long-standing cooperation with Qatar, one of the important countries in the region. Türkiye's potential importance for the region showed itself strongly during the Qatar crisis. As it is known, Qatar has a land border only with Saudi Arabia. In case the Saudis impose an embargo on Qatar, Basra is the only option route for Qatar. As a matter of fact, during the Qatar crisis, most of the aid could be provided by sea and air. On the other hand, states such as the UAE and Oman must pass through Saudi Arabia for land connection with the North. Considering the slippery regional dynamics of the Middle East, the Development Path will constitute an important alternative for states such as the UAE, Oman and Qatar in case of a potential problem with Saudi Arabia.

On the other hand, this project also has great meaning for Iraq. As it is known, Iraq has been struggling with political instability and economic problems for a long time. The Development Road project is also important for the development of Iraq with the economic advantages it will provide to Iraq. The project, which has a length of approximately 1200 kilometers, passes through strategic cities for Iraq such as Najaf, Baghdad and Mosul. As a matter of fact, Farhan al-Fartousi, General Manager of Iraqi Ports, thinks that the Development Road will help the development of large regions of Iraq in addition to transporting goods or passengers (Azhari, 2023). This project, which is planned to be completed within the next five to 10 years, will connect the Iraqi economy

². The Northern Corridor referred here is the trade route North of the Caspian Sea (Caspian Body of Water) through the Russian Federation, and especially the Trans-Siberian Railroads as the key logistical component. The Southern Corridor in this case is the trade route South of the Caspian, through Iran, with a combination of land highways and railroads, as well as the use of the port of Bender-Abbas. Both Iran and Russia are under various sanctions and thus the use of these routes for an effective East-West trade corridor is questionable.

more tightly to the global network of interdependence. In addition, economic contributions will pave the way for reducing Iraq's political instability. Increasing economic interests with regional countries will help even actors with different identities in Iraq to abstain from conflicts.

As a result, the Development Path Project will strengthen the global interdependence network with the alternative route it offers. Considering the trade between Asia and Europe, the strategic role of this route comes to the fore. This route, which can seriously rival Suez, will minimize the negative impact of possible blockages on global trade. In addition, alternative routes are very important in terms of connecting the countries of the region to the global economy. Therefore, through development, Iraq will strengthen its trade-oriented relations with many actors and will increase the interdependence of Basra's countries with different identities.

Conclusion

Several Trade Routes initiatives and trade corridors may be seemingly competitive. However, they are also complementary towards one another if the aim is to maintain a Global Supply Chains and continue Globalization. Considering the vulnerabilities of strategic maritime passages, and the hindrance of global maritime trade and transportation over the past few years, availability of alternatives are not simply a matter of competition, but a necessity if the global supply chain is to remain global (unless production and supply chains would be limited to more local and regional concentrations).

These multiple trade route, logistics and connectivity projects are mutually alternative and complementary towards one another as they each have their own risks and vulnerabilities. Dirioz (2022) suggested that even the Middle Corridor and the Belt and Road Initiatives were both alternatives and complementary towards one another. Yet any dry canal or on-land project through railways or highways are still more complex and expensive than the cheap and flexible maritime transportation. Maritime transportation and cross-ocean trade had started since the age of explorations and ended the Middle Ages in Europe and started the early phases of globalization. The hindrance of global maritime trade may inevitably pose the risk of having more regionalism and the emergence of deglobalization and possibly Neo-Medievalism. Neo-Medievalism in a sense of reducing Globalization and Global liberal trade and interconnectivity in a situation where there are more local and regional powers rather.³

Türkiye, in both cases (Whether Globalization continues, or whether supply chains become more local) still needs to develop alternatives routes, in order to continue trade with several regions (trans-Caspian Middle Corridor from Central Asia and also the Development Road through Iraq to Türkiye) because historically warzones have always been close to Türkiye, and Türkiye had benefited from being at a natural geo-strategic location connecting East and West, as well as North and South. Türkiye must ensure alternative routes to maintain connections to several regions in order to continue its comparative advantage resting on its geographic location.

³. Though one should duly not that Medievalism concepts may often criticized as Eurocentric (De Souza, 2024); Medieval and backward relative to Europe and not necessarily in other societies.

References

- Abay, E. (2021, Nisan 8). *Russia seeks to create alternative to Suez Canal via Northern Sea Route*. Accessed March 14, 2024 Anadolu Ajansı: <https://www.aa.com.tr/en/analysis/analysis-russia-seeks-to-create-alternative-to-suez-canal-via-northern-sea-route/2201874>
- Aşkın, E. (2021, Temmuz 7). *Süveyş Kanalı'nı 6 Gün Boyunca Tıkayan 'Ever Given' Gemisi Yaklaşık 3,5 Ay Sonra Mısır'dan Ayrılıyor*. Accessed March 10, 2024, Anadolu Ajansı: <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/suveys-kanalini-6-gun-boyunca-tikayan-ever-given-gemisi-yaklasik-3-5-ay-sonra-misir-dan-ayriliyor/2296937>
- Azhari, T. (2023, Mayıs 27). *Iraq launches \$17 billion road and rail project to link Asia and Europe*. Reuters: <https://www.reuters.com/world/iraq-launches-17bn-road-rail-project-link-asia-europe-2023-05-27/>
- Black Sea Grain Initiative Joint Coordination Centre*. (tarih yok). United Nations: <https://www.un.org/en/black-sea-grain-initiative/vessel-movements> adresinden alındı
- Copeland, D. (1996). Economic Interdependence and War: A Theory of Trade Expectations. *International Security*, 20(4), 5-41.
- De Souza, R. (2024). Are there limits to globalising the medieval?. *postmedieval* 15, 257-283. <https://doi.org/10.1057/s41280-024-00309-2>
- Dimand, R. (2000). Ricardo And International Trade Theory. *History Of Economic Ideas*, 8(3), 7-24.
- Dirioz, A. O. (2022). An Energy-Focused Alternative And Complementary Route To The Silk Road. *Eurasian Research Journal*, 4(2), 7-22.
- Gasiorowski, M., & Polachek, S. (1982). Conflict And Interdependence: East-West trade and linkages in the era of detente. *Journal of Conflict Resolution*, 26(4), 709-729.
- Gu, B., & Liu, J. (2024). A systematic review of resilience in the maritime transport. *International Journal of Logistics Research and Applications*, 1-22.
- Gupta, S. (2015). Comparative Advantage and Competitive Advantage: An Economics Perspective and a Synthesis. *Athens Journal of Business and Economics*, 1(1), 9-22.
- Ikenberry, J. (2009). Liberal Internationalism 3.0: America and the Dilemmas of Liberal World Order. *Perspectives on Politics*.
- Kalkınma Yolu İçin Önemli Viraj 2024*. (2024, Ocak 31). T.C. Ulaştırma Ve Altyapı Bakanlığı (Republic Of Türkiye, Ministry of Transportation and Infrastructure): <https://www.uab.gov.tr/haberler/kalkinma-yolu-icin-onemli-viraj-2024> adresinden alındı
- Keohane, R., & Nye, J. (2011). *Power And Interdependence* (Fourth Edition b.). Cambridge: Pearson.
- Keyman, F. (2014/2019). Küreselleşme. Ş. Kardaş, & A. Balcı (Dü) içinde, *Uluslararası İlişkilere Giriş* (s. 509-522). İstanbul: Küre Yayınları.
- Mansfield, E. (1995). *Power, Trade, And War*. New Jersey: Princeton University Press.

Mousseau, M. (2013). The Democratic Peace Unraveled: It's the Economy. *International Studies Quarterly*, 57, 186–197.

Navigation Statistics. (2019). Accessed March 10, 2024 Suez Canal Authority: <https://www.suezcanal.gov.eg/English/Navigation/Pages/NavigationStatistics.aspx>

Süveyş Kanalına Alternatif En Uygun Taşıma Rotası, "Orta Koridor". (2021, March 29). T.C. Ulaştırma Ve Altyapı Bakanlığı: <https://www.uab.gov.tr/haberler/suveys-kanalina-alternatif-en-uygun-tasima-rotasi>

Türkiye'den Basra Körfezi'ne: Kalkınma Yolu Projesi. (2023, 12 4). TRT Haber: <https://www.trthaber.com/haber/dunya/Turkiyeden-basra-korfezine-kalkinma-yolu-projesi-760157.html>

UNCTAD. (2021). *Review of Maritime Transport*. New York: United Nations Publications. Review of Maritime Transport 2021. adresinden alındı

UNCTAD. (2024, Şubat 15). Accessed March 12, 2024 <https://unctad.org/podcast/precarious-passage-red-sea-ship-attacks-strain-supply-chains>

UNESCO. (2024, April 14). Accessed April 14, 2024 <https://en.unesco.org/silkroad/about-silk-roads>

UTİKAD. (2023, Aralık 19). Accessed March 13, 2024 <https://www.utikad.org.tr/Detay/Sektor-Haberleri/35898/suveys-kanali-ndaki-guvenlik-krizi-kuresel-tedarik-zincirinin-rotasini-degistirdi>

Winter, T. (2020). Silk road diplomacy: Geopolitics and histories of connectivity. *International Journal of Cultural Policy*, 26(7), 898-912.

Türkiye's Century-Long Foreign Policy Experience: Key Takeaways

Türkiye'nin Yüzyıllık Dış Politika Deneyimi: Temel Çıkarımlar

Sertif DEMİR

Prof. Dr., University of Turkish Aeronautical Association, Faculty of Business,
ORCID: 0000-0001-8329-8735, e-mail: sertifd@thk.edu.tr

Abstract

This article aims to analyze a century-old Turkish Foreign Policy (TFP). The year 2023 was the anniversary of the centenary of the foundation of Turkey. Therefore, this article aims to analyze the century old TFP through the main determinants/dynamics affecting the formation of TFP to extract key takeaways. Accordingly, Turkey has implemented a self-focused foreign policy based on pragmatism, influenced by geographical and power constraints. Turkey almost never abandoned its Western-oriented, non-interventionist, cautious and pragmatic foreign policy. Following the change of political power in Turkey in 2002, the new rulers have gradually pursued an assertive foreign policy that was multilateral, multifaceted, religiously focused, and Eastern-oriented, particularly centered on the Middle East. This study will analyze all these processes.

Keywords: Turkish Foreign Policy, analysis, key takeaways, century-long foreign policy, 1923

Öz

Bu makale, bir asırlık Türk Dış Politikasını (TDP) analiz etmeyi amaçlamaktadır. 2023 yılı, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun yüzüncü dönüm yılıydı. Bu nedenle, bu makale, önemli çıkarımları tespit etmek amacı ile TDP oluşumunu etkileyen temel belirleyiciler/dinamikler vasıtası ile asırlık TDP'ni analiz etmeyi amaçlamaktadır. Türkiye, coğrafi ve güç kısıtlamalarından etkilenen, pragmatizme dayalı, kendine odaklı bir dış politika uygulamıştır. Türkiye, Batı odaklı, müdahaleci olmayan, ihtiyatlı ve pragmatik dış politika esasından neredeyse hiç vazgeçmedi. Ancak, 2002 yılındaki Türkiye'de siyasi iktidar değişiminin ardından, yeni yöneticiler yavaş yavaş çok taraflı, çok yönlü, dini odaklı ve daha Doğu yönelimli, özellikle Orta Doğu'ya yönelik odaklanan iddialı bir dış politika izlediler. Bu çalışma tüm bu süreçleri analiz edecektir.

Anahtar Kelimeler: Türk Dış Politikası, analiz, temel çıkarımlar, yüzyıllık dış politika, 1923

Makale Türü / Article Type Araştırma Makalesi / Research Article	Başvuru Tarihi / Submitted 27.03.2024	Kabul Tarihi / Accepted 25.04.2024
Bu makaleye atf için / To cite this article Demir, S. (2024). Türkiye's Century-Long Foreign Policy Experience: Key Takeaways. <i>Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi</i> , 8(1), 13-28.		

Introduction

The year 2023 was the centenary of the foundation of the Republic of Türkiye (hereinafter TR), which was born in 1923 from the ashes of the collapsed Ottoman Empire. TR's century-old foreign policy has been shaped by many dynamics, determinants and factors. Foreign policy has also differentiated according to increasing or decreasing external threats, the will of governments, internal dynamics, alliance commitments, and global security dynamics. Of course, the role of each of the dynamics and factors in question has not been the same.

Turkish Foreign Policy (TFP) is generally examined according to time periods in which threats, global security and domestic political struggles show dissimilar characteristics. In this context, there are five stages in which the Turkish Foreign Policy (TFP) can be analyzed:

- Early Republican Period (1923-1939)
- World War II Period until 1950 (1939-1950)
- Cold War Period (1950-1990)
- 1990s-until 2000
- After 2000s-present

This study also tries to examine a century long TFP according to timeframe as mentioned above. In order to make analysis, the focus, for each phase, will be on the key foreign policy determinants/dynamics, on global and regional security that impact TFP, role of the ruling powers in formation TFP, alliance commitments and internal dynamics that impact TFP.

A qualitative research method supported by historical archives data, article, books, internet documents will be utilized for this research.

A Brief Literature Review of Foreign Policy Analysis

Foreign policy analysis is an important functional area of international relations. This analysis includes the interaction between the actors of foreign policy (state, international institutions, non-governmental actors), at what level foreign policy will be handled (international, unit or individual) and factors affecting foreign policy (such as power, population, leadership influence, geographical location).

In summary, foreign policy mainly includes the examination of tools that have an influential role in determining the main course of FP. These tools can generally cover diplomacy, economy, army, science and culture, but not excluding any other significant factor which might have an influential role in FP.

As for the theoretical aspects of international theories, realist theory argues that the main factor determining foreign policy is "national interests", taking into account the anarchic structure between states. Hans Morgenthau, one of the leading scientists of realist theory (Morgenthau, 1948), identifies national interest with "power" and therefore emphasizes that the state will act with the motivation to protect its power and therefore its national interests in foreign policy. Thus, states will be able to play a decisive role in foreign policy by acting rationally and increasing their military and economic power (Jackson, Sørensen, 2013: 254).

Contrary to the view of realism based on national interest and power in foreign policy, the behaviorist theory, which emerged in the 1950s and 1960s, argues that the thoughts, perceptions, cognitive capacities and world understanding of decision-making individuals in foreign policy are effective in their foreign policy preferences (Brown and Ainley, 2005: 32-33). The leader's psychological tendencies and information capacity or the information framework provided are important in the selection of foreign policy decisions. The comparative approach to FP was enthused by the behaviouralist discourse. The aim of this discourse was to construct systematic models and clarifications of the FP. This can have attained by collecting a numerous of data to analyze the content and setting of the FP of many countries (Jackson, Sørensen, 2013: 254).

The most important example in history in terms of the influence of leaders on foreign policy is the decisive roles played by Hitler and Stalin in the foreign policy of their countries during the Second World War.

In some countries, the effectiveness of the "bureaucratic structure" comes to the fore in foreign policy preferences. For example, the Ministry of National Defense, the military bureaucracy, the Ministry of Commerce or the intelligence agency can play an important role in a country's foreign policy understanding. Corporate influence is very decisive in foreign policy in the USA. For example, the views of the US Department of Defense, also known as the Pentagon (and its subsidiary, the Joint Chiefs of Staff), have great weight in determining US foreign policy. In Türkiye, until 2002, soldiers had a very strong influence on foreign policy and governments determined foreign policy with the General Staff. However, after 2002, during the AK Party period, the army's power to determine foreign policy decreased greatly over time.

Per the pluralist theory of IR, the monopoly power of the states in FP has been considerably reduced thanks to the new actors that have emerged since the 1970s (Keohane and Nye, 1971). The activities of non-state actors, that is, various international organizations and non-governmental organizations, in the international arena have questioned the role of the state as the sole actor in the international system. So much so that it has been argued that the new international structure defined as global governance has moved states away from the position of sole and powerful international actors, and that states share governance authority with non-state actors such as international organizations and civil initiatives. However, today it can be said that the increase in international global terrorism, the emergence of challenges to the unipolar world order after 1990, and the hybrid wars first seen in the Middle East and then spreading to Europe have stopped. The decline roles of states in international politics. Those factors led to a renewed increase in the role of states in the 2010s.

Marxist theory of international relations sees the state as a tool utilized by the hegemonic bourgeoisie class to exploit the laborers. Marxist theory also sets for that the bourgeoisie requires a strong state in order to boost its economic sphere against others. State, as representative of specific interests is an instrument of the bourgeois class to subdue laborers in Marxist discourse (Brown and Ainley, 2005: 68).

On the other hand, constructivist IR discourse quests influence of identity, norm and values in forming FP, implying the importance of social structuring in FP.

In summary, foreign policy analysis can be conducted at the systemic level; the nation-state level; and the individual level (Jackson and Sørensen, 2013: 257).

A Brief Analysis of Turkish Foreign Policy of the Ottoman Empire

Historically, the ruling powers of a state could determine foreign policy, defining its direction, context, and means of implementation. These foreign policy tools vary depending on the threat perception, power of the states, the regional and global security environment and the power of rivalry between neighboring states. Ultimately, survival determines the tools, choices and dynamics of foreign policy.

Foreign policy preferences, dynamics and decision makers differed according to the rise, standstill and decline periods of the Ottoman Empire. In general, the FP of the Empire was shaped mostly in line with the preferences of the sultans during the rising period. While the personalities and wishes of the sultans played a determining role in foreign policy, the opinions of the grand viziers and palace officials who were advisors were also taken into consideration. Sultans had a decisive role in foreign policy in terms of their activities and capacities. However, during the period of decline, foreign policy was carried out according to the understanding, knowledge and capacities of the grand viziers.

During the decline, foreign relations constituted an important part of the duties of the grand viziers. However, Powerful sultans like Abdulhamid II also directly handled foreign affairs. Because they saw that the existence of the state largely depended on the struggle and competition between major external powers. The main goal of the FP of the Empire in the last two hundred and fifty years was to keep the Empire out of the struggle of the great powers and thus ensure the survival of the weakened and shrinking state. It was aimed to keep the Empire, which was perceived as " East question" in the eyes of the Western powers, alive with the "balance of powers" policy. Thus, it aims to gain time to keep the Empire afloat by taking advantage of the conflicts of interest between the great powers and to return it to its former power with modernization efforts. For example, we see that the Ottoman Empire frequently changed its alliance relations with France, Russia and England within the scope of its balance of power policy in the early 19th century. The approach of utilizing the balance of powers policy provided an important foreign policy experience in foreign relations that could be transferred to the republican period (Hale, 2013).

The Translation Chamber, which was established in 1821 to replace the Reis-ül Küttap and carried out the translation and paperwork works of the Ottoman Empire, later became the office of the Ministry of Foreign Affairs in 1871, pioneering the core of the foreign affairs. Their role in determining foreign policy began to increase day by day. This institution formed the basis of today's Ministry of Foreign Affairs.

In the late period of the Ottoman State, the leaders of Ittihat ve Terraki Cemiyeti (The Society of Unification and Progress-CUP) were the main decision makers of foreign policy. Their miscalculated assertive foreign policy practices resulted in the collapse of the Ottoman Empire.

The Early Republic Period (1923-1939)

As a new country, TR was severely depleted in human and material resources due to the wars that continued in the last decade, and the country was militarily and economically weak, poor and powerless. Additionally, the everlasting defeats against the Western powers and Tsarist Russia since the Treaty of Karlowitz signed in 1699 created a "break up trauma" among the statesmen of the Ottoman and later early Republican periods that pushed them to seek to guarantee state security. Considering all hardships, Türkiye, at the incept, implemented a self-focused foreign policy based on pragmatism, influenced by geographical and power constraints.

The Republic of Türkiye was established after serial series of violent wars with Western countries or their proxies (Lewis, 1968: 238-268), The winners of WWI had aimed at to terminate the existence Turkish state an international actor (Hale, 2013: 31). They launched war and provoked Greece to attack Türkiye. These violent developments "shattered, impoverished and demoralized" the country (Lewis, 1968: 241). Eventually, however, after successfully driving out all the invaders form the lands of Turkey, Mustafa Kemal, later Atatürk, and his colleagues were able to establish the Turkish Republic from the ashes of the Ottoman Empire (Demir and Bingol, 2020). Although the founders of the Republic were heavily influenced by Western ideologies, they founded the Republic in opposition to the colonial understanding of the West (Demir and Bingol, 2020).

Although Ataturk had founded the new Republic by fighting Western powers, he undoubtedly implemented a Western model of modernization and development in order to improve the country economically, politically, socially and culturally. A new foreign policy was designed according to the dynamics of an existence paradigm, which implemented stable foreign relations in order to develop the country as rapidly as possible (Baran, 2010: 107). The country was ruined and paralyzed, with heavily diminished labor power due to wars, internal struggles and uprisings and population moves. As a result, poverty and starvation prevailed owing to insufficient economic production. Thus, the country needed a peaceful period in order to heal the wounds of prolonged wars and to develop as rapidly as possible. Additionally, it maintaining the Ottoman state's foreign policy would have been both too costly and unsustainable as the new republic was now mostly limited to Anatolia due to the Ottoman Empire's disintegration, meaning that it had to be very cautious, refraining from risky foreign political attitudes so as not to jeopardize its security. Moreover, its new leaders had recently learnt the bitter and painful aspects of war through personal experiences.

Mustafa Kemal Ataturk was cautious in implementing Türkiye's foreign relations, and refrained from any adventurous dreams Cohen (2012). Atatürk rejected imperial ambitions as clearly unrealistic and inappropriate to the new nationalist ideology that he used to organize the Turkish Republic (Danforth, 2009: 86). Therefore, Türkiye's new foreign policy was pragmatic, realistic and based on the motto of 'peace at home peace abroad'.

Türkiye was particularly cautious regarding Russia, which was heavily responsible for the Ottoman Empire's gradual dissolution after 1774. By 1923, as a poor, medium-sized country, Türkiye could not consider competing with the Union of Soviet Socialist Republics (USSR), which had become a major global power. Until 1939, Türkiye's

historical perceptions and mutual understandings during the War of Independence made it align its foreign policy with Moscow's.

Türkiye's foreign policy decision-makers also considered the 'Sevres Syndrome', the fear induced by the Treaty of Sevres (Zurcher, 1997: 147; Narlı, 2005: 216), which the Entente Forces (Britain, France, Italy) tried to impose on the Ottoman Empire after WWI. This aimed at the partition and dissolution of the Ottoman Empire. This syndrome refers to the continued conviction, widespread among Turkish elites, that Türkiye is surrounded by enemies' intent on dividing up the country. Although this treaty was superseded by the Treaty of Lausanne in 1923, which laid the foundations of Turkish Republic, it had largely shaped Turkish security culture since the foundation of the republic (Narlı, 2005: 216).

During Ataturk's era, regional collaboration and alliance became very critical in deterring nationalist expansionism emerged in Europe after World War I. For example, in the face of the threat posed by Italy and Germany, which sought to seize the Balkans, four Balkan states - Greece, Yugoslavia, Romania, and Türkiye - signed the Balkan Pact in Athens on February 9, 1934. According to this Entente, the Balkan countries would respect each other's existence. Another one was the Saadabad Pact; a quadruple non-aggression pact signed on July 8, 1937, at the Saadabad Palace in Tehran between Türkiye, Iran, Iraq, and Afghanistan.

In sum, foreign policy during Ataturk's rule, 1923-1938, can be depicted as non-irredentist, neutral or non-aligned, pragmatic, non-intrusive and profoundly focused on internal matters (Rastow, 1989: 2 cited in Aydın, 2000: 103). All his policies were tailored to turn Türkiye into a modernized European country in all aspects. For this reason, Ataturk's foreign policy was inclusive towards increasing the economic wealth of the people. This pro-Western orientation did not, however, mean a reluctance to cooperate with the East as Türkiye established close ties with various Middle Eastern countries in the following years.

World War II until 1950 (1939-1950)

Turkish foreign policy under İnönü, 1938-1950, was the most challenging one in Republican history. Although the general pattern of İnönü's foreign policy was almost the same as during Ataturk's era, some coercive dynamics in international relations forced Türkiye to take radical decisions, such as abandoning its non-alignment policy in favor of with allying with England and France in October 1939. However, despite participating in this tripartite alliance, Türkiye remained de facto neutral throughout the war, resisting strong pressure from both the allies and Germany to join the war on their side (Hale, 2013: 56). Türkiye was now in a unique situation in which a relatively small country could follow an independent path through skilled diplomatic maneuvering in a time of global struggle (Hale, 2013: 56). As Baran (2010: 108) notes, its foreign policy had to change again at the end of the war Türkiye had to abandon its neutral policy owing to Stalin's threat, when it sided with the USA to resist the Soviet Union's demands, which jeopardized Türkiye's sovereignty in the Turkish straits and some parts of eastern Türkiye. In short, between 1939 and 1950, Türkiye involuntarily abandoned the non-alignment policy that had been a basic tenet of the republic since its foundation.

Cold War Period (1950-1990)

During the Cold War, Turkish foreign policy mostly aligned with US priorities. In order to deter any Soviet threat, Türkiye voluntarily participated in United Nations' operations in Korea in 1950, which enabled it to gain NATO membership in 1952.

At the same time, Türkiye's geo-strategic location was deemed an important factor in establishing the West's security policy during the Cold War. The West continuously attach greater attention to Türkiye's geostrategic importance rather than to its political functioning (Karabelias, 2009: 58). Between 1950 and 1960, Türkiye acted as a forward post of the USA, particularly in the Middle East, by disregarding the republic's initial policy of non-interference in the Middle East.

During the 1960s and 1970s, various foreign developments indicated that depending solely on the USA in foreign relations could harm Türkiye, and that its vital interests could easily be overlooked if they diverged from those of the USA. A number of key problematic issues created tension between the two allies: the Cuban missile crisis of 1962 (settled by the removal of Jupiter missiles from Türkiye in return for the removal of Russian missiles from Cuba), the Johnson letter of 1964, declaring that NATO might not help Türkiye if she was attacked by Russia because of Türkiye's probable intervention in Cyprus and the USA's refusal to allow US war equipment to be used in Türkiye's Cyprus intervention, Turkish opium production in the early 1970s, and the arms embargo imposed on Türkiye in 1975 because of its peace operation in Cyprus in 1974.

After the nuclear crisis in 1962 in which decisions were taken without Türkiye and in which Türkiye could potentially be a target, Türkiye has prompted it to pursue a more independent foreign policy. Türkiye has come to realize that complete dependence on America may not align with its strategic interests in all areas. As a medium-sized country, Türkiye has also learned that it could be adversely affected by the competition among nuclear powers.

On the other hand, President Johnson's letter, which clearly expressed not using the US equipment and weapons in Cyprus, has clearly served as the starting point for American antagonism that created a deep rupture in relations in Türkiye. Türkiye started to follow a multilateral foreign policy, facilitated by the detente period between the two pacts, which began in the mid-1960s. However, the main course, the alliance with the US and West, did not change.

1990-2002 Era

The end of Cold War was the major dynamic that altered the foreign relations paradigm of most countries. The conditions shaping Turkish foreign policy had considerably altered so Türkiye adopted a more proactive stance with the aim of becoming a regional actor (Adam, 2012: 140). With Russia no longer considered a threat, Western security concerns also changed towards coping with failed states, terrorism, and the spread of weapons of mass destruction. It also meant that Türkiye's strategic importance for the West was reduced.

As the world underwent drastic changes in the 1990s with the collapse of the USSR, Türkiye once again reoriented its foreign policy according to the new global context. Most

importantly, the Russian threat, which had been the main determinant of Turkish foreign policy since 1945, has lost its major importance. This gave Türkiye a great opportunity to redesign its foreign relations and implement a multilateral foreign policy. Türkiye therefore abandoned the policy implemented since its foundation, which can be briefly characterized as a western oriented and non-interventionist policy in Türkiye's neighborhood.

Meanwhile, Türkiye's desire to gain full European Union membership was also determinedly overlooked in 1987 and in 1997, increased Türkiye's sense of isolation in the evolving global political, economic and military platforms. Türkiye itself started a greater variety of more multilateral FP tools in the newly globalized world, with political shifts in the Balkans, Central Asia and Caucasus providing significant new opportunities. Türkiye's influence as a regional power was reinvented by Turks as well as by the West to cope with crises in the Balkans, Middle East and Caucasus. Ethnic, religious and sectarian conflicts that stimulated masses of refugees or deportations, and all kinds of smuggling unexpectedly boosted Türkiye's geopolitical importance, as it was now, geographically, the Western ally closest to the new crisis areas. This first materialized in the Gulf Crisis of 1990-1991 when Türkiye, on the initiative of President Özal, provided support to the American campaign against Saddam Hussein, even though Türkiye was harmed by the war through economic losses and increased domestic terrorism.

Since the 1990s, Türkiye has generally started to utilize soft power. In this regard, Türkiye has followed more assertive policies in the Balkans, Caucasus and Central Asia (Öniş, 2001: 67). Türkiye has much enjoyed its new neighborhood role because its traditional threat perception has been replaced by a new global pattern that supports collaboration and friendly relations. Additionally, the USA/West encouraged Türkiye to be a role model for the new Turkic Republics to prevent an Iranian type of development. These successor states to the Soviet Union were also looking for international cooperation to end their half-century of isolation. Türkiye therefore acted wisely by utilizing its soft power in its surroundings. However, this policy could only be realized due to other countries' perceptions of Türkiye as reliable, which had been generated over many years through the republic's secular, modern and liberal political philosophy, and its respect for international commitments and obligations. Despite some shortcomings, Türkiye remains the only Muslim country able to achieve a sustainable democracy and execute a peaceful, reputable foreign policy. Although Türkiye has followed a more assertive foreign policy since the 1990s, these policies have been consistent with the main axis of Turkish foreign policy. Thus, after the collapse of Warsaw Pact, Türkiye's traditional FP was subject to some changes in terms alliance's restrictions. While Turkey still pursued its traditional FP, it also acted relatively more assertive and multilateral activism (Sayarı, 2000: 169–182;

As to assertive policies in 1990s, Türkiye's supportive role in the First Gulf War in 1990, Türkiye's strained relations with Syria and Iraq, hosting "Northern Watch Operation", and the military training and education agreement signed with Israel in 1996 and the formation of BLACKSEAFOR in in 2001 were the examples of assertive policies (Çakır and Akdağ, 2016: 3; Larrabee and Lesser, 2003). On the other hand, the US tolerated Türkiye's assertive policies as Türkiye was seen as a model for the Central Asian Turkish states and was acting in harmony with the US policies.

Post-2002 and Onward

Türkiye has been governed by a single party continuously since 2002. This means that the TFR also incurred diversity and differences in many respects. Although the main principle of TFP has not undergone a comprehensive radical change, it shows a wide variety of approaches compared to previous periods in terms of purpose, policy, method and decision cycles and defining national security objectives.

Following the change of political power in Turkey in 2002, the new rulers have gradually pursued an assertive foreign policy that was multilateral, multifaceted, religiously focused, and more Eastern-focused, particularly centered on the Middle East. With the Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti-*JDP*), TFP has been subjected to a deep diversification in terms of priorities, preferences, tools and discourses to be used for FP. The AK Party first centered on democratization reforms and EU membership. This policy was also well appreciated by the EU and Turkish liberal intellectual (Demir and Bingöl, 2020; Ülgül and Demir, 2020: 138-158; Karaveli, 2015)

JDP foreign policy until 2015, based on several basic tenets, can be described as a multi-dimensional approach using soft power, ‘zero problems with neighbors’ and rhythmic diplomacy (Öniş & Yılmaz 2009, Cırlıg 2013, Turkmen 2013). As these comments suggest, JDP’s foreign policy was well received by Western intellectuals, although they became more critical after the Arab uprisings started in 2011.

As foreign policy analysts have noted, a country’s internal political structure, philosophy, regime and leadership help determine the direction and framework of foreign policy. Türkiye’s case also confirms theories of foreign policy analysis in how its internal political structure has affected foreign policy since 2002 in Türkiye.

In its first five-year term in office, JDP focused on Türkiye’s European Union membership bid, speeding up democratization and expanding freedoms in order to legitimize its ruling authority. The government embraced the idea of aspiring to join the EU, launching a series of reforms aiming to align Turkish laws with the European *acquis communautaire* by 2006 (Türkmen, 2013: 1). During this period, JDP nevertheless ensured that Türkiye maintained good relations with European states. Additionally, Türkiye’s constructive engagement demonstrated its good will internationally (Türkmen, 2013: 1), and the government received significant international support.

Although JDP tried to improve relations with the USA, the latter’s intervention in Iraq in 2003 made this very challenging. In particular, the Turkish parliament’s refusal, in March 2003, to allow American troops to attack Iraq from Türkiye marked a strategic breaking point in relations. In order to counter these problems, the Turkish government improved relations with the USA by using Türkiye’s power as a good example for other Muslim countries to imitate, in which a ‘moderate’ Islamic government could rule a secular Muslim state. Initially, the US administration highly appreciated this approach as Washington wanted to strengthen democracy, civil liberties and a liberal economy in the Middle East in order to prevent extremism, through a project called the Greater Middle East and North Africa. This initiative was abandoned because of the unwillingness of Arab States and Lebanese-Israeli wars in 2006.

In implementing an active, multi-directional foreign policy, while trying to sustain its Western alliance, the JDP government's main focus was on strengthening relations with the Arab world and regionally with the Middle East. This was the most major axis shift for the Turkish Republic since its foundation as previous governments had preferred a policy of non-interference in Middle East issues and a reluctance to increase relations with Arab countries.

JDP implemented a more active policy in participation with various organizations that former administrations had ignored. One of these was Türkiye's participation and leadership of the Organization of Islamic Cooperation (OIC) (Öniş & Yılmaz, 2009: 10). This indicated its desire to increase its involvement in international platforms. The JDP government also deliberately focused on Arab and Muslim countries, drawing on its historical, cultural and religious connections with the Arab world and other Muslim countries in Africa and South Asia. This approach also coincided with American policy viewing Türkiye as the best example of the co-existence of secular democracy and Islam.

Türkiye also wanted to further promote its effectiveness in foreign relations as a mediator. For example, it desired to act as a bridge between the Christian and Islamic worlds when Islamophobia prevailed in Western countries after 9/11 (Öniş & Yılmaz, 2009: 11). In 2005, Spain and Türkiye imitated one project called the "Alliance of Civilizations" to facilitate intercultural dialogue (Öniş & Yılmaz, 2009: 11). But, the attempt was abandoned as it did not yield success.

Türkiye also started a series of mediation efforts, such as between Syria and Israel, and Iran and the P5+1 group. In the 2010s, Türkiye also displayed similar approaches in disputes among neighbors. The major mediation efforts have been seen between Russia and Ukraine in 2022 and 2023 to end the war among these countries. These efforts have been well appreciated by the UN, The US, NATO and other global players. Despite the lack of success, these efforts clearly indicated Türkiye's willingness to increase its efficacy in international politics.

The zero problems policy, which places greater emphasis on the use of soft power and developing friendly relations with all neighbors, signals a deviation from the classical fixed positions of Turkish foreign policy (Öniş & Yılmaz, 2009: 9; Grigoriadis, 2010: 3). The dynamics of this foreign policy have involved less dependency on the western alliance.

The controversial foreign policy of JDP includes implementing zero problems with neighbors. In reality, this approach has never achieved its aims because Türkiye's problems with its neighbor have historical roots and are long-term unresolved matters. Thus, it was always unlikely to be so easy to end such disputes. Implementing such a policy also means making various concessions over each problematic issue without considering too much Turkish national interests. Thus, given this significant downside, no Turkish government can realistically resist the resulting criticism or handle the negative domestic political consequences (Demir, 2016). Therefore, JDP's policy of zero problems based on the strategic depth (Davutoğlu, 2014) was merely conducted as a way to appease major power pressure, to distract attention from internal issues towards external issues, and to give a clear signal of following friendly relations with neighbors (Abramowitz and Edelman, 2013: 6).

Considering the first ten years of the AK Party government (2002-2012), the main foreign policy issues of this period were the EU membership efforts, the Second Gulf War Crisis, the decision of the Grand National Assembly on March 1, 2003 not to allow the transit of American forces through Turkish territory, efforts for the solution of the Cyprus problem, the increasing terrorist activities of the PKK, the "one minute" crisis with Israel at the Davos Summit, the Mavi Marmara incidents, Israel's attacks on Gaza. These issues can be further increased. FP's decision-makers have often approached these crises unconventionally and pragmatically. Depending on the power of the rival or competitive actors, sometimes more assertive and sometimes more soothing discourses were preferred. Ultimately, the logical attitude prevailed over other problematic choices that could put Türkiye in an arduous situation.

Türkiye was subjected to criticism for deviating from the basic principles of TFP. Türkiye's activist policy towards neighboring Muslim countries has also been perceived as a part of this axis change (2013: 5). These doubts were strengthened by the JDP's various statements about strengthening relations with the Middle East, China and Russia, and joining the Shanghai Cooperation Organization (SCO). These approaches, which were seen as quite assertive and activist, were perceived as Türkiye leaving the Western Bloc and changing its axis towards the East. Although this shift of axis has been viewed as a move away from the West, the Turkish government has generally claimed that Türkiye has not shifted axis, but rather aimed at a more autonomous regional approach (Cîrlig, 2013: 5). The decision makers of FP of TR defined Türkiye's increasing aloneness in international politic as "valuable aloneness" to defend TR activist and assertive policies.

As to the second ten-year era (2013-2023), the Arab uprising has posed completely novel problems for Türkiye. Therefore, the JDP government has been busy mostly with the Syrian crisis (Türkmen, 2013: 2; Elman, 2013: 3). Türkiye's self-assertive policy toward Syria has been the main policy dispute with Washington (Abramowitz and Edelman, 2013: 5). As a result of the weakening of the central Syrian government, the power vacuum was filled by the YPG, Syrian Kurds affiliated to PKK terror organization, and the radical terrorist organization the Islamic State of Iraq and the Levant (ISIS-DAESH), affiliated with Al-Qaeda. Syria became the field of global proxy war and the new hybrid war type. The Syrian Kurds' attempt to establish an independent state in an area almost extending to the Mediterranean, in cooperation with the PKK terrorist organization, has emerged as the biggest threat to Türkiye's external security. The Turkish Army launched an operation in Northern Syria on its own initiative in August 2016 and stopped the YPG/PKK terrorist organization's possible territorial gains in Syria. Two more operations carried out by the Turkish Army in the North demonstrated Türkiye's determination to take action against an unexpected development in Syria. But the US still supports the YPG under the Syrian Democratic Forces with military and economic aid. This inflamed the relations between Türkiye and the US.

At the same time, Türkiye has been hosting an enormous number of Syrian refugees without receiving much support internationally. Hosting these refugees has cost Türkiye greatly, both from an economic and security perspective, while also creating a refugee flow from Syria through Türkiye to Greece or Italy.

Since the bloody coup attempt in 2016, Türkiye's FP has also become more assertive and Russia-focused. Because there have been many problematic issues with the United States, and most of them seem unlikely to be resolved in the foreseeable future.

To name of them: Syrian crisis, allegations, the US President's use of the word genocide in the Presidential declarations dated April 24, 2022 and 2023, the failure to extradite FETO leader Fetullah Gülen, who is considered responsible for the 2016 coup attempt, the imposition of sanctions on Türkiye within the scope of the Combating America's Adversaries with Sanctions Act (CAATSA) due to the S-400s acquisition, Türkiye's exclusion from the F-35 project and the failure to return the 1.5 billion dollars paid within the scope of this project to Türkiye, Halkbank case, Priest Brunson crisis, tensions with the USA and NATO during Sweden's NATO membership process, the negative attitude of the USA towards the agreement signed by Türkiye with the elected government of Libya on Maritime Exclusive Economic Zone Sharing within the scope of "Blue Homeland" in the Eastern Mediterranean, the USA's signing of many military aid agreements with Greece in the Aegean, conducting military exercises and turning the Dedeağaç region into a US base.

Türkiye also had difficult relations with Russia, including the shooting down of a Russian warplane in 2015, Russia's support for the Syrian central government, and the bombing of Turkish soldiers in Idlib/Syria by Russian warplanes in February 2022. In addition, the Russia-Ukraine war, which started in 2022, has paved the way for new disagreements both between Türkiye and the Western bloc and between Türkiye and Russia.

During the JDP governments, Türkiye has experienced its most difficult foreign policy problems in the last decade. Essentially, the world has come to the end of the "peace period" experienced after 1990. As the US-led global hegemony shifts towards a multipolar world, new global players are challenging the US-led global hegemony and its constraints. Therefore, the termination of world order established post-1990 led to new instabilities and risks in international politics. While TFP became more assertive, multilateral and versatile in the changing world politics, it has been facing more challenging situations beyond Türkiye's capacity and will.

In summary, the new rulers gradually pursued an assertive foreign policy that was multilateral, multifaceted, religiously focused, and more Eastern-focused, particularly centered on the Middle East. TFP has been subjected to a deep diversification in terms of priorities, preferences, tools and discourses to be used for FP.

Conclusion

This article aims to analyze the century-old TFP through the main determinants/dynamics affecting the formation of TFP to extract key takeaways. The year 2023 was the anniversary of the centenary of the foundation of the Republic of Turkey, which rose from the ashes of the collapsed Ottoman Empire. TR's century-old foreign policy has been shaped and differentiated according to increasing or decreasing external threats, the will of governments, internal dynamics, alliance commitments and global security.

This analysis of Turkish foreign policy has covered the dynamics of a century-long period. Since the main principle of modern Türkiye's founders was to establish a stable and safe foreign environment to allow internal improvement, they sought to establish a

stable foreign environment in order to improve the country by all means. During the Cold War period, Türkiye more or less acted within the Western alliance by becoming a bulwark against the Soviet bloc. However, once its main threat, the Soviet Union, dissolved in 1991, Türkiye started to implement a multi-dimensional approach to foreign relations. Until 2002, however, no administration attempted to alter Türkiye's basic foreign policy principles so the general tenets of TFP remained intact without much alteration. With the JDP era, TFP has been subjected to deep diversification in terms of priorities, preferences, tools and discourses.

In reviewing the centenary of TFP, the foreign policy of the Republican period was based on Western-centered relations within the framework of the principles of equality, sovereignty, peace and stability. In the historical process, "concern for survival" forced the Ottoman Empire to maintain a policy of balance among the great powers in foreign policy, but this policy could not protect the state and the Empire collapsed at the end of the First World War. During the Republic period, the new state established, with the concern of maintaining its existence, aimed to live in peace with its neighbors as long as its national interests were not threatened. The global political change experienced during and after the Second World War dictated that Türkiye take part in the Western Bloc. Türkiye abandoned its policy of balance among the great powers and ensured its security by siding with one of the great powers, that is, through alliances. However, freed from the restrictions of the bipolar order after 1990, Türkiye has increasingly sought a multifaceted foreign policy.

Although there have been deviations from these policies from time to time, the existence of this basic line has been preserved until today. Geopolitical risks arising from Türkiye's geographical location in a region of the world where problems abound have formed and continue to constitute the main dynamic of TFP.

Although security concerns are the main dynamic in the formation of Turkish foreign policy, as seen in other countries in the world, from time to time the political approaches of the governments, the personalities, desires, ideologies and value judgments of the leaders in the administration also played an important role in the formation of foreign policy. Türkiye has adopted the principle of achieving its foreign policy goals by using diplomacy, one of its foreign policy tools. Although the diplomatic method was essential for foreign policy implementation during the Republic period, tools such as economic, cultural and historical proximity also played an important role in foreign policy. When national interests were under threat, military force was used when necessary, as seen in the Cyprus, Iraq and Syria crises and terrorist incidents.

However, since 2002, TFP has undergone slow but decisive and extensive changes. The JDP has gradually altered the traditional principles of TFP. Turkey's intense involvement in Middle Eastern affairs marked a significant deviation from Turkey's traditional policy of staying away from Middle Eastern affairs. (Çakır and Akdağ, 2016: 3). Thus, the JDP has faced criticism since the Arab Spring started in 2011. Therefore, Türkiye's recent efforts in foreign relations damaged perceptions of Türkiye as a model of Islam and secular democracy coexisting (Cîrlig, 2013:6). It is claimed that TDP, especially after 2007, turned from a Western orientation to a more Eastern-oriented foreign policy. This situation is defined as "axis shift". (Çakır and Akdağ, 2016: 4). Although many

intellectuals accept the change in the TFP's regional orientation, they also argue that Turkey's Western orientation has not been completely reversed during the JDP period due to the complexity of relations with the USA and the EU (Çakır and Akdağ, 2016: 4) as well as over dependence to the Western economic richness.

Having analyzed Türkiye's foreign policy since its republican foundation, it is possible to elaborate some basic principles for the future. World politics have changed drastically over the preceding century and will continue to change according to new dynamics. States will continue to be the main actors in the foreseeable future despite the weakening of their power and the emergence of new actors such as international organizations and non-state actors in international relations. Power struggles among nations will also still be a significant factor in international relations.

To correct this, Türkiye must adopt a foreign policy that bears in mind new realities and progress, yet without ignoring the limits to its capacity and resources, and its alliance commitments and basic foundational tenets.

Today, the conditions of the 1920s or 1930s no longer exist so Turkish foreign policy must reflect new realities, making it logical to implement a multi-directional, multi-purpose approach, utilizing soft power elements in foreign relations that draw on Türkiye's historical, cultural and religious background. However, Türkiye must implement a policy that is within its economic, military and political capacity by avoiding any adventurous actions that would jeopardize its security.

Türkiye should also take into account some basic facts in implementing foreign policy in the 21st century. First, despite major improvement in the last century, Türkiye is still a developing or emerging country, dependent on other countries for crucial energy supplies for 70 percent of its energy consumption. Furthermore, it imports most of this from countries with which it has some disputes. Second, as a regional power, Türkiye lacks the capacity to shape its surroundings, as seen in the Syrian crisis as its economic, technological and military capacity is insufficient to sustain an ambitious foreign policy and alter surrounding areas as desired. Third, Türkiye is situated in a very unstable region, where nationalist, ethnic, cultural, historical, religious/sectarian and economic competition and rivalry prevail, none which appear to be resolvable in the foreseeable future. Additionally, Türkiye has its own internal ethnic and sectarian problems that are susceptible to foreign interference so unless it can resolve these issues, Türkiye will remain vulnerable to foreign intrusion. Finally, major global powers are still focusing on Türkiye's neighborhood as it holds critical energy resources, carries major energy transfer routes, and has significant strategic value for global hegemony. In order to control, monitor or influence these regions, major powers utilize all methods, tactics, alliances or means of collaboration. Willingly or not, Türkiye is also part of this strategic game so must be very cautious while implementing any foreign policy that disregards major power interests or expectations.

In short, while taking into full account the motto "peace at home peace abroad", Türkiye must implement a comprehensive foreign policy that seeks to increase neighborhood stability, and resolve regional conflicts through mutual understanding without jeopardizing Turkish national security and interests. Although Türkiye can follow a multi-

purpose, multi-directional foreign policy, and draw on soft power dynamics, it must absolutely remain in the Western bloc and its security organizations.

References

- Abramowitz, M. I., & Edelman, E. S. (2013). From Rhetoric to Reality: Reframing U.S. Türkiye Policy. *National Security Program*, Foreign Policy Project.
- Adam, L. B. (2012). Türkiye's Foreign Policy in the AKP Era: Has There Been a Shift in the Axis? *Turkish Policy Quarterly*, 11(3), 140-148.
- Ahmad, F. (2008). *From Empire to Republic (Vol. 2)*. Istanbul, Bilgi Univ. Press.
- Aydin, M. (2000). Determinants of Turkish Foreign Policy: Changing Pattern and Conjecture During the Cold War. *Middle Eastern Studies*, 36(1), 103-133.
- Baran, Z. (2010). *Torn Country: Türkiye between Secularism and Islamism*. Hoover Institution Press Publication.
- Brown, C., & Ainley, K. (2005). *Understanding International Relations (3rd ed.)*. New York, Palgrave Macmillan.
- Çakir, A. A., & Akdağ, G. A. (2016). An empirical analysis of the change in Turkish foreign policy under the AKP government. *Turkish Studies*, 18(2), 1-24.
- Cırlıg, C.-C. (2013, May 6). *Türkiye's regional power aspirations Library Briefing*. Library of the European Parliament.
- Cornell, S. E. (2012). What Drives Turkish Foreign Policy? *Middle East Quarterly*, 19(1), 13-24.
- Danforth, N. (2009). Ideology and Pragmatism in Turkish Foreign Policy: From Atatürk to the AKP. *Turkish Policy Quarterly*, 7(3), 83-96.
- Davutoğlu, A. (2014). *Stratejik Derinlik (Strategic Depth)*. Istanbul, Kure.
- Demir, S. (2016). Türkiye's Foreign Policy Dynamics In 21st Century. In S. Demir (Ed.), *Turkish Foreign Policy and Security perspective in 21st Century* (pp. 9-32). Brownwalker Press (Universal Publishers).
- Demir, S. (2017). Türk Dış Politikasını Etkileyen Faktörlerin Analizi [Analysis of Factors Affecting Turkish Foreign Policy]. In S. Demir, P. Gürson, & A. Eminoğlu (Eds.), *Türk Dış Politikası [Turkish Foreign Policy]* (pp. 21-32). Ankara, BARIS.
- Demir, S. (2024). Türk Dış Politikasının Öznel Yorumu [Intuitive Interpretation of Turkish Foreign Policy]. In *Amerikan Hegemonyasını Sonu mu?, The End of American Hegemony?* Imge Printing.
- Demir, S., & Bingol, O. (2020). From Military Tutelage to Absolute Civilian Control: An Analysis of the Evolution of Turkish Civil-Military Relations. *Journal of British Middle Eastern Studies*, 47(2), 172-191.
- Grigoriadis, I. N. (2010). The Davutoğlu Doctrine and Turkish Foreign Policy. Working Paper No 8, *ELIAMEP*, Bilkent University.

- Hale, W. (2013). *Turkish Foreign Policy since 1774 (3rd ed.)*. London and New York: Routledge.
- Jackson, R., & Sørensen, G. (2013). *Introduction To International Relations (5th ed.)*. Oxford University Press.
- Karabelias, G. (2009). The Military Institution, Atatürk's Principles, and Turkey's Sisyphean Quest for Democracy. *Middle Eastern Studies*, 45(1), 57-69.
- Keohane, R., & Nye, J. (Eds.). (1971). *Transnational Relations and World Politics*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Larrabee, F. S., & Lesser, I. O. (2003). *Turkish Foreign Policy in an Age of Uncertainty*. Santa Monica, CA: RAND.
- Lewis, B. (1968). *The Emergence of Modern Turkey*. London: Oxford Up.
- Morgenthau, H. (1948). *Political Among Nations (1st ed.)*. New York,
- Narli, N. (2005). Civil-Military Relations in Turkey. In P. H. Fluri, G. E. Gustenau, & P. I. Pantev (Eds.), *The Evolution of Civil-Military Relations in South East Europe* (pp. 229-258). Heidelberg: PHSICA VERLAG.
- Öniş, Z. (2001). Turkey and Post-Soviet States: Potential And Limits Of Regional Power Influence. *Middle East Review of International Affairs*, 5(2), 66-74.
- Öniş, Z., & Yılmaz, Ş. (2009). Between Europeanization and Euro-Asianism: Foreign Policy Activism in Turkey during the AKP Era. *Turkish Studies*, 10(1), 7-24.
- Rastow, D. A. (1989). *Turkey, America's Forgotten Ally*. New York and London.
- Sayari, S. (2000). Turkish Foreign Policy in the Post-Cold War Era: The Challenges of Multi-regionalism. *Journal of International Affairs*, 54(1), 169-182.
- Türkmen, İ. (2013). An Evaluation of the Last Decade of Turkish Foreign Policy. *Bilge Strateji*, 5(8), 1-6.
- Ülgül, M., & Demir, S. (2020). Keeping the Soldiers at Bay: Coup-Proofing Strategies in Turkey. *Middle East Policy*, 27(3), 138-158.

ABD'nin Soğuk Savaş Sonrası Dönemde Askeri Üs Politikasında Değişimin Türkiye'ye Etkileri ve İncirlik Üssünün Geleceği

The Effects of the Change in the U.S. Military Base Policy in the Post-Cold War Period on Türkiye and the Future of Incirlik Base

Oktay BİNGÖL

Prof. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler (İng.)
Bölümü, ORCID: 0000-0002-4794-5656, e-mail: oktaybingol@arel.edu.tr

Öz

Bu makalede İncirlik'in Türkiye-ABD ilişkilerindeki tarihsel konumu irdelenmekte, günümüzde ABD için değeri sorgulanmakta ve ABD'nin Üsse alternatif arayışları değerlendirilmektedir. Makalede; (1) ABD'nin denizaşırı üs politikası nasıl bir seyir izlemiş ve değişimde hangi faktörler etkili olmuştur? (2) ABD açısından İncirlik'in dönemsel değeri nasıl tanımlanabilir? ABD için Orta Doğu'da İncirlik'e alternatif üsler mevcut mudur? (3) ABD'nin İncirlik'in geleceği ile ilgili muhtemel hareket tarzları nelerdir? şeklinde ifade edilen üç araştırma sorusunun yanıtları aranmaktadır. ABD'nin denizaşırı üsleriyle ilişkili kavramsal tartışma ve tarihsel sürecin incelenmesiyle başlayan makale Türkiye'deki ABD üsleri ve İncirlik'in Soğuk Savaş boyunca ve Soğuk Savaş sonrasındaki konumunun analiziyle devam etmektedir. Son bölümde ise İncirlik'e alternatif olarak kullanabileceği üsler tespit edilerek ABD'nin muhtemel seçenekleri tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye-ABD ilişkileri, Denizaşırı üs, İncirlik, Soğuk Savaş, NATO

Abstract

In this article, Incirlik's historical position in Türkiye-US relations is examined, its value for the US today is questioned, and the US's search for alternatives is evaluated. In the article, the research questions such as (1) What course did the US's overseas base policy follow, and what factors were effective in the change? (2) How can the periodic value of Incirlik be defined for the US, are there alternative bases to Incirlik in the Middle East for the US? (3) What are the possible courses of action of the USA regarding the future of Incirlik? are to be answered. The article begins with a conceptual discussion and examination of the historical process related to the US overseas bases and continues with the analysis of the US bases in Türkiye and the location of Incirlik during and after the Cold War. In the last part, the bases that can be used as alternatives to Incirlik are identified and possible options for the USA are discussed.

Keywords: Türkiye-US relations, Overseas base, Incirlik, Cold War, NATO

Makale Türü / Article Type Araştırma Makalesi / Research Article	Başvuru Tarihi / Submitted 12.03.2024	Kabul Tarihi / Accepted 29.04.2024
Bu makaleye atf için / To cite this article Bingöl, O. (2024). ABD'nin Soğuk Savaş Sonrası Dönemde Askeri Üs Politikasında Değişimin Türkiye'ye Etkileri ve İncirlik Üssünün Geleceği. <i>Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi</i> , 8(1), 29-53.		

Giriş

Askeri kuvvetlerin ülke dışında üslerde konuşlanmasının ilk örnekleri Yunan şehir devletlerinin genişlemesinde görülür. Venedik ve Cenevizliler'de başlayan yabancı üs edinme çabaları sonraki asırlarda İspanyol ve Portekiz sömürgeciliği ile sürmüş, ilerleyen dönemlerde Hollanda, Belçika, Fransa, İtalya ve en önemlisi Britanya İmparatorluğu, güçlerini ve nüfuzlarını pekiştirmek ve çıkarlarını güvence altına almak için deniz aşırı ülkelerde ticaret karakolları ve üsler kurmuştur. Soğuk Savaş döneminde üsler Sovyetler Birliği, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve onların askeri ittifakları tarafından karşılıklı olarak kullanılmıştır. Taraflar birbirlerini çevrelemek ve caydırmak için ileri üslerini Avrupa'nın merkezinde yoğunlaştırırken, küresel amaçlarına hizmet edebilecek veya bölgesel çatışmalarda avantaj sağlayabilecek Avrupa dışı üsler için de rekabet etmiştir.

Soğuk Savaş sona erdiğinde Rusya ve ABD; Orta Asya, Güney Kafkasya ve Doğu Avrupa'da karşılıklı dengeleme hamlelerine devam etmiştir. Bununla birlikte ABD'nin üs politikası, devlet dışı tehditler dahil yeni tehditlere karşı yürütülen geniş küresel kampanyasının gerekleriyle, Afganistan ve Irak'taki operasyonlarının dinamikleriyle ve yükselen güçleri dengeleme ihtiyacıyla dönüşüme uğramıştır. Rusya ise kendi toprakları etrafında bir savunma kordonu oluşturmak ve az sayıda müttefikleriyle sıkı bir iş birliğini sağlamak için içeriye doğru çekilmiştir.

ABD İkinci Dünya Savaşı sırasında ve sonrasında küresel bir güç haline dönüşürken, nükleer ve konvansiyonel caydırıcılığının, askeri güç yansıtma ve siyasi etki uygulama yeteneğinin ana bileşenlerinden biri olarak deniz aşırı askeri üsleri görmüş, dönemsel olarak ortaya çıkan iç ve dış siyasi gelişmelere ve jeopolitik rekabete uygun olarak üs politikasını gözden geçirmiştir. Gözden geçirmede bazı üsler kapanırken yenileri açılmıştır. Bu tür kararlarda fayda-maliyet analizleri, askeri-teknolojik ilerleme, diğer ülkelerde ABD askeri varlığına karşı artan direnç ve müttefiklerin gelişen kapasiteleri de etkili olmuştur.

ABD'nin Soğuk Savaş dönemindeki üs politikasında Türkiye'deki üsleri önemli bir yer tutmuş, üslerin içinde İncirlik ayrı değer taşımıştır. Türkiye-ABD ve Türkiye-NATO ilişkilerinde değer ifade eden İncirlik, Soğuk Savaş süresince ve sonrasında Afganistan ve Irak krizlerinde önemini korumuştur. Bununla birlikte, 2010 sonrası dönemde ikili ilişkilerde dalgalanma ve bozulma yaşanırken İncirlik varlık nedeni ile tartışmaların odağında yer almaktadır. Türkiye'de siyasi-askerî karar vericilerin ve kamuoyunun dikkate değer bir bölümü, İncirlik'in ABD için hâlâ hayati öneme sahip olduğunu kabul ederek, ikili ilişkilerin sorunlu alanlarında koz olarak kullanılması, hatta bu kapsamda Üssün ABD kullanımına tamamen kapatılması gerektiğine inanmaktadır. Benzer tartışmalar ABD çevrelerinde de süregelmekte ve çeşitli seçenekler analiz edilmektedir.

Bu makalede İncirlik'in Türkiye-ABD ilişkilerindeki tarihsel konumu irdelenmekte, günümüzde ABD için değeri sorgulanmakta ve ABD'nin alternatif arayışları değerlendirilmektedir. Makale İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemden başlayarak günümüze kadar uzanan yaklaşık 80 yıllık dönemi kapsamaktadır. Makalede; (1) ABD'nin deniz aşırı üs politikası nasıl bir seyir izlemiş ve değişimde hangi faktörler etkili olmuştur, (2) ABD açısından İncirlik'in dönemsel değeri nasıl tanımlanabilir, ABD için Orta Doğu'da İncirlik'e alternatif üsler mevcut mudur, (3) ABD'nin İncirlik'in geleceği

ile ilgili muhtemel hareket tarzları nelerdir? şeklinde ifade edilen üç araştırma sorusunun yanıtları aranmaktadır.

ABD'nin denizaşırı üsleriyle ilişkili kavramsal tartışma ve tarihsel sürecin incelenmesiyle başlayan makale Türkiye'deki ABD üsleri ve İncirlik'in Soğuk Savaş boyunca ve Soğuk Savaş sonrasındaki konumunun analiziyle devam etmektedir. Müteakiben ABD-Türkiye ilişkilerinde değişimin içinde İncirlik'in yeri ayrı bir bölümde ele alınmaktadır. Bölüm içinde ABD'nin Orta Doğu'da kullandığı üsler ve tesislerin değeri İncirlik'e alternatif arayışları bağlamında irdelenmektedir. Makalenin son bölümünde İncirlik'e alternatif olarak kullanılabileceği üsler tespit edilerek ABD'nin muhtemel seçenekleri tartışılmaktadır.

ABD'nin Denizaşırı Üsleri: Konsept ve Tarihsel Süreç

ABD kaynaklarında 'üs' terimi, operasyonların başlatıldığı veya desteklendiği tesislerin bulunduğu bir alan veya konum için kullanılır (ABD Savunma Bakanlığı, 2024). Üs terimi, kullanıcı için alanın hem içindeki erişimi hem de alandan faydalanarak etrafına erişime imkân vermeyi ifade eder. Diğer bir şekilde "yabancı üs (foreign base)", kullanıcı devletin erişiminin anlaşmalar yoluyla düzenlendiği bir tesis olarak tanımlanmaktadır (Harkavy, 1989 :7-8). Üsler, kullanan ülke açısından toprakları dışında rakip devletlere veya jeopolitik ilgi alanlarına yakın, askeri personel veya teçhizatın konuşlandırıldığı ve depolandığı ileri harekât bölgesini ifade eder. Bu şekilde krizlere kısa sürede müdahale ve stratejik caydırma mümkün olur. ABD kaynaklarında 'yabancı üs' ve 'denizaşırı üs' aynı anlamda kullanılır.

Yabancı üsler askeri olduğu kadar ekonomik, jeopolitik ve kültürel amaçlarla edinilir ve aynı şekilde çok boyutlu etkiler ortaya çıkarır. Bu itibarla yabancı üsler, devletlerin siyasi, askeri, ekonomik ve diğer çıkarlarına geniş bir yelpazede hitap eden yerleşik bir güç projeksiyonu aracıdır (Zdzislaw, 2007:2). ABD'nin yabancı üsleri bu amaçlara hizmet etmekle birlikte, aynı zamanda ev sahibi ülkeler için ABD gücünün, kimliğinin ve diplomasisinin somut kurumları ve cisimleşmiş örnekleridir. Yabancı ülkelerde Amerikan ilçelerine benzeyen büyük garnizon kasabalarından küçük ve sembolik yerlere kadar denizaşırı ABD birliklerinin ve tesislerinin fiziksel varlığı, ABD'nin küresel gücünü günün her saati gösteren sembollerdir. Ev sahibi ülkeler üs verirken iç egemenliklerinin bir kısmından vazgeçerek, ABD ile stratejik ilişki yürüttüklerini gösterip stratejik avantaj sağlamayı amaçlamıştır (Cooley, 2008).

Yapılan araştırmalarda içinde kara unsurlarının bulunduğu sabit üslerin, mobil üslerle ve rotasyonel kuvvetlerin varlığına göre çok daha fazla caydırıcı olduğu tespit edilmiştir. Sabit üsler kriz bölgelerine erişime imkân veren kritik yerlerde, müttefik ülkenin yakınında ve toprağında konuşlandırıldığında genel olarak caydırıcı etkileri artmaktadır. Mobil üsler ve hareketli kuvvetler uzun vadeli ABD taahhüdünü temsil etmediğinden caydırıcı etkisi azalmaktadır (Frederick v.d., 2020:xv). Bu tespitler, ABD'nin her dönemde sabit üsleri belli oranda muhafaza etmeye çalışmasını bir boyutuyla açıklamaktadır.

Avrupalı sömürgeci ülkeler gibi uzun bir sömürge geçmişi olmayan ABD için yabancı üsler temel olarak 20. yüzyılın olgusudur. ABD, İspanyol-Amerikan Savaşı'ndan sonra Guam, Filipinler ve Wake Adası (1899'da ilhak edildi) gibi Pasifik bölgelerinde kalıcı

askeri ileri karakollar (Ross, 2002) kurmakla birlikte, İkinci Dünya Savaşı'na kadar temel olarak 'yalnızcılık politikası' izlediği için yabancı üslere sahip olmadı. Ağustos 1940'ta Birleşik Krallık'tan Kuzey Atlantik ve Karayipler'deki sekiz tesis 99 yıllığına kiralandı (Stevenson, 2022:14). İkinci Dünya Savaşı'nın ilerleyen yıllarında ABD denizaşırı üslerinin sayısı binli rakamlara ulaşmıştı. Bunların çoğu İkinci Dünya Savaşı sona erdiğinde kapatılmış olmakla birlikte 1946'da 1.139 üs bulunuyordu (Blaker, 1990). Soğuk Savaş başladığında üs sayıları tekrar artmaya başlamıştı. ABD, Soğuk Savaş yıllarında Asya, Avrupa ve Orta Doğu'da çok sayıda askeri kuvvet bulundurdu. Avrupa devletlerinin Sovyetlerden ve Varşova Paktı'ndan algıladığı büyük tehdit ABD asker sayısının 1950-1963 arasında 300.000'in üzerine çıkmasına gerekçe sağladı. 1950-1960 yıllarında ABD'nin aktif kuvvetlerinin dörtte birinden fazlası başta Avrupa ve Doğu Asya olmak üzere yurtdışında görev yapıyordu (Lachowski, 2007:5). 1960'ların başında ABD yönetimleri üslerin yeniden düzenlenmesini tartışmaya başlamıştı. Başkan John F. Kennedy ABD'nin üs politikasının gözden geçirilmesi sürecini başlattı ve 1960'ların sonlarında bazı üsler kapatıldı. Asker sayısı da azalmakla birlikte Soğuk Savaş sonuna kadar ortalama 250.000 ABD askeri Avrupa'da konuşlandı (Stevenson, 2022:14). Asya-Pasifik bölgesinde ise Kore ve Vietnam savaşları için gönderilen kuvvetler hariç olmak üzere, ABD'nin üslerinde asker sayısı Soğuk Savaş sonuna kadar ortalama 100.000 civarındaydı. Orta Doğu'ya gelince durum daha farklıdır. "Orta Doğu'da ABD kuvvetlerinin yıllık ortalama sayısı 1950-63'te 22.517'den 1974-80'de 8.379'a düştü ve 1981-92'de 12.827'ye sabitlendi" (Kane, 2016). ABD askeri üslerinin sayısı Soğuk Savaş dönemi içinde değişmekle birlikte Soğuk Savaş sonlanmadan önce 1.600 idi (Vine, 2015a).

ABD'nin farklı dönemlerde denizaşırı üslerini gözden geçirmesine, yabancı üsleri korumanın yüksek maliyeti, bazı üsleri gereksiz kılan askeri-teknolojik ilerleme, bazılarında ABD askeri varlığına karşı artan direnç ve ulusal egemenlik konusunda kamuoyunun kaygısı, müttefiklerin ve dost hükümetlerin gelişmiş yetenekleri ve değişen siyasi ortam katkıda bulunmuştur (Suter, 1983).

Soğuk Savaş'ın ve 1991 Körfez Savaşı'nın sona ermesinin ardından ABD, kuvvet yapısını gözden geçirirken denizaşırı üslerini de mercek altına aldı. Yabancı askeri tesislerin yaklaşık yüzde 60'ı kapatıldı. Üslerden 300.000 civarında asker geri çekildi. Geri dönen askerlerin önemli bir kısmı Almanya'dan çekildi (Jones, 2004). Aynı yıllarda ABD, ev sahibi ülke hükümetlerinin talebi üzerine Filipinler'deki Subic Bay Deniz Üssü, Clark Hava Üssü, Torrejón Hava Üssü ile İspanya ve Panama'da üslerin bulunduğu çeşitli askeri tesislerinin bir kısmını kapattı (Vine, 2015b; Joyce, 2005:63). Bu değişiklikler 2000'lerin başına kadar devam etti.

George W. Bush yönetiminde 2001'den başlayarak ABD denizaşırı üslerin durumu değişen stratejik ortam ve sahip olunan yeni teknolojik kapasite dikkate alınarak kapsamlı bir gözden geçirmeye tabii tutuldu (US Department of Defense, 2004). Bu süreçte, yurt dışındaki ABD kuvvetlerinin konuş yerlerinin yeniden düzenlenmesi ve kuvvet azaltılması birlikte yürütüldü. Yeniden düzenleme ihtiyacının ortaya çıkmasında dört faktör önemlidir; 1) Gelecekteki krizlerin ve çatışmaların belirsizliğine bağlı olarak askeri kuvvetlerin esnek kullanımına imkan verecek konuşlanma ihtiyacı, 2) Üs altyapısının çok büyük, maliyetli ve hantal hale gelmesi ve aşırı genişleyen ABD kuvvetlerinin yurtdışındaki varlıklarının azaltılması gereği, 3) Avrupa'daki silahlı kuvvetlerin, Asya

veya Afrika'daki mevcut ve öngörülen çatışmalardan uzak olması nedeniyle yer ve sayılarının düzenlenmesi zorunluluğu, 4) ABD askeri personelinin güvenliğini artırma, yerel halkla sürtüşmeyi önleme ve askeri personelin yaşam kalitesini iyileştirme gerekliliği (US Congressional Budget Office, 2004).

Bu faktörler arasında, Soğuk Savaş'ın bitmesi ve 2000'li yıllarda Asya-Pasifik bölgesinin yeni yükselen güçler ve jeopolitik gerilimler nedeniyle öncelik alması da dikkat çekicidir. ABD jeopolitik ağırlık merkezini bu bölgeye yöneltmeye başlamış ve 2010'dan sonra Orta Doğu'dan da kuvvet azaltarak çabalarını artırmıştır.

2004 yılına gelindiğinde ABD'nin 2004'teki denizasıırı üsleri, askeri gücü hızlı bir şekilde harekete geçirme ve ileri harekât üslerini rotasyonel kuvvetlerle kullanmaya dayanıyordu. Kuvvetler ve denizasıırı operasyon üsleri, stratejik hava ve deniz nakliyat vasıtalarının sınırlamalarını telafi edecek şekilde konuşlandırılmıştı. Bu dönemde ABD denizasıırı üsleri; ana operasyon üsleri, ileri operasyon üsleri ve acil durum tesisleri olarak üç kategoride sıralandı (Global Security, 2024a). Ana operasyon üsler, Amerikan askeri birliklerinin Almanya'daki Ramstein Hava Üssü veya Okinawa'daki Kadena Hava Üssü gibi ABD ordusu tarafından kontrol edilen ve güvenliği sağlanan tesislerde kalıcı olarak konuşlandırıldığı donanımlı üslerdi. İleri operasyon üsleri ise nispeten küçük bir ABD destek varlığını barındıran ve geçici konuşlandırma veya eğitim için kullanılan üslerdi. Acil durum tesisleri asgari düzeyde yer kaplayan ve kontrol düzeyi içeren, kullanımı esas olarak beklenmedik durumlar için tasarlanan tesislerdi. Son iki tür, büyük üslere göre daha düşük maliyetlidir, daha fazla stratejik ve operasyonel esnekliğe izin verir ve düşük görünürlükten dolayı daha az siyasi gerilime neden olur.

ABD Savunma Bakanlığının verilerine göre Eylül 2005'te ABD'nin, yabancı ülkelerde 15'i büyük, 19'u orta ölçekli askeri üs olmak üzere 766 tesisi bulunuyordu (US Department of Defense, 2006). Bu sayılara Afganistan, Pakistan, Irak, İsrail, Kosova, Kuveyt ve Kırgızistan gibi yerlerdeki çok sayıda tesis dahil değildi. ABD'nin Birleşik Krallık'taki askeri ve istihbarat tesisleri de dahil edilmemişti. Dolayısıyla bazı tahminler, diğer ülkelerdeki ayrı ABD tesislerinin sayısını 1.000 (Johnson, 2004) civarında gösteriyordu. Küresel Duruş İncelemesinin tavsiyeleri nedeniyle 2002-2014'te Avrupa ve Asya'daki ortalama ABD birliklerinin sayısı, 1993-2001'e kıyasla sırasıyla yaklaşık yüzde 30 ve yüzde 13 oranında düşmüştür. Bununla birlikte El Kaide'nin 11 Eylül 2001'deki terörist saldırılarından sonra Irak ve Afganistan'a asker konuşlandırma nedeniyle; Asya'daki asker sayısı 2007'de 321.570'e ulaşmıştır (Kane, 2016:5). ABD'nin üslerindeki azalma ile özellikle Asya'daki asker sayısındaki azalma arasında her dönem doğrusal bir ilişki olmamıştır. Afganistan ve Irak'ta başlayan askeri hareketin yıllar içinde farklılaşan ihtiyaçları asker sayılarını değiştirmiştir.

ABD'nin yabancı üslerin sayısını azaltmasında savunma sanayi teknolojisindeki ilerlemelerin ve daha gelişmiş silah sistemleri ve platformların etkisi de önemlidir. Örneğin 2014 yılında iki B-1B Lancer bombardıman uçağı, Guam yakınlarındaki hedefleri vurmak için Kaliforniya'daki Ellsworth Hava Kuvvetleri Üssü'nden aralıksız gidiş-dönüş uçarak 30 saatte 20.000 kilometreden fazla yol kat ettiği (Rojas, 2014) dikkate alınırsa üslere duyulan ihtiyacın azalmasının nedenlerinden biri anlaşılabilir. Bununla birlikte kıtalararası insanlı uçaklar için üs ile hedef arasındaki yaklaşık 17 saatlik süre, hedef bölgesine yakın üslerden kalkan uçakların vereceği yanıtın önemli ölçüde

daha uzundur. Zamanla hipersonik konvansiyonel silahların aradaki açığı kapatabileceği düşünülmektedir. Bu noktada hipersonik silah edinmenin güvenlik ikilemini tetikleyerek stratejik istikrarı kötüleştirebileceği de dikkate alınmalıdır (Wilkening, 2019). Dikkate alınması gereken bir nokta da ABD'nin olası kriz bölgelerinde hava ve deniz unsurlarına ilaveten bir ölçüde kara unsurlarına ihtiyaç duyacağı gerçeğidir. Bu nedenle teknolojinin sağladığı imkanlara karşın ilgi alanlarındaki bölgelerde üslerinde askeri varlığın bulundurulması önemli bir güvence unsurudur. ABD'nin stratejik nakliye kabiliyetinin artması da kara unsurlarını konuşlandırma ve rotasyona tabi tutma imkanı sağlamış ve güvencenin gerçekleştirilmesini mümkün kılmıştır.

Türkiye'deki ABD Üsleri ve İncirlik

İkinci Dünya Savaşında tarafsızlık politikası uygulayan Türkiye, savaş boyunca SSCB'den Boğazlar bölgesinde Sovyet üsleri kurulması ve doğu sınırında tavizler verilmesi yönünde baskı görmüştü. Türkiye Sovyetlerin bu taleplerini son kez 1946'da reddetti (Cooley, 2008:101). Sovyetlerden algılanan tehdit ve ABD'nin Avrupa'da Marshall ve Truman doktrinleri ile etkili olması, devamında NATO'nun kurulması Türkiye'yi hızla ABD liderliğindeki Avrupa-Atlantik sistemine dahil etmeye başladı. Türkiye NATO'ya kurulduğu 1949'dan itibaren üye olmayı amaçladı ve Şubat 1952'de Yunanistan ile birlikte NATO'ya kabul edildi. NATO üyeliği ABD'nin Türkiye topraklarında çeşitli askeri tesisler içeren geniş bir ağ kurmasının önünü açtı.

ABD ile Türkiye arasında kapsamlı güvenlik anlaşması 1951 yılında görüşmeleri tamamlanan Ortak Güvenlik Anlaşmasıdır (Bölme, 2007:85). Bu anlaşma sonrası Türkiye ABD'nin isteği üzerine askerlerinin Türkiye'de yargı muafiyetini içeren NATO Kuvvetlerin Statüsü Anlaşmasını (Status of Forces Agreement (SOFA) 1952'de imzalamıştır (TIAS 2621, 1952: 4660). Her iki anlaşma 1954'te TBMM'de onaylanmıştır. Aynı yıl ülkeler arasında Tesisler Anlaşması imzalanarak ABD'nin Türkiye'de askerî ve sivil tesisler kurmasına izin verilmiştir (Armaoğlu, 1991: 277). İnşaatında 1951'de başlanan İncirlik Üssü, Aralık 1954'te Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) ve Amerikan Hava Kuvvetleri'nin hizmetinde ortak kullanıma açılmıştır (Yeni Şafak, 2021). ABD, Tesisler Anlaşmasına dayanarak İncirlik'e ilaveten zaman içerisinde Türkiye'de çok sayıda askerî ve sivil tesis kurmuştur. Bunlara istihbarat toplamak ve Sovyet füze ve nükleer testlerini izlemek için Karadeniz kıyıları boyunca -Marmara, Karamürsel, Samsun ve Sinop'ta- erken uyarı radar mevzileri ve tesisleri de eklenmiştir (Harris, 1972:56). ABD Ordusunun Türkiye topraklarındaki varlığı yıllar içinde artmış ve faaliyetleri yoğunlaşmıştır. Aynı dönemlerde ABD tarafından inşa edilen İncirlik Üssü'nün Türk Hava Kuvvetleri tarafından da kullanılması ile komuta kontrol ve lojistik boyutlarını da belirleyen anlaşma imzalanarak, Üs ABD ve Türk askerleri tarafından paylaşılmaya başlanmıştır (U.S. Department of State, 1968: 3354).

Diğer taraftan ABD, 1959-65 yılları arasında Türkiye'ye nükleer silahlar (atma vasıtaları ve nükleer mühimmat) konuşlandırmıştır. Türkiye'deki nükleer atma vasıtaları; Honest John roketleri, İzmir kenti yakınlarındaki Çiğli'de konuşlandırılmış 15 adet Jüpiter sınıfı orta menzilli balistik füze, 203 mm çaplı obüsler ve nükleer bomba atabilen uçaklardır. Nükleer mühimmat ise roketler ve obüslerden atılan nükleer başlıklı mermiler ile uçaklardan atılan bombalardır (ATSD-AE AND CG W4, 1978; İzmir, 2017:179).

ABD, Sovyetler Birliği ile yaşadığı Küba Krizinin (1962) ardından 1963'te Türkiye'deki Jüpiter füzelerini kaldırmıştır. Türkiye'deki diğer atma vasıtaları ve taktik nükleer silahlar olarak adlandırılan bombalar kalmıştır. Taktik nükleer silahların kullanım konsepti ise Türkiye'ye yönelik büyük çaplı bir Sovyet işgalinde NATO takviyeleri ulaşana kadar zaman kazanmaktı (Stein, 2016). Bu nükleer silahların Türkiye toprakları dahilinde kullanılması anlamına da geliyordu. Bu noktada, Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle ABD'nin Avrupa'daki nükleer silahları azalttığını, Almanya, Belçika, Hollanda, İtalya ve Türkiye'de sınırlı sayıda B-61 nükleer bombalar bıraktığını (Sauer ve Van Der Zwaan, 2011:6-27) belirtmek gerekir. Açık kaynaklarda Türkiye'de İncirlik'te 50 civarında B-61 bulunduğu ifade edilmektedir (BBC Türkçe, 2017a). Bu bombaların ABD uçakları tarafından atılması planlanmıştır. Ancak günümüzde bu tür uçakları kullanmak için eğitilmiş ABD pilotlarının İncirlik'te daimî olarak bulunmadığı, bir zamanlar sertifikalı Türk pilotlarının artık mevcut olmadığı iddia edilmektedir (Bell ve Loehrike, 2009).

1950-1960'lı yıllarda ABD ile Türkiye arasında imzalanan bir dizi yardım anlaşması ve değişim programları temel anlaşmaları tamamlamıştır. Türkiye'ye yardımların koordinasyonu için Ortak Amerikan Askeri Misyonu (JAMMAT) (daha sonra Türkiye'ye Yardım için Birleşik ABD Askeri Misyonu veya JUSMAT programı olarak yeniden adlandırıldı) aracılığıyla ordular arası güçlü bağlantılar ve eğitimler gerçekleştirilmiş, bu eğitimlere Türk subayları katılmıştır (Cooley, 2008:104). Diğer taraftan ABD yardımları ülkenin gelişmemiş otoyol sistemi de dahil olmak üzere, güvenlikle ilgili sonuçları olan çeşitli altyapı iyileştirmelerini hedef almıştır. 1950-60 arasında gerçekleşen geniş yelpazedeki yardım programları, Türkiye'de iktidardaki Demokrat Parti'nin (DP) iç siyasi amaçlarına da hizmet ediyordu. DP'nin on yıl boyunca ABD yardım programlarından siyasi amaçları için faydalandığı ve yardımları himayeci ve kayırmacı ilişkileri kapsamında ve oy tabanını güçlendirmek için kullandığı öne sürülmüştür (Sunar ve Sayari. 1986:173). ABD yardımlarının bu şekilde amaç dışı kullanımı ABD medyasında da eleştirilere neden olmuştur (Cooley, 2008).

ABD Soğuk Savaş süresince Sovyetler Birliği'ne ilişkin istihbaratın önemli bölümünü Türkiye'deki tesislerinden elde ediyordu. Türkiye'nin ittifaka en somut katkısını da bu oluşturuyordu. ABD, Soğuk Savaş'ın şiddetli döneminde Sovyet toprakları üzerinde keşif uçuşları yapmak için U-2 uçaklarını İncirlik'e konuşlandırmıştır. U-2'lerle çok sayıda keşif uçuşu icra edilmiş, ancak 1 Mayıs 1960'da bir U-2'nin Sovyetler tarafından düşürülmesiyle çıkan krizin ardından İncirlik'ten U-2 keşif uçuşları sonlandırılmıştır (Özgül, 2017). Aynı dönemde ABD İncirlik'e rotasyonel bazda av bombardıman filoları konuşlandırmış, 1958 Lübnan krizi esnasında İncirlik'ten kalkan ABD uçakları kuvvet gösterisi yapmış, keşif görevleri icra etmiş ve propaganda amaçlı broşürler atmıştır (U.S. Air Force, 39th Air Base Wing Historian, 2013). Bu tür faaliyetlerde Türkiye'den izin alınmamıştır. Bu dönemde ayrıca 5.000 Amerikan deniz piyadesi İncirlik'te konuşlandırılmıştır.

Türkiye'de 1960'lı yıllar, ülkenin ABD ile ilişkilerinin tartışıldığı bir döneme ve siyasi çalkantılara tanık olmuştur. Üslerle ilgili 1958 Lübnan Krizinde Türkiye'nin bilgisi dışında İncirlik'in kullanılması, U-2 olayı, Küba Füze krizi, 1964'te ABD Başkanı Johnson'un mektubu, 1965'te İncirlik'te konuşlu ABD keşif uçağının Karadeniz'de Sovyet sınırlarına yakın düşmesi ve ABD arama kurtarma gemisine müdahale için Türkiye'nin izin vermemesi gibi bir dizi olay ve skandal bağlamında Türkiye'nin askeri

üsler üzerinde tam egemenlik sahibi olmadığı tartışılması Türk kamuoyunda karşılık bulmuş ve ABD varlığını iç siyasi gündemin üst sıralarına taşımıştır (Holmes, 2014). 1960'daki askeri darbe sonrası hızlı bir şekilde 1961'de demokrasiye dönülmesi ve demokratikleşme, sol parti ve sendikaların, milliyetçi, aşırı sağ partilerin ve İslami grupların büyümesini ve politik olarak daha aktif ortamı beraberinde getirmiştir. Yaşanan tartışmalar üslerle ilgili anlaşmanın revizyonu yönünde talepleri artırmıştır. Yapılan görüşmeler sonunda 1969 yılında Savunma ve İş Birliği Anlaşması (Defence and Cooperation Agreement-DCA) imzalanmıştır (Oran, 2001:697). DCA, önceki resmi ve gayri resmi nitelikte olan elliden fazla anlaşmanın yerini alarak Türk hükümetine tüm tesisleri denetleme hakkı vermiştir. İncirlik'in kullanımı NATO amaçları ve görevleriyle sınırlandırılmıştır (Bölme, 2007: 85).

1970'lerde ABD-Türkiye ilişkilerini etkileyen önemli gelişmelerin başında Kıbrıs sorunu geliyordu. Kıbrıs'taki gelişmeler üzerine Türkiye, katliamlara maruz kalan Kıbrıs Türklerini içinde buldukları zor durumdan kurtarmak ve Ada'ya barış ve huzur getirmek amacıyla 20 Temmuz 1974'te Barış Harekatını icra ederek Ada'nın kuzey kesimini kontrol altına almıştır. Buna karşılık, ABD Kongresi Ekim 1974'te Türkiye'ye silah ambargosu kararı almış ancak ambargonun uygulanmasını müzakerelerin devamına izin vermek için Şubat 1975'e ertelemiştir (Sandars, 2000:276). Türkiye buna karşılık 1969 yılında imzalanan DCA'yı askıya alarak İncirlik'in NATO amaçları ile kullanımı hariç üslerdeki tüm ABD faaliyetlerini durdurmuştur (Cooley, 2008:117). İlerleyen dönemde ABD'nin ambargoyu kaldırması üzerine iki ülke arasında yeni bir anlaşma yapılması üzerine görüşmeler yürütülerek 1976'da dışişleri bakanları tarafından Savunma ve Ekonomik İş birliği Anlaşması (SEİA) imzalanmış ancak bu anlaşma ABD Kongresi tarafından onaylanmadığı için yürürlüğe girmemiştir (Oran, 2001:709). Bu durum 1980 askeri darbesinin hemen öncesine kadar devam etmiş ve Anlaşma 29 Mart 1980 tarihinde imzalanmıştır.

SEİA (1980), günümüzde yürürlükte olan ve ikili ilişkilere temel teşkil eden anlaşmadır. Anlaşma görüşmeleri esnasında ABD'nin öncelikli amacı; 1974 öncesi koşullardan daha iyi şartlarla Türkiye'deki askerî üslere, istihbarat ve haberleşme tesislerine erişim sağlamak ve askerî varlık bulundurmaya garanti altına almaktır. SEİA ABD'nin askerî tesislerini kullanmasını NATO amaçlarıyla sınırlamakla birlikte bu durum ABD tarafından tatminkâr bulunmuştur (US General Comptroller Report, 1982). Egemenlik konularında ise üslerin Türk yargısı ve Türk güvenliği altında olduğu vurgulanmış ve ortak bir savunma destek komisyonu oluşturulmuştur (Cooley, 2008:118).

SEİA, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal kalkınmasını desteklemeyi amaçlayan çerçeve bir anlaşma olup, üç ek anlaşmadan oluşmaktadır: 1) Savunma desteği, 2) Savunma sanayi iş birliği ve 3) Tesisler Anlaşması (US General Comptroller Report, 1982: i). Anlaşma İncirlik'i iki ülke arasında müşterek savunma tedbirleri için hava operasyon ve destek üssü olarak tanımlamaktadır. ABD uçakları NATO savunma planlarına destek kapsamında İncirlik'te konuşlanabilecektir (Agreement for Cooperation on Defense and Economy, 1980). Anlaşma ABD'ye kendi amaçları için askerî varlık bulundurma izni vermediği gibi Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ne NATO maksatları için ABD'nin üssü kullanıp kullanamayacağını belirleme yetkisi vermektedir. Diğer taraftan Türkiye üç gün ikaz süresi vererek ABD'nin üssü kullanmasını engelleyebilmektedir (Zanotti, 2015). Savunma desteği kapsamında ABD, TSK'nin muharebe gücünün modernize edilmesine

teçhizat ve eğitim desteği sağlama taahhüdünde bulunmaktadır. Bu maksatla ABD-Türkiye Müşterek Savunma Destek Komisyonu kurulmuştur. Savunma sanayi iş birliği kapsamında ABD ve Türkiye'nin müşterek üretimi ve teknoloji transferi amaçlanmıştır.

Tesisler Anlaşmasında ise ABD'ye hava alanları, deniz limanları ve Türkiye'nin dört bir tarafında istihbarat/haberleşme merkezi olarak 27 tesis açma izni verilmiştir ((US General Comptroller Report, 1982:7). Bu kapsamda Sinop, Pirinçlik, İncirlik, Yamanlar/İzmir, Şahintepe/Gemlik, Elmadağ/Ankara, Karataş/Adana, Mahmurdağ/Samsun, Alemdağ/İstanbul ve Kürecik /Malatya, Belbaşı ve Kargaburun üs ve tesislerinde ABD'nin faaliyetlerine izin verilmiştir. İkinci maddede bu üs ve tesislerde her iki ülke personelinin ortak faaliyet göstereceği, ilgili hükümetlerle istişare sonrasında istihbaratların paylaşılacağı, üçüncü madde ile üs ve tesislere ABD'nin kendi kuvvetlerinin komutanını Türkiye'nin ise tesis komutanını atayacağı kararlaştırılmıştır. Dördüncü maddede üs ve tesislerde görevli personelin artışı Türk makamlarının iznine bağlanmıştır. Bunun yanı sıra diğer tamamlayıcı anlaşmalarla üs ve tesislerin kullanım yöntemleri belirlenmiştir (Kıyanç, 2020: 228).

İncirlik, ABD tarafından Soğuk Savaş sonrasında da yoğun olarak kullanılmaya devam edilmiştir. 1991 Körfez Savaşı'nda, NATO harekâtı olmamasına karşın, Türkiye ABD'ye İncirlik'i kullanma izni vermiştir (Haberman, 1991). Bu izin ile İncirlik'te bulunan 140 uçakla Irak'ın kuzeyindeki kara güçlerine destek verilmiştir. Kuzeyde yürütülen operasyonlar Irak'ın güçlerini kuzey ile güney arasında bölmeye neden olmuş ve Çöl Fırtınası harekâtında ABD'nin elini rahatlatmıştır (BBC Türkçe, 2017a). Körfez Savaşı'ndan sonra, Irak'ta icra edilen Huzur Harekâtı (Operation Provide Comfort) ve sonrasında Kuzey'den Keşif Harekâtı'nda (Operation Northern Watch) İncirlik'ten faydalanılmış (Operation Northern Watch, 2006), Irak'ın kuzeyinde uçuşa yasak bölge uygulamasını denetlemek için Üs kullanılmıştır. ABD tarafından 2001'de başlatılan ve 2021'de sonlanan Afganistan harekâtı sırasında İncirlik lojistik maksatlarla yoğun olarak kullanılmıştır. 1990'larda ABD'nin Irak'ın kuzeyinde uçuşa yasak bölge uygulamasını denetlemek için kullandığı üs, daha sonra Afganistan ve Irak savaşları için lojistik merkezi olarak işlev gördü.

ABD ile Türkiye arasında ilişkiler tarihinin en ciddi krizlerinden birisi 1 Mart 2003'te patlak vermiştir. Türkiye, ABD liderliğindeki koalisyonla katılmamış ve askeri güç kullanımına izin veren bir BM kararı alınmasında ısrar etmiştir. ABD ordusu, Türkiye ile yaptığı görüşmelerde, Irak'a saldırı düzenlemek için Türk hava üslerinin ve Türk hava koridorunun kullanılmasını talep etmiştir. Heyetler arası görüşmelerde belirli konularda sağlanan uzlaşmaya binaen ABD kuvvetleri hazırlıklara başlamıştır. Ancak ABD'nin talepleri 1 Mart 2003'te TBMM'ye getirildiğinde kabul görmemiş ve Tezkere ile reddedilmiştir (Cloud, 2007). Müteakiben yaşanan kriz ABD'nin İncirlik'teki NATO hava üssünün gelecekteki statüsünü yeniden tanımlama çalışmalarına yeni boyut eklemiştir (CRS Report RL31794, 2003). Krizi süresince Mayıs 2003'e kadar İngiltere ve ABD, İncirlik hava üssünden 50 uçak ve 1400 personeli geri çekmişti ancak kullanmaya devam ediyordu.

ABD için, Türkiye'nin İncirlik hava üssü kolayca terk edilemeyecek özelliklere sahiptir. Üssün muhtemel kriz/çatışma bölgelerine yakınlığı, bölgesel operasyonlar için önemli bir hazırlık alanı olarak hizmet etmesini sağlayan geniş kapasitesi ve yıllar içinde

oluşturulmuş altyapı ve uçuş destek sistemleri onu ABD için değerli kılmaktaydı (Lachowski, 2007:30). Bununla birlikte ABD, Türkiye'nin uyguladığı operasyonel kısıtlamalardan, özellikle de İncirlik hava üssüne her uçak geldiğinde önceden iniş izni istenmesi gerekliliğinden, 48 F-16 savaş uçağının Almanya'nın Spangdahlem kentinden İncirlik'e konuşturulmasına izin verilmemesinden şikâyetçiydi. Bu tür sorunlara karşın İncirlik, 2004'ün başlarından 2010'a kadar on binlerce ABD askerlerinin görev değişimi için Irak'a gidiş-dönüş uçuşları için yoğun bir şekilde kullanıldı. 2008 yılına kadar ABD'nin Irak'a lojistik nakliyatının yüzde 74'ü İncirlik'ten yapılmış ve bu imkân ABD'ye yıllık 160 milyon dolar tasarruf sağlamıştır (Bölme, 2007:85). ABD 2011'de Irak'tan çekilirken de İncirlik'ten faydalanmıştır. İncirlik Ekim 2005'teki Güney Asya (Keşmir) depremi sonrasındaki yardım operasyonu ve Temmuz 2006'da Hizbullah ile İsrail arasındaki savaş sırasında ABD vatandaşlarının Lübnan'dan tahliyesi gibi insani operasyonlar için de kullanılmıştır (Habertürk, 2004). ABD, Afganistan hareketinin bir kısım lojistik desteği için İncirlik'ten yoğun şekilde faydalanmıştır.

ABD-Türkiye İlişkilerinde Değişim ve İncirlik Denklemi

2011'de başlayan Suriye iç savaşının başlarında ABD ve Türkiye birçok konuda benzer politikaları izleyerek iş birliği yapmalarına karşın bu ilişki IŞİD'in yükselişe geçmesi ve ABD'nin IŞİD'e karşı mücadeleyi önceliklendirilip yerel ortaklar arayışına girmesi ile bozulmaya başlamıştır. ABD, 2014 Ağustos ayında IŞİD'e karşı hava harekâtına başladığında İncirlik'i bu maksatla kullanmak istemiştir. Türkiye başlangıçta sadece üç silahsız insansız hava aracının (İHA) istihbarat, gözetleme ve keşif maksatlarıyla kullanımına izin verirken Mart 2015'te iki ABD silahlı İHA'sının kullanımına yeşil ışık yakmıştır (Erkus, 2015). Bu tür bir sınırlamanın ABD'nin ve Koalisyonun IŞİD operasyonlarını sekteye uğrattığı sıklıkla dile getirilmiştir (Mehta, 2014). Türkiye, IŞİD saldırılarının kendisine yönelmeye başlaması üzerine ABD uçaklarının İncirlik'ten hava saldırıları düzenlemesine 2015 Temmuz ayından sonra müsaade etmiştir (Sly ve DeYoung, 2015).

Türkiye, Rusya ile 2015 Ekim ayında Rus uçağının düşürülmesiyle başlayan krizin etkisiyle İncirlik'in kullanımında daha esnek yaklaşım sergilemiş ve ilerleyen dönemde İngiltere, Almanya, Danimarka, Suudi Arabistan, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri de İncirlik'i kullanmaya başlamıştır. İncirlik'in artan oranda kullanılmasıyla birlikte Üssün Suriye'de IŞİD hedeflerine yakın olması nedeniyle ABD ve Koalisyon ülkelerinin IŞİD'e karşı icra ettiği hava harekâtı yüzde 30 oranında artmıştır (Tilghman, 2015). Diğer taraftan İncirlik'teki ABD asker sayısı da değişmiş ve 2015 başlarında 1.300 iken 2016 Temmuz ayında 3.000 civarına ulaşmıştır ((Tilghman, 2015).

Ancak ABD'nin İncirlik'in kullanımında Ağustos 2014'ten Temmuz 2015'e kadar yaşadığı kısıtlamalar resmi yetkililer ve çeşitli araştırma kuruluşlarının raporlarına yansımış ve Obama döneminde dillendirilen İncirlik'e alternatif arayışları hız kazanmıştır. Türkiye'de 15 Temmuz 2016'daki darbe girişiminde İncirlik'teki Türkiye'nin uçaklarının da darbeye kalkışanlar tarafından kullanılması, ABD'nin ve Avrupa ülkelerinin darbe girişiminin arkasında olduğu yönünde Türk yetkililerinin beyanları ile ABD yetkililerinin darbe girişimine yönelik çelişkili ve bir anlamda destekleyici açıklamaları ikili ilişkileri biraz daha kötüleştirmiştir. FETÖ elebaşı Gülén'in Türkiye'ye iadesi ile ABD'de gözaltına alınması taleplerinin olumlu bir karşılık

görmemesi, Rıza Zarrab'ın tutuklanması ve yürütülen davanın Türk yetkililerle ilişkilendirildiği iddiaları da kötüleşmeye katkı yapmıştır. 15 Temmuz FETÖ'cü darbe girişimini takip eden günlerde İncirlik'in kullanımına yönelik sınırlamalar tekrar gündeme gelmiş, Üssün önünde ABD karşıtı gösteriler de güven krizini derinleştirmiştir.

Bunlarla birlikte ve daha önemlisi, ABD'nin Türkiye'nin ısrarla karşı çıkmasını dikkate almaksızın Suriye'de PKK ile bağlantılı PYD/YPG'yi IŞİD'e karşı güvenilir yerel ortak olarak tanımlaması ve siyasi-askeri ilişkiye devam ederek bu örgütü IŞİD'e karşı mücadelede Türkiye'ye tercih etmesi güven krizini derinleştiren başlıca unsur olmuştur. ABD, 2016'da Suriye'de IŞİD kontrolündeki Rakka'yı kontrol etmeye yönelik operasyonda Türkiye'nin ısrarlı çabalarına karşın PYD/YPG ile operasyonel iş birliği yaparak onu ağır silahlarla donatmıştır (Orhan, 2016). ABD ayrıca Rusya ile uzlaşarak PYD/YPG'yi Türkiye'nin kara ve hava harekâtına karşı koruma altına almış, Fırat ve Dicle arasındaki Kobani-Kamışlı hattı Türkiye'nin hilafına bir çeşit 'de facto' güvenli bölge yapmıştır.

Bu gelişmelere karşı Türkiye'nin önemli kozu olarak kabul edilen İncirlik'in ABD kullanımına tamamen kapatılması konuşulurken ABD, alternatif üs arayışlarına hız vermiştir. İncirlik'in kullanımıyla ilgili gelişmeler sadece ABD ile sınırlı değildir. 2016-2017 döneminde, Almanya'nın milletvekillerinin İncirlik'teki askerlerini ziyaretlerine Türkiye tarafından izin verilmesinde kısıtlamalar varken iki ülke ilişkileri 2017'de bozuldukça İncirlik'in kullanımına yansımaları artmıştır. Alman vekillere İncirlik ve Konya'daki tesislere giriş izin verilmemesiyle Almanya hükümeti İncirlik'e alternatif arayışlarını açıklamış ve askeri kapasitesini Ürdün'e taşımaya karar vermiştir (BBC Türkçe, 2017b). Sonraki dönemde iki ülke arasındaki siyasi gerginlik dönemlerinde İncirlik'in kapatılması konusu Türk kamuoyunda taraftar bulmasına karşın resmi yetkililerce bu kapsamda bir süreç başlatılmamıştır.

Günümüzde Türkiye'deki ABD askerî varlığı; İzmir'de NATO Karargâhı, İstanbul'da NATO Kolordusu, İncirlik'te ABD askerî personel ve askerî kapasitesi ile Ankara'daki Savunma İş birliği Ofisi (ODC) personeli ve Malatya/Kürecik'teki NATO Füze Savunma Sistemi radar ve personelinden oluşmaktadır. Ayrıca, 2012'den itibaren Türkiye'ye NATO hava savunma desteği kapsamında ABD, İtalya, Hollanda, Belçika, Almanya ve İspanya rotasyonel bazda Patriot ve ASTER SAMP/T füze sistemleri konuşlandırmıştır (Augmentation of Turkey's Air Defence, 2016). 2015'ten itibaren İspanya Patriot Bataryası Türkiye'de bulunmaktadır (Anadolu Ajansı, 2022). Diğer taraftan ABD, Mayıs 2016'da yüksek hareket yeteneğine sahip HIMARS roket sistemlerini IŞİD ile mücadele için Türkiye'de sınır bölgesine konuşlandırmıştır (Pamuk, 2016). NATO Füze Savunma Sistemi kapsamında Malatya Kürecik'te bulunan ABD radarı 30-40 ABD personeli ile çalıştırılmaktadır.

İncirlik'e Alternatif Arayışları: Orta Doğu'da ABD'nin Kullandığı Üsler/Tesisler

Önceki bölümlerde de belirtildiği üzere ABD'nin özellikle 1 Mart 2003 'Tezkere krizi' sonrası İncirlik'e alternatif arayışları artmış, Suriye iç savaşının ilerleyen yıllarında özellikle Irak ve Suriye'de IŞİD'e karşı yürütülen ABD liderliğindeki harekât süresince krizin yönetimi zorlaştığından bazı hazırlıklar yapılmıştır. Diğer taraftan Türkiye ile diğer NATO üyeleri arasındaki gerginlikler, Türk üslerinin kullanımına devam edilmesi

konusunda ABD/NATO içindeki tartışmaları yoğunlaştırmıştır. Türk topraklarının ABD ve NATO varlıkları için güvenceli erişim zorlukları nedeniyle bölgede alternatif üs düzenlemelerinin araştırılması gerektiği sıklıkla dile getirilmiştir (Snyder, 2019). Diğer taraftan ABD'nin bölgedeki diğer tesislerde askeri varlığını artırarak ve ilave hazırlıklar yaparak esneklik sağladığı da dikkat çekmektedir (Al-Monitor, 2020).

ABD'nin alternatif arayışlarını değerlendirebilmek için son yıllarda İncirlik üssüne en fazla ihtiyaç duyulan dönemde (ABD liderliğindeki koalisyonun IŞİD'e karşı yoğun hava operasyonları yaptığı dönem), ABD'nin ve IŞİD ile mücadele için kurulan Koalisyonda yer alan ülkelerden hava harekâtına dahil olanların Orta Doğu'da kullandığı üsler ve tesisleri incelemek gereklidir. Koalisyon hava harekâtına katılan ülkeler sadece Türkiye'de İncirlik üssünü değil Irak, Ürdün, Katar, Kuveyt, Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri, Kıbrıs ve ABD uçak gemileri dahil 18 üs, tesis ve platformu kullanmıştır (Tablo-1).

Üs/Tesis-Ülke	Konuşlanmış Askerî Sistemler	Suriye'de Rakka ve Deyri Zor'a mesafe (mil)	Pist Uzunluğu (feet)
İncirlik-Türkiye	<ul style="list-style-type: none">ABD Hava Kuvvetlerinin A-10, F-15C, F-15E, F-16, MQ-1 Predator İHA, KC-135 uçaklarıABD Deniz Piyade Komutanlığının EA-6B ve ABDDeniz Kuvvetlerinin P-3 uçaklarıDanimarka Hava Kuvvetlerinin F-16 uçaklarıSuudi Hava Kuvvetleri F-15S uçaklarıAlman Hava Kuvvetleri Tornado ve A310 MRTTuçaklarıDiğer	210	10.000
Diyarbakır-Türkiye	<ul style="list-style-type: none">ABD'nin HH-60 G arama kurtarma helikopterleriHC 130 J arama kurtarma uçakları	152	11.600
Erbil Havaalanı- Kuzey Irak	<ul style="list-style-type: none">ABD HH-60G arama kurtarma helikopterleri, MQ-1 Predator İHA, C-17 ağır nakliye uçağı, MV-22 nakliye uçağı	301	15.700 6.574
Al-yyarÜssü/İrak	<ul style="list-style-type: none">ABD'nin Musul harekâtını destekleyen unsurları	230	11.550 11.800
Bashur Havaalanı- Erbil		301	6.700
Kıbrıs AgratorÜssü	<ul style="list-style-type: none">İngiltere'nin Typhoon, Tornado, E-3, CH-47 ve Voyager bombardıman, elektronik harp, keşif vekargo uçak ve helikopterleri	354	8.999
Ürdün MuvakkafSalti Üssü	<ul style="list-style-type: none">ABD'nin F-16, MQ-1 Pradator, MQ-9 Reaper İHA'ları,Fransa'nın Mirage 2000 uçaklarıBAE F-16'larBahreyn F-16'larıBelçika F-16'larıHollanda F-16'lar	311	9.859
Ürdün H4 Üssü		240	8.136
Ürdün Kral Hüseyin Üssü		290	9.843

Ürdün PrensHasan Üssü	–	282	9,843
Kuweyt Ali Al-Salem Üssü	– ABD'nin MQ-1 predator, MQ-9 Reaper, C-17, C-130uçakları ve İHA'ları; – İtalya'nın MQ-1; – İngiltere'nin MQ-9 İHA'ları	675	9.805 9.805
Kuweyt Ahmed Al Jaber Üssü	– ABD'nin A-10, AV-8B, EA-6B, MV-22, KC-130, – Danimarka'nın F-16, Polonya'nın F-16 uçakları	708	9.843 9.843
Katar Al-UdeidÜssü	– ABD'nin B1-B, B-52H, KC-135, E-3, E-8, C-17, C-130, – İngiltere'nin RC-135 uçakları	1.045	12.303
Bahreyn Şeyh İsaÜssü	– ABD'nin F/A-18, AV-8B, P-3'leri	975	12.467
BAE Al MinhadÜssü	– Avustralya'nın F/A-18, E-7, KC-30 uçakları	950	12.960
BAE Al DhafraÜssü	– ABD'nin F-22, F-15E, KC-10, U-2, RQ-4 Global Hawk uçakları ve İHA'ları, – Fransa'nın Rafale, C-130, Atlantique 2	1.232	12.011 12.011
Basra Körfezinde ABD Uçak Gemisi	– ABD'nin F/A-18, EA-18G, E-2 uçakları	780	
Doğu Akdeniz'de ABD Uçak Gemisi	– ABD'nin F/A-18, EA-18G, E-2 uçakları	320	

Tablo 1: IŞİD'e Karşı Harekatta ABD, Koalisyon ve NATO ülkelerince Kullanılan Üsler/Tesisler (Bipartisan Policy.Center 2018; Cappello v.d. 2016, s. 22)

ABD, İncirlik ve Diyarbakır'daki askerî varlığına ilaveten, Kuzey Irak, Ürdün, Katar, Kuveyt, Bahreyn ve Birleşik Arap Emirlikleri'nde (BAE) dikkate değer oranda hava aracı bulundurmıştır. ABD, Basra Körfezi'nde ve Doğu Akdeniz'de konuşlandığı uçak gemilerinden hava harekâtını desteklemiştir. Ayrıca ABD, Kuzey Suriye'de PYD/YPG kontrolündeki bölgede mevcut hava alanlarını geliştirmeye ve kullanmaya devam etmektedir. İngiltere, temel olarak Kıbrıs'ta kendi toprağı olan Agrator üssünü kullanırken Körfez ülkelerindeki üslerden de faydalanmaktadır.

ABD, bölgede çok sayıda üssü kullanmasına karşın İncirlik'in bazı uçaklar ve harekât neveleri için avantajları bulunmaktadır. Öncelikle İncirlik, Diyarbakır ile birlikte Tablo'da sıralanan üsler içinde-Kuzey Irak'takiler dahil- Suriye'de Rakka ve Deyri Zor bölgelerine en kısa mesafededir. Bu özellik, her tür uçak için yakıt ikmali yapmadan daha fazla süre havada kalma ve sorti yapma imkânı vermektedir. Bu imkân harekât etkinliğini artırırken maliyeti düşürmektedir. ABD'nin özellikle arama- kurtarma uçak ve helikopterleri için, kısa sürede kazazedeye ulaşabilmek açısından İncirlik önemli bir avantaj sağlamaktadır. Diğer taraftan İncirlik Üssü ABD tarafından 60 yıldır kullanıldığından altyapısı gelişmiştir. Konuş yeri olarak güvenlidir ve Türkiye bölge ülkelerine göre daha istikrarlıdır. Ancak, ABD son dönemlerde İncirlik'teki ve Türkiye'deki sivil ve asker personeline karşı tehdit algılamakta, Üsse güvenceli erişimin tehlikeye girdiğini düşünmektedir.

ABD'nin İncirlik'e alternatif olarak kullanabileceğı Tablo-1'de yer alan ve Doğu Avrupa'da Romanya ve Yunanistan'da bulunan üs ve tesisler incelendiğinde tespitler şu şekildedir.

Kıbrıs adasındaki Agrator Üssü, İngiliz toprağıdır ve İngiltere tarafından 1955'ten günümüze askeri maksatlarla kullanılmaktadır. ABD bu üssü geçmişte U-2 uçuşları ile 2006'da Lübnan'dan vatandaşlarının tahliyesi için kullanmıştır. Irak'ın işgali ve Afganistan Harekâtında da bazı transferler bu üsten yapılmıştır. ABD'nin, Agrator Üssünden 2008 ve 2013 yıllarında Lübnan'daki Hizbullah'ı izlemek, Türkiye ve Kuzey Irak harekât bölgesi hakkında U-2 uçuşlarıyla istihbarat toplamak için kullandığı öne sürülmektedir (Taylor ve Leigh, 2010). Agrator'da başta hastane olmak üzere bazı tesisler/imkânlar yetersizdir (Urban, 2014), ancak kısa sürede tamamlanması mümkündür. Orta Doğu'da kritik jeopolitik noktalara İncirlik üssü ile benzer avantajlı erişim sağlayan Agrator'un pisti her türlü uçağın iniş/kalkışına uygundur. ABD açısından siyasi boyutta İncirlik'e göre daha güvenceli erişim mümkündür.

Ürdün'ün doğusunda yer alan Muvakkaf Saltı Üssü, ABD tarafından ilk defa 1996'da Irak'ta uygulanan uçuşa yasak bölgeyi korumak için kullanılmıştır. Teknik kapasitesi ABD envanterindeki her çeşit uçağın konuşlanmasına imkân vermektedir. ABD-Ürdün ikili ilişkileri geleneksel olarak iyidir. Ürdün ABD'nin NATO üyesi olamayan öncelikli müttefiklerinden biridir (Sharp, 2016). Üssün kalıcı olarak kullanılması açısından bir sakıncası, 2024 başlarında Ürdün'de bir ABD üssüne karşı yapılan ve üç askerin öldüğü İHA saldırısının (BBC Türkçe, 2024) da işaret ettiği üzere cihadist örgütlerin ve ABD karşıtı grupların belirli ölçüde eylem kapasitesi bulunmasının yarattığı güvenlik riskidir. Ancak bu tür risklerin Üssün ABD tarafından alternatif olarak tercihine engel olmadığı değerlendirilmektedir.

İncirlik'e alternatif seçenekler düşünülürken Romanya ve Yunanistan'daki ABD tesisleri de öne çıkmaktadır. Bu kapsamda öncelikle Romanya'da Mihail Kogalniceanu Havaalanı dikkat çekmektedir. ABD ile Romanya Soğuk Savaş sonrasında iyi ilişkiler yürütmektedir. 2005 yılında İki ülke arasında yapılan Anlaşma gereği ABD Romanya'da askeri varlık buldurmaya başlamıştır (CRS Report RS22577, 2007:4). ABD, 2013 yılından itibaren Romanya'nın Köstence şehrindeki Mihail Kogalniceanu Havaalanını kullanmaya başlamıştır. Başlangıçta lojistik amaçlı kullanılan havaalanının altyapısı geliştirilmiş ve F-16'lar dahil uçakların kullanımına uygun hale getirilmiştir (CRS, 2021). Tesisler 3.000 ABD askerine ev sahipliği yapabilecek kapasiteye kavuşturulmuştur (Global Security, 2024b). ABD, 2014'te Rusya'nın Kırım'ı ilhakı sonrası daimî kuvvetlerine ilaveten rotasyonel birlikler de konuşlandırmakta, Romanya'nın savunmasına destek sağladığı gibi birliklerine eğitim de vermektedir. Belli dönemlerde ABD askerlerinin sayısı artmaktadır. Havaalanının altyapı imkanları gelişmiş olmakla birlikte çatışma durumunda ileriden korunabilmesinin güçlüğü ABD için sakınca yaratmaktadır.

ABD'nin Yunanistan'daki askeri varlığı son yıllarda artmıştır. ABD 1969'dan beri faydalandığı Girit'te Souda Körfezinde yer alan deniz üssüne son yıllarda kapasite artırıcı yatırım yapmıştır. Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinden bu yana, Souda Deniz Üssü NATO'nun ve ABD Altıncı Filosunun operasyonlarında önemli bir rol oynamaktadır (Tagle, 2023). ABD, 2014'ten beri Rusya'yı sınırlamak ve Doğu Akdeniz'de güç dengesini devam ettirmek için Yunanistan'da ilave askeri varlık buldurmaktadır. Bu kapsamda Souda Deniz Üssüne ilaveten Yunan Silahlı Kuvvetlerinin diğer tesislerinden de istifade etmekte ve altyapı geliştirilmesine destek sağlamaktadır. Bu kapsamda ABD'nin Yunanistan'da doğrudan kullandığı askeri üs ve tesis sayısının dokuza ulaştığı,

iddia edilmektedir (Sputnik, 2022). ABD'nin Yunanistan'daki tesisleri İncirlik'ten çekebileceği bir kısım kapasite için kullandığı ve ileride de kullanabileceği değerlendirilmektedir.

Kuzey Irak'ta Barzani yönetimi kontrolündeki Erbil Havaalanı nispeten güvenli bir bölgededir. Havaalanında iki pist bulunmakta olup, bu pistlerden biri 4800 metre uzunluğundadır ve dünyadaki en uzun pistlerden biridir (Old & New). Erbil Havaalanı ABD envanterindeki C-5 Galaksi ve AN-225 gibi büyük uçakların iniş ve kalkışına imkân vermektedir. Erbil Havaalanında aynı zamanda CIA tesislerinin bulunduğu ve ABD'nin arama kurtarma birliğinin konuşlandığı iddia edilmektedir (Prothero, 2014). Erbil Havaalanının ABD tarafından İncirlik'e alternatif olarak kullanılmasının önemli sakıncaları da bulunmaktadır. Öncelikle Irak Merkezi Hükümeti'nin ikna edilmesi gerekmektedir. Ayrıca havaalanındaki sivil trafik askerî maksatlarla kullanımı kısıtlayabilecek yoğunluktadır. Kuzey Irak'taki güvenlik durumu da ABD'yi endişlendirmektedir. ABD'nin Kuzey Suriye'de PYD/YPG ile ilişkisinin geleceğinin Erbil seçeneğinin karar sürecinde bu hususun yer alacağı değerlendirilmektedir.

Kuzey Irak'taki seçeneklerden biri de Erbil'in 25 mil kuzeyinde yer alan Bashur Havaalanı'dır. Havaalanı 2040 metre uzunluğunda piste sahiptir. ABD tarafından 2003 Irak işgali ve sonrasında nakliye uçakları tarafından kullanılmış, komando birliklerinin inme yeri olarak istifade edilmiştir (Schonauer, 2003). ABD Savunma Bakanlığı, 2003 yılında Bashur Havaalanını geliştirerek İncirlik'i taşıma projesi hazırlamıştır (Shanker ve Schmitt, 2003). Ancak bu proje daha sonra durdurulmuştur. ABD, 2015 yılından itibaren Bashur'u sınırlı amaçlarla kullanmaya başlamıştır. Bashur Havaalanının ABD tarafından İncirlik'e alternatif olarak kullanımı da bir taraftan Irak Merkezi Hükümeti ile uzlaşma sağlanması diğer taraftan bölgedeki güvenlik sorunları nedeniyle ABD açısından sakıncalar içermektedir.

İncirlik'e seçenek kapsamında ikincil önemde düşünülebilecek tesisler de söz konusudur. Kuzey Suriye'de ABD desteğindeki PYD/YPG ve Suriye Demokratik Güçleri (SDG)'nin kontrol ettiği geniş arazi kesimlerinde çeşitli maksatlarla kullanılabilir havaalanları bulunmaktadır. Tabka Barajının PYD/YPG tarafından ele geçirilmesiyle Tabka Havaalanı da ABD'nin askerî varlık bulunduracağı bir konuma gelmiştir. Tabka Havaalanı, Suriye rejimi tarafından geçmiş yıllarda MİG uçaklarının ana üslerinden biri olarak kullanılmıştır. IŞİD'in eline geçtikten sonra önemli oranda hasar gören havaalanı ABD tarafından Nisan 2017'de onarımı kısmen tamamlanarak kullanılmaya başlanmıştır (Al Hendi ve Babb, 2017). ABD müteakiben Tabka'yı terk etmiştir. Ancak Mayıs 2022'de tekrar asker ve teçhizat konuşlandırarak kullanmaya başlamıştır (Syria Direct, 2022). ABD'nin havaalanını lojistik maksatlarla kullanabileceği ve başta arama kurtarma helikopterleri olmak üzere bazı muharip kapasitesini konuşlandırabileceği değerlendirilmektedir. Bununla birlikte havalanının üs statüsünde kullanılabilmesi için ev sahibi devlet ile anlaşma yapılması gerektiği ve bunun Suriye'deki mevcut koşullarda mümkün olmadığı kıymetlendirilmektedir.

PYD/YPG kontrolündeki arazide Kobani'de de ABD tarafından sıfırdan yapılan bir havaalanı bulunmaktadır. Bu havaalanı ABD'nin Rakka ve Deyri Zor operasyonlarında lojistik destek ve birlik nakliyatı için kullanılmıştır. Havaalanı C-17 ve C-130 nakliye uçakları inişine müsaittir (Al Hendi ve Babb, 2017). Bölgede diğer bir havaalanı

Rimelan'deki Abu Hajar'dır. PYD/YPG tarafından iki yıl önce onarılan havaalanının pisti iki kat uzunluğa çıkarılmış ve nakliye uçakları için sıklıkla kullanılmıştır. Bu havaalanları kendi başlarına İncirlik'e alternatif oluşturmamakla birlikte, başta Kuzey Irak, Ürdün ve Kıbrıs'taki havaalanlarını takviye edici değer taşımaktadır.

ABD'nin bölgede kullandığı diğer üsler ve kendi uçak gemileri İncirlik'te bulunan uzun menzilli uçakların konuşlanması için uygun alternatif oluştururken kısa ve orta menzilli uçaklarda ve özellikle arama kurtarma uçak ve helikopterlerine arzu edilen kriterleri sağlamadığı düşünülmektedir.

Yukarıdaki incelemeler bağlamında ABD için üç seçenek öne çıkmaktadır; 1) İncirlik'i askeri varlığını azaltarak kullanmaya devam etmek; 2) İncirlik'i aynı şekilde kullanmaya devam etmek, 3) İncirlik'i boşaltmak.

Birinci seçenek bağlamında İncirlik'ten çekilen uçak ve sistemleri Kıbrıs'ta Agrator, Ürdün Muvaffak Saltı ve Erbil Havaalanına paylaştırılabilir. Bu kapsamda Kürecik'teki NATO'ya tahsisli radar ile Diyarbakır'da ve İncirlik'te arama kurtarma uçak ve helikopterleri, Suriye'de ABD özel kuvvetlerini destekleyen A-10 ve benzeri uçakların Türkiye'de konuşlanmaya devam etmesinin tercih edilmesi muhtemeldir. ABD kısa dönemde İncirlik'teki unsurlarının rotasyonlarıyla paralel olarak istihbarat, gözetleme ve keşif uçakları ile yakıt ikmal uçaklarını Kıbrıs'ta Agrator ve Ürdün'de Muvakkaf Saltı üslerine taşıyabilir. Reaper ve Predator gibi İHA'ların ise Suriye harekât alanına kısa mesafesinden dolayı Muvakkaf Saltı'ya konuşlandırılması muhtemeldir. Agrator Üssünün güvenlik ve siyasi uzlaşılığın kolaylığından dolayı ABD'nin KC-135 yakıt ikmal, C-17 ve C-130 nakliye ile P-3 ve P-8 uçaklarına ev sahipliği yapması muhtemeldir. ABD, bu hareket tarzında taktik uçak ve helikopterleri Kuzey Irak'ta Erbil ve Bushar havaalanlarına güvenlik risklerine karşı tedbir olarak konuşlandırabilir. Ayrıca Kuzey Suriye'deki PYD/YPG kontrolündeki havaalanlarını artan bir şekilde lojistik ve harekât alanı içi kuvvet takviyesi maksatlarıyla kullanmaya devam edebilir. Gerçekte ABD birinci seçeneği bir süredir uygulamaktadır. ABD, IŞİD'e karşı harekâta başladığından günümüze kadar İncirlik dışındaki üslerden, Irak ve Suriye içindeki uygun havaalanlarından önemli ölçüde faydalanmaktadır. Bu seçeneğin ABD açısından siyasi zorlukları azdır. Türkiye ile bağ tamamen kesilmediğinden ABD için daha rasyoneldir.

İkinci seçenek, ABD'nin Türkiye'ye güvenceler ve bazı alanlarda taviz vererek ikna etmeye çalışması veya ABD'nin İncirlik'ten çekileceği algısı yaratılarak mevcut kullanım şekline daha fazla tavizler alınmaya çalışılıp mevcut durumun devamıdır. Türkiye'de de bu tür beklenti olmakla birlikte başta Suriye ve Irak harekât alanındaki gelişmeler olmak üzere iki ülke arasındaki siyasi güvensizlik ve Türkiye'deki kamuoyu duyarlılığı bu seçeneği kabul edilebilir olmaktan çıkarmaktadır.

ABD için üçüncü seçenek, İncirlik'i tamamen boşaltmak, Kuzey Irak'ta Erbil ve Bashur'da yeni üs kurmak, Suriye krizi devam ettiği sürece bazı unsurları PYD/YPG bölgesinde bulundurmaktır. İncirlik Üssü'nü kapatmanın, sancılarla devam ettirilen Türk-Amerikan ilişkileri üzerindeki olumsuz psikolojik etkisinin neden olacağı sonuçlar ABD için ilave bir maliyet yaratacaktır. Bu hareket tarzının benimsenmesi, ABD'nin Türkiye'deki nükleer silahların depolarını boşaltması ve Kürecik'teki radarın kaldırılması konularını Türk kamuoyunun gündemine taşıyabilecektir. ABD'nin Soğuk Savaş'ın ardından Avrupalı müttefiklerinden çekmek zorunda kaldığı bu kapsamdaki silah ve

sistemlerin adından, Türkiye'deki imkânlardan vazgeçmesi rasyonel bir hareket tarzı olarak görülmemekle birlikte imkânsız değildir.

ABD'nin yukarıdaki seçeneklerini mukayese ederken dikkate alınması gerekli temel hususlar; ABD'nin Rusya ve İran'ın dengelenmesi ve çevrenmesi için Türkiye'ye ihtiyacının devam ettiği gerçeği, Türkiye'nin NATO'nun doğu kenarındaki tampon konumuna duyulan ihtiyaç ve NATO Füze Savunma Sistemi radarına daha uygun yer bulabilme düşüncesi olarak öne çıkmaktadır. Diğer taraftan İncirlik'teki nükleer silahların ABD'nin Türkiye ile birlikte nükleer İran'dan tehdit algılayan başta Suudi Arabistan olmak üzere diğer bölge ülkelerine güvencesinin sembolü olarak muhafazası gereğinin ve bunun yanında, Türkiye ve Suudi Arabistan'ı nükleer silah edinmeye yönelmekten alıkoyma düşüncesinin de dikkate alınması gereken faktörler olduğu düşünülmektedir.

Sonuç

Bu makalede İncirlik'in Türkiye-ABD ilişkilerindeki tarihsel konumu irdelenmekte, günümüzde ABD için değeri sorgulanmakta ve ABD'nin alternatif arayışları değerlendirilmektedir. Makale İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemden başlayarak günümüze kadar uzanan yaklaşık 80 yıllık dönemi kapsamaktadır. Makalede; (1) ABD'nin denizaşırı üs politikası nasıl bir seyir izlemiş ve değişimde hangi faktörler etkili olmuştur? (2) ABD açısından İncirlik'in dönemsel değeri nasıl tanımlanabilir? ABD için Orta Doğu'da İncirlik'e alternatif üsler mevcut mudur? (3) ABD'nin İncirlik'in geleceği ile ilgili muhtemel hareket tarzları nelerdir? şeklinde ifade edilen üç araştırma sorusunun yanıtları aranmıştır.

ABD'nin farklı dönemlerde denizaşırı üslerini gözden geçirmesine, yabancı üsleri korumanın yüksek maliyeti, bazı üsleri gereksiz kılan askeri-teknolojik ilerleme, bazılarında ABD askeri varlığına karşı artan direnç ve ulusal egemenlik konusunda kamuoyunun kaygısı, müttefiklerin ve dost hükümetlerin gelişmiş yetenekleri ve değişen siyasi ortam katkıda bulunmuştur. Bu faktörlerin etkisi Soğuk Savaş'ın ve 1991 Körfez Savaşı'nın sona ermesinin ardından daha etkili olmuş ve ABD, kuvvet yapısını gözden geçirirken denizaşırı üslerini de mercek altına almıştır. ABD denizaşırı üslerinin yeniden düzenlenmesinde; 1) Gelecekteki krizlerin ve çatışmaların belirsizliğine bağlı olarak askeri kuvvetlerin esnek kullanımına imkan verecek konuşlanma ihtiyacı, 2) Üs altyapısının çok büyük, maliyetli ve hantal hale gelmesi ve aşırı genişleyen ABD kuvvetlerinin yurtdışındaki varlıklarının azaltılması gereği; 3) Avrupa'daki silahlı kuvvetlerin, Asya veya Afrika'daki mevcut ve öngörülen çatışmalardan uzak olması nedeniyle yer ve sayılarının düzenlenmesi zorunluluğu; 4) ABD askeri personelinin güvenliğini artırma, yerel halkla sürtüşmeyi önleme ve askeri personelin yaşam kalitesini iyileştirme gerekliliği öne çıkmıştır. Bu faktörler arasında, Soğuk Savaş'ın bitmesi ve 2000'li yıllarda Asya-Pasifik bölgesinin yeni yükselen güçler ve jeopolitik gerilimler nedeniyle öncelik alması da dikkat çekicidir. ABD jeopolitik ağırlık merkezini bu bölgeye yöneitmeye başlamış ve 2010'dan sonra Orta Doğu'dan da kuvvet azaltarak çabalarını artırmıştır. ABD'nin son dönem kararlarında Rusya-Ukrayna savaşının Avrupa'da güvenlik algısını değiştirmesi ve nükleer silahların kullanımının endişe yaratması da etkili olmaktadır.

Soğuk Savaş yıllarından günümüze başta İncirlik olmak üzere Türkiye'deki üsler ABD'nin Orta Doğu ve küresel politikaları açısından önemli olmuştur. Soğuk Savaş

sonrası üslerin sayısında ve ABD askeri varlığında azaltmaya gidilirken İncirlik önemini korumuştur. Bununla birlikte ABD ve Türkiye arasında 2000'lerde başlayan siyasi-askeri krizler İncirlik Üssünün geleceği tartışmalarını da başlatmıştır. ABD, özellikle 1 Mart 2003 'Tezkere krizi' sonrası İncirlik'e alternatif arayışlarını artırmış, diğer taraftan Türkiye ile diğer NATO üyeleri arasındaki gerginlikler, Türk üslerinin kullanımına devam edilmesi konusunda ABD/NATO içindeki tartışmaları yoğunlaştırmıştır.

İncirlik üzerine yapılan tartışmalarda ABD için üç seçenek öne çıkmaktadır; 1) İncirlik'i askeri varlığını azaltarak kullanmaya devam etmek; 2) İncirlik'i aynı şekilde kullanmaya devam etmek, 3) İncirlik'i boşaltmak. Yapılan mukayese birinci seçeneği öne çıkarmaktadır. Bu seçenek bağlamında İncirlik'ten çekilen uçak ve sistemler Kıbrıs'ta Agrator, Ürdün Muvaffak Saltı ve Erbil Havaalanına paylaştırılabilir. Gerçekte ABD birinci seçeneği bir süredir uygulamaktadır. ABD, IŞİD'e karşı harekâta başladığından günümüze kadar İncirlik dışındaki üslerden, Irak ve Suriye içindeki uygun havaalanlarından önemli ölçüde faydalanmaktadır. Bu seçeneğin ABD açısından siyasi zorlukları azdır. Türkiye ile bağ tamamen kesilmediğinden ABD için daha rasyoneldir.

ABD'nin yukarıdaki seçeneklerini mukayese ederken dikkate alınması gerekli temel hususlar; ABD'nin Rusya ve İran'ın dengelenmesi ve çevrelenmesi için Türkiye'ye ihtiyacının devam ettiği gerçeği, Türkiye'nin NATO'nun doğu kenarındaki tampon konumuna duyulan ihtiyaç ve NATO Füze Savunma Sistemi radarına daha uygun yer bulabilme düşüncesi olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca ABD için alternatif olarak tartışılan yerlerin NATO toprakları dışında olduğunu, dolayısıyla ABD'nin ve NATO üyesi Avrupa ülkelerinin NATO görevleriyle ilişkili ihtiyaçlarının karşılanmasında uygun seçenek olmayacağı dikkate alınmalıdır. Sonuç olarak, ABD'nin önümüzdeki süreçte aşamalı olarak birinci seçeneği uygulayacağı, İncirlik'te nispeten az sayıda askerî sistem bırakacağı ve Üsse bağımlılığını azaltacağı, Türkiye'de Kürecik Radarını ve nükleer silahları muhafaza etmek isteyeceği mütalaa edilmektedir.

Kaynaklar

ABD Savunma Bakanlığı. (2024). *DOD Askeri ve İlgili Terimler Sözlüğü*, <http://www.dtic.mil/doctrine/jel/doddict/>

Agreement for Cooperation on Defense and Economy Between the Government of the United States of America and of the Republic of Turkey. (1980). <http://photos.state.gov/libraries/turkey/461177/pdf/32t3323.pdf>

Al-Monitor. (2020). *Pentagon pushes back on claim that US to leave Turkey's Incirlik base*, <https://www.al-monitor.com/originals/2020/09/incirlik-turkey-airbase-pentagon-cyprus.html>

Al Hendi, A. ve Babb, C. (2017). *US-led Coalition Boosting Airfield Capabilities in Syria*, *Voice of America*, <http://www.voanews.com/a/us-led-coalition-increasing-airfield-capabilities-in-syria/3791891.html>

Anadolu Ajansı. (2022). *Spain to continue its Patriot missile defense support to Türkiye*. <https://www.aa.com.tr/en/europe/spain-to-continue-its-patriot-missile-defense-support-to-turkiye/2736736>

Armaoğlu, F. (1991). *Belgelerle Türk Amerikan Münasebetleri (Açıklamalı)*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

ATSD (AE) AND CG W4, (1978). *History of the Custody and Deployment of Nuclear Weapons July 1945 Through September 1977, Top Secret, Excised copy, Excerpt*, National Security Archive, <https://nsarchive.gwu.edu/document/19675-national-security-archive-doc-01-office>

Augmentation of Turkey's Air Defence. (2016). *North Atlantic Treaty Organization, Public Policy Division*, http://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/pdf_2016_07/20160704_1607-factsheet-patriot_en.pdf)

BBC Türkçe. (2017a). *İncirlik Üssü: ABD ile gerilimin merkezindeki askeri hava üssü hakkında neler biliniyor?* <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-38521914>

BBC Türkçe. (2017b). *Reuters: Türkiye, Alman milletvekillerinin Konya'daki NATO üssünü ziyaretine izin vermedi.* <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-40609597>

BBC Türkçe. (2024). *ABD Dışişleri Bakanı Blinken: Ürdün'deki saldırıya vereceğimiz yanıt bizim seçtiğimiz yer ve zamanda olacak*, <https://www.bbc.com/turkce/articles/c29k30xw7r2o>

Bell, A. ve B. Loehrke. (2009). The status of U.S. nuclear weapons in Turkey, *Bulletin of the Atomic Scientists*, <http://thebulletin.org/status-us-nuclear-weapons-turkey>

Bipartisan Policy Center. (2018). *The Alternatives to Incirlik*. <https://bipartisanpolicy.org/incirlik-alternative-airbase/>

Blaker, J. (1990). *United States Overseas Basing*, New York: Praeger.

Bölme, S.M. (2007). The Politics of Incirlik Air Base, *Insight Turkey*, 9 (3): 82-91.

Cappello, J., Megahan, P., Hannah, J. ve Schanzer, J. (2016). Covering the Bases Reassessing U.S. Military Deployments in Turkey After the July 2016 Attempted Coup d'État, *Foundation for Defence of Democracies*, <https://www.fdd.org/analysis/2016/08/25/covering-the-bases/>

Cloud, D. S. (2007). "Military Seeks Alternatives in Case Turkey Limits Access", *The New York Times*, http://www.nytimes.com/2007/10/12/world/europe/12military.html?_r=0

Cooley, A. (2008). *Base Politics Democratic Change and the U.S. Military Overseas*, Ithaca, NY: Cornell University Press.

CRS Report RL31794. (2003) *Iraq: Turkey, the Deployment of U.S. Forces, and Related Issues*, <https://www.everycrsreport.com/reports/RL31794.html>

CRS Report RS22577. (2007). *Romania: Background and Current Issues*, https://www.everycrsreport.com/files/20070712_RS22577_77a7ac372723055a7d71a09ec50f75b28c8f2492.pdf

CRS Report. (2021). *Romania: An Overview*, <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/IF/IF11801/2>

- Duke, S. (1989). *United States Military Forces and Installations in Europe*, New York: Oxford University Press.
- Erkus, S. (2015). Turkey, US agree on deployment of armed drones to Incirlik Airbase, Hurriyet Daily News, <https://www.hurriyetdailynews.com/turkey-us-agree-on-deployment-of-armed-drones-to-incirlik-airbase-80202>
- Frederick, B., S. Watts, M. Lane, A. Doll, A. L. Rhoades, M. Smith. (2020). *Understanding the Deterrent Impact of U.S. Overseas Forces*, Santa Monica, Calif: Rand Corporation.
- Global Security. (2024a). *Introduction: US military facilities*, <http://www.globalsecurity.org/military/facility/intro.htm>
- Global Security. (2024b). Mihail Kogalniceanu (MK) Air Base, Romania, <https://www.globalsecurity.org/military/facility/mihail-kogalniceanu.htm>
- Güvenç, S. (2015). NATO'nun Evrimi ve Türkiye'nin Transatlantik Güvenliğe Katkıları, *Uluslararası İlişkiler*, 12 (45): 101-119.
- Habertürk. (2024). *İncirlik Üssü*, <https://www.haberturk.com/yer/incirlik-hava-ussu>
- Haberman, C. (1991). War in the Gulf: Turkey; Turkey's Role in Air Assault Sets Off Fear of Retaliation, *The New York Times*, <https://www.nytimes.com/1991/01/20/world/war-in-the-gulf-turkey-turkey-s-role-in-air-assault-sets-off-fear-of-retaliation.html>
- Harkavy, R. H. (1989). *Bases Abroad: The Global Foreign Military Presence*, Oxford: Oxford University Press.
- Harris, G. (1972). *Troubled Alliance: Turkish-American Problems in Historical Perspective, 1945–1971*. Washington, DC: ACE-Hoover Policy Studies.
- Holmes, A.A. (2014). *Social Unrest and American Military Bases in Turkey and Germany since 1945*. Cambridge University Press.
- İzmir, B. (2017). İki Müttefik, Bir Kriz: Türk-Amerikan İlişkilerinde Jüpiter Füzeleri Krizi. *Humanitas*, 5(10): 177-192.
- Johnson, C. (2004). America's empire of bases, *Global Policy Forum*, <http://www.globalpolicy.org/empire/intervention/2004/01bases.htm>.
- Jones, J. L. (2004). *US Marine Corps Commander, United States European Command, Testimony before the Senate Armed Services Committee*, <http://www.defenselink.mil/DODgc/olc/docs/test04-09-23Jones.pdf>.
- Joyce, M. (2005). American base closures in Europe: stalled, but inevitable, *RUSI Newsbrief*, <https://rusi.org/explore-our-research/publications/rusi-newsbrief/american-base-closures-in-europe-stalled-but-inevitable>.
- Kane, T. (2016) The Decline of American Engagement: Patterns in US Troop Deployments, *Hoover Institution Economics Working Paper 16101*, <https://www.hoover.org/research/decline-american-engagement-patterns-us-troop-deployments>

- Kıyanç, S. (2020). Soğuk Savaş Yıllarında Türkiye’deki ABD Üs ve Tesisleri, *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 36(101): 203-252.
- Laskowski, Z. (2007). Foreign Military Bases in Eurasia, *SIPRI Policy Paper No. 18*. <https://www.sipri.org/publications/2007/sipri-policy-papers/foreign-military-bases-eurasia>
- Mehta, A. (2014). Experts: As Operation Continues, ISR Demand to Grow in Syria, *Defense News*, 27 Eylül 2014.
- OLD&NEW. (2014). *Erbil International Airport*, http://erbilairport.com/ABUT01/F_ABUT01_02_05.aspx
- Operation Northern Watch. (2006). *US Air Force, 39th Air Base Wing Public Affairs*, <http://www.incirlik.af.mil/About-Us/Fact-Sheets/Display/Article/300859/operation-northern-watch-history>
- Oran, B. (2001). *Türk Dış Politikası Cilt-1*. Ankara: İletişim.
- Orhan, O. (2016). Rakka operasyonu: Aktörler ve hedefler, *Anadolu Ajansı*, <https://www.aa.com.tr/tr/analiz-haber/rakka-operasyonu-aktorler-ve-hedefler-/681864>
- Özgül, L. (2017). *U-2 Casus Uçağı ve 1960 yılında yaşanan ABD-SSCB casusluk krizi, Muharebe Tarihi*, <https://www.muhabetarihi.com/u-2-casus-ucagi-ve-1960-yilinda-yasanan-abd-sscb-casusluk-krizi/>
- Pamuk, H. (2016). Turkish minister says U.S. to deploy rocket launchers near Syrian border, *Reuters*, <https://www.reuters.com/article/uk-mideast-crisis-syria-turkey-usa-idUKKCN0XN11Q/>
- Prothero, M. (2014). Expansion of ‘secret’ facility in suggests closer U.S.-Kurd ties, *Miami Herald*, <https://www.miamiherald.com/latest-news/article1975193.html>
- Rojas, Y. (2014). *Ellsworth Successfully Validates Base’s Long-range Strike Capability*, <http://www.pacaf.af.mil/News/Article-Display/Article/591360/ellsworth-successfully-validates-bases-long-range-strike-capability/>.
- Ross, S. T. (2002). *American War Plans 1890–1939*, London: Frank Cass.
- Sandars, C. T. (2000). *America’s Overseas Garrisons: The Leasehold Empire*. New York: Oxford University Press.
- Sauer, T. ve B. V. Der Zwaan. (2011). U.S. Tactical Nuclear Weapons in Europe After NATO’s Lisbon Summit: Why Their Withdrawal is Desirable and Feasible, *Cambridge: Belfer Center for Science and International Affairs*, <http://belfercenter.ksg.harvard.edu/files/us-tactical-nuclearweapons-in-europe.pdf>
- Schonauer, S. (2003). Iraq war: Unstoppable force from the air helped pave the way to quick victory, *Stars and Stripes*, <https://www.stripes.com/news/iraq-war-unstoppable-force-from-the-air-helped-pave-way-to-quick-victory-1.6040?=&subcategory=484%7CGolf>
- Shanker, T. ve Schmitt, E. (2003). “Pentagon Expects Long-Term Access to Four Key Bases in Iraq”, *The New York Times*, <https://www.nytimes.com/2003/04/20/world/nation-war-strategic-shift-pentagon-expects-long-term-access-key-iraq-bases.html>

Sharp, J. (2016). Jordan: Background and U.S. Relations, *CRS Report RL33546*, <http://fas.org/sgp/crs/mideast/RL33546.pdf>

Sly, L. ve Deyoung, K. (2015). Turkey agrees to allow U.S. military to use its base to attack Islamic State, *The Washington Post*, https://www.washingtonpost.com/world/middle_east/turkey-agrees-to-allow-us-military-to-use-its-base-to-attack-islamic-state/2015/07/23/317f23aa-3164-11e5-a879-213078d03dd3_story.html

Snyder, X. (2019). Beyond Incirlik, *Geopolitical Futures*, <https://geopoliticalfutures.com/beyond-incirlik/>

Sputnik Türkiye. (2022). *ABD'nin askeri yığınak yaptığı Dedeoğaç neden önemli, hedefte Rusya mı Türkiye mi var?*. <https://sputniknews.com.tr/20221109/abdnin-askeri-yiginak-yaptigi-dedeoagac-neden-onemli-hedefte-rusya-mi-turkiye-mi-var--1063245722.html>

Stein, A. (2016). Nuclear Weapons in Turkey are Destabilizing, But Not for the Reasons You Think, *War on the Rocks*, <http://warontherocks.com/2016/07/nuclear-weapons-in-turkey-are-destabilizing-but-not-for-the-reason-you-think/>

Stevenson, J. (2022). *Overseas Bases and US Strategy: Optimising America's Military Footprint*, Milton Park-Abingdon: Routledge.

Sunar, I. ve Sayarı. S. (1986). Democracy in Turkey: Problems and Prospects. G. O'Donnell, P. Schmitter, L.Whitehead (der.), *Transitions from Authoritarian Rule: Southern Europe*, (165–86). Baltimore: Johns Hopkins University Press.

Suter, T. C. (1983). Base rights agreements, *Air University Review*. <http://www.airpower.maxwell.af.mil/airchronicles/aureiew/1983/jul-aug/suter.html>

Syria Direct. (2022). *Military and civilian sources: US forces redeploy to former positions in northeastern Syria*, <https://syriadirect.org/military-and-civilian-sources-us-forces-redeploy-to-former-positions-in-northeastern-syria/>

Tagle, S. (2023). Amid regional instability, the oldest US military installation in Greece gets an upgrade, *The Institute of Current World Affairs*, <https://www.icwa.org/us-military-greece-upgrade/>

Taylor, R. N., Leigh, D. (2010). UK overruled on Lebanon spy flights from Cyprus, *Guardian*, <https://www.theguardian.com/world/2010/dec/01/wikileaks-cables-cyprus-rendition-torture>

Tias 2621. (1952). *United States Treaties and Other International Agreements, Turkey Mutual Security*,” <https://tile.loc.gov/storage-services/service/l1/ltreaties//ltreaties-3-4/ltreaties-3-4.pdf>

Tilghman, A. (2015). U.S. footprint expands at Turkey's Incirlik Air Base, *Military Times*. <https://www.militarytimes.com/2015/12/15/u-s-footprint-expands-at-turkey-s-incirlik-air-base/>

Trevithick, J. (2019). Docs Show US to Massively Expand Footprint at Jordanian Air Base amid Spats with Turkey, Iraq, *the Drive*, <https://www.twz.com/25955/docs-show-us-to-massively-expand-footprint-at-jordanian-air-base-amid-spats-with-turkey-iraq>

Urban, M. (2014). Morale poor' among UK crews at RAF Akrotiri, Cyprus, *Bbc News*, <http://www.bbc.com/news/uk-30338659>

U.S. Air Force, 39th Air Base Wing Historian, (2013). Incirlik Air Base History. <http://www.incirlik.af.mil/About-Us/Fact-Sheets/Display/Article/300814/incirlik-air-base-history>

US Congressional Budget Office. (2004). Options for changing the Army's overseas basing, <http://www.cbo.gov/showdoc.cfm?index=5415&sequence=0> US Department of Defense, (2004). Strengthening US Global Defense Posture, https://www.dmzhawaii.org/wp-content/uploads/2008/12/global_posture.pdf

US Department of Defense. (2006). Base structure report: fiscal year 2006 baseline', http://www.acq.osd.mil/ie/irm/irm_library/BSR2006Baseline.pdf

US General Comptroller Report. (1982). The Defense And Economic Cooperation Agreement-U.S. Interests And Turkish Needs, <http://www.gao.gov/products/ID-82-31>

Vine, D. (2015a). *The United States Probably Has More Foreign Military Bases Than Any Other People, Nation, or Empire in History*, *Nation*, <https://www.thenation.com/article/world/the-united-states-probably-has-more-foreign-military-bases-than-any-other-people-nation-or-empire-in-history/>

Vine, D. (2015b) *Base Nation: How US Military Bases Abroad Harm America and the World*, New York: Metropolitan Books/Henry Holt.

Wilkening, D. (2019). Hypersonic Weapons and Strategic Stability, *Survival: Global Politics and Strategy*, 61 (5): 129-148.

Yeni Akit. (2021). *İncirlik Üssü ne zaman açıldı? İncirlik Üssünü kim açtı? İncirlik Üssü kapatıldı mı?*. <https://www.yeniakit.com.tr/haber/incirlik-ussu-ne-zaman-acildi-incirlik-ussunu-kim-acti-incirlik-ussu-kapatildi-mi-1523000.html>

Zanotti, J. (2015). Turkey: Background and U.S. Relations, *Congressional Research Service*, <https://fas.org/sgp/crs/mideast/R41368.pdf>

Structured Abstract

While the USA was transforming into a global power during and after the Second World War, it saw overseas military bases as one of the main components of its nuclear and conventional deterrence, its ability to project military power and exert political influence, and reviewed its base policy in line with periodically emerging domestic and foreign political developments and geopolitical competition. During the review, some bases were closed while new ones were opened. Benefit-cost analyses, military-technological progress, increasing resistance to the US military presence in other countries, and the developing capacities of allies were also effective in such decisions.

The bases in Türkiye had an important place in US base policy during the Cold War period, and Incirlik had a special value among the bases. Incirlik, which has value in Türkiye-USA and Türkiye-NATO relations, maintained its importance during the Cold War and in the Afghanistan and Iraq crises after the Cold War. However, as US-Turkish bilateral relations fluctuated and deteriorated in the post-2010 period, Incirlik was at the center of discussions. A significant part of the political-military decision-makers and the public in Türkiye accept that Incirlik is still of vital importance for the USA and believe that it should be used as leverage in problematic areas of bilateral relations and even that the base should be completely closed to US use. Similar discussions have continued in US circles, and various options have been analyzed.

In this article, Incirlik's historical position in Türkiye-US relations is examined, its present value for the USA is questioned, and the USA's search for alternatives is evaluated. In the article, the answers to the three research questions are searched: (1) What course did the US's overseas base policy follow, and what factors were effective in the change? (2) How can the periodic value of Incirlik be defined for the USA? Are there alternative bases to Incirlik in the Middle East? (3) What are the possible courses of action of the USA regarding the future of Incirlik?

Following the end of the Cold War and the 1991 Gulf War, the USA also scrutinized its overseas bases while reviewing its force structure. In the reorganization of US overseas bases: 1) the need for deployment that will allow flexible use of military forces depending on the uncertainty of future crises and conflicts; 2) the base infrastructure has become too large, costly, and cumbersome; and the need to reduce the presence of over-expanded US forces abroad; 3) the necessity of regulating the location and numbers of the armed forces in Europe due to their remoteness from current and anticipated conflicts in Asia or Africa; 4) the need to increase the security of US military personnel, prevent conflict with the local population, and improve the quality of life of military personnel has come to the fore. Among these factors, it is also noteworthy that the end of the Cold War and the Asia-Pacific region took priority in the 2000s due to new rising powers and geopolitical tensions. The USA began to direct its geopolitical center of gravity to this region, and after 2010, it increased its efforts by reducing its forces in the Middle East.

Since the Cold War years, bases in Türkiye, especially Incirlik, have been important for the US Middle East and global politics. While the number of bases and US military presence were reduced after the Cold War, Incirlik has maintained its importance. However, the political-military crises between the USA and Türkiye that started in the 2000s also initiated discussions about the future of Incirlik Base. The USA increased its

search for alternatives to Incirlik, especially after the "Tezkere Crisis" of March 1, 2003, and as the management of the crisis became difficult in the later years of the Syrian civil war, especially during the US-led operation against ISIS in Iraq and Syria, some alternative preparations were made for Incirlik.

In the post-Cold War period, the USA used many air and sea ports in the Middle East, Eastern Mediterranean, and Eastern Europe, including Incirlik. Among these bases, Agrator Base in Cyprus and Muvaffak Salti in Jordan stand out with their infrastructure and secure access opportunities. Recently, the USA has been using various facilities in northern Iraq, especially Erbil Airport, for military purposes. Similarly, the USA has built new facilities in northern Syria under the control of PYD/YPG. In addition, the USA has developed air and naval bases in Romania and Greece.

In this context, three options for the future of Incirlik stand out for the USA; 1) continuing to use Incirlik by reducing its military presence; 2) continuing to use Incirlik in the same way; and 3) evacuating Incirlik. The comparison highlights the first option. In the context of this option, aircraft and systems withdrawn from Incirlik can be shared between Agrator in Cyprus, Muvaffak Salti in Jordan, and Erbil Airport. The USA has been implementing the first option for some time. Since the start of the operation against ISIS, the USA has been making significant use of bases outside Incirlik and convenient airports in Iraq and Syria. This option has a few political difficulties for the United States. It is more rational for the USA since the ties with Türkiye are not completely cut off.

The consequences of completely closing Incirlik Base on the painfully ongoing Turkish-American relations will create an additional cost for the United States. Adopting this course of action could bring the issues of the USA emptying its nuclear weapons warehouses in Türkiye and the removal of the radar in Kürecik to the attention of the Turkish public. Although it is not considered a rational course of action, the USA can give up the weapons and systems in this scope, which it had to withdraw from its European allies after the Cold War, and the opportunities in Türkiye. The main points to consider when comparing the above options of the USA are; the fact that the USA continues to need Türkiye to balance and contain Russia and Iran stands out as the need for Türkiye's buffer position on the eastern edge of NATO and the idea of finding a more suitable place for the NATO Missile Defense System radar.

Hafif Silah Teknolojilerindeki Tarihsel Gelişiminin Küçük Birlik Çatışma Doktrinine ve Savaşlara Etkisi*

The Influence of the Historical Development of Light Weapon Technologies on Small Unit Conflict Doctrine and Wars

Süleyman ÖZMEN

Doç. Dr., İstanbul Rumeli Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, ORCID: 0000-0003-4102-5733, e-mail: suleyman.ozmen@rumeli.edu.tr

Öz

Hafif silahlar, insanlığın tarih boyunca şekillendirdiği eski bir konudur. Sadece birkaç kişiye karşı kullanılabilen silahlar için kullanılan "hafif" sıfatı, namlu çapı 0,6 ila 15 mm arasındaki silahları tanımlar. Küçük Birlik çatışma doktrini ile hafif silah teknolojileri arasında paralel bir evrim mevcuttur. Bu evrim, askerlerin silah kullanımı ve konumlandırması üzerinde etkili olmuştur. Araştırmalar, hafif silahların savaş alanlarında önem kazandığını göstermektedir. Bu silahların evrimi, savaş taktiklerini ve stratejilerini dönüştürmüştür. Bu makale, hafif silah teknolojisinin tarihî gelişiminin küçük birlik çatışma doktrinine ve modern savaşlara olan etkilerini derinlemesine inceler.

Anahtar Kelimeler: Hafif Silah, Teknoloji, Tarihsel Gelişim, Küçük Birlik, Doktrin

Abstract

Light weapons are an ancient subject that mankind has been shaping throughout history. The adjective "light" is used for weapons that can be used against only a few people, and describes weapons with a barrel diameter between 0.6 and 15 mm. There is a parallel evolution between Small Unit Conflict doctrine and small arms technologies. This evolution has had an impact on the use and positioning of weapons by soldiers. Research shows that small arms are gaining importance on the battlefield. The evolution of these weapons has transformed battle tactics and strategies. This article provides an in-depth analysis of the historical development of small arms technology and its implications for small unit combat doctrine and modern warfare.

Keywords: Small Weapon, Technology, Historical Development, Small Unit, Doctrine

* Bu makale, 4-5 Kasım 2022 tarihleri arasında Jakarta, Endonezya'da düzenlenen 7. Asya Pasifik Uluslararası Modern Bilimler Kongresi'nde sunulan "The Influence of the Historical Development of Light Weapon Technologies on the Small Union Conflict Doctrine" başlıklı bildirinin geliştirilmiş ve revize edilmiş halidir.

Makale Türü / Article Type Araştırma Makalesi / Research Article	Başvuru Tarihi / Submitted 12.03.2024	Kabul Tarihi / Accepted 01.05.2024
Bu makaleye atf için / To cite this article Özmen, S. (2024). Hafif Silah Teknolojilerindeki Tarihsel Gelişiminin Küçük Birlik Çatışma Doktrinine ve Savaşlara Etkisi. <i>Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi</i> , 8(1), 54-84.		

Giriş

Hafif silah teknolojileri, askeri tarih boyunca savaş alanlarında belirleyici bir rol oynamıştır. Bu makale, hafif silah teknolojilerinin tarihî gelişiminin küçük birlik çatışma doktrinine ve modern savaflara olan etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Günümüzde, askeri stratejilerdeki değişimler, daha hafif ve hareketli birliklerin önemini artırmıştır. Bu bağlamda, hafif silahlar ve onların evrimi, savaş stratejilerini, taktikleri ve sonuçları derinden etkilemektedir.

Bu çalışma, hafif silah teknolojilerinin tarihî gelişiminin, küçük birlik çatışma doktrinine ve savaflara etkisini nasıl şekillendirdiğini anlamayı amaçlamaktadır. Hafif silahların evrimi, modern savaş alanlarında kullanılan taktikler ve stratejiler üzerinde hangi tür etkiler yaratmıştır?

Hafif silahların tarihî evrimi, savaş alanlarında çeşitli değişikliklere yol açmıştır. Geleneksel olarak, ağır silahlar ve kara araçlarıyla donatılmış büyük orduların egemenliği vardı. Ancak, son yüzyılda hafif silahlar, özellikle de otomatik tüfekler, taktik savaşların ve küçük birliklerin önemini artırmıştır. Bu makalede, bu değişikliklerin küçük birlik çatışma doktrinlerine ve savaş stratejilerine olan etkileri incelenecektir.

Bu çalışma, literatür taraması ve analitik değerlendirme yöntemlerini kullanarak hafif silah teknolojilerinin tarihî gelişiminin etkilerini araştırmaktadır. Akademik kaynaklar, askeri tarih kitapları ve güncel savunma stratejileri analiz edilerek, hafif silahların evriminin küçük birlik çatışma doktrinleri ve modern savaflara olan etkisi üzerine bir analiz sunulacaktır.

Şimdiye kadar yapılan çalışmalar, hafif silahların savaş alanlarında giderek daha önemli hale geldiğini göstermektedir. Bu silahların gelişimi, savaş taktiklerinde ve stratejilerinde dönüşümlere yol açmıştır. Bu makale, hafif silah teknolojilerinin tarihî gelişiminin, küçük birlik çatışma doktrinine ve modern savaflara olan etkisini daha derinlemesine inceleyecektir.

Hafif silahlar, insanlık tarihi kadar eski ve insanlık tarihine şekil veren bir konudur. Tarihsel gelişim içerisinde bakıldığında hafif silahları ateşli silahlar ve ateşli olmayanlar olarak ayırmak mümkündür. Hafif sıfatı, bir kişinin, ancak bir ya da birkaç kişiye karşı kullanılabileceği silahları tanımlamaktadır. Teorik olarak bakıldığında namlu çapı 0,6 ya da 15 mm'den küçük olan silahlar, hafif silah olarak değerlendirilir (Clarke, 2020, s. 7).

Bu tanımlamaya istisna olarak 15 mm çapından daha büyük çapa sahip olan roketatarlar, bazukalar ve geri tepmesiz toplar da hafif silah sınıfında değerlendirilebilir. Bu silahlar her ne kadar hafif silah sınıfında kabul edilse de kuruluş ve teşkilatlanmadaki yeri, mürettebatı, kullanımı gibi konular göz önünde tutulduğunda bunların hafif silah olarak değerlendirilmesi ayrı bir tartışma konusu olabilir. Taarruz veya savunma amacıyla uzaktan veya yakından hedefi etkisiz hâle getirmek üzere kullanılan düzenek aygıt ve araç gereçlerin tamamını silah olarak ifade edebiliriz. Silahın hangi kolluk / güvenlik kuvvetleri tarafından hangi durumlarda kullanılabileceği yasalarla belirlenmiştir. Sivil şahısların silah bulundurabilmesi ya da taşınması için gerekli şartlar ve bu şartları taşıyanlar için uyulması gereken şartnameler yasalarda belirtilmiştir (Fairburn, 2008).

Silah olarak ilk akla gelen ateşli silahlar olsa da ateşsiz silahlar, biyolojik silahlar, kimyasal silahlar ya da nükleer silahlardan da bahsetmek mümkündür. Ateşsiz silahlar; kılıç, kama, hançer, pala, sustalı çakı, bıçak vb. gibi, genelde sivri uçlu keskin kenarlı cisimlerdir. Ancak TCK'nın 6/1.f maddesindeki silah tanımında; 6136 Sayılı “*Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun*”da sayılan ateşli silahlar ve bıçaklar ile sadece saldırı ve savunmada kullanılmak üzere özel olarak yapılmış bulunan diğer aletleri de içine alan geniş bir tanım yapılmaktadır. Buna göre saldırı ve savunmada kullanılmak üzere yapılmış her türlü kesici, delici veya bereleyici alet silah olarak kabul edilmektedir (Kıldan ve Akdemir, 2021, s. 233). Biyolojik, kimyasal ve nükleer silahlar ise genelde orduların kullanımı amaçlı ve kitlesel imha kastı güdülen durumlarda kullanılan silahlardır (Altmann, 2006, s. 33).

Ülkemiz NATO'ya bağlı olduğundan hafif silah üretiminde öncelikle NATO Hafif Silahlar Test Standardı AC/225D14 göz önünde tutulmaktadır. Bu standardın dışında dünyada Amerikan Hafif Silah Test Standart TOP 3-2-045 önemli bir üretim kriteri olarak üreticilere yol göstermektedir (Wheeler ve Korb, 2009, s. 43). Silahların sınıflandırılması genellikle namlu üzerinden yapılır ve üç başlığa ayrılır;

- Toplar,
- Hafif silahlar,
- Geri tepmesizler.

Toplar, genellikle namlu çapı 30 milimetrenin üzerinde olan silahlardır. Bu genel giriş bilgisinden sonra hafif silahlar, tek kişinin kullandığı, otomatik, yarı otomatik ya da tek atışlı, namlu çapı 30 mm'nin altında olan silahlar olarak ele alınmıştır. Otomatik silahlar içerisinde 30 mm çapın üzerinde çok az sayıda tasarım mevcuttur. Namlu çapının dışında bir başka sınıflandırılma şekli de namlunun sabit, hareketli ya da geri tepmeli olup olmadığıdır. Geri tepmesiz namlular da geri tepme enerjisi, barut gazı ve namlu yapısı sayesinde sönümlenir (Metz ve Johnson, 2001, s. 71).

Tek atımlık silahlar, her dolunda tek seferlik atış kabiliyetine sahip silahlar olup büyük çoğunluğu 0.22" kalibreye sahip uzun namlulu silahlardır. Genelde geri tepme kuvveti yüksek olduğundan namluyu sabitlemek için kilitleme mekanizmasına sahip gövdeleri vardır. Mermi doldurmak için gövde kilidi açılır ve boş fişek çıkarılıp tek atımlık yenisi takılır. Namlunun gövdeye tam olarak sabitlenmiş modelleri de vardır (Terriff, 2002, s. 93). Bu modellerde namlunun arka kısmından fişek makas mekanizmasına benzer bir yapıyla doldur boşalt yapılarak namluya sürülür.

Dönen mekanizmalı silahlarda ise mermiler namlu arkasındaki dönebilen bir silindire dizili hâlde bulunur. Bu silahların en eski modellerinde kullanılan ateşleme mekanizmalarında, her ateşleme işleminden önce el ile horoz mekanizması kaldırılır ardından tetik çekilerek horoz düşürülmek suretiyle ateşleme gerçekleştirilir (Babyak, 2020, s. 71). Silindir, tetik mekanizmasındaki bir mandal vasıtasıyla dönerek namlu giriş ağzından boş kovan yerine dolu kovan getirir. Dönen silindireli silahlarda buna tek atış modu denir. Birinci sınıf tek hareketli bir silaha örnek, 1873 model Colt tek atışlı modelidir (Terriff, 2002, s. 94).

Dönen silindir mekanizmalı silahların bir diğer türevidir de çift aksiyonlu modelidir. Bu sistemlerde horozu kaldırma işlemi el ile değil tetik tarafından yapılmaktadır. Tetiğe basmaya başladığında horozda aynı anda tetikle senkronize olarak havaya kalkar ve

ateşleme için silindir dönerek dolu mermiyi namluya alır (Davison, 2009, s. 22). Bu mekanizma her atış öncesinde el ile horozun kaldırılması işlemini ortadan kaldırmıştır. Döner mekanizmalı silahlar için altıpatlar ismi de kullanılır. Altıpatlar modellerinin gövde çerçevesi, menteşeli bir yapıya sahiptir. Silindir içerisine mermi yerleştirmek için namlu aşağıya indirilir veya silindir menteşeli bir sistem ile gövdeden ayrılır. Böylelikle dolum yapılmış olur. Bazı modellerde silindir bir eksen pimi ile gövdeye monte edilmiştir (Stelmaszuk, 1992, s. 63).

Resim 1: Colt 1873 model (National Museum of American History, 2023).

Otomatik silahlar, 19.yüzyılın ikinci yarısından itibaren geliştirilmeye çalışılmış ve 20.yy başlarında ilk yarı otomatik silah üretilmiştir. Hafif silah sektörü, sanayi devrimi süresince malzemenin metalürjik gelişiminin mekanik özellikleri iyileştirmesi ve bu sayede dumansız sevk barutu itici mekanizmalarına uygun şarjör kombinasyonlarının üretilmesiyle geliştirilmiştir (Stelmaszuk, 1992, s. 65).

Tarihi gelişimine bakıldığında hafif silahların doğuşu ve gelişim süreci sanayi devriminden önce başlamıştır. Sanayi devrimi ile hafif silahlar önemli bir evrim geçirmiştir. Farklı dönemlerde kullanılan silahlara dair kesin kayıtlar olmadığından ulaşılabilen en eski kayıt olarak Birches History of the Royal Society'nin 1664 tarihli raporuna göre bir tamirci seri şekilde ateş edebilen bir silah yapabileceği iddiası ilk kayıt olarak alınabilir (Huntington, 1983, s. 36).

1860'lı yıllarda özellikle Amerika'da, İç Savaş ve Kızılderili Savaşları gibi çeşitli çatışmalarda kullanılan Henry ve Spencer tüfekleri, özel bir özelliğe sahip olan boru biçimli şarjörlerle (tubular magazine) dikkat çekmekteydi. Henry tüfeği, 1860 yılında Benjamin Tyler Henry tarafından tasarlanmıştır. Bu tüfek, 44 kalibrelik merminin kullanıldığı ve dipçikten takılan bir boru biçimli şarjörle dolup yapılan bir tüfektir. Boru biçimli şarjör, tüfeğin dip kısmına yerleştirilmiş ve dipçikten öne doğru uzanan bir tüp şeklindedir. Tüp, mermileri tutar ve atış yapmak için tetiğe basıldığında mekanizma tarafından yukarı doğru itilir.

Henry tüfeği, o dönemdeki diğer tüfeklere göre daha hızlı atış yapma yeteneği ile dikkat çekti ve savaş alanında etkili bir silah olarak kabul edildi. Christopher Spencer tarafından geliştirilen Spencer tüfeği, 1860'larda Henry tüfeği gibi boru biçimli şarjör teknolojisini kullanıyordu. Spencer tüfeği, boru biçimli şarjörün dip kısmında mermilerin tutulduğu bir tüp içeriyordu. Bu tasarım, hızlı atış ve daha fazla mermi kapasitesi sağlamaktaydı. Amerikan İç Savaşı'nda Kuzey birlikleri tarafından yoğun bir şekilde kullanılan Spencer tüfeği, hafif ve etkili olmasıyla biliniyordu. Bu tür tüfeklerin boru biçimli şarjör tasarımı, kullanıcılara hızlı dolup ve artan atış hızı avantajı sağlamıştır. Bu özellikler, savaş alanındaki dinamik koşullara daha iyi adapte olmalarına yardımcı oldu. Bu tür silahlar,

Amerika'nın savaş tarihinde ve özellikle İç Savaş döneminde önemli bir rol oynamıştır (Huntington, 1983, s. 33).

Resim 2: Henry tüfeği 1860 (National Museum of American History, 2023).

1863'ten itibaren şarjörlü bir silah geliştirmek için sayısız girişimde bulunulmuştur. İlk şarjörlü silah 1892 yılında Avusturya'da Schonberger adında patent alan ve Steyr şirketi tarafından yapılan bir silahtı. İlk ticari başarılı tasarım Amerikalı Hugo Borchardt tarafından yapılmıştır (Jardim, (2017, s. 113). Bu tasarım, Luger tarafından Almanya'nın ilk askeri otomatik yüklemeli silahı olmak için modifiye edilmiştir.

1898 yılında Almanya'nın DWM fabrikası (Deutsche Waffen Munitionsfabriken Atkien-Gesellschaft, Alman Silah ve Mühimmat İşleri) ünlü Luger silahının ilk modeli 7,65 mm Parabellumu üretmiştir ki 1904 yılında sonra 9 mm olarak üretimler yapılmıştır. 1897'de Amerikan yerli üreticilerinin en büyüğü olan John Browning 1900 Colt 0,38" kalibreli tam otomatik silahın nihai modelinin ilk patentini almıştır (Kenneth, 2003, s. 43).

Resim 3: Luger Parabellum 1904 / Imperial Navy Luger (Gortz ve Walter, 1988).

Browning Colt Model 1911, bu yıl içinde şirketin hükümet için tasarladığı 0,45" kalibreye sahip silah 1980'lerin sonuna kadar Amerika Birleşik Devletleri'nde kullanılarak muhtemelen en büyük ticari başarıyı yakalayan silah olmuştur. Bu modelin ilk üretiminden sonra tasarım açısından yapılan yenilikleri bulunmaktaydı. Gövde de kullanılan hafif alüminyum, plastik parçalar, daha küçük kalibreli seçenekler, farklı mühimmat seçenekleri yanı sıra gazla çalışan geri tepmeli kitleme sistemleri sayesinde sürekli geliştirilen bir model olmuştur (Kenneth, 2003, s. 45).

Silahlara otomatik dolum yaparak ateşleme yapabilme kabiliyeti kullanıcıya tek atışlı ve döner silindirli modellere göre sayıca ateş üstünlüğü sağlamaktadır. Bu modellerde

mermiler şarjör adı verilen hazne içerisine önceden yerleştirilir. Atış esnasında şarjörün içerisindeki mühimmatın bitmesi hâlinde şarjör tabancadan dışarı çıkarılır ve dolu şarjör yeniden takılır. Aynı şarjörün doldurulması mümkün olduğu gibi silah için uygun üretilmiş başka bir dolu şarjörle de kullanmak mümkündür. Otomatik doldurma ve ateşleme terimini kullanırken bazı detayları açıklamak gerekmektedir (Klein, 2012). Otomatik silah terimi, silahın kullanırken tetiğe basıldığında parmağımızı tetikten kaldırılınca kadar ateş etmeye devam etmesidir. Gerçek bir otomatik silah, ateşten sonra boş şarjörün çıkarılıp dolusu takılınca kadar aralıksız ateş etmeye devam edecektir. Mühimmat değişimi sonrası parmak tetik üzerinde serbest bırakılmalı ve mühimmat yenilenmesinden sonra tekrardan tetik üzerine basmak suretiyle ardışık mermi atışlarına olanak tanınmasına devam edilir. (Reid, 1976, s. 27).

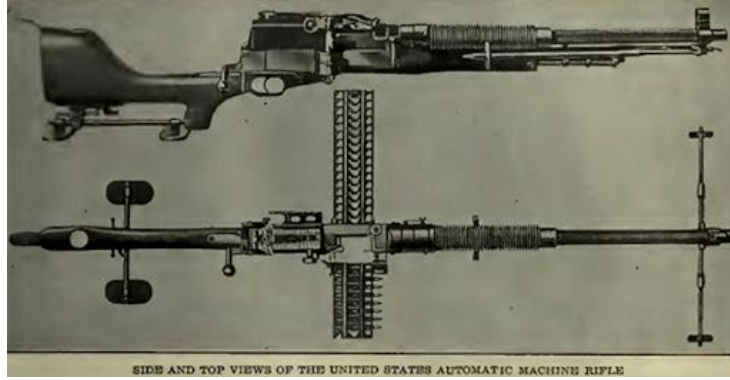
Tabanca, ateşli silahlar arasında yer alan taşınabilir, el ateşli silahlardan biridir. Temel olarak namlu, dipçik, tetik mekanizması ve şarjör gibi önemli bölümlerden oluşur. İki ana türü bulunmaktadır: otomatik ve yarı otomatik. Tabancalar genellikle kişisel savunma, askeri, polis ve spor amaçlı atıcılık gibi çeşitli alanlarda kullanılır. Çeşitli kalibrelerde mermi kullanabilirler ve ateşleme genellikle içten döner bir mekanizma ile gerçekleşir. Tabancalar, modern ateşli silah teknolojisinin temel taşlarından biridir ve tarihsel olarak birçok askeri ve sivil uygulama için önemli bir rol oynamışlardır (Clarke, 2020, s. 18).

Makineli tabanca, genellikle hafif, taşınabilir ve otomatik ateş yeteneğine sahip olan bir ateşli silahtır. Ağırlık ve boyutları nedeniyle bireylerin kolayca taşıyabilmesi ve kullanılabilmesi amaçlanmıştır. Makineli tabancalar, hızlı ateşleme kapasitesi ve genellikle yüksek kapasiteli şarjörleri ile karakterizedir. Makineli tabancalar, özellikle kısa mesafeli çatışmalarda, savunma ve saldırı görevlerinde kullanılmak üzere tasarlanmışlardır (Clarke, 2020, s. 20).

Piyade tüfeği, genellikle askeri personelin standart silahı olarak kullanılan bir ateşli tüfektir. Bu tür tüfekler, genellikle orta menzilli çatışmalarda etkili olacak şekilde tasarlanmışlardır. Piyade tüfekleri, genellikle yarı otomatik veya tam otomatik ateşleme modlarına sahiptir. Tetik çekildiğinde otomatik olarak ardışık mermi atışına izin verir. Genellikle orta menzilde etkili olacak şekilde tasarlanmışlardır. Tipik olarak, piyade tüfekleri, yaklaşık 300 ila 600 metre arasındaki mesafelerde kullanılmak üzere optimize edilmiştir (Clarke, 2020, s. 20).

Otomatik tüfek, otomatik ateşleme yeteneğine sahip bir ateşli tüfek türüdür. Bu tür tüfekler, tetik çekildiğinde ardışık olarak mermi atışına izin veren otomatik ateşleme moduna sahiptir. Tetik çekildiğinde, otomatik tüfekler tek bir tetikleme ile ardışık olarak mermi atışı gerçekleştirir. Bu, hızlı ve sürekli ateş etme yeteneği sağlar. Otomatik tüfekler, hızlı ateşleme yetenekleri nedeniyle yoğun çatışma ortamlarında etkili olabilir (Clarke, 2020, s. 21).

Makineli tüfekler, genellikle yüksek ateş gücü ve hızlı ateşleme yeteneği ile karakterize edilen ateşli silahlardır. Bu tür tüfekler, genellikle ağır makineli tüfekler (HMG) veya hafif makineli tüfekler (LMG) olarak sınıflandırılır. Makineli tüfekler genellikle otomatik veya yarı otomatik ateşleme modlarına sahiptir. Otomatik mod, tetik çekildiğinde sürekli ateş etmeye izin verir. Makineli tüfekler, genellikle daha büyük kalibreli mermiler kullanarak yüksek ateş gücüne sahiptir. Bu, daha uzun menzillerde etkili olmalarını sağlar (Clarke, 2020, s. 21).

Resim 4: ABD Otomatik Makineli Tüfek Örneği (U.S. Marine Corps, 1996).

Yarı otomatik silahlar otomatik silahlardan biraz farklılık göstermektedir. Otomatik ve yarı otomatik silahlarda şarjördeki ilk mühimmat, ateşlemeye hazır hâle el ile getirilir. Yarı otomatik bir silahta ilk mühimmatın ateşlenmesinin ardından kovan dışarı atılır ve yerine yeni mühimmat şarjörden alınır fakat otomatik silahlardan farklı olarak tetik basılı tutulsa dahi ateşleme devam etmez. Yarı otomatiklerin ikinci mühimmatı ateşlemesi için tetik serbest bırakılmalı ve yeniden basılmalıdır. Otomatik silahları yarı otomatik yani tek tek atış yapabilecek şekilde kullanmak genellikle mümkündür (Reid, 1976, s. 72).

Ateşli silahların 17. yüzyılda piyadelerin birincil silahı olarak kullanılmaya başlamasından bu yana, küçük silahlardaki teknolojik ilerlemeler, bu birliklerin savaş alanında konuşlandırılması ve manevra yapması üzerinde derin bir etki yaratmıştır (Dyer, 1995, s. 23). Hafif silahlar ve hafif silahlara ait mühimmat ve teçhizatın ortaya çıkışı ve gelişiminde yaşanan tarihsel gelişimlerin küçük birlik doktrininin özellikle mangaların, takımların ve timlerin oluşumunda nasıl etki ettiğine ve bu durumun komuta kontrol ve liderlik üzerine nasıl etki ettiğine ilişkin inceleme ve değerlendirmeler devam eden bölümlerde yer almaktadır.

1648-1866 Arası Dönem (Namludan Doldurma Dönemi)

Bu dönem, barutun ve merminin namludan doldurulduğu dönem olarak anılmaktadır. Ateşli silahların yaygın olarak kabul edilmesi, 17. yüzyılda yapılan radikal askeri doktrin değişikliğinin ardından birincil muharip güç olarak piyadenin kabul edilmesiyle başlamıştır (Kenneth, 2003, s. 23).

Bu dönemde öne çıkan isimlerin başında İsveç Kralı Gustavus Adolphus (1594-1632) bulunmaktadır. Gustavus Adolphus, askeri devrim olarak bilinen bu hızlı değişim döneminin liderlerindedir. Reformları arasında; çok sayıda paralı asker kullanmak yerine orduda ulusal hizmeti standartlaştırılmış, üniformaların kullanımını yaygınlaştırmış, sahra topçuluğundaki yenilikleri gündeme getirmiş, süvari doktrinindeki değişiklikleri uygulamaya sokmuş, daha hafif küçük silahların benimsenmesine öncülük etmiş ve en önemlisi daha iyi manevra için saf nizamına/düzenine bağlı taktiklerin kullanılmasını sağlamıştır (Peterson ve Elman, 2011, s. 16).

Bununla birlikte, Gustavus Adolphus ve haleflerinin orduları, yoğun mızrakçı (kargı) ve arkebüzlü/tüfekli piyade birliklerinden büyük birlik taktiklerini hat düzeni taktiklerine göre değiştirirken, manga gibi birlikler esasen değişmeden aynı kalmıştır. Bu değişmeyen fikir, özünde saf nizamına/düzenine bağlı savaşın taktik gerçekliğini yansıtmaktaydı

(Posen, 1984, s. 37). Tüfekler artık yaygın olarak kullanılsa da, düşük atış hızı ve genellikle güvenilir mekanizmaları bu ateşli silahların düşmana karşı kayda değer bir etki yaratabilmesi için toplu olarak kullanılmaları gerektiği anlamına geliyordu. Bu durum taktik manevra için göz önünde bulundurulmuş temel birliğin tabur olduğu anlamına geliyordu. Çünkü daha küçük herhangi bir birlik, muharebe alanında etkin bir varlık göstermiyordu. (Peterson ve Elman, 2011, s. 21).

Resim 5: Brown Bess Arkebüzlü Tüfeği (Çelik, 2023, s. 38).

Mangalar, takım ve bölükler gibi birlikler elbette ki vardı. Ancak bu birlikler sadece disiplinler ve idari yapılar olarak kabul edilmişti. Bölük ve takımın bu biçimi, antik çağlardan beri Roma İmparatorluğu'nun orduları içinde yüzyılların alt bölümleriyle ve Orta Çağda batı dünyasında mevcut olan bir avuç profesyonel birlik aracılığıyla devam ederek var olmuştu (Posen, 1984, s. 39). Askeri Devrim'in gelişimiyle birlikte bu küçük birlikler astsubaylar ve subaylar altında olmak üzere yeniden biçimlendirildi (Nicolle, 1983, s. 97).

Ancak yine de ayrı manevra unsurları olarak görülmediler ve bu subayların görevleri, basitçe birliklerinin, savaş bağlamında verimli bir şekilde çalışmasını sağlamaktı. Ordunun bu yeni şekli ve hiyerarşik yapısında Batı dünyası kadim Türk ordusunun yapısal ve fonksiyonel yapısını örnek olarak almış. Manga, Bölük, Müfreze, Tabur ve Alay kuruluşlarını Türk ordu yapısına göre yeniden yapılandırmışlardır¹ (Nicolle, 1983, s. 97), (Jang ve Kim, 2023, s. 54).

Amerikan Bağımsızlık Savaşı sırasında gelişmekte olan Birleşik Devletler Ordusunun oluşumu da esas olarak bu temel üzerine inşa edilmiştir. Amerika ordusunun bu ilk oluşumunda en etkin olan kişi ise Prusya doğumlu bir subay olan Friedrich Wilhelm von Steuben (1730-1794)'dır. Steuben'in uygulamaları 1812 yılına kadar Birleşik Devletler Ordusunun standart uygulaması olmuştur (Chandler, 1980, s. 33). Dolayısıyla burada

¹ Mete (Oğuz Kağan) Han'a atfedilen onlu sistem, ordunun yapısına etki eden temel oluşturmuştur. Ulusal birlik ve bütünlüğün sağlanmasında onlu sistem etkili olmuştur. Onlu sistemle birlikte, ordudaki bütün boylar onbaşılardan tümen başlarına kadar kumanda zinciriyle birbirine bağlanmakta ve bu durum kader birlikteliği, kaynaşmayı da beraberinde getirmektedir. 10 bin atlıya tümen; tümenler binlere, binler yüzlere, yüzler onlara ayrılmış, her birinin başına Tümenbaşı, Binbaşı, Yüzbaşı ve Onbaşı rütbelerine sahip komutan görevlendirilmiştir.

kadim Türk ordusunun manevra birimlerinden ilham alan Avrupa Askeri Devrimi'nin Amerika ordusuna da ilham verdiğini ifade edebiliriz (Akcan, 2021, s. 714).

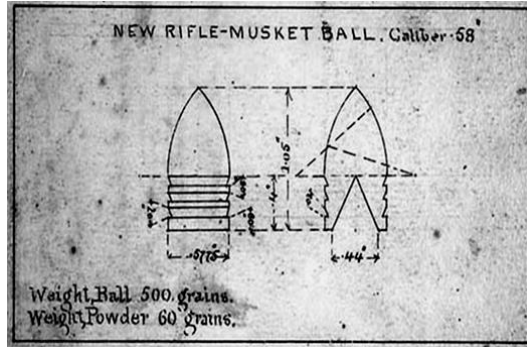
Amerikan ordusu, Prusya doğumlu bir subay tarafından şekillenmişti. Küçük birliklerin teşkili üzerine kurulan bu sistemde manevra birliklerinin temel silahı piyade tüfeği olmuştu. Nitekim bu birlikler İngiliz ordusuna karşın özellikle Trenton, Saratoga ve nihayetinde Yorktown'da büyük saha başarısı elde etmişlerdi (Huntington, 1983, s. 35). Bahse konu olan bu dönemde eldeki askeri teknolojiyi kullanmanın en verimli yöntemi olduğu için taktik manevra ve angajman aynı kalmıştır. Bağımsızlık Savaşı'nın sona ermesiyle birlikte, Amerikan ordusu, var olduğu şekliyle doğrusal savaş doktrini içine sıkı sıkıya yerleştirildi ve bu nedenle ilk köklerinde küçük birlik harekâtı geleneksel bir fikir olarak kaldı. Bu dönemde ayrıca ilk defa yiv set teknolojisi kullanılmaya başlamıştır. Bu teknolojiyle birlikte piyade tüfeklerinin gerek vuruş istikrarı gerekse de menzil artmıştır (Stewart, 2010, s. 33).

Çekirdeği uçuşta döndüren namlusundaki oluklar sayesinde piyade tüfeklerine olan ilgi de artmış oldu. Bu teknolojiye sahip tüfekler, Hapsburg'un Grenzer'leri ve çeşitli Germen devletlerinin Jaeger'ları gibi uzmanlaşmış çatışma birlikleriyle sınırlı kullanım için birkaç Avrupa ülkesi tarafından zaten benimsenmişti (Posen, 1984, s. 41). Yeni Dünya'daki sınır savaşları hafif piyade ve baskın doktrini ilerletecek ve Fransız ve Kızılderili Savaşları tecrübesi de kullanımları için olan durumu güçlendirecekti. Ayrıca Fransız asıllı Kanadalı Coureurs des Bois'in ve her ikisi de yivli tüfeklerle donanmış ve önde gelen vahşi avcı erleri olarak görülen İngiliz sömürgecilerine karşı büyük başarılar elde eden Ranger birliklerinin yükselişi karşımıza çıkar (Hughes, 1995, s. 17).

Birleşik Devletler ordusu içindeki bu durum, 18. yüzyılın sonu ve 19. yüzyıl boyunca esasen değişmeden varlığını sürdürmüştür. Küçük birlikler, daha küçük yoğunluklu çatışmalar için hala mevcut olsa da, kabul edilen genel savaş yöntemi yoğun doğrusal taktiklerdi. Emir Komuta, subaylar ve astsubaylar için bağırma mesafesinde kaldı. Yaylım ateşi, belirleyici olması için yakın mesafelerde gerekli ateş yoğunluğunu sağladı ve taburlar muharebe alanı manevrasının merkezi birliği olarak kaldı. Bununla birlikte, Sanayi Devrimi'nin gelişimiyle birlikte, yalnızca Birleşik Devletler Ordusunun değil, tüm Avrupa uluslarının küçük birlik doktrini kökten değiştirecek yeni teknolojileri ortaya çıkarıyordu (Robert, 1967, s. 11).

Birleşik Devletler Ordusu'nun hafif silahlarında yapılan ilk teknolojik değişiklikler dünya genelinde de evrimseldi. Ancak Sanayi çağıının hem silahların etkisi hem de savaş pratiği üzerinde yapacağı değişiklik daha büyük değişikliklerin habercisiydi (Beringer, 1986, s. 43). 19. yüzyılın başlarında, muharebe alanlarında artan sayıda yivli tüfek görüldü ve 1840'larda, Fransız Claude-Etienne Minie'nin (Minie mermisi olarak bilinir) yenilikçi mermisiyle tüfek kombinasyonu, büyük ölçüde artan yeni bir sistem yaratmış oldu. Yivli tüfeklerin bir diğer özelliği ağızdan dolma değil de arkadan dolma sisteme sahip olmalarıdır. Bu sistem ayağa kalma gereğini de ortadan kaldırarak mevzi almayı da imkânlı hale getirmiş ve hat düzeninde ayakta atış sisteminin değişmesini sağlamıştır. Özellikle Prusya-Fransa Savaşı'nda bunun etkisi fazlaca görülmektedir. Claude-Etienne Minie, ateşlendiğinde namlunun içine mantar gibi giren, konik uçlu ve içbükey tabanlı silindirik bir mermi tasarlayan bir Fransız subayıydı. Mermi ve fişek arasındaki farka

bakacak olursak, her ikisinin de ateşli silahların temel bileşenleri olup farklı görevlere sahip olduğu görülür.

Resim 6: Minie mermisi (Robert, 1967, s. 23).

Mermi, genellikle kurşun veya başka bir metal alaşımından yapılan, ateşli silahların namlusundan hedefe fırlatılan kinetik enerjisi ve momentumu olan metal bir nesnedir. Fişek ise ateşli silahın içindeki ateşleme ve mermiyi fırlatma işlevini yerine getiren bir kartuş sistemidir. Barut, ateşli silahın patlamasını sağlar. Ateşleme kapsülü, barutu ateşleyerek ateşli silahın tetiklenmesini sağlar. Kovan, mermi ve barutu bir arada tutar ve namlu içinde patlama sırasında oluşan gazları dışarı doğru iterek mermiyi fırlatır (Huntington, 1983, s. 39). Özetle, mermi, ateşli silahın namlusundan çıkan projektile temsil ederken, fişek, bu projektile ateşleyen ve namludan çıkaran komple bir kartuş sistemini ifade eder. Bu bağlamda Minie tasarladığı tüfeklere mermi dolumunu hızlandırırken aynı zamanda daha uzun mesafede çok daha isabetli bir mermi yaratmış oldu. Tüfek ve Minie mermilerinin kombinasyonu Minie Sistemi olarak bilinir. Minie kartuşlu yivli tüfeklerin yaygın olarak kullanılmasıyla birlikte orduların pratik silah kullanma kabiliyetleri artmıştır (Posen, 1984, s. 67).

Bu sistemin ilk kullanımlarının gözle görülür bir etkisi olmasa da, bu çatışmaların çoğunun iki sanayileşmiş ordu arasındaki yaygın çatışmalar olmadığını ve bu nedenle etkilerinin o dönemde özellikle fark edilmediğini belirtmekte fayda var. Sistemin en erken kullanımları, Cezayir'deki Fransız sömürgelerinde, Kırım Savaşı'nda ve 1857 Hindistan İsyanı'ndaydı. Bu savaşların hiçbiri büyük ölçekli doktrin değişikliklerini zorunlu kılmadı. Çünkü yeni geliştirilen bu avantaj sağlayan silah muadil olmayan birliklere karşı orantısız olarak kullanılmıştı (Altmann, 2006, s. 71).

Küçük birlik taktiklerini değiştirecek gerçek teknolojik zorlama Amerikan İç Savaşı esnasında olacaktır. Bu dönemde Minie Kartuşlar ve darbeli kapak ateşlemeleri ile donatılmış bir milyondan fazla tüfek kullanımdayken, Napolyon Dönemi'nin doktrinleri (hâlâ daha önceki Frederickian saf nizamı taktiklerinin uygulandığı döneminden önemli bir kalıntı içeriyordu) savaşın yeni teknolojik gerçeklerine kafa kafaya kalacaktı. Yivli tüfeklerin kullanımı muharebe alanında hat düzenini uygulayan orduları korkunç kayıplara uğrattı. Bu durum hat düzeni uygulamasının sorgulanmasına neden oldu (Posen, 1984, s. 71).

Ancak, oluşum gevşemeye başladığında bile bu zaman alacaktı. Daha merkezi olmayan bir komutanın ilk ipuçları, her ikisi de manga ve takım gibi birlikleri gerçek taktik manevra oluşumları olarak tasavvur etmeye başlayan Upton'un "Yeni Sistemi" ve

Casey'nin "*Taktikleri*"nin çalışmalarıyla hızlanmıştır. Bununla birlikte, savaşın geri kalanı için piyade taktikleri, sanayileşmenin ve savaşın bir araya gelmesinin neden olduğu teknolojik patlamanın etraflarında meydana gelmesine rağmen, önceki dönemden büyük ölçüde etkilenmeye devam edecek ve küçük birlik taktiğinde devrimsel anlamda önemli bir gelişme olmayacaktı (Altmann, 2006, s. 67).

1866-1914 Arası Dönem; Silah Teknolojilerinde Gelişme ve Küçük Birlik Çatışma Doktrinin İlk Değişimi

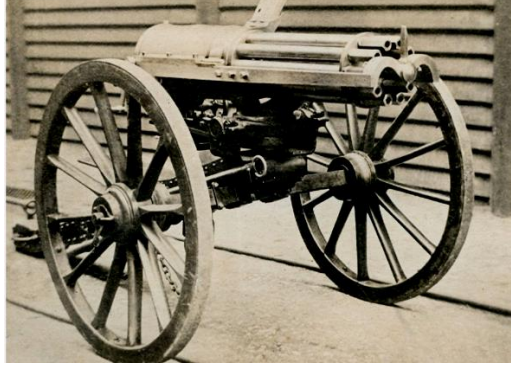
"Küçük Birlik Çatışma Doktrini" savaş sırasında başlangıçta çok az değişiklik gösterdi. Sanayileşmiş kuzey ülkelerinde yiv-set özelliğine haiz yeni teknolojik silah üretim ve imalat yeteneklerinin tam olarak gelişmeye başlaması küçük silah teknolojisinin hızla ilerlermesini sağladı. Devam eden dönemde savaşın başlangıcında atım yatağından dolum yapan tüfek (arkadan/kuyruktan doldurmalı tüfek) teknolojisi yeni bir önem kazandı. Bu dönemde özellikle karşımıza "*Ferguson Tüfegi*" çıkar. Amerikan Bağımsızlık Savaşı'nda İngilizler tarafından kullanılmak üzere Binbaşı Patrick Ferguson tarafından icat edilen bu tüfek, kuyruktan dolma ilk tüfektir. Ancak muharebe etkinliğine rağmen yaygın kullanım için benimsenmemiştir. Belki de bunun sebebi 1780 yılında gerçekleşen King's Mountain Muharebesi'nde Binbaşı Ferguson'un savaş meydanında ölmesi olabilir. Devam eden dönemde bu yeni mermi dolum sistemi ayrı bir önem kazanmıştır (Chandler, 1980, s. 48).

Arkadan cephaneye yükleme sistemi, piyadeler için cephaneye yükleme sürelerini hızlandırmıştır. Ancak kâğıt kartuşların olduğu günlerde genellikle pratik olarak görülüyordu. Tamamen olmasa da Prusya yapımı Dreyse İğneli Tüfek, mükemmel etki için kullanılacak kâğıt kartuşları olan etkili bir arkadan dolum sistemiydi. Bununla birlikte Dreyse'nin tekâmülü metal kartuşların benimsenmesine yol açtı (Posen, 1984, s. 57). Kısa sürede metal kartuşlar (günümüzde şarjör) endüstriyel gelişmenin bir sonucu olarak silah teknolojilerindeki gelişmelerin tekâmül etmesini sağlamıştır. Bu yeni durum, vurmalı kapakların son yeniliğidir. Bu yeni metalik kartuşlar, özgün bir paket içinde mermi, itici gaz ve ateşleme sistemini birleştirerek günümüz silah sisteminin alt yapısının oluşmasını sağladı. Amerikan İç Savaşı boyunca, arkadan doldurma teknolojisinin metal kartuşlarla ve genellikle bir tür şarjör sistemiyle birleşimi, bireysel küçük kurma kolu olan tüfek sisteminin bulunmasını sağladı. Bu yeni sistemin örnekleri olarak "*Henry Rifle*" ve "*Spencer Carabin*"dir (Williams, 2012, s. 13).

Bu yeni teknolojik gelişmeler piyadenin muharebe sahasındaki imha gücünü önemli ölçüde artırmıştır. O dönemdeki endüstriyel kapasite bu silahları sağlamaya yetecek kadar üretmese de bu yeni silahlarla donatılmış küçük birlikler çoğu zaman muharebenin sonucunu belirleyici olmuştur. Burada savaşın akıbetini teknolojinin nasıl etkilediğini görmekteyiz (Armstrong, 1982, s. 73). 1866'dan 1873'e kadar olan dönemde yavaş yavaş da olsa yeni nesil tüfeklerin ordular tarafından benimsediğini görmekteyiz. Devam eden kırk yıl boyunca ordular tek atışlı kara barutlu tüfeklerin yerine şarjör beslemeli, sürgü mekanizmalı dumansız tüfeklere geçiş yapmışlardır (Williams, 2012, s. 17).

Sanayileşme ve silahlanma da doktrin açısından önemli olacak yeni bir gelişme de 1862'de otomasyona geçişle birlikte "*Gatling Gun*" firmasının yeni teknolojinin patentini almasıdır. Devam eden dönemde tüfek kullanıcılarının silah kullanımını kolaylaştırmak ve etkisini artırmak için daha etkili otomatik sistem ateşleme arayışlarına

yönelmiştir. Bu arayışlar neticesinde 1866 senesinde etkili bir imha silahı olan Fransız Mitralyöz (Mitrailleuse) bulunmuştur. Gerçek otomatik silahın nihai kazanımı 1884 senesinde Maxim silahıyla elde edilmiştir. Devamında keşfedilen Gatling çok namlulu silah sistemi ve Maxim makineli tüfeğinin orduların envanterine dâhil olması küçük birlik doktriniyle ilgili olan mevcut bilinen savaş stratejilerinin değişmesini sağlamıştır (Peterson ve Elman, 2011, s. 42).

Resim 7: Gatling Fransız Mitralyöz (Mitrailleuse), (Moss, 2020).

Basitçe söylemek gerekirse savaşın ve hafif silahların sanayileşmesi, bilinen muharebe doktrinlerinin önemli ölçüde değişmesini sağlamıştır. Zira sanayi devriminin öncesindeki doğrusal taktiklerle ve stratejilerle bu atış gücü ve hızı artmış olan yeni nesil silahlara karşı yapılacak bir savaş tam anlamıyla intihar olurdu. Sanayi devrimi öncesinde sert ve disiplinli eğitim almış olan eski nesil subaylar mevcut tecrübelerini yeni nesil silahlara göre revize etmek zorunda kaldılar (Armstrong, 1982, s. 75). Bu subaylardan birisi Tümgeneral Emory Upton'dır. Upton, sekiz kişilik piyade mangasının bir onbaşı komutasındaki merkezi bir manevra birliği olmasını sağlamıştır. Daha sonra bu şekilde teşkil edilen 6 manga bir subayın komutasında takım haline getirilmiş ve bu birlik, Amerika Birleşik Devletleri ordusunun yarı bağımsız olarak hareket edebilen ana manevra ve muharebe birliği haline gelmiştir (Williams, 2012, s. 19).

Küçük birliklerin savaş durumlarında inisiyatif alarak bağımsız olarak manevra yapabilmesi komuta ve kontrol için büyük önem taşıyordu. Amerikan İç Savaşından sonra bu yeni silahlar ve yeni teşkil edilen birlikler Kızılderililere karşı orantısız güç kullanılarak acımasızca uygulanmış ve çok sayıda Kızılderili bu dönemde katledilmiştir. 19. yüzyılın sonlarında ve 20. yüzyılın başlarında İspanyol ordusu bu yeni teknolojik silahı yeni doktrinle birlikte Filipinlilere karşı kullanmış ve yine orantısız gücün uygulandığı bir savaşta çok sayıda Filipinli can vermiştir. Modern silahlarla teçhiz edilmiş olan orduların bu silahı olmayan ordulara karşı mutlak zaferi kaçınılmaz olmuştur (Norman, 1973, s. 51).

Ancak her iki ordunun da modern silahlara sahip olduğu bir savaşta zayıflığın fazla olması büyük birliklerle savaşa girmek yerine küçük ve dağınık birliklerle savaşa girme konseptini zorunlu hale getirdiğini görmekteyiz. Mevcut yeni ateş gücü, birliklerin komuta ve kontrol dinamiklerini kökten değiştirmiştir. Piyadeler artık komutanlarını sesle duyabilecekleri mesafede değildi. Birliklerin birbiri arasında olan mesafe önceki harp prensipleri menziline 5 katına çıkmıştı. Bu durum mangaların, takımların ve bölüklerin faaliyetlerinin daha önce bir bütün olan Tabur Komutanlığından zorunlu olarak bağımsız

olması gerektiği ve böylece mangaların, takımların ve bölüklerin kendilerinin taktik manevra birlikleri haline geldiği anlamına geliyordu (Norman, 1973, s. 52).

1914'e gelindiğinde, dünyanın sanayileşmiş orduları bunu kendi deneyimleri yoluyla revize etmek zorunda kaldılar. İngiliz doktrini çoğunlukla Cardwell Reformlarının ve Sömürge Savaşlarındaki deneyimlerinin bir parçası olarak modernize edildi. Fransa, Fransa-Prusya Savaşı'ndaki ezici yenilgisinin ardından hızlı değişimler yaşadı (Gardony ve Horner, 2020, s. 32). Birleşik Almanya, devleti Alman Birliğini Kurma Savaşları-İkinci Schleswig Savaşı, Avusturya-Prusya Savaşı ve Fransa-Prusya Savaşı aracılığıyla ordular genel olarak güncellenen Prusya doktrininin benimsenmesi zorunda kaldılar. Böylece küçük birlikler içinde kullanılan yeni taktikler, dönem içinde gerçekleşen muharebeler ve bu muharebelerde manevra yapmalarına olanak sağlayan yeni ateş gücü etkisiyle evrim geçirmek zorunda kaldı (Terriff, 2002, s. 37).

1914-1918 Büyük Savaş ve Doktrin Devrimi

Büyük Savaş'ın (1914-1918) ortaya çıkışı birlikte Batı Cephesi'nde teknolojik silahların kullanımıyla birlikte küçük birliklerin rolü ve doktrinleri üzerinde belirleyici bir etki karşımıza çıktı. Birinci Dünya Savaşı'ndan önce çok az profesyonel askeri düşünür ve strateji uzmanı yüksek performanslı parçalayıcı mühimmat kullanan küçük silahlar ve hızlı ateşleme imkânına sahip topların 19. yüzyılın sonlarındaki teknolojik devrimlerin potansiyel savaş alanı sonuçlarını öngörmüştür (Luvaas, 1970, s. 69). Bu kuralın dikkate değer bir istisnası, askerî harekât araştırmasının yeterince takdir edilmeyen babası olarak görülebilecek olan Ivan Stanislavovich Bloch'un 1899'da kaleme almış olduğu; "*Savaş Artık İmkânsız mı? Teknik, Ekonomik ve Siyasi İlişkilerinde Geleceğin Savaşının Özeti*" [Is War Now Impossible? An Abridgement of The War of The Future In Its Technical, Economic, and Political Relations (1899)] başlıklı kitabında detaylı olarak yer almaktadır (Bloch, 2017).

Birinci Dünya Savaşı'nda savaşa dâhil olan ordular tarafından bir başlangıç manevrası yapıldıktan sonra, Batı Cephesinde hızla, İsviçre'den Manş Denizi'ne kadar uzanan geniş bir coğrafyada birliklerin çakılı kaldığı siper savaşına başlandı. Diğer cephele ise Doğu Cephesi, Balkanlar, Doğu Afrika, Mezopotamya, vb. gibi cephelelerdir (Posen, 1984, s. 27). Bu diğer cephelelerde manevra unsurları genel olarak korunsa da mevcut kabul edilen doktrinler işlemez hale gelmiştir. Dolayısıyla bilinen kabul edilen manevra savaşı Büyük Savaşta geçerliliğini yitirmiş ve birlikler büyük zayıflıklar verdikleri için cephelelerine çakılı kalmıştır. Özellikle Fransa, İngiltere ve Almanya ordularının kendi çağlarının önde gelen sanayileşmiş orduları, makineli tüfeklerin benimsenmesiyle birlikte geleneksel manevra tarruz yöntemlerini piyade birliklerinin tamamen imhasına dönüştürmüştür (Bloch, 2017, s. 133).

Mevcut koşullarla başa çıkmak için yüksek komuta yeteneklerinin bozulmasıyla, komuta ve kontrol zorunlu olarak daha küçük birliklere ayrılmıştır. Siper bağlamında arazi alma ve elde tutma ihtiyacı, manevra kabiliyetlerinden en iyi şekilde yararlanmak ve ateş desteğinden en fazla korunmayı elde etmek için giderek daha fazla takım ve mangaların hareketlerini mikro düzeyde koordine etmesi gerektiği anlamına gelmekteydi. Buna yardımcı olmak için birlik teşkilatları gerekli doktrinel değişiklikleri desteklemek amacıyla değişmeye başladı. Artık birliklerin makineli tüfekler gibi daha büyük ateş gücü veya daha büyük birlik düzeyinde koordine edilen dolaylı bombardıman yetenekleri

yoktu. Bunun yerine birlikler muharebe başarılarını desteklemek için makineli tüfekleri, hafif topları ve küçük namlulu havanları küçük birliklerin silah envanterine dâhil ettiler. Bu çabalar küçük birliklerin özerkliğine yönelik baskıyı sürdürdü.

Çünkü artık küçük birlikler dahi muharebe başarısı için koordineli operasyonlar gerçekleştirebiliyordu (Combined Arms Operation / Müşterek Birlik Harekâtı). Bu tür operasyonlar, modern savaş alanlarında karşılaşılan karmaşık tehditlere karşı daha esnek ve etkili bir yanıt sağlamak amacıyla tasarlanmıştı. Piyade, zırhlı araçlar, topçu, hava kuvvetleri ve diğer unsurların birleştirilmesi, sahadaki değişen koşullara daha iyi adapte olmayı ve düşmanı daha etkili bir şekilde yenmeyi hedeflemektedir. Bu strateji, farklı silah sistemlerinin birbirini destekleyerek, güçlü ve çok yönlü bir kuvvet oluşturmasını amaçlar. Örneğin o dönemde bir Fransız bölüğü, her biri 1 teğmen, 2 çavuş, 4 onbaşı, 7 bombacı, 6 tüfek bombacısı, 6 otomatik tüfek ve 17 tüfekçiden oluşan dört takımdan oluşuyordu (Stelmaszuk, 1992, s. 63).

Ancak, bu ilk değişiklikler bile siper savaşındaki çıkmazı çözemedi. Siper hatlarının kırılması, küçük taarruz birliği içinde ateş gücü, koordineli topçu desteği ve özel eğitim ve doktrinin bir kombinasyonunu gerektiriyordu. Daha sonraki savaşta bu ihtiyaçlar, teknolojik ilerleme ve doktriner odaklanmanın bir kombinasyonu ile desteklendi. Teknolojik ilerleme açısından, siper saldırısı sorunu, makineli tüfekler tarafından desteklenen destek birliklerini eşleştirmek veya aşmak için kullanılacak mobil ateş gücüne indirildi (Ericson, 1990, s. 52). Devamında ise seri üretilen ve güvenilir el bombalarının geliştirilmesi karşımıza çıkmaktadır.

Tabanca mühimmatı kullanan silahlar keşfedildi ve ilk hafif makineli tüfekler üretildi. Bu silahlara örnek olarak Lewis Gun, Fransız yapımı Chauchat ve Browning otomatik tüfekleri sayılabilir. Ayrıca klasik bir örnek olarak 9 mm mühimmat kullanan Alman yapımı Bergmann parabellumu söyleyebiliriz (Luvaas, 1970, s. 71). Bu yeni silahlar, Müşterek Birlik Harekâtı içinde koordineli silah operasyonu ateşi yoluyla siperlerin hedeflenen bir bölümünün izolasyonunu sağlayan koordineli silahlı saldırı doktrini geliştiren özel birliklerle birlikte kullanılmıştır. Bir hücum mangasının güvenli yaklaşımı ve ardından ateş gücünün yoğun olarak uygulanması yoluyla siperlerin belirli bir bölümünün ele geçirilmesi yeni bir doktrin olarak karşımıza çıkmaktadır (Stelmaszuk, 1992, s. 65).

Resim 8: Browning Otomatik Tüfek (1918 A2 / Browning Automatic Rifle /BAR), (Luvaas, 1970, s. 57).

Bu taktikler başlangıçta Fransızlar tarafından kullanıldı. Ancak yürürlüğe girmedi. Daha sonra Ruslar tarafından Brusilov Taarruzu'nda yoğun bir şekilde kullanılmasına rağmen Çarlık Rusya'sının çökmesiyle birlikte terk edilmiştir. Konsept daha sonra Alman Yüksek Komutanlığı tarafından Strumtruppen'in benimsenmesiyle resmileştirilecekti (Armstrong, 1982, s. 77). Bu sızma ve devamında yoğun ateş gücüyle hedefi ele geçirme

konsepti daha sonra komando birlikleri tarafından temel bir teknik olarak kullanılmıştır. Sturmtruppen ya da Şok Birlikleri, I. Dünya Savaşı sırasında Alman İmparatorluğu tarafından kullanılan bir taktik ve birlik tipidir. Bu taktik, 1917’de Alman askeri lideri General Oskar von Hutier tarafından geliştirilmiş ve başarılı bir şekilde uygulanmıştır. Strumtruppen, siper savaşlarında ve savunma hattını aşmak için kullanılan bir saldırı taktiğini ifade eder (Armstrong, 1982, s. 78).

Özel eğitilmiş ve donanımlı askerlerden oluşan Strumtruppen Birliklerinin taktiğinin ana özellikleri; hızlı ve şaşırtıcı saldırılar, özel eğitim ve donanım ile koordineli ve hızlı bir şekilde hareket eden birliklerin düşman savunmasını aşma ve düşman gerisine sızma yeteneklerine dayanıyordu. Strumtruppen taktiği, I. Dünya Savaşı’nın sonlarına doğru, Almanya’nın savaşın seyrini değiştirmeye yönelik çabalarının bir parçası olarak ortaya çıkmıştır (Luvaas, 1970, s. 73). Yeni küçük birlik doktrinlerinin tekrarlanan başarılı uygulamaları, Almanları ve muhaliflerini küçük birlik özerkliği ve ateş gücünün gerekliliğine ikna etmiştir.

Ancak bu yeni cesur fikirlere dayanan son Alman taarruzu olan Michael Operasyonu başarısız olması Almanya’yı etkili bir şekilde ateşkes yapmaya zorlamıştır (Clarke, 2020, s. 32).

1918-1945 Arası Dönem

Büyük Savaş’ın deneyimleri, Avrupa güçlerinin küçük birlik çatışma doktrinlerini ve taktik operasyonel kullanımlarını kökten değiştirecekti. Bu devletler, özellikle Almanya için, küçük birliğin önceliği ve ateş gücünün yönü artık askeri uygulamalar için sorgulanamazdı. Artık destek sağlamak için bir birliğe bağlı ayrı bir makineli tüfek takımı sorunu yoktu. Bunun yerine, bağımsız hareket etme becerisine sahip mangaya ateş desteği sağlamak için her mangada bir hafif makineli tüfek timi verildi (Ellis, 1975, s. 27).

I. Dünya Savaşı ve sonrası dönemde, hafif makineli tüfeklerin kullanımı artmış ve bu tür silahlar, piyade birliklerinde ateş gücünü artırmak ve hareket kabiliyetini sürdürebilmek adına önemli hale gelmiştir. Piyade birlikleri, hafif makineli tüfeklerle donatılarak, özellikle savunma hatlarına karşı hızlı ve etkili ateş desteği sağlayabilmek amacıyla organize edilmiştir. Özellikle II. Dünya Savaşı sırasında, hafif makineli tüfek takımları, piyade birliklerinin yanı sıra özel kuvvetler ve çeşitli askeri unsurlarda kullanılmıştır. Bu tür silahlar, hızlı ateş gücü, taşınabilirlik ve esneklik avantajları nedeniyle farklı durumlarda etkili olmuştur. Belirli bir tarihi veya zaman çerçevesi için daha spesifik bilgi vermek zordur, çünkü farklı ülkeler ve ordular, hafif makineli tüfekleri farklı zamanlarda ve farklı koşullarda benimsemişlerdir. Ancak, 20. yüzyılın özellikle ilk yarısında, hafif makineli tüfeklerin bağımsız hareket edebilen birliklere ateş desteği sağlamak amacıyla yaygın olarak kullanılmaya başlandığı söylenebilir (Ellis, 1975, s. 29).

1918-1939 İki Büyük Savaş Arası Dönemde Alman doktrini, hafif otomatik silahların bir zorunluluk olarak kabul edilmesinden bile daha ileri gitti. Bunun yerine mangayı makineli tüfeğin ateş desteği etrafında yapılandırdılar (Wheeler ve Korb, 2009, s. 27). Piyade Timi üyelerinin her biri makineli tüfeği, ağır bir atış menzili görevinde kullanmak için eğitim gördüler. Böylece küçük birliklerin savaş gücü büyük ölçüde giderek arttı. Başlangıçta yüksek maliyetli MG34 makineli tüfeği tercih edilirken daha sonra bu modelin revize edilmesiyle daha düşük maliyetli ve efsanevi MG42 makineli tüfeği kullanılmaya

başlamıştır. Bu aynı zamanda taktik hedeflere ulaşma bağlamında aşırı esnekliğe izin veren küçük birlik liderleri için yerleştirilmiş kontrol kavramı olan “*Auftragstaktik*”in Alman ordusu tarafından tercih edilmesine yol açmıştır (Christensen, 1997, s. 91).

Resim 9: MG42 Makineli Tüfek (Christensen, 1997, s. 47).

Ancak, Büyük Savaş’taki Amerikan deneyimi Avrupa’dakinden farklıydı. Savaşa girerken, Amerikan Silahlı Kuvvetleri’nin doktrini, manevra birliklerinin merkezi bileşeni olarak tek er kavramına dayanıyordu ve temel taktik doktrin ateş ve manevra kavramı etrafında inşa edilmişti. Sonuç olarak Amerikan ordusu makineli tüfekler gibi destek silahlarında yetersizdi. Bu yüzden 1. Dünya Savaşı tecrübelerinden istifade ederek Fransız ve İngiliz ordularının kabul ettikleri doktrinleri uygulamaya başladılar. Amerika ordusu ilk olarak 1898 Mauser tüfeğinden geliştirilmiş bir model olan 1903 Springfield’ı kullanmaya başladılar (Wheeler ve Korb, 2009, s. 32).

Ancak savaşta sınırlı deneyimlerine ve Amerika ordusunun gerçeklerle uğraşırken geçirdiği doktrin değişikliğine rağmen siper savaşı doktrinin merkezi noktasını başlangıçta değiştirmediler (Zaloga, 2009, s. 17). Amerikan ordusu kendilerine makineli tüfekler tedarik edecek ve daha sonra kendi manga otomatik silahlarını geliştirirken Chauchat hafif makineli tüfeklerini kullanmalarına rağmen manganın taktik manevranın merkez birliği haline geldiğinde bile Amerikan kuvvetleri mangaya hiçbir zaman bir makineli tüfek timi vermeyi kabul etmedi (Ericson, 1990, s. 54).

Browning Otomatik Tüfeğinin geliştirilmesi bile Amerikan ordusundaki bu inatçı geleneksel tutumu değiştirememiştir. ABD ordusu ancak 2. Dünya Savaşı’na girildiğinde bu tutumlarını değiştirmek zorunda kalmışlar ve bu döneme kadar ayrı bir makineli tüfek müfrezesiyle mevcut ateş gücünü tek elden sağlamaya çalışmışlardır (Stelmaszuk, 1992, s. 37).

Önceki bölümlerde ifade edildiği gibi, mermi atıcı silahların benimsenmesi, özellikle barutun rol oynamış olabileceği gibi, ortaçağ savaşlarının sonunu getirmekte rol oynamış olabilir, ancak diğer durumlarda tek bir silah teknolojisinin bu etkiyi yaratmadığı görülmüştür. Schmitt’in belirttiği gibi, “*muharebe koşullarını tam anlamıyla anlamak, silah kullanımı ile doğrudan nedensel bir ilişkisi olan tüm teknolojilerin dikkate alınmasını gerektirir*” (2006, s. 142).

Başka bir deyişle, silah sistemlerini düşünmek gereklidir. Bu, tarihsel bir perspektif içinde kesinlikle doğrudur. Örneğin, bir silah değil, başlı başına bir silah sistemi olan dikenli yerine geçme aparatının benimsenmesi, etkili bir silah sistemi olan ileriye doğru bakan bir mızrağa sahip bir süvari şövalyenin gelişimine ve ortaçağ savaşlarının başlamasına yol açmıştır (Schmitt, 2006, s. 143).

Bu konuda belki de bir adım daha ileri gitmek gerekebilir. 1800'den itibaren savaşın şekillendiren teknolojik değişiklikler, genel teknolojideki daha geniş değişikliklerle karakterize edilmiştir. Örneğin, Boot tarafından tanımlanan savaşta “*ilk sanayi devrimi*” (1856-1914), topçu ve otomatik ateşli silahların gelişimine yol açmıştır. Bununla birlikte, belki de daha büyük bir etki, demiryolları ve fabrikaların inşasını kolaylaştıran buharlı motorun tanıtımıyla yapılmıştır, bu da büyük askerlik tabanlı orduları taşımak ve donatmak mümkün kılmıştır. Daha açık bir şekilde belki, dijital bilgi işlem, silahlarla veya hatta silah sistemleriyle ilişkili olarak değil, savaş teknolojileri üzerinde bir dizi şekilde etkide bulunmuştur (Boot, 2006, s. 107).

1945-2012 Arası Dönem; İkinci Dünya Savaşı ve Ötesi

İkinci Dünya Savaşı, günümüzde kombine silah operasyonları olarak adlandırılan doktrinlerin artmasını sağlamıştır. Alman Blitzkrieg'i (Yıldırım Harbi, II. Dünya Savaşı sırasında Almanların temel savaş doktrinidir) mekanize piyade, zırhlı ve yakın destek hava unsurlarının yakın işbirliğine bağlıydı. Bu taktiklere karşı koymak için müttefikler kendi doktrinel temel muharebe ilkelerini yeniden ayarlamak zorunda kaldılar (Ellis, 1975, s. 57). Bununla birlikte silah kombinasyonuna yapılan vurguya rağmen, piyade doktrini hala hem daha büyük doktrin bir bileşeni hem de kendi başına bir amaç olarak geliştirilmeye devam etmiştir. Savaşın sonlarında, Almanlar Mauser tüfeklerini Schmeisser tasarımı STG-44 Strumgewehr (saldırı tüfeği) ile değiştirmeye başladılar ve 7.92x33mm kısa mermi kullanarak özellikle Soğuk Savaş süresince Varşova Paktı'nda standart piyade silahı haline gelen Kalaşnikof AK47'nin temelini oluşturdular. Bu durum tam güçlü tüfek mühimmatı ile donatılmış yarı otomatik tüfeklerden ana tasarım ve kavramsal kopuşu temsil ediyordu. Soğuk Savaş sırasında, Varşova Paktı, AK47 donanımlı birliklerini BKS hafif makineli tüfek ve roket tahrikli el bombası (RPG7) konuşlandırmasıyla güçlendirmiştir. Bu sistem Vietnam Savaşı sırasında ABD kara kuvvetlerine karşı Kuzey Vietnam ateş gücü paritesini veren kombinasyon olmuştur (Hughes, 1995, s. 27).

Resim 10: Kalaşnikof AK47, (Ezell, 1988, s. 23).

Manga ve takım kademe reformları Fransızlar, İtalyanlar ve İngilizler tarafından gerçekleştirilirken, bu parçanın geri kalanı da Amerikan deneyimine odaklanacaktır. Birleşik Devletler, eski taktik ve manevranın temel birliği olan piyade takımı ek ateş gücü sağlamak için bir komuta ve kontrol yapısı olarak kullanan bir modele güveniyordu. Kullandıkları makineli tüfek ateş gücü ise kesinlikle İngiliz Bren Gun veya Alman MG34'ten daha düşüktü (Peterson ve Elman, 2011, s. 71).

Makineli tüfek yerine mangalarına ve piyade takımlarına yarı otomatik bir tüfek olan ahşap dipçikli M1 Piyade tüfeğini vermeyi tercih ettiler. Bununla birlikte pratikte bunun anlamı takımın kendisinin bölükten çok daha fazla manevra kabiliyetine sahip olması ve savunmadan ziyade taarruz ağırlıklı muharebe görevlerinde orduyu kullanma isteklerinde saklıydı. Çünkü piyade tüfeği kullanan unsurlar, makineli tüfek takımı veya havan takımı gibi özel bir destek takımından çok daha özgürce hareket edebiliyordu.

Bu eksiklik ABD'nin savaş çabası için ölümcül olmasa da, savaşın sonraki aşamalarına özellikle savaşın sonunda kesin sonuca ulaşılmamış olmasıyla dikkat çekmiştir. (Rome Declaration on Peace and Cooperation, 1991). Savaşın ardından mevcut teknoloji ve Alman ordusuna karşı deneyimler, mevcut çağda manga düzeyinde ateş gücü ve manevra verimliliğinin son derece önemli olduğunu gösterdiğinden, Amerikan ordusu nihayet manga odaklı ateş gücü ve manevra doktrini kavramıyla yüzleşmek ve uzun süredir sürdürdüğü geleneksel inatçı askeri doktrinlerinden vazgeçmek zorunda kalacaktı (Reid, 1976, s. 23).

Mevcut operatif sorunlarla başa çıkmak için, 1946'da kıdemli piyade subayları, Amerikan takım ve manga seviyesindeki doktrini yeniden incelemek ve revize etmek için Fort Benning'e çağrıldı. Cevaplanması gereken asıl soru, temel taktik birlik olarak kullanılması için manganın en uygun yapısıydı. Ekip, her birinde otomatik tüfek bulunan sekiz kişilik bir birlik olarak yeniden yapılandırıldı. Daha sonra Kore'de elde edilen deneyimler bu yeni oluşumun sorgulanmasına yol açmıştır (Drucker, 1961, s. 342).

Daha fazla ateş gücü talepleri, manganın her biri dört kişilik iki time bölünmesine yol açtı. Bu durum ateşin ağırlığını artıracak ve muharebe alanında bireysel ayarlamalar için komuta ve kontrolü bölmeye devam edecektir. Ancak mevcut manga organizasyonu daha sonra bir manga komutanı, iki tim komutanı ve tim başına dört adam böylece 11 kişilik bir manga olmuştur. Bu durum 1956'da Amerika Birleşik Devletleri'nin, Ordu'nun nükleer çağ için Pentomik Ordu² olarak adlandırdığı yeni dönemde kabul edildi (Hughes, 1995, s. 37).

Savaşın sonlarında, Almanlar Mauser tüfeklerini Schmeisser tasarımı StG-44 Strumgewehr (saldırı tüfeği) ile değiştirmeye başladılar ve 7.92x33mm kısa mermi kullanarak Varşova Paktı'nda standart piyade silahı haline gelen Kalaşnikof AK47'nin temelini oluşturdular. AK-47'nin dayanıklılığı, zorlu koşullarda çalışabilmesi ve düşük bakım ihtiyacı nedeniyle ayrı bir önem kazanmıştır. Ayrıca Soğuk Savaş döneminden bu yana, AK-47'nin kullanılması sadece askeri strateji ve taktikleri değil, aynı zamanda bir simgesel önemi de temsil etmiştir (Stelmaszuk, 1992, s. 56).

² Pentomik Ordu; Soğuk Savaş döneminde, özellikle 1950'lerin ortalarında Amerika Birleşik Devletleri'nin askeri doktrininde yapılan bir değişikliği ifade eder. Bu dönemde, ABD Kara Kuvvetleri, birlik yapısını ve organizasyonunu daha hızlı ve esnek bir şekilde hareket edebilmek için revize etmiştir. Pentomik Ordunun temel özellikleri şunlardır: Nükleer Savaşı Dönemine Uyum: Pentomik Ordu, potansiyel bir atom savaşı ortamına hızlı bir şekilde uyum sağlamak amacıyla tasarlanmıştır. "Pentomik" terimi, beş temel unsuru ifade eder. Pentomik Ordu'da tabur seviyesindeki birlikler daha küçük ve daha esnek beş temel unsura ayrılmıştır: üç piyade taburu, bir topçu taburu ve bir zırhlı tabur.

Devam eden dönemde İngiltere, 1951’de NATO’nun 7.62x51mm mühimmat üzerinde standardize edilmesinden sonra gözden düşen EM1 Jason 6.25x43mm “*bullpup*”³ piyade tüfeğini geliştirmiş ve İngiliz Ordusu uyumlu FN FAL tasarımını benimsemiştir. SA-80 5.56x45mm taarruz tüfeği şeklindeki tasarımı, 1980’lerin sonlarında İngiliz Ordusu tarafından kabul edilmiştir. Belçika FN FAL’i, İngiltere L1A1’i ve Batı Almanya G3, NATO standardı haline gelen tam güçlü 7.62x51mm mühimmatı kullanan M14’ün çağdaşlarıydı (Stelmaszuk, 1992, s. 61).

1961’de Makineli Tüfek Timi ve Takımının optimum kompozisyonu ve Tüfek Timi ve Takım Değerlendirme Programı’na kadar genellikle bozulmadan kaldı. Her ikisi de artık kadro kavramları ve onun takım içindeki yeri ile ilgileniyordu (Drucker, 1961, s. 344). Bu dönemde M14 Piyade Tüfeğinin piyasaya sürülmesi, piyade askerlerine için artan ateş gücü sağladı. Springfield tarafından tasarlanan M14, M1 piyade tüfeğinin evrimsel bir gelişimiydi ve AK47’den farklı olarak FN FAL tasarımının eşdeğeri idi. Yüksek güçlü 7.62x51mm mühimmatı ve dipçik konfigürasyonlu M14’ün, otomatik modda şahlanma sorunu nedeniyle kontrol edilemez olduğu ortaya çıktı (Pallin, 2012, s. 22).

M60 Makineli Tüfeğinin kullanılması, manganın kendi içinde organik ateş gücü sağlanması için gerçek bir seçenek sağladı. İlginç bir şekilde, 7.62x51mm tamburalı şarjörle beslenen M60, Alman paraşütçüler için tasarlanan MG42’den türetilmiştir. Takım seviyesinde bir M60 manganı bulunan iki yeni tim teçhiz edildi. Ayrıca M79 40x41mm bombaatar da artık manganın kendi içindeki unsurlara verildi. Böylece manganın ateş gücü daha da artırılmış oldu (Metz ve Johnson, 2001, s. 41). (M79 40x41 mm’lik bombaatar silahı, Yugoslav tasarımı M79 Osa (Wasp) 90 mm geri tepmesiz tanksavar silahıyla karıştırılmamalıdır.)

Modern manganın son konfigürasyonu, ABD’de 1966-1969 yılları arasında ABD Ordusunda kullanılan Piyade Tüfeğinin taktiksel operasyonel kullanım verimliliğini artırmaya yönelik yapılan çalışmaların ardından gerçekleşmiştir. Bu çalışma, ABD Ordusunun Vietnam’daki faaliyetlerini ve M16 Taarruz Tüfeğinin son zamanlarda kuvvetin ana küçük kolu olarak benimsenmesini dikkate almıştır. Amerikan Hava Kuvvetleri, hava üssü güvenlik güçlerini M1 varyantından daha etkili bir hafif karabina ile donatmak için Stoner AR15’in geliştirilmesini görevlendirdiler. 7.62x39mm kısa mermi kullanan AK47’nin aksine Stoner, Sovyet silahından daha fazla menzil ve imha gücü sağlamak için Remington tarafından geliştirilen yüksek hızlı 5.56x45mm mermiden yararlandı. M16’nın Vietnam Savaşı sırasında piyasaya sürülmesi, özellikle muharebe sırasında güvenilirliği sorgulandığında, kısmen 5.56 mm’lik merminin yarattığı itici gazın ve geri tepmeli gazla çalışan pratik olamayan tasarımının değiştirilmesi veya en azından

³ Bullpup terimi, piyade tüfekleri gibi ateşli silahlardaki belirli bir tasarım konseptini ifade eder. Bullpup tasarımında, silahın mekanizması ve şarjörü kabzanın arkasında, tetik ve namlu ise ön kısmında yer alır. Bu, geleneksel tasarımlardan farklıdır, çünkü genellikle mekanizma ve şarjör kabzanın altında bulunur ve namlu kabza ucundadır. Bullpup tasarımı, genellikle daha kısa bir toplam uzunluk sunar. Bu, özellikle kapalı alanlarda manevra yapma veya taşıma açısından avantajlıdır. Namlunun kısalığı, nişan alma ve hedef değiştirme sürelerini azaltabilir, bu da hızlı ve etkili bir şekilde ateş etmeyi kolaylaştırır. Bu tasarımın avantajlarına rağmen, bazı kullanıcılar tarafından alışması zor bulunabilir ve geleneksel tasarımların yerine geçmesi konusunda bazı tartışmalar olmuştur. Bullpup piyade tüfekleri, özellikle İngiltere, İsrail, Çin ve Fransa gibi birçok ülkenin ordularında ve güvenlik güçlerinde kullanılmaktadır. Ancak bu ülkelerin bir kısmı günümüzde AR-15 tipi piyade tüfeğine geçiş yapmıştır.

revize edilmesi gerektiği tartışmalarına yol açmıştır (Metz ve Johnson, 2001, s. 47). Bu operasyonel sorunların çoğu, seksenlerin başında M16'da yapılan değişikliklerle çözülmüştür.

Resim 11: M16 Otomatik Piyade Tüfeği, (Metz ve Johnson, 2001, s. 13).

Sonunda bir Piyade Manga Silahı olan otomatik makineli tüfek Stoner 63A ve devamında M249 (M249 SAW) ortaya çıkmıştır. M249 daha sonra Piyade Manga ve Takımına ilave ateş desteği sağlamak için silah envanterine eklenmiştir. M249, ABD Ordusu için FN MINIMI modelinden geliştirilerek üretilmiş bir makineli tüfektir. İki silah da 5.56x45mm NATO mermisi kullanan hafif makineli tüfek sınıfında olup *Fabrique Nationale de Herstal* (FN) firması tarafından üretilmiştir. Ek olarak, komuta ve kontrol ihtiyaçları, ordunun küçük birliğin amacını yerine getirmek olarak gördüğü şeyi yaratmak için en uygun ateş gücü ile dengelenmiştir. Savaş tüfeğindeki en son Amerikan yeniliği, M16'nın bir türevi olan M4 karabinasının ortaya çıkmasıydı. Dünya Savaşı dönemi 45 kalibre M3 makineli tabancası ile donatılmış zırhlı araç birlikleri için bir yakın savunma silahı olarak tasarlanmıştı. Ayrıca, Bradley zırhlı savaş aracına binen piyadeleri, savaş operasyonlarını gerçekleştirirken koruması için araca monte edilmişti. Gelişmiş optik nişangahlara ve daha uzun namluya sahip M4 karabina, Afganistan ve Irak Savaşları sırasında ABD Ordusu ile standart piyade tüfeği olarak ortaya çıktı (Neville, 2016, s. 38). Daha büyük bir taktik sonuç, M4/M16 tüfek ailesinin çeşitli gece görüş optikleri, lazer mesafe bulucu, el feneri ve M203/M320 bomba atar ile zenginleştirilmesine izin veren Picatinny Rail'in geliştirilmesiydi (Stelmaszuk, 1992, s. 47).

Vücut zırhı ve miğferlerinde Kevlar ve seramik malzeme devrimi ile birleşen bu yenilikler, ABD kara muharebe kuvvetlerinin hem Irak hem de Afganistan'daki rakiplerine karşı üstün bir mücadele vermesini sağladı. Takım kademesindeki ek uzak ateş gücü, M240 7.62x51mm genel amaçlı makineli tüfekler ve M96 Javelin ateşle ve at/unut güdümlü mermi karışımıyla donatılmış ağır silah timi tarafından sağlanmaktadır. Ayrıca 2.500 metrelik bir menzile bir anti-zırh ve sığınak delme yeteneği sağlar (Metz ve Johnson, 2001, s. 49).

Afganistan'ın dağlık arazi kesimlerinde gerçekleşen çatışmalarda elde edilen tecrübelerden istifade edilerek bazı hafif silah sistemleri yeniden revize edilmiştir. Böylece meskun mahal muharebelerinde kullanılan silahların daha uzun angajman mesafelerini optimize etmek için ABD Kara Kuvvetleri uzun menzilli yarı otomatik keskin nişancı tüfeği olarak M14 geliştirilmiş Piyade Tüfeği, M110 yarı otomatik Keskin Nişancı Tüfeği ile 12.7x99mm'lik M82 M107A1 SASR (Special Application Scoped Rifle) özel amaçlı ağır dürbünlü tüfeklerini geliştirmişlerdir.

Mevcut hafif silah teknolojilerindeki optimizasyon planlarında; Manga Keskin Nişancı Tüfeği olarak M14 EBR'nin Knight M110 7.62x51mm yarı otomatik keskin nişancı tüfeğiyle değişikliği tartışılmaktadır. Daha fazla menzile elde etmek için M24 7.62x51mm

sürgü mekanizmalı keskin nişancı tüfeği modernize edilmekte ve 300 Winchester Magnum fişek kullanılacak olan M24E1/M2010 modeli geliştirilmeye çalışılmaktadır. Hafif piyade kullanımı için optimize edilmiş olan M2 uçaksavar silahının yakın zamanda geliştirilen XM806 12,7x99mm daha hafif versiyonu, M2A1'in toplam envanterinin yükseltilmesi lehine iptal edilmiştir (Clarke, 2020, s. 32).

Resim 12: Barrett M82 M107A1 *Special Application Scoped Rifle* (SASR), ABD Barrett Silah Firması tarafından üretilen hafif araçları ve tahkimatları yok edebilecek kadar güçlü bir sniper tüfeğidir (Defence Express, 2020).

19 Nisan 2022 tarihinde ABD Savunma Bakanlığı, sırayla M4 ve M249'un yerini alacak XM250 hafif makineli tüfekle birlikte XM7 tüfeğini üretmesi için SIG Sauer Firmasıyla 10 yıllık bir sözleşme imzalamıştır (U.S. Army Public Affairs, 2022). Ocak 2023 tarihinde ABD Savunma Bakanlığı, Colt'un M5 karabinasıyla bir ticari marka ihtilafını önlemek için tüfeğin adını XM5'ten XM7'ye değiştirdiğini duyurmuştur (South, 2023).

Resim 13: 13 Eylül 2023 tarihinde Fort Moore ABD'de düzenlenen *Manuever Warfare* Konferansı sırasında SIG Sauer XM-7 tüfeğinin tanıtım ve test atışı yapıldı (Tegler, 2023).

25 XM7 ve 15 XM250'den oluşan ilk partinin 2023'ün sonlarında teslim edilmesi planlanıyor. Ordu, piyade, süvari gözcüleri, muharebe mühendisleri, ileri gözlemciler ve muharebe sağlık görevlileri dâhil olmak üzere yakın muharebe kuvvetleri için toplam

107.000 tüfek ve 13.000 otomatik tüfek tedarik etmeyi planlıyor; başlangıçta silahları savaş dışı askerlere verme planı yok. Sözleşme, ABD Deniz Piyadeleri ve ABD Özel Harekât Komutanlığının dâhil edilmeyi seçmesi halinde ek silahlar üretme kapasitesine de sahiptir

Sonuç

Askeri birliklerin oluşumu her zaman etki, dayanıklılık ve kontrol ihtiyaçlarını dengelemeyi amaçlamıştır. Bu parametreler göz önüne alındığında, küçük silah teknolojisindeki değişikliklerin, taktik manevra birliğinin anlayışını ve doğasını değiştireceği açıktır. Ateşli silahların yaygın bir silah olarak kabul edilmesinin başlangıcında, yoğun doğrusal taktikler, etki için gerekli bir ön koşul olarak kabul edildi. Düz delikli tüfeklerin, belirleyici bir etkiye sahip olması için bir hedefe çok sayıda ateş etmesi gerekiyordu. Bu, komuta ve kontrolün yoğun bir alanda var oldukları için büyük birliklerde merkezileştirilebileceği anlamına geliyordu (Kumar ve Dixit, 2019, s. 87).

Hafif silah teknolojilerindeki gelişmeler, meskûn mahal (şehir içi alanlar), terörle mücadele, hava indirme ve gayrinizami harp gibi çeşitli harekât türlerini etkilemiş ve bu alanlarda yeni stratejik ve taktik yaklaşımları ortaya çıkarmıştır. Yaşanan bu gelişmelerin neticesinde yüksek hassasiyetli optik ve nişangâh sistemleri geliştirilmiştir. Hafif silah teknolojilerindeki bu gelişmeler, askerlere daha yüksek hassasiyet ve nişan alma kabiliyeti sağlamıştır. Optik nişangâh sistemleri, özellikle meskûn mahal harekâtlarında ve uzaktan angajmanlarda daha doğru atışlar yapmayı mümkün kılmıştır. Silahların yapıldığı malzemelerdeki ve üretim teknolojilerindeki gelişmeler, hafif, dayanıklı ve maliyet etkin silahların üretilmesini sağlamıştır. Bu durum, askerlerin taşıdıkları ekipmanın ağırlığını azaltarak daha mobil olmalarına olanak tanımıştır. Yarı otomatik ve tam otomatik ateşleme modlarına sahip olan hafif silahlar, meskûn mahal harekâtlarında daha hassas atışlar yapmayı sağlarken, tam otomatik mod hava indirme veya terörle mücadele gibi hızlı müdahale durumlarında daha yoğun ateş gücü sağlayabilir. Gelişmiş mühimmat tasarımları, daha uzak mesafelerde etkili atışlar yapabilme, zırh delici yetenekler ve azami zarar potansiyeli sağlar (Kumar ve Dixit, 2019, s. 88). Bu, özellikle terörle mücadele veya gayrinizami harp durumlarında önemlidir. Hafif silah tasarımlarında ergonomi ve modülerlik ön planda yer alır. Bu, askerlere farklı operasyonlara ve çevresel koşullara daha iyi adapte olabilmeleri için esneklik sağlar. Bazı hafif silahlar, elektronik nişangâhlar, lazer işaretleyiciler ve diğer iletişim teknolojileri ile entegre edilebilir. Bu, ateş gücünü daha etkili bir şekilde koordine etmeyi ve düşmanla daha optimum muharebe yeteneği sağlar. Tüm bu gelişmeler, modern silah teknolojisinin hafif silah kategorisindeki önemli ilerlemelerini temsil etmektedir.

Yine silahların atım süratinin harekât nevi ve kullanım alanına ve küçük birlik çatışma doktrinine etkisi de oldukça önemli bir konudur. Örneğin makineli tüfekler için savunmadaki bir birlik atış hızı yüksek bir tüfek tercih ederken taarruz eden için mühimmat sıkıntısı yüksek olacağından atım hızı daha düşük seçilebilir. Bu durum en iyi PKM ile MG3 karşılaştırmasında yaşanmaktadır.

Günümüzde silah teknolojisi revize oldukça ve tüfek, metal fişek, şarjör gibi gelişmeler muharebe sahasının öldürücülüğünü artırdıkça, birliklerin dağıtılması hem arzu edilir hem de gerekli hale geldi. Artık bir birliğin ateş yoğunluğunun daha küçük bir birliğin şimdiye kadar görülmemiş yoğunlukta bir ateşi seçilen hedefe yönlendirmesi ve böylece

ateş dağılımının etkisini genişletebilmesi ve bir unsurun savaşa daha uzun süre dayanabilmesi için birliğin dağılık olması nedeniyle arzu edilmektedir. Ancak bu durum daha sonra komuta ve kontrolü de zorlaştırmıştır. Böylece komuta artık manevra birlik komutanlarına devredilmiş ve bu yeni durum sadece taburları değil, bölükleri, takımları ve hatta timleri birer manevra birlikleri haline getirmiştir (Lamb, 2018, s. 56).

Bu süreç, makineli tüfekler, topçular ve cephe savaşının kısıtlı koşullarla başa çıkmak için doktrin ve teknolojiye bir evrimi zorlamasıyla Büyük Savaş ile devam etmiştir. Çatışma, yüksek komutanın mikro düzeyde kontrol edemeyecek kadar büyüdüğü için yerel kontrol gerekli hale getirmiştir. Bu çıkmazı yenmek için özel doktrinlere ve teknolojiye sahip özel mangalar oluşturulmuş, komuta ve kontrol daha küçük birlik komutanlarına devredilmiştir (Rogers, 2001, s. 51).

İkinci Dünya Savaşı ve sonrasında, teknolojinin ölümcüllüğü, mangaların artık birer doktriner manevra birliği olabileceği sonucuna yol açmıştır. O andan itibaren soru, doktrin hangi birliğe dayanması gerektiği değil, onu ve teknolojisini içinde en verimli olacak şekilde nasıl yapılandıracağı sorusu haline gelmiştir. Bu yeni durum savaş taktiklerinin, organik ekip düzeyinde otomatik silahların ve son olarak küçük birliklere tam işlevsellik sağlamak için saldırı tüfeği ve el bombası fırlatıcılarının benimsenmesine yol açmıştır. Modern zamanda bile manga, bağımsız ateş desteğine sahip bireysel bir manevra birliği olmaya devam etmektedir. Tüm bunlar, Piyadeyi ve onun savaş alanındaki rolünü tanımlayan küçük silahların evriminin bir ürünüdür. Özetle, küçük silah teknolojisi alanı, tüfek, metalik kartuşlar, dumansız barut, namludan doldurma, arkadan doldurma, şarjörlü tüfekler ve otomatik ateşin sisteminin yaratılması ve benimsenmesi, sanayi devriminin bir parçası ve eseri olmuştur. Esasen, modern piyade tüfeği, endüstriyel savaş çağının bir ürünü olan, 19. yüzyılın sonlarından itibaren tekrar eden tüfek ve makineli tüfekten kalma bir mirastır.

Askeri teknolojiye mevcut büyük değişiklik, orduların gelecekteki askeri operasyonlar sırasında maruz kalabileceği zayıflık düzeyini radikal bir şekilde azaltmak için emeğin yerine sermayenin ikame edilmesinin sürekli hızlandığı görülmektedir. Elbette, gelecekteki çatışmalar, önemli insan kayıplarının harcanmasını gerektirmeyen sınırlı hedefleri olan çatışmalar olarak görülürse, bu eğilim devam edecektir.

Bu çalışma, hafif silah teknolojilerinde yaşanan gelişmelerin zaman içinde küçük birlik çatışma doktrinine etki ettiğini ortaya koymaktadır. Askeri birliklerin oluşumu her zaman etki, dayanıklılık ve kontrol ihtiyaçlarını dengelemeyi amaçlamıştır. Bu parametreler göz önüne alındığında, küçük silah teknolojisindeki değişikliklerin, taktik manevra birliğinin anlayışını ve doğasını değiştireceği açıktır. Ateşli silahların yaygın bir silah olarak kabul edilmesinin başlangıcında, yoğun doğrusal taktikler, etki için gerekli bir ön koşul olarak kabul edilmiştir. Düz delikli tüfeklerin, belirleyici bir etkiye sahip olması için bir hedefe çok sayıda ateş etmesi gerekiyordu. Ancak hafif silah teknolojileri geliştikçe ve tüfek, metal fişek, şarjör gibi gelişmeler muharebe sahasının öldürücülüğünü artırdıkça, birliklerin muharebe alanındaki hareket serbestisinin artmasına ve komuta kontrol sistemlerinin daha etkin olmasına katkı sağlamıştır.

Bu duruma örnek olarak El Kaide ve bağlı kuruluşları gibi hükümet dışı uluslararası terör tehditleriyle başa çıkmak için robotik olarak etkinleştirilmiş “*hedefli operasyonların*” ortaya çıkması örnek olarak gösterilebilir. Yakın emsal güçlerle olmasa da büyük bölgesel

güçlerle gelecekte büyük ölçekli bir çatışma olasılığına gelince, geleneksel orduların önündeki zorluk, manga ve takım kademesinin çok üzerinde, çok daha az sürdürülebilir askeri üstünlük önlemleri almak olacaktır.

Hafif silah teknolojilerindeki gelişmeler her geçen gün daha da artmakta ve robotik silah teknolojilerine doğru sistematik bir gelişme yaşanmaktadır. Bu durum şüphesiz tim, manga ve takım çatışma doktrinleri üzerine yeni bir gelişmeyi mecbur bırakacaktır. Teknoloji geliştikçe algılanan tehditlerin şekli ve boyutuda değişecek ve bu değişikliğe uyum sağlamak için geleneksel savaş doktrinleri stratejik düzeyde evrilmeye mecbur kalacaktır. Stratejik düzeyde küresel bazda yaşanan siyasi ve ekonomik gelişmeler ve değişen yeni güvenlik algıları beraberinde savaş doktrininde değişiklikleri zorunlu kılar.

Bu elbette bizi hafif silah teknolojilerinde ve bunlarla ilişkili “*Asker sistemleri*”nde bir sonraki devrim sorusuna götürüyor. Geçmiş paradigmlar göz önüne alındığında, bir sonraki aşırı eşleşmeye yol açacak radikal değişiklikleri sunmak için bilgi teknolojisi, sensörler, vücut zırhı, robotik ve piyade tüfeğinin ötesinde yeni nesil küçük silahlarda devrim olmasa da büyük yeniliklere bakmak yerinde olacaktır.

Resim 14: Türkiye Özbekistan Özel Kuvvetleri, Taşkent / Özbekistan, AK47, HK416 ve M4 Carabine, (Abdülkerimov, 2021)

Resim 15: Türk Özel Kuvvetleri, Kabil / Afganistan, M4 Carabine, 2001

Kaynaklar

Abdülkerimov, B. (2021). *Özbekistan ve Türkiye Özel Kuvvetler Ortak Tatbikatı*, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/ozbekistan-ve-turkiye-ozel-kuvvetler-ortak-tatbikati-sona-erdi/2188191>

Akcan, A. (2021). Bozkır Türk Kavimlerinde Ordunun Temel Unsurları, *Tarih ve Gelecek Dergisi*, 7(4), 711-726.

Altmann, J. (2006). *Military Nanotechnology Potential Applications and Preventive Arms Control*, New York: Routledge.

Armstrong, D. A. (1982). *Bullets ve Bureaucrats: the Machine Gun ve the United States Army, 1861-1916 Westport*, Washington: Greenwood Press.

Babyak, M., Neduzha, L. ve Keršys, R. (2020). Improving the Dependability Evaluation Technique of a Transport Vehicle. In *Proceedings of the 24th International Conference Transport Means 2020*, 2(2), 646-651, <https://transportmeans.ktu.edu/wpcontent/uploads/sites/307/2018/02/Transport-means-A4-II-dalis.pdf>.

Berlinger, R. E., Hattaway, H. ve Jones, A. (1986). *Why the South Lost the Civil War*, Athens: University of Georgia Press.

Bloch, I. S. (2017). *Is War Now Impossible?* New York: Hansebooks.

- Boot, M. (2006). *War Made New: Technology, Warfare and the Course of History, 1500 to Today*, New York: Gotham Press.
- Chandler, D. G. (1980). *Atlas of Military Strategy: the Art, Theory and Practice of War, 1618-1878*, London: Arms ve Armour Press.
- Christensen, C. M. (1997). *The Innovator's Dilemma: When New Technologies Cause Great Firms to Fail*. Cambridge: Harvard Business Review Press.
- Clarke, C. P. (2020). *Small Arms and Light Weapons (SALW) Trafficking, Smuggling, and use for Criminality by Terrorists and Insurgents: a Brief Historical Overview*, <https://icct.nl/app/uploadds/2020/07/SALW-Historical-Overview-1.pdf>.
- Davison, N. (2009). Directed Energy Weapons. In "Non-Lethal" Weapons (143-185). London: Palgrave Macmillan, https://doi.org/10.1057/9780230233980_6.
- Defence Express, (2020). *Barrett M82: the Gold Standard of Sniper Rifles and One of the Weaponry Countering Russian Forces in Ukraine*, https://en.defence-ua.com/weapon_and_tech/barrett_m82_the_gold_standard_of_sniper_rifles-2101.html
- Drucker, P. F. (1961). The Technological Revolution: Notes on the Relationship of Technology, *Science and Culture, Technology & Culture Magazine*, 11(4), 342-351.
- Dyer, J. L., Smith, S. ve McClure, N. R. (1995), *Shooting with Night Vision Goggles and Aiming Lights*. U.S. Army Research Institute for the Behavioral and Social Sciences Report, <https://apps.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a297284.pdf>.
- Ellis, J. (1975). *The Social History of the Machine Gun*, London: Cresset Library.
- Ericson, S. (1990). Svensk Försvarplanering Hösten 1990, Inträdesförande 901204 Iriksdagen, After The Defence Planning Committee HK 88 Had Failed, *KKHT*, 6(19), 57-65.
- Fairburn, R. (2008). *Policeone, Sniper Ammunition Choices*, <https://www.policeone.com/archive/articles/1665837Sniper-ammunition-choices/>
- Ezell, E. C. (1988). *The AK47 Story - Evolution of the Kalashnikov Weapons*, New York: Stackpole Books.
- Gardony, A. L. ve Horner, C. A. (2020). Small Arms Weapon Use Influences Distance Estimation. *Journal of Vision*, 20(11), 187-187, <https://doi.org/10.1167/jov.20.11.187>.
- Gortz, J. ve Walter, J. (1988). *Navy Luger: The 9mm Pistole 1904 and the Imperial German Navy*, Lyon: Lyon Publishing.
- Hughes, S. E. (1995). *The Evolution of the US Army Infantry Squad: Where Do We Go From Here?* Washington: Monograph Press.
- Huntington, S. (1983). Conventional Deterrence and Conventional Retaliation in Europe, Cambridge: *International Security*, no.3 Winter 1983-84, 1(8), 34-42.
- Jardim, F. (2017). The Long Road to Recognition. *American Shooting Journal*. 5(3), 97-112, <http://americanshootingjournal.com/history-sniper/>

Jang, J. ve Kim, K. (2023). A Comparative Study of the Military Tactics of the Mongol Empire and Goguryeo Kingdom (Goryeo), Mongolian Diaspora. *Journal of Mongolian History and Culture*, Seoul: De Gruyter Publish.

Kenneth, C. (2003). *Firearms: A Global History to 1700*. Cambridge: Cambridge University Press.

Kıldan, İ. T. ve Akdemir, T. (2021). Kasten Yaralama Suçunda Silah Kavramının Yargıtay Kararları Doğrultusunda İncelenmesi, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/155611#:~:text=Dolay%C4%B1s%C4%B1yla%2C%20TCK'n%C4%B1n%20%2F,i%C3%A7ine%20alan%20geni%C5%9F%20bir%20tan%C4%B1md%C4%B1r>.

Klein, E. (2012). *Twelve Facts About Guns And Mass Shootings in the United States*. December 18, 2012, <http://www.washingtonpost.com/blogs/wonkblog/wp/2012/12/14/nine-facts-about-guns-and-mass-shootings-in-the-united-states/>

Kumar, N. ve Dıxıt, A. (2019). Role of Nanotechnology in Futuristic Warfare. In *Nanotechnology for Defence Applications*, 7(8), 301-329. Cham: Springer, https://doi.org/10.1007/978-3-030-29880-7_8.

Lamb, J. B. (2018). Cyber War has Arrived? *Special Operations Journal*, 4(1), 39-47, <https://doi.org/10.1080/23296151.2018.1456289>.

Luvaas, J. (1970). *The Education of An Army: British Military Thought, 1815-1940*, Chicago: University of Chicago Press.

Metz, S. ve Johnson, D. (2001). *Asymmetry and U.S. Military Strategy: Definition, Background and Strategic Concepts*, <http://www.au.af.mil/au/awc/awcgate/ssi/asymmetry.pdf>.

Moss, M. (2020), *The History of the Gatling Gun*, <https://www.popularmechanics.com/military/a22451/history-gatling-gun/>

Neville, L. (2016). *US Army Green Beret in Afghanistan 2001-02*. New York: Bloomsbury Publishing.

Nicolle, D. (1983). *Armies of the Ottoman Turks, 1300-1774*. London: Osprey Publishing.

Norman, A. (1973). *The Great Illusion, a Study of Military Power in Nations to Their Economic and Social Advantage*. London: Kent Publisher.

Pallin, C. (2012). *Russian Military Capability in a Ten-Year Perspective*. Stockholm: Swedish Defence Research Agency.

Peterson, H. L. ve Elman, R. (2011). *The Great Guns*. New York: A Ride Press.

Posen, B. R. (1984). *The Sources of Military Doctrine*, London: Cornell University Press.

Reid, W. (1976). *Arms Through the Ages*, Newyork: Hagerstown Press.

Rogers, P. (2001). Towards an Ideal Weapon? Military and Ppolitical Implications of the Airborne and Space-Based Lasers. *Defense Analysis*, 17(1), 73-87, <https://doi.org/10.1080/07430170120041811>.

- Robert, J. C. (1967). *Histoire des Arms de Chasse*. Paris: L'histoire de la Presse.
- Rome Declaration on Peace and Cooperation. (1991). *The Alliance's New Strategic Concept*, North Atlantic Council, Rome, https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_23846.htm
- Schmidt, P. A. (2007). *U.S. Military Flintlock Muskets and Their Bayonets; The Later Years, 1816 through the Civil War*, Washington: Andrew Mowbray Inc. Publishers.
- Schmitt, M. N. (2006). War, Technology and the Law of Armed Conflict, in Anthony M. Helm (ed), *The Law of War in the 21st Century: Weaponry and the Use of Force*, Newport: US Naval War College Press.
- South, T. (2023). *New Name Selected for Army's Next Generation Squad Weapon*, <https://www.armytimes.com/news/your-army/2023/01/18/new-name-selected-for-armys-next-generation-squad-weapon/>
- Stelmaszuk, Z. (1992, June). Armies in a Changing World. *Poland Journal of Military Technology*, 9(3), 60-69.
- Stewart, R. W. (2010). *American Military History, volume II: The United States Army in A Global era 1917-2008*. Washington: Center of Military History US Army Press.
- Tegler, E. (2023), *Firing the Army's New Rifle And Machine Gun is a Weighty Experience*, <https://www.forbes.com/sites/ericteglert/2023/09/22/firing-the-armys-new-rifle--machine-gun-is-a-weighty-experience/?sh=497254293a1f>
- Terriff, T. (2002). US Ideas and Military Change in NATO: 1989-1994. T. Farrell (Ed.), *The Sources of Military Change: Culture, Politics, Technology* (91-116). London: Lynne Rienner Publishers.
- Timothy, M. 2007. Genghis Khan: Secrets of Success, *Military History* 24 (5), 41-73.
- U.S. Army Public Affairs, (19 Nisan 2022). *Army Awards Next Generation Squad Weapon Contract*. US Army, https://www.army.mil/article/255827/army_awards_next_generation_squad_weapon_contract
- U.S. Marine Corps, (1996). *Machine Guns and Machine Gun Gunnery*, Department of the Navy Headquarters United States Marine Corps, Washington: <https://www.marines.mil/Portals/1/MCWP%203-15.1.pdf>
- Wheeler, W.T. ve Korb, L.J. (2009). *Military Reform: an Uneven History and an Uncertain Future*, California: Stanford Security Studies.
- Williams, A. G. (2012). *Assault rifles and their ammunition: history ve prospects*, <http://www.quarry.nildram.co.uk/Assault.htm>
- Zaloga, S. J. (2009). *T-80 Standard Tank: The Soviet Army's Last Armored Champion*. Oxford: Osprey Publishing.

Structured Abstract

Small arms technologies have played a decisive role on the battlefield throughout military history. This article aims to examine the impact of the historical development of small arms technologies on small unit combat doctrine and modern warfare. Today, changes in military strategies have increased the importance of lighter and more mobile units. In this context, small arms and their evolution profoundly influence warfare strategies, tactics, and outcomes.

This study aims to understand how the historical development of small arms technologies has shaped small unit conflict doctrine and its impact on modern warfare. What impact has the evolution of small arms had on the tactics and strategies employed on modern battlefields? The historical evolution of small arms has led to various changes on the battlefield. Traditionally, it was dominated by large armies equipped with heavy weapons and ground vehicles. However, in the last century, small arms, especially automatic rifles, have increased the importance of tactical warfare and small units.

This paper examines the effects of these changes on small unit combat doctrines and warfighting strategies. This study explores the implications of the historical development of small arms technologies using literature review and analytical assessment methods. By analyzing academic sources, military history books and current defense strategies, an analysis of the impact of small arms evolution on small unit conflict doctrines and modern warfare will be presented.

The studies conducted so far show that small arms are becoming increasingly important on the battlefield. The development of these weapons has led to transformations in battle tactics and strategies. This paper will provide a deeper analysis of the historical development of small arms technology and its impact on small unit combat doctrine and modern warfare.

Small arms are as old as human history and are a subject that shaped human history. Looking at the historical development, it is possible to divide light weapons into firearms and non-firearms. The adjective light describes weapons that a person can use against only one or more people. Theoretically, weapons with a barrel diameter of less than 0.6 or 15 mm are considered light weapons (Clarke, 2020).

As an exception to this definition, rocket launchers, bazookas, and recoilless cannons with a diameter greater than 15 mm can also be considered in the light weapons class. We can express all of the mechanisms, devices, and tools used to neutralize living things from afar or close for attack or defense as weapons. It is determined by law that the gun can be used by law enforcement officers and in which situations. The conditions required for civilians to have or carry weapons and the specifications to be complied with for those who meet these conditions are specified in the laws (Fairburn, 2008).

Although firearms are the first weapons that come to mind, it is possible to discuss non-firearms, biological weapons, chemical weapons, or nuclear weapons. Firearms; sword, dagger, machete, jackknife, knife, etc. Like, they are usually sharp-edged objects with pointed ends. Biological, chemical, and nuclear weapons are generally used by armies and in situations where mass destruction is intended (Altmann, 2006).

Single-shot guns are guns that can fire one shot per reload, and the vast majority are long-barreled guns with a 0.22" caliber. Since the recoil force is generally high, they have bodies with a locking mechanism to fix the barrel. To fill the bullet, the trunk is unlocked, the empty cartridge is removed, and a new one-shot one is inserted. There are also models where the barrel is fully fixed to the body (Terriff, 2002). In these models, the cartridge is loaded and unloaded from the back of the barrel with a structure similar to a scissors mechanism and is driven into the barrel.

In weapons with a rotating mechanism, the bullets are arranged in a rotating cylinder behind the barrel. In the firing mechanisms used in the oldest models of these guns, the hammer mechanism is manually lifted before each firing process; then, the firing is carried out by pulling the trigger and lowering the hammer. The cylinder rotates using a latch on the trigger mechanism, bringing a full sleeve instead of an empty sleeve from the muzzle. For spinning-cylinder guns, this is called a single-shot mode. An example of a premium single-action weapon is the Colt single-shot model 1873 (Terriff, 2002).

Automatic weapons were tried to be developed from the second half of the 19th century, and the first semi-automatic weapon was produced at the beginning of the 20th century. The small arms industry was developed during the industrial revolution, with the metallurgical development of the material improving the mechanical properties and, thus, producing magazine combinations suitable for smokeless propellant mechanisms (Stelmaszuk, 1992).

The term automatic weapon means that when the gun is pressed, it fires until our finger is removed from the trigger. An accurate automatic rifle will continue to fire nonstop after firing until the empty magazine is removed and loaded. After the ammunition change, the finger must be released on the trigger, and they have mechanisms that work by pressing the trigger again after the ammunition is renewed (Reid, 1976).

Semi-automatic weapons differ slightly from automatic weapons. In automated and semi-automatic weapons, the first ammunition in the magazine is made ready to be fired manually. In a semi-automatic weapon, the sleeve is thrown out after the first ammunition is fired, and a new shell is taken from the magazine. Still, unlike automatic weapons, the firing does not continue even if the trigger is pressed. For the semi-automatics to fire the second round, the trigger must be released and depressed again. It is generally possible to use automatic weapons semi-automatically, that is, to fire one by one (Reid, 1976).

Since the adoption of firearms as the infantry's primary weapon in the 17th century, technological advances in small arms, whether evolutionary or revolutionary, have profoundly affected the battlefield use and maneuvering of these troops. This study will discuss the role and uses of small arms in the formation and evolution of minor unit doctrine, especially squads, detachments, and teams, from a historical perspective.

Method

This empirical study reveals the evolutionary relationship between Small Arms technologies and Small Unit conflict doctrine. Electronic databases were searched to find all studies on small arms technologies and Small Unit conflict doctrine, and an advanced search resulted in 49 publications. Among these publications, those that did not meet the inclusion criteria were eliminated, and the search continued with the remaining

21 studies. Therefore, these studies include all empirical publications available from databases. The journals within the scope of the research were classified according to “author,” “publication date,” “type of research,” “sample,” and “variables examined.” Then, the empirical results reached within the scope of the evolutionary relationship between light weapons technologies and Small Unity conflict doctrine are presented by examining them according to determinations and evaluations.

Findings

The results of this study reveal that the developments in small arms technologies have affected the minor unit conflict doctrine over time. The formation of military units has always aimed to balance the needs for impact, durability, and control. Given these parameters, it is clear that changes in small arms technology will change the understanding and nature of the tactical maneuver unit. Extreme linear tactics were considered a necessary prerequisite for effect at the beginning of the widespread adoption of firearms. Straight-bore rifles had to fire many shots at one target to have a decisive impact. This meant that command and control could be centralized in large units as they existed in a dense area. However, as light weapons technologies developed and developments such as rifles, metal cartridges, and magazines increased the lethality of the battlefield, it contributed to the increase in the freedom of movement of the troops on the battlefield and the command and control systems to be more effective. The developments in light weapons technologies are increasing daily, and there is a systematic development towards robotic weapon technologies. This will undoubtedly force a new product on team, squad, platoon, and team conflict doctrines.

Conclusion

As a result of the research, it has been determined that the developments in light weapons technologies in the historical process have affected the minor unit conflict doctrine. The formation of military units has always aimed to balance the needs of influence, durability, and control. Given these parameters, it is clear that changes in small arms technology will change the understanding and nature of the tactical maneuver unit. Extreme linear tactics were considered a necessary prerequisite for effect at the beginning of the widespread adoption of firearms. However, the technological development of light weapons and the increase in lethality have enabled small units to become maneuvering units. This, of course, leads us to the question of the next revolution in light weapons technologies and their associated “*Military systems.*” Given past paradigms, it is pertinent to look at significant innovations, if not wheels, in next-generation small arms beyond information technology, sensors, body armor, robotics, and assault rifles to deliver the radical changes that will lead to the next extreme match. Considering these developments, it is believed that it would be beneficial for institutions and elements that develop doctrine on the subject to consider this issue.

Warlord of the Flies: Child Soldiers and Non-State Actors in New Wars

*Sineklerin Savaş Tanrısı:
Yeni Savaşlarda Çocuk Askerler ve Devlet Dışı Aktörler*

İlke Taylan YURDAKUL

Ph.D. Candidate, Ankara Hacı Bayram Veli University, Department of International Relations,
ORCID: 0000-0003-2439-5070, e-mail: ilke.yurdakul@hbv.edu.tr

Mustafa Nail ALKAN

Prof., Ankara Hacı Bayram Veli University, Department of International Relations,
ORCID: 0000-0003-4994-3491, e-mail: nail.alkan@hbv.edu.tr

Abstract

Non-state actors are overlooked by state centric paradigms. These actors deepen and perpetuate the problems faced by vulnerable groups in weak states. Many children are forced to join warlords because of push factors created by weak states' extractive political and economic institutions. Developments in law made the crime of child recruitment a full-fledged war crime. NGOs play an important role in establishing ethical frameworks that characterize children's participation in armed conflicts as unacceptable, yet this article claims that without finding a solution to the structural problems of weak states, it is an impossible task to keep war away from children.

Keywords: Child Soldiers, Warlords, Non-State Actors, Norm Entrepreneurs, New Wars

Öz

Devlet dışı aktörler, devlet merkezli paradigmlar tarafından göz ardı edilmektedirler. Oysaki bu aktörler zayıf devletlerde bulunan savunmasız grupların karşılaştıkları problemleri derinleştirmekte ve hatta kalıcı hale getirmektedirler. Bu ülkelerde yaşayan pek çok çocuk, devletlerin dışlayıcı politikaları neticesinde savaş ağalarına katılmaya zorlanmaktadır. Hukuktaki gelişmeler neticesinde çocukların silah altına alınması bir savaş suçu sayılmaya başlanmıştır. Sivil Toplum Kuruluşları, çocukların silahlı çatışmalara dahil olmalarını kabul edilemez olarak nitelendiren çerçevenin oluşturulmasında etkin rol oynamaktadırlar, ancak bu makalede zayıf devletlerin yapısal sorunlarına çözüm bulunmadan savaşı çocuklardan uzak tutmanın olanaksız bir görev olduğu iddia edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Askerler, Savaş Ağaları, Devlet Dışı Aktörler, Norm Girişimcileri, Yeni Savaşlar

Makale Türü / Article Type Araştırma Makalesi / Research Article	Başvuru Tarihi / Submitted 26.11.2023	Kabul Tarihi / Accepted 09.02.2024
Bu makaleye atf için / To cite this article Yurdakul, İ. T. & Alkan, M. N. (2024). Warlord of the Flies: Child Soldiers and Non-State Actors in New Wars . <i>Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi</i> , 8(1), 85-101.		

Introduction

Child-soldier, as a term, is perceived as an oxymoron that brings together two opposing worlds (Tabak, 2020: 70). Children, representing the world of the innocent, should not be a part of war (Tabak, 2020: 70). The violent world of adults should not extend to children. However, academic research provides information about child soldiers used directly in wars throughout history. The perception of the phenomenon as an oxymoron was only possible with the work of norm entrepreneurs and the progress in the law relevant to child soldiers.

During this progress, it has been revealed that child soldiers are not only forced to be a part of states' armed forces, but they are also used by violent non-state actors. According to the "new wars" thesis, war is no longer just an interstate problem, but a more complex phenomenon involving networks of states and non-state actors. Therefore, norm entrepreneurs have worked on reframing the issue to prevent the use of child soldiers by states and by violent non-state actors in new wars. Norm entrepreneurs, and other non-state actors are overlooked by the neorealist paradigm of International Relations, which is accustomed to working on the security issues of states that are taken as referent objects since the Cold War. It is claimed that International Security approaches are deepening and widening in order to give a better answer to the question of *what is* happening today, after the involvement of these new actors in many war-related issues (Buzan and Hansen, 2009: 188-189).

It is argued in this article that neorealist paradigm's conceptualization of state as "like units" of the system is inadequate in analyzing security issues, such as child soldiers, in which the referent object is not state, but vulnerable groups that are threatened by states and by violent non-state actors, while tried to be protected by norm entrepreneurs. To this end, the first part of the article provides an analysis of how the "like units" of the system concept emerged over time in International Relations. New wars are examined in the second part of the article to explain how violent non-state actors emerge in weak states and pose a continuous threat to civilians and states that cannot be predicted by the accounts that take war only as an interstate phenomenon. To provide a deeper understanding of the threat posed by violent non-state actors, recruitment of child soldiers by warlords is analyzed in the third part of the article. Finally, influence of norm entrepreneurs on the development of child rights and international humanitarian law regarding the use of child soldiers is analyzed in the fourth part of the article.

From the State of Nature to the Like Units

Thomas S. Kuhn argued that paradigms gain their status by solving acute problems better than their alternatives (Kuhn, 1970: 23). Working under the conditions of normal scientific traditions, scientists derive commitments from their paradigms, foremost of which is a commitment to generalizations, for instance a commitment to the scientific concepts (Kuhn, 1970: 40). Despite its limits as a puzzle solving mechanism, a paradigm helps a mature community to understand what the world is like if it works under the given rules (Kuhn, 1970: 42).

Thucydides' "History of the Peloponnesian War" is a starting point to understand the given rules of international relations taken by a scientific community that claims there is

a permanent structure in international relations and the search for power is legitimate for the actors of this structure. In the History of Peloponnesian Wars, Thucydides quotes Athenians saying to the Melians that “since you know as well as we do that right, as the world goes, is only in question between equals in power, while the strong do what they can and the weak suffer what they must” (Thucydides, 1961: 359).

To not to suffer what weak must, it is crucial to form the most powerful organization possible that can protect people from external threats. Charles Tilly considers that the competition among the wielders of coercion for both the control over territory and resources led the states as the most successful type to overrule other formations that could not equal states’ successful war making (Tilly, 1975: 27). European type of states evolved over time as the primary units in Europe especially with their ability to adopt policies to increase their war making capacity (Tilly, 1992: 14-96). He emphasizes a constitutive relation between the states and the structure by claiming that “war made states, and vice versa” (Tilly, 1992: 67).

Machiavelli analyzes mercenaries, condottieri, serving for Italian city states. Because of their inherent weaknesses, he recommends to the future princes to not to rely on such non-state armed organizations (Machiavelli, 1998: 88). Eliminating unreliable forces might foster a unit’s chance to survive in a structure where to be feared is more desirable than to be loved. The ultimate war making agents are thence evolved within time following critical junctures such as the Peace of Westphalia, and the French Revolution (Tilly, 1992: 83-101). These breaking points initialized the transformation of states and turned citizens into loyal soldiers, while helping rulers to eliminate non-state armed forces.

Stephen Krasner analyzes different usages of the term sovereignty. He states that the Westphalian understanding of the term gives special importance to domestic political authority, within a given territory, as the sole arbiter of legitimate behavior (Krasner, 1995:118-119). Max Weber in “Politics as a Vocation” starts by reminding Trotsky’s claim that the use of force is the essence of state, as there would be no need for states to exist if violence was unknown as a means (Weber, 2004: 33). According to Weber the use of violence is specifically available to states. There used to be widely differing organizations that can resort to using force before the times of states, but now the states have “the monopoly of legitimate physical violence within a particular territory” (Weber, 2004: 33).

Monopoly of legitimate physical violence within a particular territory creates a dichotomy between agents’ internal order and their external order. Thomas Hobbes elaborates this dichotomy by resembling international relations to a state of nature, which is no different than a state of war (Hobbes, 1997: 180). People overcome a hurting state of nature within a particular territory by creating a Leviathan that possesses enormous power (Hobbes, 1997: 78-109). People show consent for this transfer of power because they understand that people could resort to violence if there was no authority to stop them (Hobbes, 1997: 68-78). Exogenous to the will and wit of people, external structure is a continuous state of nature where agents can resort to violence as there is no international body to stop them (Hobbes, 1997: 180).

Resembling to Ferdinand de Saussure’s synchronic analysis, Kenneth Waltz claims that analysis in a continuous state of nature does not require a deep knowledge of history to

understand and explain what happens under an anarchical international structure at any given time. Thucydides to Clausewitz international structure remained anarchical, thus agents of the system could always resort to war as “war is simply a continuation of policy through other means” (Clausewitz, 2020: 50). In the lack of an international Leviathan, states face similar problems, and they perform similar functions trying to overcome these problems. In this regard, Kenneth Waltz considers states as like units in terms of their functions (Waltz, 1979: 97). States face survival dictates of anarchy, and to conform these dictates they apply adaptive strategies such as emulation, or balancing (Waltz, 1979: 77, 121). These adaptive strategies add to the resemblance of the character of the units as they need to institute a centralized political system with a legitimate monopoly of violence to not to fall back from other successful units that can survive through self-help (Waltz, 1979: 104).

In accordance with the claim of war makes states and states make war, the concept of sovereign state is taken as a final formula that can solve the puzzle of interior conflicts by granting the monopoly of legitimate use of physical violence to a higher authority. Thereafter, neorealist paradigm directs its attention to the external conflicts, as “citizens need not prepare to defend themselves, where public agencies do that” (Waltz, 1979: 104). In terms of parsimony Waltz’s analysis gives the states a black-box form and fixes their internal structure (Hobson, 2003: 23). This fixation could help International Relations community to understand what the world was like, if there were only European, ideal, type of sovereign states with absolute control over a territory.

Old Units and New Wars

Considering that each unit has a puzzle within itself, international relations is not a simple puzzle consisting of fixed pieces. European type of sovereign states could not prevail in states that cannot carry out their obligations as members of international community (Lax, 2012: 43). Different names, such as quasi-states, weak states, failing states, or failed states, are used to define such states’ failure even after their statehood is formally recognized (Lax, 2012: 43). One of the criteria these states fail to meet is to have a capacity to prevent intrastate wars. Sovereign states are yet to be the winners of competition among the wielders of coercion for control over these territories, where violent non-state actors emerge and disregard state’s monopoly of violence (Lax, 2012: 25, 42).

Decrease in the ratio of international wars compared to the ratio of intrastate wars points to a crisis of the paradigm that reduces states to like units with assured internal control (Collmer, 2004: 2). According to Mary Kaldor current wars are worthy of the name “new wars” because these wars are different from the wars Clausewitz analyzed (Kaldor, 2013 :3). New wars are different in terms of actors involved in these wars. They are fought by various combinations of networks of state and non-state actors (Kaldor, 2013: 2). Violence is no longer a special feature of states, terrorists, militias, insurgents, warlords, and other types of violent non-state actors challenge their monopoly of violence (Kaldor, 2013: 2).

New wars are also different from intrastate wars because of their potential to affect more than one state. Because of centralization, decentralization, and transnationalization new wars cannot be read from a single angle (Bigo, 1992: 5). They cannot be contained within

the borders of a state, refugees escaping from Rwandan genocide affected Zaire (now the Democratic Republic of Congo), elements of the Sudanese Civil War affected Chad and the Central African Republic. The spillover effect makes regions with weak states more insecure. A violent non-state actor established in a weak state can spread its activities to another weak state (Reno, 1999: 2).

Goals of the violent non-state actors in spreading war are different from what Clausewitz perceives as the war goals of states. Grievance or greed determines the goals of violent non-state actors (Collier and Hoeffler, 2004: 564-565). According to William Reno acceptance as sovereign actors gives the rulers of weak states the capacity to use global recognition for controlling a portion of their territory that is beneficial for the continuation of their commercial business (Reno, 1999: 6-9). Rather than seeking for popular support, rulers of these states look for ways to retain their commercial resources. As a result of this search, they create patron-client networks based on loyalty, instead of a sound bureaucracy that is based on competence (Reno, 1999: 3). Only elites can benefit from the economic resources with the help of extractive institutions in these states (Acemoglu and Robinson, 2013: 81). Greed and grievance arise among those who are excluded from the privileged group because of their different identity. Mary Kaldor, in this regard, argues that the new wars are fought for identity and their goal is to gain access to the state for particular groups (Kaldor, 2013: 2).

Unused lands and excluded communities help the emergence of violent non-state actors and give them the opportunity to find territory, human and financial resources that are necessary for the continuation of their organizations (Brooks, 2005: 1160-1161). New methods are used in new wars to control lands and population living on them. For some violent non-state actors war is just a means for the continuation of financial profit. Some others engage in criminal economic activities to finance their political cause (Kaldor 2013: 2-3).

The vicious cycle of violence, created by violent non-state actors, affect civilians who do not possess the required instruments to escape this trap (Acemoglu and Robinson, 2013: 335-368). Children are amongst the most vulnerable to violence perpetrated by violent non-state actors. As Carolyn Nordstrom underscores “least dangerous place to be in a war today is in the military”, changing war dynamics make it hard for children to avoid becoming targets by keeping their civilian status (Nordstrom, 1992: 271). Children are pushed or pulled to join violent non-state actors and to become child soldiers to escape the vicious cycle of violence, but they become a perpetrator of violence for the benefit of people who use them to exercise military, economic, and political control over a territory in a weak state.

Child Soldiers and Warlords

Warlords emerge as an alternative for vulnerable people in states where public goods and services cannot be provided by the government to the entire country (Freeman, 2015: 793).

In these organizations warlord’s interest is defined as the interest of the organization. Warlord as a term generally used interchangeably to define both the individual and the organization (Freeman, 2015: 792). Those contemporary examples of old Chinese elites,

with their forced acquisition of fiefdoms, provide a new way of life, a society within society, or a state within state (Vinci, 2007: 315, 319). Warlords start controlling the area out of the territory controlled by the regular state and rely on their organizations' ability to resort to violence to remain in control in these places.

In a society where violence is intense, children prefer to meet their physiological needs as well as their security concerns by joining warlord organizations. The informal economy that emerges in weak states create a privileged group who benefit from this informal economy with the help of their weapons (Murphy, 2003: 68). In the presence of exclusive institutions children of excluded groups are unable to take part in state's economic activities. To meet their basic needs children are pushed to join warlords who can benefit from clandestine economic operations (Haer, 2019: 76).

Poverty, discrimination, undereducation, poor health conditions, unemployment, and various uncontrollable factors by warlords push members of the society to search for different means to have a better status (Faulkner et al., 2019, 1018). Young people, who could not find a job, join a violent non-state group, and accept their experience there with a gun just like a normal formation they can get in a school or as a job experience (Brocklehurst, 2017: 383).

The rate of voluntary participation of children in these armed organizations is significant (Haer, 2019: 81). In South Sudan child soldiers are accepted as heroes by their families that are in a desperate economic situation because of the war (Ensor, 2013: 156-159). While many children are encouraged by their family to join armed groups to escape hunger, others are encouraged to defend their ethnic group or tribe (Bosch and Easthorpe, 2012:13). Different from the pull factors children do not join warlords because of the excitement they want to feel, but because of the push factors they join warlords to find a way out of desperation.

Perpetuation of war creates a higher demand for soldiers in weak states (Novogorodsky, 2013: 367). Warlords, in a constant fight against the state, try to capture natural resources and human for the survival of their organization. Warlords therefore tend to recruit child soldiers that can help them both on and off the battlefield.

Children associated with armed groups are used in multiple supporting roles as cooks, porters, they are responsible for manning check points, they act as bodyguards to commanders, or they are abused as child laborers, sex slaves off the frontline (Office of the Special Representative of the Secretary-General for Children and Armed Conflict, 2013: 12).

Violent non-state actors fight against superior national armed forces, they need to convince their child soldiers that they can solve the problem of asymmetry. *Mai Mai* (which means water water) groups' young fighters in the Democratic Republic of Congo (DRC) are convinced to have a sacred potion that will make them invincible, bulletproof against professional armies (Coalition to Stop the Use of Child Soldiers, 2010: 2). Joseph Kony created a spiritual identity to convince people that he possesses supernatural powers and is capable to protect his fighters (Annan, 2019: 26). Drug use and legends are instrumental to make child soldiers take part in the organization and fight for the survival of the organization, especially when the organization does not aim to topple the government but rather to keep its benefits by conducting small scale attacks (Maclure and

Denov, 2006: 127).

With the advent of technology, warlords do not have to rely only on legends to terrorize civilians. Infantry is a word derived from Latin *infantem* which means young child (Waschefort, 2015: 1). Childhood evokes inexperience which is not desirable on the battlefield. However, off the battlefield civilians with bare hands cannot resist child soldiers holding an AK-47. As P. W. Singer puts it a twelve-year-old child can use a Kalashnikov effectively to kill an elder, thus there is no difference between a bullet fired by an adult or a child (Singer, 2004: 561). Advancements in weapons technology turn recruitment of child soldiers into a cost-effective practice by lowering the prices of easy-to-use small arms and light weapons (UN General Assembly, 1996: 14).

Technological developments help warlords to recruit fighters from different age and gender groups into the organization. In weak states, where the needs of children cannot be provided by the government, violent actors find access to a pool of cheap but effective warriors (Collmer, 2004: 1). According to the estimates there are 300,000 child soldiers, 80% of whom are children under the age of 15 (Bosch, 2012: 325). In 2003, 30,000 children actively involved in hostilities within the DRC, where more than 40% of the members of some violent non-state actors were child soldiers (Brocklehurst, 2017: 383). New wars, just like the ones in the DRC, show warlords or rebels systematically use child soldiers (Faulkner et al., 2019: 1017).

Survival of a warlord organization highly depends on the survival of the leader. This top-down hierarchical structure makes soldiers of the organization to obey no higher authority than the warlord himself (Vinci, 2007:315). Warlords, thus look for individuals who may be forced to adapt to this hierarchical structure. Higher authority of adults is emphasized by the entrance of children into the organization. Facing threats of assault, mutilation and death child recruits learn to obey adults' commands to survive (Maclure and Denov, 2007: 126).

Abducted children are treated like newborns, their identity reshapes within the organization. Young guns in the organization learn the rules and values of the organization while they are denied cultural norms of their families and communities (Kimmel and Roby, 2007: 747). In some organizations, child soldiers are forced to accept their leader as their new father (Murphy, 2003: 70). Then, fellow warlord members become new family for child soldiers. In Sierra Leone, child soldiers are forced to kill an ex-family member making it harder for child soldiers to return to their normal life even if they want to desert (Wessels, 2004: 515). Isolation from society helps indoctrination to continue until child recruits adopt a new "us" and "others". New recruits are taught that the real enemy is not the warlord organization who captured and abused them, but it is the government who left them at the first place (Maclure and Denov, 2007: 124-125).

A case in point, Dominic Okumu Savio, who was abducted by the Lord Resistance Army (LRA) at the age of ten, depicts the transformation of a child within a warlord organization. His patron and teacher Vincent Otti was responsible for the adaptation of Savio, later known as Dominic Ongwen, to the organizational culture (Baines, 2009: 169). After embracing the organizational culture, Ongwen became a loyal follower of the leader Joseph Kony and quickly managed to rise within the organization. Ongwen who was now portrayed as a role model for the child soldiers by Kony, had become one of the LRA's

most senior and reliable fighters in just eleven years, taking advantage of outliving his superiors (Tabak, 2020: 67). Ongwen adopted the culture of those who kidnapped him in the first place so well that he did not hesitate to carry out the same duty on behalf of the organization. The recruitment of children into the LRA was a specific and methodically pursued organization-wide policy (*Prosecutor v Dominic Ongwen*, 2021). LRA kidnapped and forcibly recruited children from Uganda, the DRC, Sudan, and the Central African Republic (Annan, 2019: 25).

Norm Entrepreneurs, Transnational Advocacy Networks and Law

Recruitment of child soldiers is not an invention of the violent non-state actors. Even before the time of the sovereign states, conflicting groups taught their children to fight. Spartan children took war fighting formation to be a part of the polis' fortune. The inevitability of war led Spartans to add intense physical military training to their education program for male children, *agoge* (Çığır Dikyol, 2016: 191). This intense program was copied later by Hitler's staff, who were influenced by Sparta, to create mighty and patriotic warriors (Cartledge, 2006: 42-43). Child soldiers were used both to design a nation and to take part in World War II. Child soldiers enlisted to the *Wehrmacht*, especially at the final phase of the War.

Child soldiers were used by other infamous state leaders even after the Second World War. Saddam Hussein did not hesitate to use Lion Cubs (*Ashbal*) child soldiers for prolonging his reign in Iraq. Use of child soldiers during the Gulf War to maintain the regime was accepted as a legitimate tactical move by the regime (Singer, 2003: 28).

Recruitment of child soldiers performed two distinct tasks for these regimes. First, with military training, these regimes could transform children into individuals suitable for the social structure desired by the regime. Second, child-soldiers were used as reserves to fill the shortage of soldiers.

According to Clausewitz, who started his career only at the age of twelve, there is only one single means in war, it is the fight (Clausewitz, 2020: 62). He considers that during a combat all the action should be directed to the destruction of the enemy or rather enemy's fighting powers (Clausewitz, 2020: 63). Regimes who depend on the numbers of its fighting forces may recruit children to not to lose wars without proper international law, *nullum crimen sine lege*. Only after the advancement of children's rights and international humanitarian law, the use of child soldiers has become notorious, even a crime (Faulkner, 2016: 213). If child soldiers were only used by warlords, it could be easier to convince state actors to prohibit the recruitment of child soldiers. However, developments in child rights and international humanitarian law required long-term efforts by norm entrepreneurs and transnational advocacy networks.

For norm entrepreneurs, actors with a given identity follow some behavioral patterns in accordance with a given standard of appropriate behavior, however this standard of appropriate behavior, or norms, can be targeted and eventually changed (Finnemore and Sikkink, 1998: 891). Group members, on the other hand, either believe those standards are appropriate, or accept them as natural ones, which cannot, or should not be changed (Finnemore and Sikkink, 1998: 892). Therefore, norm entrepreneurs need to think outside of the box and be able to reframe issues in a new way to convince group members that

their accepted standard of appropriate behavior creates recurrent problems (Finnemore and Sikkink, 1998: 897).

Norm entrepreneurs have undertaken the task of demonstrating the inappropriateness of state norms regarding the child rights since the 19th century. World time-context after the First World War amplified the search for new ideas and norms started by the child-saving movement. The idea that international community has a responsibility for the protection of children spread further as innocent and neutral children were drawn into war of adults and became war casualties (Moody, 2014: 154-155). It was necessary to emphasize the innocence and the neutrality of children for a new norm to prevail that does not identify children as friend or foe of any nation but as a vulnerable group that needs to be protected by the entire international community (Moody, 2014: 155).

Eglantyne Jebb and Dorothy Buxton sisters realized the difficulties that the Armistice terms would create on vulnerable groups after the War. Blockade of Europe helped eventual Allied victory in the War, however its post-Armistice continuation caused more deaths because of starvation and disease. They started working on behalf of Fight the Famine Council (FFC) to put pressure on the government in favor of groups struggling with starvation (Mahood, 2008: 13-14). In 1919 Jebb and Buxton found the Save the Children Fund (SCF) as a humanitarian initiative to get urgently needed food and medical aid to children as they were among the most vulnerable groups and needed special attention (Kerber-Ganse, 2015: 275-276).

One year later Jebb and Buxton found International Save the Children Union (ISCU) to create a powerful international organization through which they could continue their claims in more distant lands. However, claim-maker's claims are challenged by counterclaims. Jebb also experienced such counterclaims about her efforts to raise funds in favor of children affected by the 1921-23 famine in Russia (Mahood and Satzewich, 2009: 56-60). With the help of these experiences, Jebb led the drafting process of Declaration of the Rights of the Child published by the ISCU on 23 February 1923.

In 1924, the League of Nations General Assembly unanimously adopted the Declaration of the Rights of the Child (Kerber-Ganse, 2015: 277). The declaration shows that children were still accepted as objects to be protected rather than rights holders with its five articles and its affirmation that "mankind owes to the child the best it has to give" (Ogunniran, 2021: 10). After the Second World War, need for a renewal of the Declaration arose, a more detailed Declaration on the Rights of the Child adopted by the United Nations in 1959 (Kerber-Ganse 2015: 273-274).

Developments in international humanitarian law followed the steps taken on behalf of children in international human rights. In the 1949 Geneva Conventions, it was accepted that children should be protected as members of the civilian population (Fontana, 1997: 51). Child soldiers became a direct subject matter of international humanitarian law with the Additional Protocols to the 1949 Geneva Conventions. Diplomatic Conference on the Development of Humanitarian Law led to the adoption of the two Additional Protocols. Additional Protocols divided armed conflicts into two separate categories, international and non-international, according to their nature. Protocol Additional I is only applicable to international armed conflicts, whereas Protocol Additional II is applicable to non-international armed conflicts.

Under Article 77 (2) of the Protocol Additional I, it is provided that “Parties to the conflict shall take all feasible measures in order that children who have not attained the age of fifteen years do not take a direct part in hostilities and, in particular, they shall refrain from recruiting them into their armed forces” (*Protocol Additional I*, 1977, art. 77. 2.). Even though some delegations demanded minimum age for recruitment, or participation to be raised to eighteen years, the minimum age for recruitment, and participation into hostilities was set as fifteen years (Fontana, 1997: 52). International Committee of the Red Cross (ICRC) proposed a stronger language in a draft treaty, however without strictly prohibitive provisions Protocol Additional I has a less strong language than originally proposed (Tabak, 2020: 58). The language of the final version is in favor of states that does not want to undertake major obligations (Fontana, 1997: 52). Besides, Article 77 (2) does not impose a specific prohibition on the indirect participation of child soldiers in hostilities.

Protocol Additional II has a stricter standard when it comes to parties of an internal armed conflict. Article 4 (3) (c) provides that “children who have not attained the age of fifteen years shall neither be recruited in the armed forces or groups nor allowed to take part in hostilities” (*Protocol Additional II*, 1977, 4. 3. c.). Protocol II acknowledges that armed conflicts may take place between a state’s armed forces and violent non-state actors in its Article 1 (1) (*Protocol Additional II*, 1977, art. 1. 1.). Child soldiers, and other legal issues related to war thus became a matter of concern not only for states, but also for non-state actors with the Protocol II.

International human rights advocates expressed that there were other situations in which children found themselves in vulnerable conditions. When governments started negotiating a comprehensive children’s treaty to protect children from abuse, NGOs seized the opportunity to express their views and to contribute to the drafting phase. In accordance with Article 71 of the United Nations Charter, an Ad Hoc NGO group was formed in 1983 to participate the drafting of the United Nations Convention on the Rights of the Child (UNCRC). However, the NGO group could not prevent the inconsistency between Article 1, which defines a child as any human being below the age of eighteen years, and Article 38, which aims to prevent armed groups from recruiting children under the age of fifteen years (Tabak, 2020: 60).

Article 38 (3) of the UNCRC provides that “States Parties shall refrain from recruiting any person who has not attained the age of fifteen years into their armed forces. In recruiting among those persons who have attained the age of fifteen years but who have not attained the age of eighteen years, States Parties shall endeavour to give priority to those who are oldest” (*UNCRC*, 1989, art. 38. 3.). NGOs helped the addition of thirteen articles or paragraphs to the final text. The NGO group’s constructive influence on the text enabled NGOs to take a part in the implementation phase of the Convention (Breen, 2003: 457).

In Article 43 (1) it is provided that a Committee on the Rights of the Child (the Committee) to be established to examine the progress made by states (*UNCRC*, 1989, art. 43. 1.). To encourage international cooperation Article 45 (a) provides that the Committee may consult with NGOs to take expert advice on the implementation of the Convention (*UNCRC*, 1989, art. 45. a.). Establishment of the Committee presented NGOs an

international platform to express their opinion and to play a role in eliminating normalized power structures' effects on a vulnerable group.

In 1994 Graça Machel was appointed as the United Nations Secretary General's independent expert tasked with preparing a study on armed conflict's effects on children (UNICEF, 2003: 8). In her 1996 report, "Promotion and Protection of the Rights of Children: Impact of Armed Conflict on Children", she emphasizes the increasing number of intrastate wars, causing children to die, to get displaced internally, or to remain disabled (UN General Assembly, 1996: 9). Machel states that consultations for the preparation of the report included both state and non-state actors (UN General Assembly, 1996: 13). The findings of the report, which are similar to the findings of Daron Acemoglu and James A. Robinson, show that collapse of functional governments in countries struggling with internal conflicts, and erosion of essential service structures cause inequalities and grievances (UN General Assembly, 1996: 13). Moreover, like Mary Kaldor, Machel claims that identity manipulation to serve personal or narrow group interests has debilitating effects on countries in conflict (UN General Assembly, 1996: 14). Although subsequent studies include more in-depth analysis of the "new wars", the Machel report is a pioneering study that takes the changing dynamics of war as the main source of threat to children. Machel report emphasizes the ease of access to inexpensive, user-friendly weapons that allows to arm children. It is misleading to take technological advance in small arms and light weapons technology as the only reason behind commanders' desire to recruit child soldiers, it is pointed out in the report that child soldiers do not only participate hostilities directly, but also serve armies in supporting roles as cooks, porters, messengers, and spies (UN General Assembly, 1996: 16).

While child soldiers benefit from the relevant law, they become legitimate targets when they receive soldier status (Fontana, 1997: 53). To build an insurmountable mountain between child and soldier, Machel report reminds NGOs that they have an important role to play in establishing ethical frameworks that characterize children's participation in armed conflicts as unacceptable (UN General Assembly, 1996: 21).

UNCRC has become the most widely ratified human rights treaty, though NGOs were not happy with Article 38 of the Convention, which creates an inconsistency with the rest of the text by not setting eighteen as the minimum age for military recruitment or participation in armed conflict (Breen, 2003: 460). The Committee's consideration of the issue of child soldiers resulted to the Commission on Human Rights' decision to establish a working group to elaborate a draft optional protocol to the Convention on the Rights of the Child. NGOs were invited to participate in the activities of the working group. Over the years, the working group held many sessions. In these sessions NGOs faced a strong opposition to their proposal to raise the minimum age for military recruitment from 15 to 18 (Becker, 2013: 15).

For the NGOs, it was necessary to form a coalition to create a campaign large enough to convince the opposing states led by the United States. With the motto of "Straight-18", six different NGOs (Save the Children, Amnesty International, Human Rights Watch, International Federation Terre des Hommes, Jesuit Refugee Service, The Quaker United Nations Office) came together and formed a coalition whose aim was to raise the minimum age standard for all types of recruitment to eighteen (Becker, 2013: 16). To

reveal the severity of the problem, the Coalition conducted research. The Coalition estimated that there were more than 300,000 child soldiers fighting in conflicts around the world, and without improvements to existing laws more were likely to become involved in conflicts (Breen, 2003: 475). In the final text of Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict (OP-AC), the Coalition could not reach its ultimate goal of setting a “Straight 18” standard, it had to compromise on voluntary recruitment. OP-AC raises the minimum age standard to eighteen for taking a direct part in hostilities, for compulsory or forced recruitment by states, and for any recruitment (including voluntary) by non-state armed groups (OP-AC, 2000, art. 1.1, art 1.2, art. 4.1). As in the 1977 Protocols, the strictest restrictions were placed on non-state armed groups.

Keck and Sikkink claim that transnational advocacy networks try to reshape certain contested meanings (Keck and Sikkink, 1998: 5). The Coalition and other NGOs tried to expand the concept of child soldiers in sessions they attended. It was during this period that a more inclusive terminology adopted by the Cape Town and the Paris Principles. International Labour Organization (ILO) participated these developments by coupling child soldiers and child labor. Article 3 (a) of the Worst Forms of Child Labour Convention 182 (1999) considers “forced or compulsory recruitment of children for the use in armed conflict” among the worst forms of child labour (ILO *Worst Forms of Child Labour Convention*, 1999, art. 3. a.). Child soldiers used by warlords to extract rich resources in the DRC or Sierra Leone shows the relevancy of this coupling.

Advances in international human rights and international humanitarian law became more meaningful after the establishment of customary law against the use of child soldiers, when those who used child soldiers could be punished. The International Criminal Court (ICC) was established by the Rome Statute in 2002. According to the Article 8 (2) (b) (xxvi) of the Rome Statute “conscripting or enlisting children under the age of fifteen years into the national forces or using them to participate actively in hostilities” in an international armed conflict is a war crime (*Rome Statute*, 1998, art. 8. 2. b. xxvi). Article 8 (2) (e) (vii) provides that “conscripting or enlisting children under the age of fifteen years into armed forces or groups or using them to participate actively in hostilities” in armed conflicts not of an international character is also considered as a war crime (*Rome Statute*, 1998, art. 8. 2. e. vii). Individuals are held responsible for committing such crimes as acknowledged in Article 25 (2), “A person who commits a crime within the jurisdiction of the court shall be individually responsible and liable for punishment in accordance with this Statute” (*Rome Statute*, 1998, art. 25. 2).

The Special Court for Sierra Leone (SCSL), established in 2002, achieved a world first when it stated that the recruitment and use of children under fifteen years in armed conflict is a war crime under customary law. In a cluster of cases, the SCSL held individual commanders criminally responsible. In one of those cases, *Prosecutor v. Sam Hinga Norman*, the defendant Norman challenged the Court’s subject matter jurisdiction on the grounds that the crime of enlisting child soldiers was not a part of customary international law at times relevant to the indictment that is before the drafting of the Rome Statute of the ICC in 1998 (Novogrodsky, 2013: 361). The Court considered several international instruments regarding child soldiers and observed that prohibition on child recruitment crystallized before the times relevant to the indictment, and referred to ILO Worst Forms

of Child Labour Convention to make it clear that the “debate had moved on from the question whether recruitment of children under the age of 15 was prohibited or indeed criminalized, and the focus had shifted to the next step in the development of international law, namely the raising of the standard to include all children under the age of 18” (*Prosecutor v. Sam Hinga Norman*, 2004: 19-20).

The trial of Charles Taylor by the SCSL was a first of its kind. Charles Taylor, former president of Liberia, was convicted for aiding and abetting the Revolutionary United Front (RUF) in 11 charges, including recruitment and direct participation of child soldiers in hostilities (Office of the Special Representative of the Secretary-General for Children and Armed Conflict, 2013: 13). RUF was a rebel group that fought in Sierra Leone, the group was responsible for using child soldiers during the Sierra Leone Civil War (1991-2002). Taylor initially challenged the Court’s jurisdiction on the grounds of sovereign immunity and extraterritoriality, however the Appeals Chamber ruled that he was subject to the jurisdiction of the Special Court. On 26 April 2012 the Trial Chamber found Taylor guilty of all eleven counts, the former president was given a sentence of 50 years in prison (*Prosecutor v. Charles Ghankay Taylor*, 2012; Office of the Special Representative of the Secretary-General for Children and Armed Conflict, 2013: 13).

Thomas Lubanga Dyilo, leader of the UPC/FPLC, was charged with the sole war crime of enlisting, conscripting, or using children for active participation in hostilities (Waschefort, 2015: 4, 178). Trial Chamber I of the ICC found Lubanga guilty of enlisting and using child soldiers below the age of fifteen years and he was sentenced to a total of fourteen years in prison on July 10, 2012 (Tabak, 2020: 59).

Dominic Ongwen was found guilty for a total of 61 crimes against humanity and war crimes. Ongwen, alongside Joseph Kony, was accused of abducting children, even under the age of ten years old, in the territory of Northern Uganda and conscripting them into the Sinia Brigade. He was convicted of the crime of conscription of children under the age of 15 and their use to participate actively in hostilities (*The Prosecutor v. Dominic Ongwen*, 2021). On 6 May 2021, Trial Chamber IX of the ICC sentenced Ongwen to 25 years imprisonment (*The Prosecutor v. Dominic Ongwen*, 2021).

Conclusion

Marysia Zalewski emphasizes the weakness of theories by saying “all these theories yet the bodies keep piling up” (Zalewski, 1996: 351). To not to say, all these theories yet child soldiers’ bodies keep piling up, we need theories that enable us to address overlooked issues by state centric approaches. New wars do not replace the old ones, they ensure that there is no geography or group left that war cannot reach. It is no longer enough to examine the great powers or the balance of power mechanisms to understand war.

Norm entrepreneurs and NGOs have worked on changing the norms concerning child soldiers. International law now holds individual commanders responsible for crimes of conscripting or using child soldiers directly in hostilities.

Warlords demand for recruiting child soldiers may decrease eventually when they see other warlords before the ICC. However, without finding a solution to the structural problems of weak states that fall into the trap of recurrent new wars, it is an impossible

task to keep war away from children. The push factors need to be targeted as much as the pull factors, if “mankind owes to the child the best it has to give”.

References

Acemoglu, D. and Robinson, J. A. (2013). *Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity, and Poverty*, London: Profile Books.

Annan, C. (2019). It Takes a Village: Understanding the Use of Child Soldiers. *The Applied Anthropologist*, 39(1-2), 25-29.

Baines, E. K. (2009). Complex Political Perpetrators: Reflections on Dominic Ongwen. *The Journal of Modern African Studies*, 47(2), 163-191.

Becker, J. (2013). *Campaigning for Justice: Human Rights Advocacy in Practice*, California: Stanford University Press.

Bigo, D. (1992). Les Conflits post Bipolaires: Dynamiques et Caractéristiques. *Cultures & Conflicts (Mis en Ligne 2003)*, 8, 1-9.

Breen, C. (2003). The Role of the NGOs in the Formulation of and Compliance with the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on Involvement of Children in Armed Conflict. *Human Rights Quarterly*, 25(2), 453-481.

Brocklehurst, H. (2017). Çocuk Askerler. In A. Collins, (Ed.), *Çağdaş Güvenlik Çalışmaları*, (pp. 379-392), (N. Uslu, Trans.), İstanbul: Röle Akademik Yayıncılık.

Brooks, R. E. (2005). Failed States, or the State as Failure?. *The University of Chicago Law Review*, 72(4), 1159-1196.

Buzan, B. and Hansen, L. (2009). *The Evolution of International Security Studies*, Cambridge: Cambridge University Press.

Cartledge, P. (2006). Spartan Traditions and Receptions, *Hermathena*, 181, In Honor of George Huxley, 41-49.

Clausewitz, C. V. (2020). *On War*, Ankara: Gece Kitaplığı. (Original work published in 1832)

Collier, P. and Hoeffler, A. (2004). Greed and Grievance in Civil War. *Oxford Economic Papers*, 56, 563-595.

Collmer, S. (2004). Child Soldiers-An Integral Element in New, Irregular Wars?. *Connections*, 3(3), 1-12.

Çığır, D. (2016). Antik Yunan'dan Bir Eğitim Modeli: Sparta. *Mediterranean Journal of Humanities*, 1(2), 189-207.

Faulkner, C. M. (2016). Money and Control: Rebel Groups and the Forcible Recruitment of Child Soldiers. *African Security*, 9(3), 211-236.

Faulkner, C. M., Powell, J., Lasley, T. (2019). Funding, Capabilities and the Use of Child Soldiers. *Third World Quarterly*, 40(6), 1017-1039.

Finnemore, M. and Sikkink, K. (1998). International Norm Dynamics and Political Change. *International Organization*, 52(4), 887-917.

- Fontana, B. (1997). Child Soldiers and International Law. *African Security Review*, 6(3), 51-57.
- Freeman, L. (2015). The African Warlord Revisited. *Small Wars & Insurgencies*, 26(5), 790-810.
- Haer, R. (2019). Children and Armed Conflict: Looking at the Past Learning from the Past. *Third World Quarterly*, 40(1), 74-91.
- Hobbes, T. (1997). *Leviathan*, (R. E. Flathman and D. Johnston, Eds.), New York: W. W. Norton & Company. (Original work published in 1651)
- Hobson, J. M. (2003). *The State and International Relations*, Cambridge: Cambridge University Press.
- International Labour Organization (ILO), *Worst Forms of Child Labour Convention*, C182, 17 June 1999, C182.
- Kaldor, M. (2013). In Defence of New Wars. *Stability*, 2(1), 4, 1-16.
- Keck, M. and Sikkink, K. (1998). *Activists beyond Borders: Advocacy Networks in International Politics*, Ithaca: Cornell University.
- Kerber-Ganse, W. (2015). Eglantyne Jebb-A Pioneer of the Convention on the Rights of the Child. *International Journal of Children's Rights*, 23, 272-282.
- Kimmel, C. E. AND Roby, J. L. (2007). Institutionalized Child Abuse: The Use of Child Soldiers. *International Social Work*, 50(6), 740-754.
- Krasner, S. (1995). Compromising Westphalia. *International Security*, 20(3), 115-151.
- Kuhn, T. S. (1970). *The Structure of Scientific Revolutions*, Chicago: The University of Chicago Press.
- Lax, I. R. (2012). A State of Failure: The Sancrosanctity of Sovereignty and the Perpetuation of Conflict in Weak and Failing States. *Temp. Int'l & Comp. LJ*, 26, 25-68.
- Machiavelli, N. (1998). *The Prince*, (H. C. Mansfield, Trans.), Chicago: The University of Chicago Press. (Original work published in 1532)
- Maclure, R. & Denov, M. (2007). "I didn't Want to Die So I Joined Them": Structuration and the Process of Becoming Boy Soldiers in Sierra Leone. *Terrorism and Political Violence*, 18(1), 119-135.
- Mahood, L. (2008). Eglantyne Jebb: Remembering, Representing and Writing a Rebel Daughter. *Women's History Review*, 17(1), 1-20.
- Mahood, L. and Satzewich, V. (2009). The Save the Children Fund and the Russian Famine of 1921-23: Claims and Counter-Claims about Feeding "Bolshevik" Children. *Journal of Historical Sociology*, 22(1), 55-83.
- Moody, Z. (2014). Transnational Treaties on Children's Rights: Norm Building and Circulation in the Twentieth Century. *Paedagogica Historica*, 50(1-2), 151-164.
- Murphy, W. (2003). Military Patrimonialism and Child Soldier Clientalism in the Liberian and Sierra Leonean Civil Wars. *African Studies Review*, 46(2), 61-87.

- Nordstrom, C. (1992). The Backyard Front. In C. Nordstrom and J. Martin, (Eds.), *The Paths to Domination, Resistance, and Terror*, (pp. 260-277), Berkeley, Los Angeles: University of California Press.
- Novogrodsky, N. B. (2013). After the Horror: Child Soldiers and the Special Court for Sierra Leone. In C. Jalloh, (Ed.), *The Sierra Leone Special Court and Its Legacy: The Impact for Africa and International Criminal Law*, (pp. 361-372), Cambridge: Cambridge University Press.
- Office of the Special Representative of the Secretary-General for Children and Armed Conflict. (2013). *The Six Grave Violations against Children during Armed Conflict: The Legal Foundation*, New York: United Nations.
- Ogunniran, I. (2021). Protection of the Rights of Children Victims of Armed Conflicts in North-Eastern Nigeria under International Humanitarian Law. *NAUJILJ*, 12(1), 1-15.
- Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict*, 25 May 2000.
- Prosecutor v. Charles Ghankay Taylor (Judgement Summary)*, SCSL-03-1-T, Special Court for Sierra Leone, (26 April 2012).
- Prosecutor v. Dominic Ongwen (Sentence)* ICC-02/04-01/15 (6 May 2021).
- Prosecutor v. Sam Hinga Norman-Decision on Preliminary Motion Based on Lack of Jurisdiction (Child Recruitment)*, Case No. SCSL-2004-14-AR72E, Special Court for Sierra Leone, (31 May 2004).
- Prosecutor v. Thomas Lubanga Dyilo (Judgement)* ICC-01/04-01/06 (14 March 2012).
- Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949, and relating to the Protection of Victims of International Armed Conflicts (Protocol I), 8 June 1977, 1125 UNTS 3.
- Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949, and relating to the Protection of Victims of Non-International Armed Conflicts (Protocol II), 8 June 1977, 1125 UNTS 609.
- Reno, W. (1999). *Warlord Politics and African States*, London: Lynne Rienner Publishers.
- Rome Statute of the International Criminal Court, (last amended 2010), 17 July 1998, ISBN No. 92-9227-227-6.
- Singer, P. W. (2003). Fighting Child Soldiers. *Military Review*, May-June, 26-31.
- Singer, P. W. (2004). Talking is Cheap: Getting Serious about Preventing Child Soldiers. *Cornell International Law Journal*, 37(3), 561-586.
- Tabak, J. (2020). *The Child and the World: Child-Soldiers and the Claim for Progress*, Georgia: The University of Georgia Press.
- Thucydides. (1961). *The Peloponnesian War*, (R. Crawley, Trans.), New York: Dolphin Books.
- Tilly, C. (1975). Reflections on the History of European State-Making. In C. Tilly, (Ed.),

The Formation of National States in Western Europe, (pp. 3-83), New Jersey: Princeton University Press.

Tilly, C. (1992). *Coercion, Capital, and European States, AD 990-1992*, Cambridge: Blackwell Publishers.

UN General Assembly. Impact of Armed Conflict on Children: Note by the Secretary-General, 26 August 1996, A/51/306.

UNICEF. (2003). *Guide to the Optional Protocol on the Involvement of Children in Armed Conflict*, New York: UNICEF.

United Nations Convention on the Rights of the Child, 20 November 1989.

Vinci, A. (2007). 'Like Worms in the Entrails of a Natural Man': A Conceptual Analysis of Warlords. *Review of African Political Economy*, 34(112), 313-331.

Waltz, K. N. (1979). *Theory of International Politics*, Reading, MA: Addison-Wesley.

Waschefort, G. (2015). *International Law and Child Soldiers*, Oxford: Hart Publishing.

Weber, M. (2004). *The Vocation Lectures*, (D. Owen and T. B. Strong, Eds.), Cambridge: Hackett Publishing Company. (Original work published in 1919)

Wessels, M. (2004). Psychological Issues in Reintegrating Child Soldiers. *Cornell International Law Journal*, 32(3), 513-525.

Zalewski, M. (1996). 'All These Theories yet the Bodies Keep Piling Up': Theories, Theorists, Theorising. In S. Smith, K. Booth, M. Zalewski, (Eds.), *International Theory: Positivism and Beyond*, (pp. 340-353), New York: Cambridge University Press.

The Rise of Nationalism in Ukraine: Erich Fromm's Psychoanalytic Approach

*Ukrayna'da Milliyetçiliğin Yükselişi:
Erich Fromm'un Psikanalitik Yaklaşımı*

Maria SARANTSEVA

PhD, Ankara Hacı Bayram Veli University, Department of International Relations,
ORCID: 0009-0004-6085-374X, e-mail: maria.sarantseva@live.com

Abstract

The article examines the phenomenon of Ukrainian nationalism through the lens of Erich Fromm's psychoanalytic approach, which holds that the traumatized psyche of an individual as a victim of capitalist and democratic systems is the reason for the spread of nationalist ideology. Nationalism itself is used by the individual and the group as an attempt to escape from an unbearable, traumatic reality. The article argues that an interdisciplinary approach is required for understanding the causes of nationalism spread. During the analysis, political, economic, and social elements must be considered through the lens of psychology.

Keywords: Ukrainian Nationalism, Psychoanalysis, Post-Soviet Nationalism, Erich Fromm, Psychological Defense Mechanisms

Öz

Bu makale, Ukrayna milliyetçiliği olgusunu, kapitalist ve demokratik sistemlerin kurbanı olarak bireyin travma geçirmiş psişesinin milliyetçi ideolojinin yayılmasının nedeni olduğunu savunan Erich Fromm'un psikanalitik yaklaşımı çerçevesinde incelemektedir. Milliyetçiliğin kendisi, birey ve grup tarafından dayanılmaz, travmatik bir gerçeklikten kaçma çabası olarak kullanılmaktadır. Bu makale, milliyetçiliğin yayılmasının nedenlerini anlamak için disiplinler arası bir yaklaşımın gerekli olduğunu savunulmaktadır. Analiz esnasında politik, ekonomik ve sosyal unsurlar psikoloji çerçevesinde ele alınmalı, diğer bir deyişle sözkonusu değişkenlerin bireyin ve bir grubun zihinsel durumu üzerindeki etkisi izlenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Ukrayna Milliyetçiliği, Psikanaliz, Sovyet Sonrası Milliyetçilik, Erich Fromm, Psikolojik Savunma Mekanizmaları

Makale Türü / Article Type Araştırma Makalesi / Research Article	Başvuru Tarihi / Submitted 07.03.2024	Kabul Tarihi / Accepted 28.05.2024
Bu makaleye atf için / To cite this article Sarantseva, M. (2024). The Rise of Nationalism in Ukraine: Erich Fromm's Psychoanalytic Approach <i>Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi</i> , 8(1), 102-119.		

Introduction

At the turn of the twentieth century, it was assumed that the processes of globalization would inevitably change the world system, since the transformation of socio-economic and socio-cultural parameters seemed obvious. However, along with 'globalization', there were events that contradicted the globalists slogans. At the turn of the 1990s, the destruction of the bipolar geopolitical system appeared to open a Pandora's box with a new wave of national claims and ethnic hatred.

Many studies in the social sciences have been devoted to the topic of nationalism, but the 'mystery' of this social phenomena has yet to be explained. The difficulty in evaluating nationalism stems from its versatility. Many recognized researchers, including Benedict Anderson, Ernest Gellner, Craig Calhoun and others, emphasized the ambiguities, contradictions, and paradoxes of nationalism. Nationalism has been defined and analyzed as a political, economic and social phenomenon. Many approaches and theories have been applied to its study; nonetheless, scholars are still unsure of the causes behind the social masses' dedication to nationalism. It is still unclear why nationalism remains the dominant ideology of modernity, while other ideologies recede into the past.

The assumption of this research is that nationalism has such a strong influence on people's consciousness because of its deep psychologism. In other words, nationalism appeals to the unconscious needs of both individuals and masses. In this regard, it is argued that such a diverse phenomenon as nationalism requires an interdisciplinary approach, particularly social theories must be "enriched" with psychoanalytic methods in order to analyze individual and social motivations.

The issue of national self-determination, and consequently manifestations of nationalism, has grown especially acute in post-Soviet states. Following the demise of the USSR, the newly formed states were forced to create a new national identity by opposing their cultural identity with the Soviet Union and Russia identities and attempting to separate their historical experience from the USSR and the Russian Empire. Manifestations of nationalism are particularly evident in post-Soviet countries such as Ukraine and the Baltic states. During the period of its independence several events occurred in Ukraine, including the Orange Revolution, Euromaidan, the separation of the Lugansk and Donetsk Republics, and the ongoing military conflict with Russia, which influenced Ukrainian society's worldview. Despite the fact that Ukrainian nationalism is presented as a new phenomenon in today's media, as a reaction to the current situation, Ukrainian nationalism has much deeper historical and psychological roots. Therefore, the purpose of this research is to examine the socio-psychological foundations for the development of nationalist sentiments in Ukrainian society.

Psychoanalytic Theoretical Methods of The Social Phenomena Analysis

Nationalism studies within the framework of social sciences are as problematic as the phenomena of nationalism itself. Modern studies are unable to not only define nationalism, but also determine the nature of the phenomenon itself. For one group of

scholars nationalism is a political concept¹, while other group of researchers consider nationalism as an economic force, i.e. a “form of collective behavior based on the idea of one's own exclusiveness, and consequently the desire to redistribute benefits in their favor.” (Ilyasov, 1997:82) One of the most reputed scholars in the field of nationalism Benedict Anderson, emphasizes that, unlike other social phenomena, nationalism has a unique paradox. (Anderson, 2006:3) He even draws a parallel between nationalism and religious doctrines (for this reason he is not inclined to consider nationalism along with the other ideologies, or with other “-isms”) in terms of the degree of influence on an individual. Religion is distinguished from ideology by the fact that religion creates a continuity - a sense of connection not only with the living members of community, but also with those who have passed away or who have not been born yet. These factors, in contrast to ideology, were the reason for such spreading of religious doctrines. (Anderson, 2006:10)

In his analysis, Benedict Anderson emphasizes the psychological aspect of nationalism as a social phenomenon. It is psychologism that distinguishes the phenomenon of nationalism from other political doctrines and social concepts – an appeal to the unconscious, to the psychological needs of both an individual and a group, allows to create a bond not only at the group level, but also creates an emotional connection with previous and future generations. Therefore, the theoretical tools of political and economic sciences remain limited for analyzing nationalism. For this very reason the causes for the rise of nationalism and the motivations of its adherents remain a ‘mystery’ to nationalism scholars. In this light, this research paper suggests that topics concerning nationalism and its various manifestations should be approached through the lens of psychoanalytic theories. The framework of the current work does not allow the author to consider the entire range of theoretical developments in psychoanalysis. Therefore, in order to disclose the issue of nationalism in Ukraine, the certain psychoanalytic approach and concepts will be chosen.

The Concepts of Unconscious and Unconscious Drives

One of the main concepts of psychoanalysis is Unconscious. In 1967 Laplanche and Pontalis stated: “If Freud's discovery had to be summed up in a single word that word would, without doubt, have to be ‘unconscious’.” (Laplanche and Pontalis,1985:474) Psychoanalysis represented by Freud, for the first time presented the Unconscious as a category of analysis, rather than a specific philosophical concept, allowing to reveal this phenomenon and see the psyche of an individual from an absolutely different perspective. According to Freud the human psyche is mostly constituted by the Unconscious, and Consciousness is only a special mental function. As the Unconscious, Freud understood a part of the human personality where shameful, forbidden, and seemingly unacceptable to consciousness memories and emotions are hidden, being *repressed by consciousness*. (Freud,1920[1961]:18) In his work "The Unconscious" Freud writes: “(...) the conventional equation of the psychical with the conscious is totally inexpedient.” (Freud,1915[2005]:52) Thus, Freud was the first to state that a human being is not some

¹ For Ernest Gellner (1983, p. 1) nationalism “is a theory of political legitimacy”.

harmonious entity. An individual is split inside, he is in a constant struggle with his desires, memories, and emotions, while all this struggle does not occur in Consciousness. Moreover, this struggle within the Unconscious in each person is not a deviation, but the norm. (Freud,1915[2005]:53)

Drives that originate in the Unconscious and run from the Unconscious into Consciousness are one of the fundamental principles of psychoanalysis that Freud considered to be the basis for motivation. Freud defined the concept of drives as follows: “[drives are] the representatives of all the forces originating in the interior of the body and transmitted to the mental apparatus (...)” (Freud,1920[1961]:28) All human bonds, as well as aggression and non-aggression, are motivated by these unconscious sources of motivation.

Thus, there is a fundamental difference between the fundamentals of social and psychoanalytic theories. Within the framework of social sciences, particularly in the areas of political and economic studies, individuals are rational beings, and their motivations and actions follow a specific logic and, first and foremost, benefit. This position is opposed by psychoanalysis, which claims that an individual, as well as groups of individuals, are susceptible to irrational desires and aspirations, and that behavior and identification are explained by irrational motivations.

Erich Fromm: Nationalism As a Result of Escape Mechanisms

The approach developed by Erich Fromm and presented in his work "Escape from Freedom" is of particular interest within the context of this article. Fromm's conception is perhaps the most remarkable example of an interdisciplinary approach to the study of socio-psychological phenomena. Fromm begins his analysis with criticizing Freudian approach by stating that “he [Freud] and most of his disciples had only a very naïve notion of what goes on in society.” (Fromm, 1941[1969]:23)

Erich Fromm is convinced that despite unconscious desires and a certain personal or collective unconscious individual and groups of individuals (society) are influenced by economic, political, social and ideological systems as well. The political and economic structure, according to Fromm, has a direct impact on the mental state of the individual and society. The rise of the capitalism system, in particular, had huge psychological consequences for individual. With the rise of capitalism and the destruction of the old society came the free individual, who broke the primary ties with nature and his small ‘real’ community. With a sense of freedom, independence, and equality, the new man at the same time felt a deep sense of insecurity, powerlessness, hesitation, loneliness, and anxiety (it made the individual more alone and isolated and imbued him with a feeling of insignificance and powerlessness). (Fromm, 1941[1969]:128) Man is now threatened by superhuman forces, i.e., capital and the market. His relation to his fellows, to everyone who has become his potential rival, has become enmity and alienation, ‘free’ means lonely, isolated, and threatened on all sides. (Fromm, 1941[1969]:81)

Fromm’s perspective resonates with the Anderson's concept of "imagined communities". In the era of capitalism, the master or administration becomes a certain abstract figure. Using Anderson's terminology, communities have become imaginary and abstract, which, according to Fromm's statement, has increased individual feelings of insecurity and self-sufficiency. The individual has also lost his importance as a consumer. According to

Fromm, the value of the individual as a potential customer is very abstract, and the hypnotic effect of mass advertising compounds this sense of powerlessness and insignificance by blunting the individual's ability to think logically. According to Fromm, the individual feels no better as a voter in a system of political democracy. He is confronted by mammoth parties, which offer him a choice of two or three candidates that the individual himself did not nominate. The relations between all the participants of such a process are as abstract as most relations in the capitalist system. The political propaganda and tactics used by the press in the struggle for votes are not much different from advertising manipulation, which dulls the individual's ability to think critically. Fromm is convinced that despite the illusion of the importance of the individual and appeals to supposedly critical judgments, advertising and propaganda techniques are aimed at blunting suspicion in man, and only contribute to his self-deception as to the autonomy of his decisions. (Fromm, 1941[1969]:151)

In addition to these features, the scholar identifies several other characteristics of capitalist society. This list includes such phenomena as world wars, economic crises, and unemployment, increasing segregation and exclusion, exploitation, and the replacement of human relations with commodity relations. Thus, according to Fromm, the real benefits of capitalism are entirely negative; they liberate man from all belonging and make him lonely and intimidated.

A psychological consequence of all these phenomena are feelings of intolerable powerlessness, loneliness, helplessness, and anxiety, which all together form a universal traumatic experience. Fromm refers to the psychological consequences of capitalism by the term "the burden of freedom," which, according to the scholar, is too heavy for the individual. Under such conditions, the individual attempts to avoid "freedom from" and its consequences by hiding behind the routines of daily life: career advancement, entertainment, and pleasures. Fromm states that such actions have only a momentary effect, therefore the individual is forced to look for various other ways to escape from negative freedom. (Fromm, 1941[1969]:157-158) Thus, the essence of Fromm's original psychoanalytic interpretation is the assumption that psychological mechanisms of escape (in other words, defense mechanisms) are inherent in the individual in a capitalist society. In his classification of the mechanisms of escape from freedom, Fromm, refers only to those that can have a social effect and the scholar structures them into three main groups: authoritarianism, which includes two main forms - masochism and sadism, the desire for destruction, and conformism of the automaton.

Authoritarianism: Masochistic and Sadistic Trends

In Fromm's conception, the fearful individual, under the pressure of the masochistic mechanism, searches for someone or something whom or what he can obey. He can no longer carry the burden of his Ego and desperately tries to find a sense of security at the cost of rejecting his exhausted, lonely, and powerless Ego. To free himself from negative freedom, he tries to get lost in something extraneous, alien to himself. A person in whom such a mechanism has been formed experiences an irrepressible desire to give themselves completely to some other person or activity. In other words, the masochistic defense mechanism involves, on the one hand, the loss of one's Ego and, on the other hand, the identification of one's Ego with some other person or thing. (Fromm, 1941[1969]:163-

165) It can also be some group united by a common idea or characteristic. In this regard, the phenomenon of nationalism discussed in this research may also be an example of a masochistic defense mechanism. Total submission to the national idea, cultural laws, and religious codes, in case they are effective for national identity, readiness to sacrifice everything for the nation - all these are characteristics of masochism in Erich Fromm's interpretation. The scholar explains this phenomenon as an attempt to become part of something larger and more powerful than himself. Such an individual is free from decision-making, responsibility for his destiny, and therefore from doubt. (Fromm, 1941[1969]:177)

The sadistic mechanism, as another form of authoritarianism, includes the irrepressible desire of man to free himself from a sense of loneliness and powerlessness by subjecting another person to himself and turning him into a helpless object of his will and wishes. This irresistible ambition, in its perverse form, is directed to humiliate that subordinate, to enslave him, to cause him suffering and anguish, knowing that he cannot resist or avenge himself. (Fromm, 1941[1969]:178) At first sight, the sadistic urge for unlimited power over another person is directly opposite to the masochistic one. However, it is possible to identify some common patterns. First, both the sadist and the masochist are completely dependent on the object. Secondly, both tendencies have an identical psychological cause - a person's inability to endure his own loneliness and the weakness of his personality. (Fromm, 1941[1969]:180)

Destructiveness

The second compulsive psychological mechanism considered by Fromm is the irrepressible desire for destructiveness. The desire to destroy is also an attempt to free oneself from an intolerable feeling of powerlessness and isolation. In this case, the solution comes down to destroying the world and thus eliminating the cause of the intolerable feeling. This irrational urge is not a reaction to something that deserves to be destroyed, but an inner need for destruction, hostility, and aggression. The compulsive-irrational mechanism of destructiveness is a Frommian reconstruction of the Freudian instinct of death with its aggressive and hostile desires. The mechanism of destructiveness, the impulse to kill, is regarded as a capitalist-determined mechanism of escape from unbearable negative freedom in this revised version. (Fromm, 1941[1969]:202-208)

Automaton Conformity

This mechanism consists, first, in the fact that the individual stops being himself and, second, in accepting the type of personality that the society in which he lives offers him. He becomes like everyone else, sinks into the masses as an individual, not distinguished from others, and becomes what society thinks he should be. Fromm compares this mechanism with protective coloring in animals. By abandoning his Ego and becoming a robot, like millions of other robots, man no longer feels loneliness and anxiety. (Fromm, 1941[1969]:208-230)

Fromm states that automaton conformity, as a defense mechanism, is the way out that the majority of normal individuals find in modern society. According to the scholar, this is the most common irresistible desire in capitalist bourgeois-democratic society. But it is also typical for fascism since the loss of the individual's Ego and its replacement by a

Pseudo-Ego leads to an aggravated state of anxiety bordering on panic. Thus, the individual is ready to submit himself to the new authorities that offer him security and release from doubts. (Fromm, 1941[1969]:233)

Fascism and Democracy in the Conceptual Thought of Erich Fromm

When scientists examine the causes of the spread of fascism, they typically take two opposed perspectives. Some argue that fascism is a purely political phenomena with economic underpinnings, i.e. is a result of German imperialism's expansionist tendencies. Others disagree, claiming that fascism is a psychological disorder rather than a societal phenomenon. Fromm opposes both of these one-sided approaches by stating that Nazism is a psychological problem, but the psychological factors themselves can only be understood when their formation under the influence of sociopolitical and economic factors is considered. Nazism is an economic and political problem, but without considering the psychological factors, it is impossible to understand how it gained power over a nation. (Fromm, 1941[1969]:233)

The collapse of the monarchy, inflation in 1923 the depression of 1929 destroyed all middle-class cash savings and all their hopes for a better future. The middle class felt powerless over capital and monopolies, which, in turn, increased the feelings of loneliness and worthlessness inherent in individuals. From 1918 to 1930 The state of apathy and inner weariness that was especially typical for the German working class, whose economic and political situation steadily degraded. In this regard, a significant part of German society has formed an authoritarian defense mechanism. This was expressed by the fact that the middle class was filled with the desire to submit to a force that offered some hope, and at the same time to rise above someone weak and powerless. Hitler's ideology satisfied the needs of the lower middle class, and Hitler acted as the messiah of the middle class, which, incidentally, created it, psychologically raised the middle class from oblivion, and turned it into a powerful force to fight for imperialism. (Fromm, 1941[1969]:246)

According to Erich Fromm's statements, democracy, however, has equally negative impact on psychology of society and individual. In a democratic society, we are confronted with the individual's insignificance and powerlessness, which acts as a breeding ground for fascism. (Fromm, 1941[1969]:265-266) As a result, the individual turns to conformism and becomes a human machine, losing his "Self".

For centuries, humanity fought for its freedom, but one shackles were replaced by others: the predominance of the church was replaced by the dominion of the state, then by the dominion of conscience, and finally by the dominion of sense and public opinion. As a result, the individual renounces his "Self" and lives according to generally accepted standards. The individual becomes only a reflection of others' expectations and can have confidence in the future only if behavior complies with the expectations of others.

According to the scholar, the modern democratic system suppresses the spontaneous manifestations of human feelings and his ability to think and forms his conformist traits. Fromm identifies several "ways" of suppressing feelings and turning an individual into a "machine." Firstly, the development of conformist trends is facilitated by education, which is aimed at suppressing hostility and antipathy. One of the main ideas of the educational process is to eliminate antagonistic reactions. A wide range of spontaneous

emotions is suppressed and replaced by a standardized expression, or pseudo-emotions. (Fromm, 1941[1969]:267) Fromm also notes the role of modern psychiatry in the process of suppressing human emotions. Based on Freud's research, psychiatry today is a tool through which general trends are formed, aimed at manipulating an individual. Psychiatry identifies a normal personality "which is never too sad, too angry, or too excited." (Fromm, 1941[1969]:272) This form of manipulation is more dangerous, since before "(...) the individual knew at least that there was some person or some doctrine which criticized him, and he could fight back. But who can fight back at 'science'?" (Fromm, 1941[1969]:272)

Further, Fromm notes the modern education system as one of the ways to impede original thinking. Within the framework of school education, an adolescent starts to receive ready and evidence-based knowledge; at the same time, any attempts at independent thinking are discouraged. Thus, our entire system of mentoring and education imposes certain external patterns of thoughts and feelings on a person and lays the foundation for the development of a machine person. (Fromm, 1941[1969]: 267-270, 272-274)

The targeted destruction of any structured picture of the world through radio, cinema, and newspapers (in modern realities these are television, the Internet, and social networks, which in this regard have an even more destructive effect) has the same effect. For example, reports of city bombings and deaths of hundreds of people are interrupted or adjacent to advertisements for various products. As a result, the individual loses interest in everything he hears and sees. Emotions and critical reasoning become stalled, resulting in complete indifference. (Fromm, 1941[1969]:276-277)

Modern man wears a mask of well-being, but in fact he is unhappy and on the verge of despair. The life of an individual takes a shade of automation, and the meaning of life is lost in many ways. There is a certain danger here: a person is ready to accept any ideology for the promise of an exciting life and visible order. According to Erich Fromm, this state of affairs may as well create an advantageous situation for the emergence of fascism. (Fromm, 1941[1969]:282)

The Historical, Political and Economic Background for the Rise of Ukrainian Nationalism

Despite the presence of a nationalist element in Ukraine, the events of 2013-2014 served as a trigger for the development of ideologies of nationalism. The nationalist rise has had a tremendous impact not just on current events, but also on Ukraine's domestic and foreign policy over the years after the USSR's demise. Because of this damaging influence, Ukraine has withdrawn from numerous post-Soviet integration programs. The nationalist stratum exists in all civilizations; nevertheless, the unique feature of Ukrainian nationalism is that nationalists have gained governmental and military power. Unlike in other European countries, Ukrainian nationalist movement is defined by the concept of isolation and exclusivity. Ukrainian nationalism is unique in many ways. It is distinguished for his sometimes paranoid character, and in some cases unbridled aggression. In addition, his philosophy has become Ukraine's state ideology. In this regard, an analysis of the fundamental reasons of the growth of this social phenomenon in Ukraine is essential.

After considering Fromm's psychoanalytic approach to nationalism analysis, discussion of the topic of nationalism in Ukraine should begin with consideration of political and economic elements and their premises, as they influence society's psychological state.

Historical Background of Ukrainian Nationalism

Despite the fact that contemporary Ukrainian nationalism is portrayed as a phenomenon that is unique and natural to the entire country, Ukrainian nationalism in its modern manifestation is not a homogeneous phenomenon. Ukrainian nationalism has four origins. Each of these patterns emerged independently and, more importantly, for various reasons. The different lines of Ukrainian nationalism development can be the reason which lies under the internal conflict between citizens who have different ideas about the Ukrainian nation and understand what it means to be a Ukrainian in different ways.

Imperial Nationalism

The first type of Ukrainian nationalism started to form in the middle of the nineteenth century on the territory of two empires: Russian and Austrian (later Austro-Hungarian). Except for Galicia and Transcarpathia, Russia united almost all territories of modern Ukraine within its borders after actively participating in the partitions of Poland. The annexed lands were heavily influenced by the local political elite, whose political and cultural views were shaped by Polish traditions. One of the outcomes of these events was the rise of "Ukrainophilism" in Russia. The first activity of the emerging Ukrainian national movement was the promotion of ideas of cultural identity and the development of interest in the Little Russian traditions, particularly in the local language. (Balashchenko and Tsimbalova, 2018:70) It is necessary to note the presence of the Polish factor influenced the development, strengthening, and dissemination of ideas about the uniqueness of Ukrainian ethnic group. During the 1918-1931 uprisings Poles tried to use the Ukrainian factor in their political interests. (Balashchenko and Tsimbalova, 2018:71)

Thus, a distinguishing feature of imperial type of Ukrainian nationalism is its artificial roots. National ideas were spread "from above" by Western political elites and ideologists, rather than "from below" by ethnic group representatives who, realizing their cultural and linguistic differences, decided to fight for the expansion of their rights and freedoms. To put it another way, Ukrainian imperial nationalism was an elitist project that spread throughout cities, especially Kiev.

Proletarian Nationalism and Ukrainization Policy

Ukrainian nationalism in the USSR received a powerful impetus within the framework of the Korenization (Korenizatsiia policy), or Ukrainization, policy. Ukrainization meant that, in addition to territorial expansion (Sloboda Ukraine, Donbass, Novorossiia), the focus was on Ukrainization in personnel policy, education, and culture. Since the rural population was Ukrainian-speaking, and the urban proletariat was marked by "Russification", emphasis was placed on avoiding the potential threat of ethnic conflicts. (Degtyarev, 2018:112)

However, Ukrainization caused rejection and discontent among the urban population. Ukrainization resulted in the development of a syndrome of negative historical memory in political elites in socialist Ukraine, rather than the antithesis of Galician "Bandera" nationalism. The policy of planned, official Ukrainization ended in 1932-1933. Following

that, the party's Moscow Central Committee repeatedly criticized the "Ukrainian comrades" for "manifestations" of nationalism. (Goncharov,2015:238)

Some modern researchers and specialists on the Ukrainian issue reasonably assume that the USSR's national policy provided the basis for the current conflict in Ukraine. According to this perspective, the party-state leadership of Soviet Russia cut and redrawn the country's administrative borders for purely ideological reasons. Joseph Stalin in his speech at the X Congress of the RCP (b) acknowledges that the transfer of parts of Kharkov, Yekaterinoslav, and the Donskoy Army Region in 1920, which formed Donetsk province as part of the Ukrainian SSR, is regarded as the transfer of millions of Russian residents under the authority of another state - "under the leadership of another, newly created "titular" nation." (Goncharov,2015:237) Representatives of this viewpoint genuinely think that the sociopolitical conflict in the Donbas in 2014 is the result of the Soviet and post-Soviet policy of Ukrainization.

Galician Type of Nationalism and Organization of Ukrainian Nationalists

Under the influence of external factors such as the First World War, the Russian revolution, the formation of the Ukrainian People's Republic (UPR) and Western Ukrainian People's Republic (WUPR), and their subsequent political failure, Ukrainian nationalism in Galicia begins to reach the socio-political level. The Organization of Ukrainian Nationalists (OUN), led by E.M. Konovalts, was founded in Vienna in 1929 on the foundation of several small nationalist organizations. The League of Ukrainian Fascists (SUF) joins the organization during its formation. As the main ideology, the OUN accepts the ideas presented in D. Dontsov's book "Nationalism" (1926), where he presents the concept of Ukrainian integral nationalism which is based on the principles of social Darwinism and leadership, as well as the division of races into lower and higher classes. (Dontsov, 1926[2019]:20) M.O. Stsiborskyi, another prominent OUN ideologist introduced a theoretical model of the Ukrainian totalitarian state in his book "Nationocracy" (1935). According to Stsiborskyi, the future Ukrainian state should have been dominated by the nationocracy model - the regime of domination of the nation in its own state, carried out by the power of all socially useful stratum. (Stsiborskyi, 1935[2016]:6) The greatest increase in OUN supporters was observed between the two world wars, particularly on territories belonging to Poland. The difficult socio-political situation and repressive Polish policy towards national minorities in this region fueled the desire for national self-determination and the defense of national rights. In order to implement the ideas of independence, Ukrainian nationalists sought international support and saw Fascist Germany as their main ally. (Rossolinski-Liebe,2015:2-4)

Political Situation: Instability of Domestic and Foreign Politics

The origins of modern Ukrainian foreign and domestic policy should be sought in the early 1990s. The Ukrainian elite interpreted the fall of the USSR and independence differently. The alliance of party nomenclature and nationally oriented politicians used new guidelines for the development of the Ukrainian state as a foundation, implying a course of national revival and a break with the Soviet past. However, Ukraine's so-called peaceful divorce within the USSR did not end with the collapse of the Soviet Union. The process of separating the former multinational people was already ongoing at the

Ukrainian state level. In these circumstances, the nationalist ideology has become widely spread. (Zhiltsov,2020)

Since the country's independence, the political situation in the country has been marked by a number of issues, the solutions to which have yet to be found. The problem of Ukraine's territorial and state structure, the struggle for power taking place in the midst of a sharp deterioration in the economy, and foreign policy issues have determined and continue to determine the development of the Ukrainian state.

Despite a number of transition-period problems, relative stability and predictability were hallmarks of independent Ukraine during the presidency of L. Kuchma. His political system ensured the effectiveness of the state apparatus, the adequacy of decisions made, and the rigor with which they were carried out. The "Orange Revolution" of 2004 exacerbated problems that had previously gotten worse every year and threatened Ukraine's existence. The "Orange Revolution" of 2004 intensified the country's political conflict, and the constitutional reform put into effect in March 2006 marked the beginning of the emergence of nationalist forces into the first positions. The return of the Ukrainian Constitution to its 1996 edition in 2010 and the playing of the "card" of Ukrainian nationalism had a negative impact on Ukraine's political development. Political struggle has escalated, and external pressure has increased. (Ilinova,2018:91-92) The consolidation of the Ukrainian opposition began at the end of 2013 with a decision to refuse to sign the Association Agreement. The opposition seized power in Ukraine, in February 2014. New government was formed and Ukraine held early presidential elections in May 2014. Western countries supported the opposition's actions, having learned from the geopolitical blunders of former Ukrainian presidents and relying on nationalists whose ideology opposes any rapprochement with Russia. (Ilinova,2018:92)

For these reasons, the 2014 coup d'etat and military conflict in the Donbass were unavoidable consequences of an unresolved interregional conflict. This marked the end of the peaceful coexistence of regions whose populations held diametrically opposed views on the country's history and future. (Zhiltsov,2020) Thus, the absence of a mechanism for balancing the interests of individual regions negatively affected Ukraine's development. The new regional policy, the federalization of the country, could, if not completely solve the problem, at least minimize the contradictions.

The 2014 political crisis has brought the issue of Ukrainian federalization back to the forefront. The new authorities opposed Ukraine's federalization, believing that the "real Ukraine" could only have a nationalist ideology. The authorities in the southeastern regions, on the other hand, were slow to support the transition to a federal structure. One of the primary reasons for the south-eastern regions' passivity was a lack of political forces capable of initiating the country's federalization. (Filippov,2014:1) In general, during the entire period of independence, federalization ideas were in demand whenever the nationalist elites of the western regions went on a "campaign" to Kiev and attempted to subjugate the country's east to their influence.

The desire to maintain the Ukrainian state's unitary structure did not solve the problems, but only postponed them. Meanwhile, the country's territorial integrity was threatened by the unitary status, prompting the regions to defend their interests. Despite this, the

nationalist forces that came to power ignored regional diversity, insisting on maintaining the unitary structure. (Zhiltsov,2014:30)

After the collapse of the USSR, Ukraine, like any new state with no prior experience of independence, encountered significant difficulty in defining state and national interests, as well as foreign policy priorities. This explains why, for the past 30 years, the republic's foreign policy has been marked by instability, lack of continuity in several sectors, and has relied heavily on the positions of political and economic elites in power in the country at various times. (Belashchenko,2022)

For Kiev, the 1990s were a period of gradual rapprochement with European and Euro-Atlantic structures and the establishment of new relations with Russia. Historians differentiate two major tendencies of Ukraine's foreign policy in this regard: eastern (Russian) and western (relations with the EU and NATO states). Since modern Ukraine is in a favorable geopolitical location, military and political control over its territory has a substantial impact on the situation in Central and Eastern Europe. As a result, it becomes a negotiating piece in the game of stronger states. According to a number of experts, Ukraine is both a "stake in the game" in interested parties' strategy and a buffer state placed between East and West. (Kasyanov,2007:104)

During L. Kuchma's administration (1994-2004), Ukraine starts to follow a 'multi-vector' route in its foreign policy, which involved maneuvering between the interests of the EU, Russia, and the United States, and it took into account not only the different mentalities of the southeastern and northwestern regions, but it also allowed the Ukrainian state to pursue a policy based solely on pragmatic economic interests. (Romashenko,2012:69) The multi-vector approach partially justified itself due to the peculiarities of Ukraine's development, geographical location, and internal structure, allowing Kiev to successfully balance not only the interests of its closest foreign policy partners, but also the moods of the country's population in different regions. However, the lack of clearly defined priorities and orientations exposed multi-vector policy to the necessity to develop a long-term strategy in the international arena. The multi-vector path has become one of the causes aggravating and consolidating internal conflicts between the country's west and east. (Belashchenko,2022)

In 2004 new president V. Yanukovich was intended to continue the course of L. Kuchma and V. Yushchenko, who symbolized the orientation to the "pro-Western" path and the "European choice". The "orange revolution" that erupted after the results of the second round were announced plainly revealed the split in Ukrainian society, which was really divided evenly during the voting. (Belashchenko,2022)

After the orange revolution, during the presidency of V. Yushchenko, Ukraine has reduced its participation in the work of CIS institutions, as well as in the development of regional integration processes. Ukraine also claimed the role of primary mediator between the EU and the Eastern Partnership program. This project was viewed by Kiev as a means for rapprochement with the European Union, a necessity for which the Ukrainian leadership constantly underlined. (Kuryliov,2013:130) The increased intensity of the EU's initiatives in the post-Soviet region has resulted in the "dilemma of integrations," or competition between European and Eurasian projects. In these circumstances, Ukraine attempted to take advantage of all of the benefits of cooperation with Brussels by acting

as an ambassador of European ideals and values, a link between the European Union and the post-Soviet space. In general, Ukraine shifted its policy toward the post-Soviet area under Yushchenko, decreasing the amount of collaboration with the region's governments or, in the case of Russia, drastically worsening bilateral relations. (Belashchenko,2022)

In 2010 Viktor Yanukovych won a hard-fought victory, with the overwhelming supporting of the electorate of Ukraine's eastern and southeastern regions, usually considered "pro-Russian." The next president's foreign policy platform was largely centered on provisions aimed at changing the character of relations with Russia and the member states of the CIS and restoring mutually beneficial cooperation with them. At the same time, Yanukovych intended to maintain the same level of interaction with the US, the EU, and other Western partners, as well as to contribute to the formation of a common market between the European Union and the post-Soviet space (via the CIS or the Eurasian integration project). (V. Yanukovych's election campaign,2009)

The fundamental shift in Ukraine's foreign policy toward Western countries was triggered by changes in the country's power balance. Representatives of nationalist movements have strengthened their positions in the corridors of power, and the mood of people in the regions has altered, particularly in the south-east, where the share of the population adversely associated to Russia has increased. This was the result of official Kiev's policies, which for a long time encouraged the spread of nationalist ideas and supported the growth of anti-Russian sentiment. (Zhiltsov,2015:10)

Vladimir Zelensky as a presidential contender, stated his willingness to make significant changes in foreign policy. It was about improving relations with Russia, and V. Zelensky declared to end the conflict in the Donbas. The internal alignment of forces had a significant impact on V. Zelensky's position. Following his election, V. Zelensky encountered strong opposition from nationalist elements that opposed normalization of Russian-Ukrainian relations and the resolution of the Donbas conflict on the basis of the Minsk agreements. Granting Donbass special status, as stipulated in the Minsk agreements, might lead to the consolidation of regional elites. Despite the Ukrainian state's unitary basis, regional elites were interested in changing the nature of relations with Kiev. The issue of federalization of the country would resurface in this scenario. V. Zelensky, however, preferred to avoid confrontation with nationalist movements. (Zhiltsov,2021:192)

Economic Situation: From Golden Age to Devastation

Even before the collapse of the USSR, many world economists noted a rare fusion of Ukraine's educational, scientific, and industrial potentials, unique agricultural opportunities, Black Sea and Azov ports, a developed transport complex, and geographical location. On the eve of independence with its third-largest nuclear potential, means of its delivery to almost anywhere in the world, and its own aviation and rocket engineering bases, Ukraine was a strong economy that, according to the World Bank classification, was in the highest subgroup of middle-income countries. If the average per capita income of the countries in this group in 1990 was \$1,297, it was \$1,570 in Ukraine. Furthermore, Ukraine was one of the top thirty largest economies in the world in 1989, similar to Ireland today. (Khazin,2017)

In the subsequent period, according to the description of the Ukrainian researcher and economic expert Sergey Korablin, Ukraine began following Russia to copy the "shock therapy" of Poland, trying to build a market economy similar to the Western one in "500 days". (Korablin,2020) The ten principles of the Washington Consensus were declared the key to economic success, implying that mass privatization, deregulation, and liberalization should occur as soon as possible. The state had to relinquish the center stage to the market, the best representative of which was foreign business. The concept of national interest has vanished. The issue of sustainable growth, technological development, and marketing of national products has become an anachronism, as they should now be provided automatically by the market. The outcome of such illusions exceeded all expectations. Only two of the 166 countries for which the World Bank provides real GDP data from 1990 to 2018 experienced a decline: Ukraine (-36.1%) and Georgia (-0.8%). The rest of the world has grown over time: global GDP has increased by 2.2 times, high-income countries' GDP has increased by 1.8 times, middle-income countries' GDP has increased by 3.4-3.7 times, and the poorest countries' GDP has increased by 2.9 times. Even before the outbreak of the 2014 war, Ukraine had a marginal anti-record: its real GDP fell by 30.1% between 1990 and 2013. (Arbuzov,2017:123)

Analysts conclude that the country's economy is in a state of macroeconomic instability caused by a deep economic crisis. Inflationary processes, devaluation of the national currency, and, as a result, a significant decrease in the level of welfare of the population, accompanied by a high level of unemployment, are factors exacerbating the crisis. The Ukrainian economy's exponentially growing reliance on IMF lending limits it to the interests of the EU and the IMF, with a focus on raw materials. The rise in state and state-guaranteed debts, the structure of which is dominated by foreign currency funds borrowed at high interest rates, as well as relatively small amounts of gold and foreign exchange reserves, the majority of which are borrowed funds, make the country's situation potentially defaulted. (Galtsova,2018:31-33)

It is obvious that the outbreak of armed conflict on Ukrainian territory seriously impacted the country's economy. According to World Bank estimates, the country's GDP could be reduced by 45% by the end of this year. This forecast assumes a massive drop in imports and exports as a result of trade disruptions, a collapse in the public and private sectors, and a significant drop in household spending. Depending on how long the war lasts, the proportion of the population living below the current subsistence minimum could reach 70%. Analysts predict that the economy will grow by 5% or more by 2025, but GDP will still be significantly lower than it was before the military operation began. (RBC,2022)

Nationalism In Ukraine: A Psychological Problem

According to the basic provisions of Erich Fromm's psychoanalytic approach in order to understand the causes for the rise of nationalist ideas in Ukraine, it was required to grasp the political and economic situation, as well as historical background. Within the framework of an academic paper, it is difficult to assess all of the political and economic criteria of the state's thirty-year existence, as well as to analyze the historical process. Even a superficial examination reveals that all of these areas within the framework of the Ukrainian state are marked by inconsistency and instability.

Considering first and foremost the historical evolution of nationalist ideology, it is clear that Ukraine lacked a cohesive national concept. Since the end of the nineteenth century, several national conceptions have been opposed to each other on Ukrainian territory, the majority of which were imposed by the ruling elites or the prevailing ideology. In this regard, it is difficult to state that there is a shared understanding of the Ukrainian nation. This confrontation is still present in Ukrainian society, and it led to the consequences that we observe today, i.e. the opposition of Western and Eastern regions. A small number of nationalists, followers of the OUN, which pushes nationalist ideals at the state level, wields considerable power over state structures.

Ukraine was clearly incredibly unstable in terms of domestic and foreign policy during its independence. It is obvious that the country, with each new change of government, was moving in a different direction. It is possible to say that the state was torn between the Western and Eastern (CIS and former Soviet countries) foreign policy directions. Domestic politics were similarly characterized by severe instability. This includes internal political issues related to the struggle of political elites who use ethno-national instruments as political weapons. According to many Ukrainian experts, since 2010 there has been a reduction in democracy and a return to semi-authoritarian methods of government. Some experts define the political regime of Ukraine as a specific hybrid regime of neo-patrimonial democracy, where the main motive for the behavior of political actors is the "rent-seeking". Political actors formally compete within the framework of electoral mechanisms (for the position of president and a parliamentary majority), but the meaning of their activity is "state capture." (Fisun,2010:69-74) Other analysts define Ukraine's political regime as an autocracy that has deteriorated since the election of Vladimir Zelensky.

As the above brief analysis of the country's economic situation demonstrates, the Ukrainian state did not happen after 30 years of independence. Economic analysts are quite negative about Ukraine's future, claiming that it will be difficult to regain its economic potential. According to analysts, the fundamental cause for that recession is the breakdown of economic relations with Russia. The Ukrainian and Russian economies functioned as a single organism as part of the USSR and the Russian Empire, and the rupture of historically established and ties, along with a lack of alternatives, resulted in the complete collapse of the state's economic system.

All of the characteristics of Ukrainian state considered above are objective. The psychoanalytic approach however inclined to consider human nature as irrational, driven by unconscious desires and motivations. Individuals and societies both react to their environment. These reactions in turn are rooted in unconscious and defined by defense mechanisms of psyche. According to Fromm capitalism and democracy themselves are traumatic for individual and social psychology. This effect has been exacerbated in Ukraine by the country's economic and political instability. A distinguishing feature of Ukraine is that it was a part of the USSR during the twentieth century, where, according to Fromm, there were more stable conditions for the human psyche - a strong ideology, socialist economy, social equality, and a lack of private property. All of these factors did not create a competitive environment as in capitalism. The abrupt transition from communist ideology to democracy and capitalism, neither of which presuppose the existence of clear ideological principles, have formed a certain "ideological emptiness".

A whole generation was forced to adapt to new realities after suddenly losing the ideological and moral principles that had guided them for all their life. There was obviously an urgent need to fill this gap. Instead of communist doctrine, the governing elite offered nationalism (pursuing their own interests). A broken individual, who lost everything he believed in, easily embraced the proposed alternative.

Ukraine was a leading country during the Soviet period, and such a serious economic and social decline caused immense damage to the nation's self-esteem. This is precisely the circumstance that fosters the growth of nationalist beliefs. The ideology of nationalism translates the ideas of superiority and strength of the Ukrainian nation, which fully satisfies the traumatized narcissistic needs of the individual. It also provides the figure of the culprit of "all the troubles" - the USSR, Russia and the Russians. The concept of a "scapegoat" provides channels for the release of public aggression outside of the group, allowing national unity to be preserved. Furthermore, nationalism ideology provided an alternative to Soviet identity by establishing its own community. All of these processes have accelerated under the influence of economic and political factors.

According to Fromm's theory, extremely traumatized Ukrainian society was in search of something that it can obey. Its own Ego was lost, therefore there was a need for identification with someone/something other – other ideology. Thus, the rise of nationalism is a clear manifestation of masochistic escape mechanism. The situation in modern Ukraine is very similar with the situation of Germany described by Erich Fromm. On the other hand, in order to avoid feeling of anxiety, uncertainty and powerlessness caused by the new state order and circumstances the individual decides unconsciously to abandon Ego and join the majority. Modern Ukraine is a vivid example of what Fromm called the 'burden of freedom'. After receiving a 'freedom from' the individual becomes lonely, which is psychologically unbearable. In this case, both the individual and the group are desperately looking for something they can devote themselves to in order to feel meaningful, to feel continuity with others.

Thus, it is possible to state that, following the demise of the Soviet Union, Ukraine is not only in a political and economic crisis, but also in a psychological one. It has been traumatized by the sudden change in state structure and the effects of this transition. The struggle for power by political elites using national slogans only adds to society's neuroticism. As a result, the rise of Ukrainian nationalism is a symptom of society's protective mechanisms and a desire to escape a harsh reality.

Conclusion

The main aim of the current article was to analyze the reasons behind the rise of nationalism in Ukraine from the perspective of psychoanalysis, namely the Erich Fromm's psychoanalytic approach. The analysis has shown that Ukrainian society is profoundly psychologically traumatized by the collapse of the USSR, the transition to a democratic state system and a capitalist economy, and, as a result, by economic and political deterioration. Thus, the motivations for supporting nationalist ideology are unconscious defense mechanisms, which Fromm referred to as authoritarianism and automaton conformity. In this situation, nationalist ideology fills the ideological gap left by the fall of the communist system while also contribute to an escape from an unbearable reality. Nationalism at the same time satisfies the broken and traumatized group

narcissism, by offering the idea of superiority of nation. The unstable domestic political climate, as well as the ruling elites' struggle for power, and the use of media and educational system in transmission of nationalistic ideas, only contribute to the spread of nationalist sentiments.

References

Anderson, B. (2006). *Imagined Communities. Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*, London, New York: Verso Publishing

Arbuzov, S. (2017). Tendencii Razvitiya Ukrainy v period 2007-2015 godov [Trends in the development of Ukraine in the period 2007-2015], *Russia and the Contemporary World*, 1 (94), 120-134

Balashchenko, D. (2022). Politika Ukraini na Postsovet'skom Prostranstve: Osnovniye etapi [Ukraine's Politics in Post-Soviet Space: Main Stages], *Ukraina Segodnya*, <https://e-cis.info/upload/iblock/a73/a73cedc7bb60ee7260e732d620d2ed8a.pdf> (Access Date: 10.02.2023)

Balashchenko, D. and Tsimbalova, A. (2018). Peculiarities of Emergence and Development of Ukrainian National Movement in the Middle of 19th – the End of 20th Centuries, *Nauchniye Vedomosti BelGU*, 45 (1), 69-76

Degtyarev, A. (2018). Politics of Ukrainization of the Soviet State of the 20th Years of the XX Century in the Context of the Contemporary Social and Political Situation, *Nauka.Iskusstvo. Literatura*, 2(18), 109-117

Dontsov, D. (1926 [2019]). *Natsionalizm. [Nationalism]*. Kiyiv: Tsentr Navchalnoy Literatury,

Filippov, N. (2014). Raspad ili razdel [Disintegration or Division], *Taurian News*. Novorossiya, 8, 1-2

Fisun, O. (2010). Ukrainian Teeter-Totter: Vices and Virtues of a Neopatrimonial Democracy, *PONARS Eurasia Policy Conference* (Washington DC, October 2010), Washington: George Washington University

Freud, S. (1920 [1961]). *Beyond the Pleasure Principle*, New York & London: W.W. Norton & Company

Freud, S. (1915[2005]). *The Unconscious*, London: Penguin Classic

Fromm, E. (1941[1969]). *Escape from Freedom*, New York: Avon Books

Galtsova, N. (2018). Modern Socio-Economic Situation in Ukraine: Problems and Perspectives, *Post-Soviet Mainland*, 2(18), 16-34

Gellner, E. (1983). *Nations and Nationalism*, Oxford: Basil Blackwell Publishing House

Goncharov, P. (2015). Status Donbassa: algoritm zarozhdeniya, razvitiya i razresheniya konflikta [The status of Donbass: an algorithm for the origin, development, and resolution of the conflict], *Sotsialno-Gumanitarnyye Znaniya*, 3, 236-243

Ilinova, K. (2018). Foreign and Domestic Policy of Ukraine at the Present Stage. *Post-Soviet Issues*, 5(1), 89-100

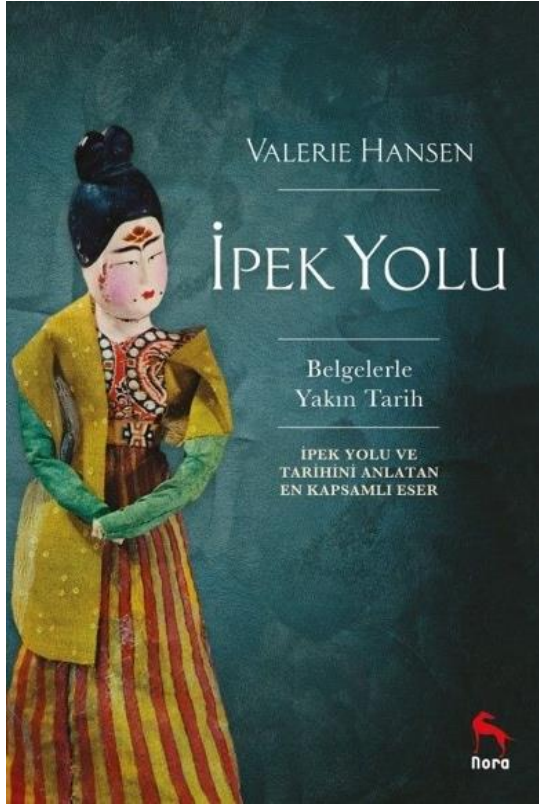
- Ilyasov, F. (1997). Natsionalizm tsel ili sredstvo? [Nationalism: an end or a means?], *Vestnik Rossiyskoy Akademii Nauk*, 67(9), 81-83
- Kasyanov, K. (2007). *Ukrayina 1991-2007: narqsq novitnoy istoriyi* [Ukraine 1991-2007: essays on modern history], Kiyiv: Nash Chas
- Khazin, M. (2017). Velikaya Depressiya. Ukraina [Great Depression. Ukraine]. *World Crisis*, <http://worldcrisis.ru/crisis/2789285>
- Korablin, S. (2020). Nasledstvo i Nasledniki [Inheritance and Heirs]. *Zen.ua*, <https://zn.ua/ukraina-1991-2020/nasledstvo-i-nasledniki-makrouroven-za-29-let-trendy-v-tsifrah-ko-dnju-nezavisimosti.html>
- Kuryliov, K. (2013). Uchastiye Ukraini v Programme ES “Vostochnoye Partnerstvo” i Pozitsiya Rossiyi [Ukraine's participation in the EU Eastern Partnership program and Russia's position], *RUDN Journal Of Russian History*, 4, 121-135
- Laplanche, J. and Pontalis, J.B. (1985). *The Language of Psycho-analysis*, London: Hogarth Press and Institute of Psycho-Analysis,
- Romashenko, V. (2012). Osnovnyye Napravleniya Vneshney Politiki L. Kuchmi (1994-2004 gg.) [The main directions of L. Kuchma's foreign policy (1994-2004)], *Vestnik Moskovskogo Universiteta*, 8 (3), 64-75
- Rossolinski-Liebe, G. (2015). *The Fascist Kernel of Ukrainian Genocidal Nationalism*, The Center for Russian and East European Studies, 2402
- V. Yanukovych's election campaign. (2009). *Vibori.In.Ua*, <https://vibori.in.ua/kandidaty/predvibornie-programy/427->
- Vsemirniy Bank sprognoziroval padeniye VVP Rossii i Ukrainq. [The World Bank predicted a drop in the GDP of Russia and Ukraine], (2022) *RBC*, <https://www.rbc.ru/economics/11/04/2022/62533fb89a79477cfe6995be>
- Zhiltsov, S. (2014). Istoki Sovremennogo Ukrainskogo Natsionalizma [The Origins of Modern Ukrainian Nationalism], *RUDN Journal of Political Science*, (4), 21-36
- Zhiltsov, S. (2015). Gosudarstvennoe Ustroystvo Ukrainq: Problemq Sovremennogo Razvitiya [State Structure of Ukraine: Issues of Modern Development], *Obozrevatel*, (5), 5–14
- Zhiltsov, S. (2021). Ukraine’s Foreign Policy: where is V. Zelensky Leading the Country? *Post-Soviet Studies*, 4(3), 189–198
- Zhiltsov, S. (2020). Ukrainu Tyanut v Proshloye Starqye Problemq [Ukraine is being dragged back in time by old issues], *Nezavisimaya Gazeta*, https://www.ng.ru/dipkurer/2020-01-19/11_7771_ukraine.html

Kitap İncelemesi: İpek Yolu: Belgelerle Yakın Tarih

Book Review: The Silk Road: A New History

Zeynep Çağla ERİN

Doktora Öğrencisi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı,
ORCID: 0000-0002-3250-7514, e-mail: zeynepcagla.erin@gmail.com

Valerie HANSEN

İpek Yolu: Belgelerle Yakın Tarih

Çev. İlkem TOPAL

Nora Kitap, 2021 (orijinal basım 2015)

336 sayfa.

ISSN: 9789752473744

Makale Türü / Article Type Kitap İncelemesi / Book Review	Başvuru Tarihi / Submitted 25.11.2023	Kabul Tarihi / Accepted 15.01.2024
Bu makaleye atf için / To cite this article Erin, Z. Ç. (2024). Kitap İncelemesi: İpek Yolu: Belgelerle Yakın Tarih, <i>Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi</i> , 8(1), 120-124.		

Valerie Hansen tarafından kaleme alınan “İpek Yolu Belgelerle Yakın Tarih” isimli kitap, İpek Yolu tarihini anlatan en kapsamlı eser özelliği taşımaktadır. Kitapta “Orta Asya’nın Kavşağında Loulan Krallığı” başlıklı birinci bölüm, “İpek Yolu Dillerine Açılan Kapı Kuça ve Kızıl Mağaralar” başlıklı ikinci bölüm, “Çin ve İran Arasında Orta Yol Turfan” başlıklı üçüncü bölüm, “Sogdların Ata Toprakları, İpek Yolu Tüccarları, Semerkand ve Sogdiana” başlıklı dördüncü bölüm, “İpek Yolu’nun Kozmopolit Son Durağı Tarihi Çangan, Günümüzde Xi’an” başlıklı beşinci bölüm, “İpek Yolu Tarihinin Zaman Kapsülü Dunhuang Mağaraları” başlıklı altıncı bölüm, “Budizm ve İslam’ın Sincan’a Giriş Kapısı Hotan” başlıklı yedinci bölüm ve “Orta Asya’dan Geçen Kara Yollarının Tarihi” başlıklı sonuncu bölümüyle birlikte toplam sekiz bölümden oluşmaktadır. Nora Kirap tarafından 2021 yılında basılan eser toplam 335 sayfadan oluşmaktadır.

Valerie Hansen, yeni keşfedilen belgeler ve arkeolojik bulguları kullanarak İpek Yolu'na dair yaygın inanışın aksine, bu yolun sadece kervanlar ve tüccarlarla dolu bir ticaret yolu olmadığını iddia etmektedir. Hansen, çeşitli kaşiflerin ve tüccarların bakış açılarına dayalı bir dizi anlatı aracılığıyla İpek Yolu'nun kasaba ve ticaret rotalarını birbirine kültürel anlamda bağladığı iddiasını, arkeolojik kazılarda elde edilen ticaret dökümanları ve tarihi eserlerle desteklemektedir. İpek Yolu'nun kullanıldığı yaygın rotalar arasında Çin'in kuzeybatısındaki altı eyalet: Niya (尼雅), Kucha (龜茲), Turpan (吐鲁番), Dunhuang (敦煌), Khotan (和田市) ve Xi'an (西安市) ve günümüz Özbekistan'ından Semerkant şehri bulunmaktadır. Hansen, çeşitli bulgulardan yola çıkarak İpek Yolu'nun, mal ticaretinin yoğun bir şekilde yapıldığı bir rota olmaktan ziyade kültür, sanat ve dinin bir aracı olduğunu iddia etmektedir. Orta Asya, Çin, Hindistan ve diğer yerleri birbirine bağlayan bu çöl yolları aracılığıyla Budizm, Zerdüştlük ve hem Hint-Avrupa hem de Asya dilleri gibi önemli kültürel kavramlar Taklamakan Çölü'nün her iki tarafından yayılmıştır. Kitaptaki her bir bölüm yukarıda bahsi geçen argümanları kanıtlamak üzere Çin'deki şehir-devletlerinin mevcut arkeolojik, sanatsal ve metinsel bulgularını titizlikle incelemektedir.

Kitabın “Orta Asya’nın Kavşağında Loulan Krallığı” başlıklı birinci bölümü, MÖ 200 yıllarında Çin'in kuzeybatısında yaşayan ve kendilerine ait yazı sistemi olmayan halka Afganistan'ın kuzeyinden ve Pakistan'dan gelen göçmenlerin 'yeni yazıyı' tanıttıklarını gösteren tarihi ahşap tahta parçası ile başlamaktadır. Hansen birinci bölümde, söz konusu belgenin İpek Yolu'ndaki dil, kültür ve dinlerin aktarımında başrol olduğunu gösteren ve bugün kayıp şehir olarak bilinen Niya'yı anlatmaktadır. İpek Yolu güzergahı üzerinde arkeolojik kazılardan elde edilen ahşaba yazılmış bulgular, Niya antik kentinde bulunan halkın yazılı bir dili olmadığını ortaya koymaktadır. Fakat Batı'ya göç eden Kharoshthi¹ yazı sistemine sahip göçmenler, bölgedeki tapu anlaşmazlıklarını, bürokratik kayıtları ve ticaret anlaşmalarını kayda geçirmiştir. Bu belgeler İpek Yolu'ndaki kültürel etkileşimin ikinci yüzyılda başladığının kanıtı olarak gösterilmektedir.

Kitabın birinci bölümüne adını veren Loulan (Çince karşılığı Shanshan) krallığı göçmenleri zamanla asimile olmuştur. Krallık toprakları günümüzde, Çin'in nükleer

¹ Kharoshthi ya da Kharoṣṭhī yazısı, aynı zamanda Gāndhārī yazısı olarak da bilinen, Hint alt kıtasının kuzeybatı sınırlarından Afganistan üzerinden Orta Asya'ya kadar çeşitli halklar tarafından kullanılmış olan eski bir Hint-İran yazısıdır.

deneme arazisinde küçük bir bölgede yer almaktadır. Bu bölümün önemli bir detayı, Loulan belgelerinde 330 yılına ait olan ahşap vergi fişidir, bu fişin Semerkant'tan gelen tüccar ve iki Çinli memur arasında gerçekleştirilen bir ticaret olduğu açıklanmaktadır. Bu bölgede yerli halk ve göçmenler toprağı işlemiş ve hayvancılıkla geçimlerini sağlamışlardır. Ayrıca kadınların ekonomiye tam olarak katılımı ve erkeklerle aynı haklara sahip olmaları önemli bir bulgudur. Bu dönemde merkezi bir para sistemi olmadığı için Çinliler ile gerçekleştirilen ticarete ipek bir para birimi olarak kullanılmaktadır. Beşinci yüzyıla gelindiğinde ise Orta Asya'daki çalkantılı dönem nedeniyle ticaret trafiğı duraksamaya uğramıştır, Loulan kullanılmayan bir güzergah haline gelmiş ve rota kuzeye geçiş yapmıştır.

Kitap “İpek Yolu Dillerine Açılan Kapı Kuça ve Kızıl Mağaralar” başlıklı ikinci bölümle devam etmektedir. Bu bölümde Kuchean belgelerine odaklanarak aynı argüman ortaya koyulmaktadır. İkinci bölümde uzak mesafeli İpek Yolu ticaretinin, tüccarlar tarafından başlatılıp işletilmediğı aksine Çin ordusunun İpek Yolu ekonomisine önemli katkıda bulunduğu anlatılmaktadır. Merkezi Çin orduları Orta Asya'da konuşlandırıldıktan sonra madeni para, tahıl ve kumaş ticaret akışı bölgede yoğun olarak gerçekleştirilmiştir. Çin birliklerinin katkı sağladığı büyük İpek Yolu ticareti, seyyahlar ve gezginler tarafından sürdürülerek devam ettirilmiştir.

Bu bölümde Hansen, özellikle Kızıl mağaralar üzerinde durmuştur. Mağaralarda dünyanın dört bir yanından taşınmış Asya sanat eserleri bulunmaktadır. Kuça bölgesine ait olan Kuça ve Çin dillerinde yazılmış dökümanlar, bölgedeki ticareti ve vize yerine geçen seyahat fişleriyle birlikte devletin ticarete yer alan kişileri yakından denetlediğinin önemli bir kanıtı olarak gösterilmektedir. Çin ordusunun zamanla artan at talebi ise bu dökümanlara yansımıştır, ayrıca ticaretin önemli ölçüde yerel yöneticilerin bastırdığı sikkelerle sürdürüldüğünü göstermektedir.

Hansen'e göre, Kuça'dan günümüz dünyasına ulaşan kanıtlar İpek Yolu'ndaki ticaretin ve kültürel etkileşimin standartlaşmış resmini bozarak önemli alternatif perspektif sunmaktadır. Çin ordusu ekonomiye önemli katkıda bulunmuş, para Çin ordularının konuşlandığı bölgelerde daha sık kullanılmış ve tahıl, kumaş gibi ürünler ticarete ön plana çıkmıştır.

Yazar “Çin ve İran Arasında Orta Yol Turfan²” isimli üçüncü bölümde, Turfan yakınlarındaki Astana mezarlığında bulunan 2000'den fazla belgeye dayanarak İpek Yolu'nun sadece bir ticaret merkezi olmadığı hipotezini kanıtlar nitelikte argümanlar ortaya koymaktadır. Hansen MÖ 600 yılında Çin resmi devlet dairesinden alınan ücretli vergi makbuzlarına odaklanarak, ticaretin yalnızca küçük ölçekli ve yerel bölgeler arasında olmadığını, ayrıca Çin'in ana ticaret ürünlerinin (pirinç, ilaç, bakır, zerdeçal, ham şeker, altın, gümüş, ipekten yapılmış kumaş-iplik ve gübre yapımında kullanılan amonyum klorür) bölgede sıkça tercih edildiğini göstermektedir. Başka bir deyişle, İpek

² 640'tan sonra Tang İmparatorluğu tarafından ele geçirilmiş ve bölge Çin şehri haline gelmiştir. Turfan, Tang İmparatorluğuna bağlı üç yüz eyaletten biri olmuştur.

Yolu ticareti genellikle Çin hanedanlığı harcamalarının bir alternatifidir ve sadece yolda hizmet için bulunan tüccarlar tarafından kullanılan bir güzergah değildir.

Wuhan Üniversitesi tarih bölümünden Prof. Tang Zhangru'nun katkılarıyla bölgede gerçekleştirilen arkeolojik araştırmalar (465 kazı), Çin ile Turfan arasında diplomatik ilişkilerin kurulduğunu ve Çin'in (Tang) en önemli ticaret ortağı olduğunu kanıtlamıştır.

Ayrıca üçüncü bölümün sonuna göre, 1209 yılında Moğollar'ın Turfan'da Uygurları yenmesiyle birlikte bölgede Moğol ve Uygur ittifakı başlamıştır. 1383'te İslam'ı kabul eden Hızır Hoca, Turfan'ı fethetmiş ve İslam'ı bu bölgede yaygınlaştırmıştır. Bölge 1756 Qing Hanedanlığı dönemine kadar Çin'den bağımsız olarak yaşamını sürdürmüştür. Çin'in bölgedeki hakimiyetine kadar olan dönemde Turfan kendi kendine yetebilen bir ekonomiye sahip olmuş fakat yüksek faizler nedeniyle yerel halk zamanla borçlanmıştır.

“Sogdların Ata Toprakları, İpek Yolu Tüccarları, Semerkand ve Sogdiana” başlıklı dördüncü bölümde Çin yazılı edebiyatında da bahsi geçen, ticaret yapan Sogdlar hakkında bilgiler bulunmaktadır. Sogdlar İran kültürünün bir parçası olup Zerdüş inancını benimsemişlerdir. Ayrıca Sogd'lar ‘ticarete uyanık olan kişiler’ olarak tasvir edilmiştir. Hansen'e göre Rus arkeologların kazıları, 780'de terk edilmiş olan Panjikent adlı Sogd şehrinin kumlar altında kalmış olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu kazılar, hanelerde Zerdüş inancını gösteren ateş sunakları olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca Sogdların, Mezopotamya kökenli bereket tanrıçalarına taptikları ortaya çıkmıştır.

İpek Yolu'nun güzergahına ait Batı Pazarı olaran adlandırılan yakın bir kasabada, beş Zerdüş tapınağı inşa edilmiştir. Ayrıca bölgede Hristiyanlıkla ilgili kanıtlar da bulunmaktadır. Yazar, sekizinci yüzyılda Orta Asya halklarının Çin'den kağıt üretimini öğrendiğini belirtmektedir. Arap kayıtlarına göre, 751 yılında Talas Irmağı Savaşı'nda Abbasiler, Çin'e karşı ezici bir üstünlük sağlamış ve daha sonra başkentlerini Bağdat'a taşımışlardır. Bu gelişmeden sonra Çinli savaş esirlerinden kağıt yapımını öğrenmişlerdir. 800 yılına gelindiğinde ise kağıt, Orta Çin'den İslam dünyasına ve Orta Asya'ya tamamen yayılmıştır. Hansen, kağıt keşfinin tıpkı dokuma ipek gibi ulaştığı her coğrafyayı entelektüel anlamda etkilediğini vurgulamaktadır. Ucuz kağıdın yayılmasıyla birlikte kitaplar, yüksek zümreye ait bir ürün olmaktan çıkıp birçok kişinin ulaşabileceği başvuru kaynaklarına dönüşmüştür.

Beşinci bölüm “İpek Yolu'nun Kozmopolit Son Durağı Tarihi Çangan, Günümüzde Xi'an”, özellikle Xi'an kentinin hem Çin hem de dünya kültür mirası için önemli bir arkeolojik merkez olduğu vurgulamaktadır. Xi'an Çinli olmayan birçok azınlığı içinde barındıran çok kültürlü bir şehir olma özelliği taşımakla birlikte, Tang Hanedanlığı döneminde on milyon nüfusa ulaşmıştır. İpek Yolu'nun Doğu pazarı birçok yerli ürünü içinde barındırmış, Batı pazarı ise kervanlarla getirilen ithal ürünlerle ön plana çıkmıştır. Bu ürünler 'hang' adı verilen dükkanlarda pazarlanmıştır. Beşinci bölüm, yirmi yıl boyunca başkent olan Xi'an'ın 904 yılına kadar olan yükselişini ve çok kültürlülüğünü tasvir etmektedir. Yazara göre, İpek Yolu ticaretinin ve dini arkeolojik bulguların en önemli noktası olan Xi'an, ticaret yollarının durgunlaşmasıyla birlikte küresel sayılabilecek büyük ölçekli ticareti de sakin bir döneme sokmuştur.

“İpek Yolu Tarihinin Zaman Kapsülü Dunhuang Mağaraları” isimli altıncı bölüm İpek Yolu için önemli bir yer olan Dunhuang'ı anlatmaktadır. Dunhuang beş yüz kadar mağaraya sahip göz alıcı bir bölge olarak tasvir edilmekle birlikte, mağalarda yer alan

Hindistan, İran, Çin ve Orta Asya motifleriyle dikkat çekmektedir. Mağaralarda bulunan kırk binden fazla antik Çin kağıdına yazılmış parşömen koleksiyonu İpek Yolu için en geniş ve kapsamlı belgeleri içinde barındırmaktadır.

Hansen, ustalıkla farklı dillerin, yazı sistemlerinin ve teknolojilerin karmaşık gelişmelerini, etkileşimlerini takip etmekte ve tüm bunları yedinci bölümde ustaca anlatmaktadır.

Üçüncü ve dördüncü yüzyıllarda Gandhara (Hint-Aryan) mültecileri tarafından Niya'ya getirilen Kharoshthi yazısı, önemli bir kültürel etkileşimin parçasıdır. Bu yazı sadece Gandharan dilinde kullanılmamış aynı zamanda Niya sakinleri tarafından anadil olarak kullanılmıştır. Ayrıca, Aurel Stein tarafından Endere'de bulunan Kharoshthi yazılı ahşap levha, Hotan sakinlerinin de İran dillerini yazmak için Kharoshthi'yi kullandığını kanıtlamaktadır. Kharoshthi yazısı, yaklaşık M.S. 400'e kadar bölgede kullanılmış, ardından Brahmi yazısıyla değiştirilmiştir. Hansen tarafından aktarılan başka bir ilginç anlatı, Kucha bölgesinin daha önce bilinmeyen dillerinin keşfidir. İki Alman araştırmacı tarafından ilk kez 1908'de Tocharian olarak tanımlanan, Balkh ve Yuezhi halklarıyla ilişkilendirilen bu iki dil, daha sonra Agnean ve Kuchean olarak çok sayıda bilimsel tartışma ve araştırmadan sonra ortaya çıkarılmıştır.

“Budizm ve İslam’ın Sincan’a giriş Kapısı Hotan” isimli yedinci bölümde yazar, dini bir tema üzerine odaklanmıştır. Hansen, bu zamana dek İpek Yolu’nun açıklanmasında kullanılan Budizm belgelerinden ziyade, az bilinen belgelere başvurmuştur. Örneğin, Dunhuang'da bulunan bir dua metni, ve Dandan Uiliq'te bulunan bir Yahudi-Farsça mektup, Turfan'da bulunan Doğu Hristiyan Kilisesi'nin metinlerinin Süryanice yazılmış ve Sogca'ya çevrilmiş açıklamalar kullanılmıştır. Bu bölümde aynı zamanda Turfan'da bulunan Maniheizm belgelerini, el yazmalarını ve resimleri ele alınmış, bu dine ait temel inançlar ve uygulamalar ilk kez İpek Yolu araştırmaları sayesinde gün yüzüne çıkarılmıştır. Bahsi geçen belgeler temel alınarak, Uygur Kağanlığı'nın sekizinci yüzyılda resmi din olarak Maniheizmi seçtiği ve 1000 yılı civarında Budizme döndüğüne dair bilgiler ortaya çıkarılmıştır. İpek Yolu belgeleri aynı zamanda Zerdüş inancına da ışık tutmaktadır.

“Orta Asya’dan Geçen Kara Yollarının Tarihi” başlıklı son bölüm İpek Yolu’nun insanlık tarihi içinde en az seyahet edilen, özgün kültürlerle ait tohumları içinde barındıran bir yol olduğu tasvir edilmektedir. Hansen’e göre İpek Yolu’nun tamamını, taşınan malları ve toplam rota sayısını kesin olarak belirlemek çok zordur. İpek Yolu yirminci yüzyılda sistematik olarak haritaya geçirilmiş, rotalar üzerinde Çin MS 200 ve 1000 yılları arasında hakimiyetini sürdürmüştür. İpek Yolu kavramı ilk kez Baron Ferdinand tarafından 1877 yılında ilk kez kullanılmıştır.

Hansen, İpek Yolu hakkında en güncel arkeolojik çalışmaları, döküman keşiflerini ve geçmiş ile günümüz arasında yaşanan akademik tartışmaların birçoğunu tek bir ciltte sunmuştur. Fakat kitap anlaşılabilirlik açısından Çin ve Orta Asya tarihi okumaları ile desteklenmelidir. Sonuç olarak bu eser, İpek Yolu ve onun bağlantı kurduğu lokasyonlar, diller, dinler, siyasi, sosyal ve ekonomik tarih hakkında tarihi belgelere dayanan detaylı bir anlatı sunmaktadır.